အနတ္တဒီပနီ

၃-ကျမ်းတွဲ

www.dhammaransi.com

ကျေးဇူးရှင်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရေးသား

စီရင်တော်မူအပ်သော

အနတ္တဒီပနီ

အနတ္တဝိဘာဝနာပါဠိနိဿယ

နှင့်

သစ္စဒီပနီ

(၃-ကျမ်းတွဲ)

ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်

၃၄၉-ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့

၁၃၃၄-ခု၊ (သာသနာ-၂၅၁၆) ၁၉၇၂-ခု၊

H 103— A [ဟံသာဝတီ] (ဒုတိယအကြိမ်)

www.dhammaransi.com

အနုတ္တဒီပနီ ၃-ကျမ်းတွဲ
ပုံနှိပ်ခြင်း

ပဌမအကြိမ် ၁၉၅၀-ခု၊

ဒုတိယအကြိမ် ၁၉၇၂-ခု၊ ဇူလိုင်လ

အုပ်ရေ ၂၅၀၀

ဘာသာရေးဆိုင်ရာစာပေခွင့်ပြုချက်အမှတ်
(၅၀၁၆)

၂၄၇၈၂

ရန်ကုန်မြို့ ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း
အမှတ် ၃၄၉-ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ဦးဇော်ဝင်း (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၁၄၀၅/၀၀၀၄) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်

(မျက်နှာဖုံး ကာလာမောင်ဝင်းမှာ ရိုက်သည်)

www.dhammaransi.com

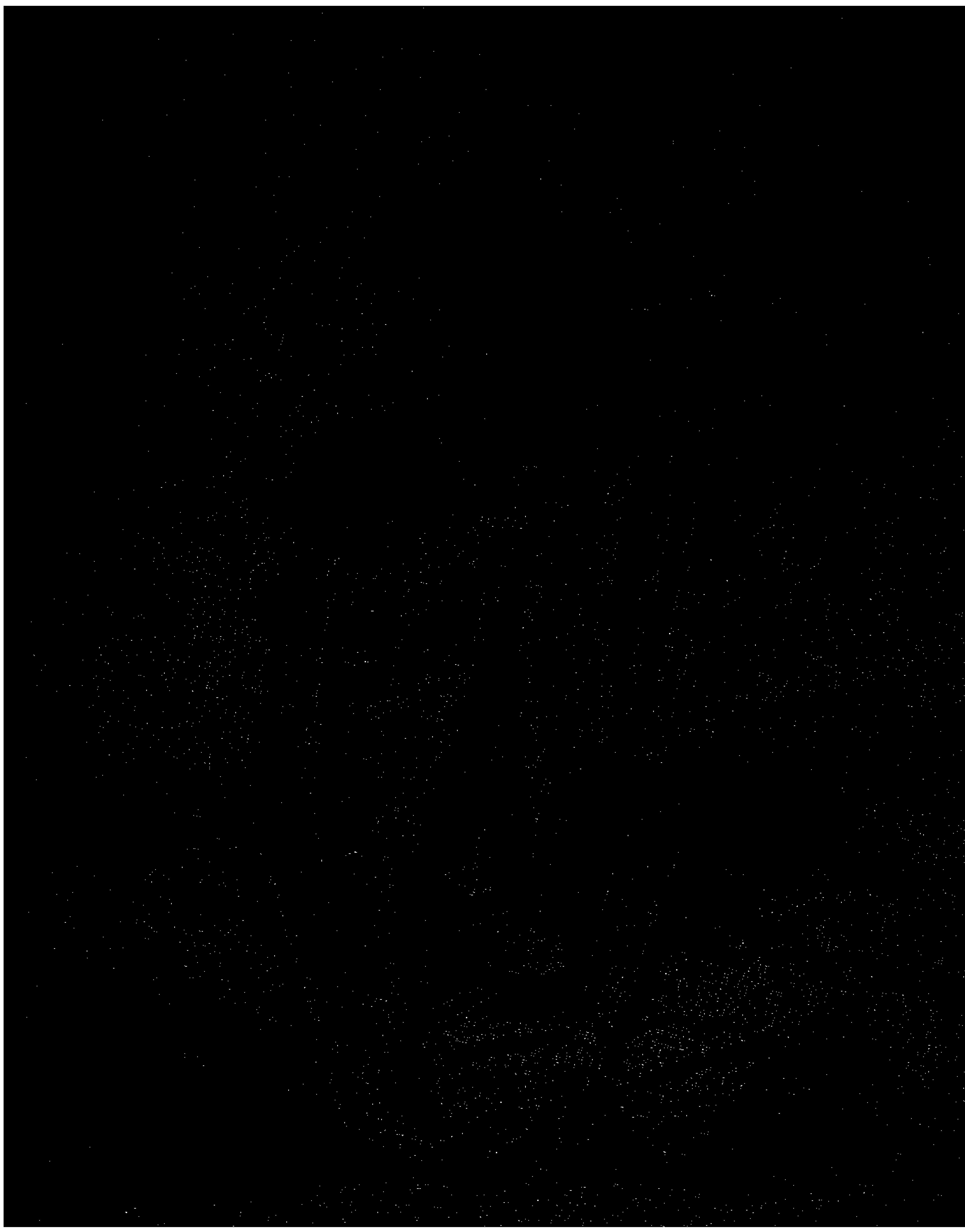

ကျေးဇူးရှင်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး
ပုံတော်

www.dhammaransi.com

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	၁—အနတ္တဒီပနီ	
၁။	အဘိယာစကနှင့် ပဋိညာဉ်	၁
၂။	သတိပေးတိုက်တွန်းချက်	၁
၃။	ကာယဂတာသတိ	၃
၄။	ပုဗ္ဗဘာဂသတိ	၅
၅။	ပရိညာသုံးပါး	၆
၆။	ဝိပလ္လာသမိစ္ဆာဓမ္မ ၃-ပါး	၈
၇။	ဝိပဿနာဆေးဖြင့် ပျောက်ငြိမ်းရသော အနာများ	၉
၈။	ဝေဒနာ ၅-ပါး	၁၁
၉။	အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်လာပုံ	၁၅
၁၀။	ဝိညာဏ်ဟူသော အသိဓာတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၁၇
၁၁။	ဖဿဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၁၈
၁၂။	ဒုက္ခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၁၉
၁၃။	သုခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၂၁
၁၄။	သောမနဿဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၂၂
၁၅။	ဒေါမနဿ ဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၂၄
၁၆။	ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၂၄
၁၇။	ဝေဒနာ၏ အဿာဒနှင့် အာဒီနဝ	၂၅
၁၈။	ဝေဒနာငါးပါးတို့၏ ဒုက္ခသစ္စာအခြင်းအရာ	၃၃
၁၉။	အနိစ္စပရိညာ	၃၆
၂၀။	ဒုက္ခဝေဒနာ၌ အနိစ္စရှုပုံ	၃၇
၂၁။	သုခဝေဒနာ၌ အနိစ္စရှုပုံ	၃၉
၂၂။	သောမနဿဝေဒနာ၌ အနိစ္စရှုပုံ	၄၀
၂၃။	ဒေါမနဿဝေဒနာ၌ အနိစ္စရှုပုံ	၄၁
၂၄။	ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ အနိစ္စရှုပုံ	၄၁
၂၅။	အနိစ္စထင်မှ ဒုက္ခထင်နိုင်ပုံ	၄၂
၂၆။	အနိစ္စထင်မှ အနတ္တထင်နိုင်ပုံ	၄၅
၂၇။	ပုညကြိယာသင်္ခါရဒုက္ခနှိပ်စက်ပုံ	၄၇

မာတိကာ

ဦးစရ	အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
၂၈။	ချမ်းသာမှု သုခ သောမနဿတို့သည်ပါ ဒုက္ခဖြစ်ပုံ		....	၅၀
၂၉။	ဝေဒနာတို့၏ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ		....	၅၅
၃၀။	ဒုက္ခလက္ခဏာထင်မြင်နိုင်ခဲပုံ		....	၅၈
၃၁။	အနိစ္စမြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံ		....	၅၉
၃၂။	ဒုက္ခမြင်သဖြင့်အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံ		....	၆၁
၃၃။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မြင်သဖြင့်အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံ		....	၆၄
၃၄။	အနတ္တထင်မြင်ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသ		....	၆၈
၃၅။	ပဟာနပရိညာအစီအရင်		....	၈၁
၃၆။	ဝေဒနာကိုသာကမ္မဋ္ဌာန်းပြု၍ပြခြင်းအကြောင်း		....	၈၇
	၂–အနတ္တဝိဘာဝနာ ပါဠိနိဿယ			
၃၇။	ပဒသောဓနောကဏ္ဍ		....	၉၃
၃၈။	မိစ္ဆာဒဿနကဏ္ဍ		....	၉၄
၃၉။	အတ္တဒိဋ္ဌိပဟာနကဏ္ဍ		....	၉၄
၄၀။	သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဟာနကဏ္ဍ		....	၉၅
၄၁။	ကာရကဒိဋ္ဌိပဟာနကဏ္ဍ		....	၉၅
၄၂။	အတ္တာနတ္တ ဝိဘာဂကဏ္ဍ		....	၉၆
၄၃။	အသာရကဘာဝကဏ္ဍ		....	၉၇
၄၄။	ပဒသောဓနောခဏ်း		....	၉၈
၄၅။	မိစ္ဆာဒဿနခဏ်း		....	၁၀၀
၄၆။	အတ္တဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်း		....	၁၀၂
၄၇။	သက္ကာယဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်း		....	၁၀၅
၄၈။	ကာရကဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်း		....	၁၀၈
၄၉။	အတ္တအနတ္တဝေဘန်ခဏ်း		....	၁၀၉
၅၀။	နာမ်ရုပ်အနှစ်မဲ့ဖြစ်ပုံပြခဏ်း		....	၁၁၁
၅၁။	ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါစိစစ်ပြဆိုချက်		....	၁၁၃
	၃—သစ္စတ္ထဒီပနီ			
၅၂။	သစ္စာအနက်	၁၆–ချက်	....	၁၁၉
၅၃။	ဒုက္ခသစ္စာအနက်	၄—ချက်	....	၁၂၀
၅၄။	သမုဒယ်သစ္စာအနက်	၄—ချက်		၁၃၁
၅၅။	နိရောဓသစ္စာအနက်	၄—ချက်		၁၃၂
၅၆။	မဂ္ဂသစ္စာအနက်	၄—ချက်		၁၃၃

www.dhammaransi.com

နိဒါန်း

ကိုယ်ခန္ဓာကိုချယ်လှယ်စိုးမိုး အုပ်ချုပ်တတ်ခြင်း, ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးသော်လည်း အတ္တမှုကားပျက်စီးခြင်းမရှိ ခန္ဓာအိမ်တခု အသစ်ဘန်ဆင်း ပြုလုပ်တတ်ခြင်း, ယင်းခန္ဓာကိုယ်ကို မိမိအလိုသို့လိုက်စေတတ်ခြင်း ဟူသော အတ္တဝါဒသည် အရိယာဂိုဏ်းဝင် သူတော်စင်တို့မှတပါး ပုထုဇဉ်မှန်သမျှ အစွဲကြီး စွဲနေကြ၏၊ အတ္တဝါဒ အတ္တစွဲကိုပင် အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဟု ပညတ်တော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့အဆက်ဆက် သာသနာ့ပ အခါများ၌ အတ္တဝါဒကိုဆန့်ကျင်ဘက် မပြုနိုင်ကြ၊ အတ္တဝါဒကိုသာ ထောက်ခံအားပေး ယုံကြည်ချက် အလေးသာ နေကြလေသည်၊ ဘုရားသခင် ပွင့်တော်မူသောအခါကျမှသာ အတ္တဝါဒကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုခါ အနတ္တဝါဒကို ထွင်တွင်ကြီး ဖြန့်တော်မူသည်၊ အနတ္တဝါဒကို ဖြန့်တော်မူရခြင်းမှာ လောဘ, ဒေါသ, မောဟ စသော ကိလေသာတွေကို ပယ်ထုတ်နိုင်ရန်ဖြစ်၏၊ ကိလေသာတွေပယ်ထုတ်နိုင်မှသာ သစ္စာ ၄-ပါး သိမြင်သည့် အရိယာဂိုဏ်းဝင် သူတော်စင် ဖြစ်နိုင်လေသည်။

အရင်းစစ် အမြစ်မြေကဆိုသလို အရာခပ်သိမ်း အတ္တဝါဒ ငါစွဲရှိနေပါက ငါ့ကိုယ် ငါ့ခြေ ငါ့လက် ငါ့သား ငါ့သမီး ငါ့ဥစ္စာ ငါတတ် ငါသိ-စသည်ဖြင့် ငါတလုံးကို အကြောင်းခံ၍ လောဘမီး ဒေါသမီး မောဟမီး တွေ တဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်ပြီး သစ္စာ ၄–ပါးနှင့်အဝေးကြီးဝေးကွာနေကြရပေသည်၊ အတ္တဝါဒ ငါစွဲနေသမျှ ကိလေသာတွေကို ခေါင်ငင်လက်ခံနေမည်မှာ မလွဲဟုဆိုလိုပေသည်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်မြတ်တို့အား အနတ္တလက္ခဏာသုတ်ကို ဟောကြားတော်မူပြီးမှသာ အတ္တစွဲပြုတ်၍ အနတ္တထင်ပြီး ကိလေသာတွေ လုံးဝကင်းစင်သွားသဖြင့် ရဟန္တာစင်စစ်ဖြစ်တော်မူကြသည်ကို ထောက်၍လည်း အနိစ္စ, ဒုက္ခနှင့်တကွ အနတ္တအပြီးတိုင်ထင်မှ ကိလေသာ ကင်းစင်နိုင်ကြောင်း သိသာလှ ပေသည်။

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အတ္တဝါဒစွဲကို ပြုတ်စေ၍ အနတ္တတရား ထင်မြင်စေလိုသဖြင့် "အနတ္တဒီပနီ" မည်သောကျမ်းကို စေတနာ အရင်းခံထား၍ ရေးသားစီရင်တော်မူလေသည်၊ "အနတ္တဒီပနီ–အနတ္တကို ထင်ရှားဖွင့်ပြသောကျမ်း" ဟုဆိုသော်လည်း အနတ္တတရားကိုသာ ထင်ရှားစေသည်မဟုတ်၊ အနတ္တတရားနှင့် ယှဉ်ဘက်ဖြစ်သော အနိစ္စတရား, ဒုက္ခ

www.dhammaransi.com

တရားများကိုလည်း ထင်ရှားဖွင့်ပြတော်မူရုံသာမက ကြောင်းကျိုးဆက် ပဋ္ဌိစ္စ-သမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကြီးနှင့် ဝိပဿနာရှုဘွယ်အခြေခံ ဝေဒနာ ဓာတ်ကြီးများကိုလည်း ဤကျမ်းတွင်ထည့်သွင်း ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့လေသည်။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျမ်းစာများ မပျောက်မပျက်ဘဲ အမြဲတမ်းတည်ရှိနေရန် ရည်သန်ချက်ဖြင့် လယ်တီကျမ်းစာများကို သဘောတူရာကျမ်းအချို့နှင့် ပူးတွဲ၍ရိုက်နှိပ်ခဲ့ရာ ယခုဤကျမ်းအဆုံးတွင်လည်း အနတ္တဝိဘာဝနာပါဌ်နိဿယနှင့် သစ္စတ္ထဒီပနီကျမ်းများ ကိုပါ ထည့်သွင်းထားပါသည်၊ ဤအနတ္တဒီပနီကျမ်းကို ရိုက်နှိပ်ရာ၌ "ဆရာဦးခင်စိုး"[သာသနဓဇ သီရိပဝရဓမ္မာစရိယ] နှင့် ဆရာဦးသိန်းဟန်တို့က ကောင်းစွာ တည်းပြတ်ကြပ်မသုတ်သင် ပြင်ဆင်ပုံနှိပ်အပ်သည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

"ဟံသာဝတီ"

www.dhammaransi.com

အနတ္တဒီပနီ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အဘိယာစကနှင့် ပဋိညာဉ်

အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ကျင်လည်ပြေးသွား မျောပါးနစ်မွန်း၍ နေကြရပါကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား မဟာကမ္ဘာ အသင်္ချေကြာသော်လည်း တကြိမ်တခါမျှ မတွေ့ရလို မကြုံကြိုက်ရနိုင်လိုသည်ဖြစ်ပါ၍ အလွန်တွေ့ရခဲ ကြုံကြိုက်ရခဲလှစွာသော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒခဏ, သဒ္ဓမ္မသဝနခဏတို့နှင့် ယခုဆိုက်တိုက် ကြုံကြိုက်တွေ့ဆုံ၍ နေကြပါကုန်သော သူအပေါင်းတို့အား ထိုတွေ့ကြုံခဲလှစွာသော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒခဏ, သဒ္ဓမ္မသဝနခဏတို့၏ နှစ်ဆီသြဇာ အရသာကို သုံးဆောင်ခံစံကြရန် တစုံတခုသော ပဋိပတ်နည်းလမ်းကို ထုတ်ဘော်ညွှန်ပြပါမည့်အကြောင်းနှင့် အလုံမြို့မ ရွှေကျောင်းတိုက်ဆရာရှင်ဉာဏဝံသ လျှောက်ထားတောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ ၎င်းမြို့မ၏တဘက် ရွှေတောင်ဦးထောင်ပေါ်ကျောက်ဂူ စကြံကျောင်းနေ လယ်တီဆရာငါသည် ကျမ်းဂန်တို့မှ လာရှိသည့်အတိုင်း အလွန်သိလွယ် ထင်လွယ် မြင်လွယ်လှစွာ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း ပဋိပတ်လမ်းကို ထုတ်ဘော်ပြညွှန်းပေအံ့သတည်း။

သတိပေး တိုက်တွန်းချက်

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ သဒ္ဓမ္မော စ၊ လောကမှိ အတိဒုလ္လဘော။
ဇဟန္တော သုလဘေ မိရော၊ ဂစ္ဆေယျ အတိဒုလ္လဘံ။

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါစ၊ ဘုရားပွင့်သောအခါသည်၎င်း။ သဒ္ဓမ္မောစ၊ သာသနာတော်သည်၎င်း။ လောကမှိ၊ သံသရာ လောကကြီး၌။ အတိဒုလ္လဘာ၊ မဟာကမ္ဘာ အသင်္ချေကြာသော်လည်း တခါတရံမျှ တွေ့ကြုံရခဲလှ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (ထည့်)။ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိသည်။ သုလဘော၊ သံသရာလောကကြီး၌ ရလွယ် တွေ့လွယ်လှ ကုန်သော လူ့စီးပွား ရှင့်စီးပွားတွေကို။ ဇဟန္တော၊ လွှတ်လွှတ်ခွာခွာ စွန့်လျက်။ အတိဒုလ္လဘံ၊ အလွန်တွေ့ကြုံရခဲလှစွာသော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ, သဒ္ဓမ္မစီးပွားကို။ ဂဝေသေယျ၊ အရယူထိုက်လှလေသတည်း။

ထိုခဏနှစ်ပါးနှင့် ထောက်စာသည်ရှိသော် လူ့အသက် လူ့ခန္ဓာ လူ့ဘဝ သည်လည်း အလွန်ရလွယ်သော စီးပွါးပင်ဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် ယခုဘဝ ရရှိ၍နေသော မိမိအသက် မိမိခန္ဓာ မိမိဘဝ အတွက်နှင့်ပင် ငြိတွယ်နှောင့် နှေးခြင်းကို မဖြစ်စေမူ၍ ထိုခဏနှစ်ပါး၏ နှစ်ဆီသြဇာ အရသာကိုသာ အရ အမိ ကြိုးကုတ်ထိုက်လေ သတည်း။ ။သတိပေးဂါထာပါဌ် အနက်။

ကာယဂတာသတိ

တခုခုသော ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှုကို ထင်မြင်အောင် အားထုတ်လိုသော သူသည် မိမိစိတ်ကို ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံရှိရာ မိမိကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းသို့ သွင်းတိုင်း သွင်းတိုင်း စိုက်စိုက် စူးစူးဝင်၍ ထားရာအာရုံ၌ တည်ငြိမ်စွာ နေစေခြင်းငှါ ကာယဂတာ သတိကို ရှေးဦးစွာ တည်ထောင်ရာ၏၊ ကာယ ဂတာ သတိ ဆိုသည်ကား—

(၁) အာနာပါနဍ္ဍ စွဲမြဲသောသတိ,

(၂) ဣရိယာပထသမ္ပဇညဍ္ဍ စွဲမြဲသောသတိ—

အစရှိသည်ဖြင့် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌ လာသော သတိအစီအရင်စုကို ဆိုသတည်း၊ ထိုအစီအရင် နှစ်ပါးတို့တွင် အာနာပါန အစီအရင်သည် အာနာပါနဒီပနီ ပိုင်းမှာ ထင်ရှားလာလတ္တံ့။

စတုဣရိယာပထ သမ္ပဇည အစီအရင်ဆိုသည်ကား—

> ပုနစပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမီတိ ပဇာနာတိ၊ ဌိတောဝါ ဌိတောမှီတိ ပဇာနာတိ၊ နိသိန္နောဝါ နိသိန္နောမှီတိ ပဇာနာတိ၊ သယာနောဝါ သယာနောမှီတိ ပဇာနာတိ။ ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ။ တထာ တထာ နံ ပဇာနာတိ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသော အစီအရင်ပေတည်း။

www.dhammaransi.com

ဣရိယာပထသမ္ပဇည။ ။ထွက်သက် ဝင်သက်ကို သိမ်မွေ့လှ၍ မရှုလိုလျှင် ဤဣရိယာပထသမ္ပဇညကို အားထုတ် ရမည်၊ အားထုတ်ပုံကား- သွားခြင်း, ရပ်ခြင်း, ထိုင်ခြင်း, လျောင်းခြင်း ဣရိယာပုထ်လေးပါးတွင်—

(၁) သွားခြင်းဣရိယာပုထ်၌ ခြေလှမ်းတိုင်းခြေလှမ်းတိုင်း ငါသွား၏ ငါသွား၏ဟု ခြေ၌တည်သော စိတ်ကို ဖြစ်စေ၍ သွားရမည်၊ ခြေတလှမ်းမျှ အမှတ်တမဲ့ မလှမ်းမိစေနှင့်၊ အာရုံတပါး မဝင်စေနှင့်၊ ခြေလှမ်းတိုင်း လှမ်းတိုင်းမှာ အကြွ အငင် အချ သုံးချက်လုံး ထင်စွာသိ၍ လှမ်းနိုင်ပေမူ ကောင်းလှ၏၊ အစ၌ သုံးချက်လုံး မထင်တည့်နိုင်လျှင် အချ အချ ကိုသာ အာရုံပြုလေ၊ လွယ်သည်ဟု မထင်နှင့်၊ လေလိုလွင့်၍ နေသော စိတ်ကို ချုပ်တည်းမှုဖြစ်သည်၊ အလှမ်းများစွာ သွား၍စမ်းမှ ခက်မှန်းသိမည်။

(၂) ရပ်ခြင်းအမှု၌ ရပ်မည်ပြုသောအခါ ငါရပ်မည်ဟု သိ၍ရပ်၊အမှတ်တမဲ့မရပ်မိစေနှင့်၊ရပ်၍နေစဉ်အခါ၌ မိမိကိုယ်ကို အာရုံပြု၍ ငါရပ်၏ ငါရပ်၏ဟု အမြဲစိတ်ကိုဖြစ်စေ၍ နေရမည်၊ အပသို့ စိတ်ထွက်၍မသွားစေနှင့်၊ အာရုံတပါး မဝင်စေနှင့်။

(၃) ထိုင်ခြင်းအမှု၌ ထိုင်မည်ပြုသောအခါ ငါထိုင်မည်ဟု မိမိခန္ဓာကိုယ်ကိုအာရုံပြု၍ ထိုင်ရမည်၊ အမှတ်တမဲ့ မထိုင်မိစေနှင့်၊ ထိုင်၍နေစဉ်အခါ၌ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို အာရုံပြု၍ ငါထိုင်၏ ငါထိုင်၏ဟု အမြဲစိတ်ကို ဖြစ်စေရမည်၊ အပသို့ စိတ်မထွက်စေနှင့်၊ အာရုံတပါး မဝင်စေနှင့်။

(၄) အိပ်ခြင်းအမှု၌ အိပ်မည်ပြုသောအခါ၌ ငါအိပ်မည်ဟု သိ၍အိပ်၊ အမှတ်တမဲ့ မအိပ်မိစေနှင့်၊ အိပ်၍နေစဉ်အခါ၌လည်း မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို အာရုံပြု၍ ငါအိပ်သည် ငါအိပ်သည်ဟု အမြဲစိတ်ကို ဖြစ်စေရမည်၊ အပသို့ စိတ်မလွင့်စေနှင့်၊ အာရုံတပါးမဝင်စေနှင့်။

ဣန္ဒြိယ သံဝရသီလ။ ။မျက်စိဥပစာ နားဥပစာ၌ဖြစ်၍ မြင်လာ ကြားလာသည်ရှိသော် မြင်ကာမတ္တ ကြားကာမတ္တ၌ တည်စေရမည်၊ ထိုအာရုံသို့ စိတ်ဝိတက်လိုက်စားခြင်းကို မပြုရ၊ သည်းကို ရည်၍—

> တသ္မာတိဟ တေ ဗာဟိယ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ။ သုတေ သုတမတ္တံဘဝိဿတိ။ မုတေ မုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ။ ဝိညာတေ ဝိညာတမတ္တံ ဘဝိဿတိ။ ဧဝဉ္စိ တေ ဗာဟိယ သိက္ခိတဗ္ဗံ။

ဟူ၍ ဣန္ဒြိယသံဝရ အစီအရင်ကို ဟောတော်မူသည်။

www.dhammaransi.com

ဗာဟိယ၊ ဗာဟိယ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်လျှင်။ (တိဟကားအနက်မရှိ)။ တေ၊သင့်အား၊ ဒိဋ္ဌေ၊မျက်စိတွင် မြင်လာသောအာရုံ၌။ဒိဋ္ဌမတ္တံ၊မြင်ရုံမျှသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ရလတ္တံ့။ သုတေ၊ နားတွင်ကြားလာသောအာရုံ၌။ သုတမတ္တံ၊ ကြားရုံမျှသည်။ ဘဝိဿတိ၊ဖြစ်ရလတ္တံ့။ မုတေ၊ နှာခေါင်း ခံတွင်း ကိုယ်အင်္ဂါတို့မှာ ရောက်လာထိလာသော အာရုံစု၌။ မုတမတ္တံ၊ရောက်ရုံမျှ ထိရုံမျှသည်။ ဘဝိဿတိ၊ဖြစ်ရလတ္တံ့။ဝိညာတေ၊မနောတွင် ထင်လာ သိလာသောအာရုံစု၌။ ဝိညာတမတ္တံ၊ သိရုံမျှသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ရလတ္တံ့။ ဗာဟိယ၊ ဗာဟိယ။ ဧဝံ၊ဤသို့လျှင်။တေ၊သင်သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်အားထုတ်အပ်၏။

မိမိ၌ တည်ထောင်၍လုပ်သော အာရုံမှတပါး ခြောက်ဒွါရ၌ထင်လာတွေ့ကြုံလာသော အာရုံစုမှာ ဝိတက် ဝိစာရလိုက်စားခြင်းကို မပြုမူ၍ ရုတ်တရက် မြင်၍ ကြား၍ တွေ့ကြုံ၍ ကွယ်လွန်စေရမည်ဟု ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ အစီအရင်ကို ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်ပေတည်း။

အသမ္မောဟသမ္ပဇည။ ။"ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ၊ တထာ တထာ နံ ပဇာနာတိ" ဟူသော ပါဠိဖြင့်ကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဣရိယာပုထ်ကြီးလေးပါးအတွင်း၌ဖြစ်သော ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပေါင်းတို့၏ လှုပ်ခြင်း ရှားခြင်း ထားခြင်း သိုခြင်း ချီခြင်း ကြွခြင်း အစရှိသောကိုယ်အမှု ကိုယ်အမူအရာစုကို ပြုသော အခါ၌လည်း ပြုနေကျအတိုင်း အမှတ်တမဲ့ မပြုရာ၊ မည်သို့ပြုမည်ဟု ထိုကိုယ်အင်္ဂါကို အာရုံပြု၍သာ ပြုရမည်ဟူသော အစီအရင်ကိုပြတော်မူသည်။

လိုရင်းအချုပ်ကား ကာယဂတာသတိဆိုသည်နှင့်အညီ မိမိခန္ဓာကိုယ်မှ လွတ်ရာအပသို့ မိမိစိတ်ကို ထွက်၍ မလွင့်ပါးရအောင် သတိဖြင့် ချုပ်ထိန်းမှုပေတည်း၊ ဤသို့ ဣရိယာပုထ်ကြီး ဣရိယာပုထ်ငယ်တို့၌ ပြုနေကျအတိုင်း အမှတ်တမဲ့ မပြုမိစေမူ၍ အလုံးစုံ အစေ့အင သိ၍သိ၍ စိတ်ထဲတွင် ထင်မြင်၍ ထင်မြင်၍သာ ပြုမိသည်ကို အသမ္မောဟသမ္ပဇည ဆိုသတည်း၊ အဋ္ဌကထာတို့၌ ပြသော ဣရိယာပထအစီအရင်, အသမ္မောဟသမ္ပဇညအစီအရင်တို့သည်ကား နက်နဲသော ဉာဏ်ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်သာ သင့်လျော်သော အစီအရင်တို့ပေတည်း။

သမ္ပဇညနှစ်ပါး၏လိုရင်းပဓာန။ ။ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဣရိယာပထသမ္ပဇည အစီအရင်, အသမ္မောဟ သမ္ပဇည အစီအရင် တို့ကား ယခုကာလ၌ ရှိကြသော သူသူငါငါ အမျိုးတို့နှင့်

www.dhammaransi.com

သင့်လျော်သော အစီအရင်တို့ပေတည်း၊ ယခုကာလ၌ရှိကြသော သူတို့မှာမူကား ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ ပြည့်စုံရုံမျှ ကာယဂတာသတိ တည်ရုံမျှ၌ပင်လျှင် အလွန်ခဲယဉ်းကြကုန်၏။

ငါသွားသည် ငါရပ်သည် အစရှိသည်တို့၌ ငါဟူသောသတ္တသညာ, အတ္တသညာ, ဇီဝသညာ ကွာပျောက်စေရန် အခွင့်နှင့် အလွန်ဝေးကွာကြကုန်၏၊ စင်စစ်မူကား ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ဥပစာရအကျိုးငှာရှေးဦးစွာကာယဂတာသတိကိုမွေးမြူမှု အစီအရင်ဖြစ်သော "ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမီတိ ပဇာနာတိ" အစရှိသော ပုဗ္ဗဘာဂအစီအရင်များ၌ သတ္တသညာ, အတ္တသညာ, ဇီဝသညာ ပျောက်ကင်းစေရန် အခွင့်သည် လိုရင်းပဓာနမဟုတ်သေး။

အစဦးထာဝရက လေလိုလွင့်ပါး၍ အုပ်မရချုပ်မရ ရှိနေသောမိမိစိတ်ကို မိမိကိုယ်ခန္ဓာ အစိတ်အပေါင်း၌ သတိနှင့်ချုပ်တည်းရသော သတိသံဝရ, ဣန္ဒြိယသံဝရ, ကာယဂတာသတိမျှသာ လိုရင်းပဓာနတည်း၊ သတ္တသညာ, အတ္တသညာ, ဇီဝသညာပျောက်ကင်းမှုမှာမူကားထိုထိုသတိပဋ္ဌာနပဗ္ဗ၏အဆုံး၌ "သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ" အစရှိသည်ဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အစီအရင်မှာမှ ပုဂ္ဂလ, သတ္တ, အတ္တ, ဇီဝသညာ ပျောက်ကင်းစေရန်အခွင့် လိုရင်းပဓာန ဖြစ်ပေသတည်း။

ဣရိယာပထသမ္ပဇဉအမြွက်ပြီး၏။

"အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ" အစရှိသော နောက်နောက်သော သတိပဋ္ဌာနပဗ္ဗ တို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။

ကာယဂတာသတိ အစီအရင်အမြွက်ပြီး၏။

ပုဗ္ဗဘာဂသတိ

ဤစာအုပ်မှာ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း အစီအရင်ကို ပြဆိုလတ္တံ့ ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ပုဗ္ဗဘာဂဖြစ်သော သတိပွားမှု အစီအရင်မှာလည်း—

"ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနော သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယာမီတိ ပဇာနာတိ"—

အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော ဝေဒနာသတိပဋ္ဌာန် အစီအရင်ကို ပြဆိုရန်အခွင့် ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း ဣရိယာပုထ်လေးပါး၌ ခံစားဆဲ

www.dhammaransi.com

ဖြစ်သော ဝေဒနာအမျိုးမျိုးကို ပိုင်းခြား၍ ပွားများရန် ခဲယဉ်းလိမ့်မည် ထင်ပေ၍ ထင်ရှားလှစွာသော ကာယဂတာသတိ အစီအရင်ကို ထုတ်ဆိုလိုက်ပေသည်။

မိမိ၌ ကောင်းစွာတည်ပြီးသော ကာယဂတာသတိအမှုကိုမူကား ဝိပဿနာမှုကို အားထုတ်သောအခါ၌လည်း ကာယဂတာသတိတဆက် ဝိပဿနာရှုမှုတဘက် အမြဲဘက်တွဲ၍ လိုက်ရသည်၊ ဝိပဿနာရှုမှုက ဂေါစရသမ္ပဇညပြု၍ ဝိပဿနာအာရုံမှ စိတ်ကိုရုပ်သိမ်းဆဲအခါ၌ ထိုကာယဂတာသတိကို ဖြစ်စေ၍ နေရသည်၊ ထိုကာယဂတာသတိကိုလည်း တသက်လုံး မလွှတ်ရပြီ။

ကာယဂတာသတိလိုအပ်သူ မလိုအပ်သူ။ ။ဝိပဿနာမှုမည်သည် ဉာဏ်ပညာမှုဖြစ်၏၊ ဉာဏ်ပညာ အဟုတ်အဟတ် ထိုးထွင်း၍ ပေါက်ရောက်အောင် ထင်နိုင်မြင်နိုင်ပေလျှင်ကိစ္စပြီး၏၊ ထိုကြောင့် ဉာဏ်ပညာထက်သန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ထိုကာယဂတာသတိပွားများမှုကို အထူး အားမထုတ်သော်လည်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ကောင်းကောင်းထင်မြင်၍ သွားလျှင် ပြီးစီးပါ၏၊ ထိုသို့မထင်တည့်နိုင် မမြင်တည့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာမူကား ထိုကာယဂတာသတိကို ရှေးဦးစွာပွားများ၍ စိတ်တည်ကြည်ခွင့် ကောင်းကောင်းရမှ ဝိပဿနာမှုကို အားထုတ်ရာသတည်း။

ပုဗ္ဗဘာဂသတိအစီအရင်ပြီး၏။

ပရိညာသုံးပါး

ယခုအခါ၌ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း အစီအရင်ကို ပြဆိုပေအံ့၊ ဤဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းမှု၌ ဉာတပရိညာ, တီရဏပရိညာ,ပဟာနပရိညာဟူသော ပရိညာသုံးပါးကို သိအပ်၏။

* ဉာတ-တီရဏ်၊ ပဟာနံ၊ သုံးတန်ပရိညာ။ ။ (သံပေါက်)

(၁) ဉာတပရိညာ ဆိုသည်ကား ဓမ္မဝဝတ္ထာနဉာဏ်, ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှင့်တကွ ဝေဒနာ၏ ဒုက္ခသစ္စာအချက်ကို ပိုင်ပိုင် သိခြင်းတည်း။

(၂) တီရဏပရိညာ ဆိုသည်ကား ဝေဒနာ၏ အနိစ္စအချက် ဒုက္ခအချက် အနတ္တအချက်ကို ပိုင်ပိုင်သိခြင်းတည်း။

www.dhammaransi.com

(၃) ပဟာနပရိညာ ဆိုသည်ကား ဝေဒနာ၌ သာယာ တွယ်တာသော တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိတို့ကို အမြစ်အရင်းနှင့်တကွ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ပယ်ဖြတ်ခြင်းတည်း။

သုခသညာကိုအပြီးပယ်နိုင်သူနှင့်မပယ်နိုင်သူ။ ဤပဟာန ပရိညာအပြီးတိုင်မှ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း အပြီးတိုင်သည်၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ကျမှ ဝေဒနာ၌ ပဟာနပရိညာ အပြီးတိုင်သည်၊ သောတာပတ္တိမဂ်၌ကား ဝေဒနာ၌ နိစ္စသညာ,နိစ္စစိတ္တ, နိစ္စဒိဋ္ဌိ, အတ္တသညာ,အတ္တစိတ္တ,အတ္တဒိဋ္ဌိကို အပြီးတိုင် ပယ်နိုင်၏၊ သုခစိတ္တ, သုခဒိဋ္ဌိကိုလည်း အပြီးတိုင် ပယ်နိုင်၏၊ သုခသညာကိုမူကား မပယ်နိုင်သေး၊ သုခ သညာကို အရဟတ္တမဂ်သို့ရောက်မှ အပြီးတိုင် ပယ်နိုင်သည်။

အနိစ္စနှင့် အနတ္တကို သောတာပတ္တိမဂ်ဘိုင်လျှင် အပြီးတိုင် ထင်မြင်နိုင်၏။ ဒုက္ခကိုကား အရဟတ္တမဂ်သို့ကျမှ အပြီးတိုင် ထင်မြင်သည်၊ အောက်ဖြစ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဒုက္ခကို အပြီးတိုင် မထင်မြင်နိုင်ကြကုန်သေး၊ ဒုက္ခကို အပြီးတိုင် မထင်မြင်နိုင်ကြကုန်သေးသည့် အတွက်ကြောင့် အောက်အရိယာတို့သည် တဏှာနှင့်မာနကို မပယ်နိုင်ကြကုန်သေးသည်။

သောတာပန်အာရုံခံစားသေးခြင်းအကြောင်း။ ။အောက်မဂ် တို့၌ သမုဒယ သစ္စာကို ပယ်သည်မှာ နိစ္စသညာ, နိစ္စစိတ္တ, နိစ္စဒိဋ္ဌိ, အတ္တသညာ, အတ္တစိတ္တ, အတ္တဒိဋ္ဌိ, သုခစိတ္တ, သုခဒိဋ္ဌိတို့နှင့်ယှဉ်သော သမုဒယသစ္စာကိုသာ အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်ကြကုန်သည်၊ သုခသညာနှင့် ယှဉ်သော သမုဒယသစ္စာ, တဏှာ, မာနတို့ကို မပယ်နိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုကြောင့် ခုနစ်နှစ်အရွယ်က သောတာပန် ဖြစ်သော ဝိသာခါသည် သားယောကျ်ား တကျိပ်, သမီးမိန်းမ တကျိပ် ရအောင်ပင် ကာမဂုဏ်မှုတို့၌ မွေ့လျော်ပျော်ပါး ခံစားလျက် ရှိသေးသည်၊ ယခုလည်း နိမ္မာနရတိနတ်ပြည်မှာ နတ်မင်းကြီး၏ နတ်မိဖုရားဖြစ်၍ ခံစား လျက်ပင် ရှိသေးသည်။

သောတာပန်ဖြစ်သော သိကြားမင်းသည် ယခု နတ်မိဖုရား သုံးကုဋေ ခြောက်သန်းနှင့် ခံစားလျက်ပင်ရှိလေသည်၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကာမျှနှင့် ဤသူကား အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တည်းဟု အတူနေ အပေါင်းအဘော်တို့က သိနိုင်

www.dhammaransi.com

ကြံကုန်သေးသည် မဟုတ်၊ ဒုစ္စရိုက်မှုမျိုးမှ တပါးသော ခံစားမှု စံစားမှု ပျော်ပါးမှု ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဘွေထိန်းသိမ်းမှုတို့မှာ ပကတိပုထုဇ္ဇန်တို့နှင့် မခြားမနားပင်ရှိသေးသည်၊

ဤကား ပဟာနပရိညာ၌ သိထိုက်သော အထူးအပြားတည်း။ ။တရပ်။

ဝိပလ္လာသမိစ္ဆာဓမ္မ ၃-ပါး

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ပယ်ဖျောက်ရသော ဝိပလ္လာသတရား သုံးပါးရှိ၏။

(၁) သညာဝိပလ္လာသတပါး,
(၂) စိတ္တဝိပလ္လာသတပါး,
(၃) ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတပါး,

ထိုသုံးပါးတို့တွင် သညာဝိပလ္လာသသည်—

(၁) အနိစ္စေ နိစ္စသညာတပါး,
(၂) ဒုက္ခေ သုခသညာတပါး,
(၃) အနတ္တေ အတ္တသညာတပါး—

ဟူ၍ မိစ္ဆာသညာသုံးပါးရှိ၏၊ စိတ္တဝိပလ္လာသသည်—

(၁) အနိစ္စေ နိစ္စစိတ္တတပါး,
(၂) ဒုက္ခေ သုခစိတ္တတပါး,
(၃) အနတ္တေ အတ္တစိတ္တတပါး—

ဟူ၍မိစ္ဆာစိတ္တသုံးပါးရှိ၏၊ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသသည်လည်း—

(၁) အနိစ္စေ နိစ္စဒိဋ္ဌိတပါး,
(၂) ဒုက္ခေ သုခဒိဋ္ဌိတပါး,
(၃) အနတ္တေအတ္တဒိဋ္ဌိတပါး—

ဟူ၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသုံးပါးရှိ၏၊ မိစ္ဆာဝိပလ္လာသတရား ကိုးပါးဖြစ်၏။

စိတ်အမြင်မှောက်မှားပုံ။ ။မိစ္ဆာသညာ, မိစ္ဆာစိတ္တ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသုံးပါးတို့၏ ဖြစ်ပုံ အထူးကား စိတ်မည်သည် ပရမတ်ဖြစ်သော ရုပ်တရား, နာမ်တရားတို့ကို အစိတ်အစိတ် ပိုင်းခြား၍ မမြင်တတ်၊ များစွာသော ရုပ်တရား,နာမ်တရားတို့ကို တပေါင်းတည်း တလုံးတည်း တခုတည်းပြု၍ အပေါင်းသမူဟပညတ်ကိုသာ မြင်တတ်၏၊ မြစ်ရေအယဉ်ကိုလည်းကောင်း, မီးတောက်မီးလျှံကိုလည်းကောင်း ကြည့်ရှု၍နေရာ၌ တမြစ်လုံးသည် ရေလုံးရေခဲ တခုတည်းဟု မြင်၏၊ မီးတောက်ကြီး တခုလုံးသည် အလုံး အခဲ တခုတည်းဟု မြင်၏။

www.dhammaransi.com

ထိုအတူ စိတ်မည်သည် တမျိုးတမျိုးသော ရုပ်တရား, နာမ်တရား တို့ကို ဥပါဒ်ခဏ ဘင်ခဏအားဖြင့် အပိုင်းအပိုင်းဖြတ်၍ မမြင်တတ်၊ ဖြစ်မှုချုပ်မှုနှင့် အပိုင်းအပိုင်း ပြတ်၍နေကုန်သော များစွာသော အတိုအစွန်းတွေကို တပေါင်းတည်း တလုံးတည်း တခုတည်း ပြု၍ အစဉ်သန္တတိပညတ်ကိုသာ မြင်တတ်၏၊ကိုယ်တွင်းမှာဖြစ်၍နေသောစိတ်ကို တသက်လုံးမှတစိတ်သာဟုမြင်၏၊ မြစ်ရေအယဉ်ကိုမြင်၍နေရာ၌ အညာမှစီး၍လာသော မြစ်ရေသည် ပင်လယ်သို့ဝင်သည်တိုင်အောင်တခုတည်းသာဟုမြင်၏၊ညဥ့်ဦးယာမ်ကစ၍ သန်းခေါင်ယာမ်တိုင်အောင် ထွန်း၍ထားသောမီးတောက်ကိုမြင်ရာ၌ ညဥ့်ဦးယာမ်ကစ၍ သန်းခေါင်ယာမ်တိုင်အောင် မီးတောက်တခုသာဟု မြင်၏၊ ဤကား စိတ်အမြင်မှောက်မှားပုံတည်း။

ဒိဋ္ဌိအမြင်မှောက်မှားပုံ။ ။ဒိဋ္ဌိသည်ကား ကိုယ်ခန္ဓာ တွင်းမှာ ဖြစ်၍နေသော စိတ်ကို တသက်လုံးမှ တစိတ်သည်သာ အမှန်ဖြစ်၏၊ ထိုစိတ်သည် သတ္တဝါ၏ အနှစ်သာရ အတ္တဖြစ်၏ဟုမြင်၏၊ ဤကား ဒိဋ္ဌိအမြင်မှောက်မှားပုံတည်း။

သညာအမြင်မှောက်မှားပုံ။ ။သညာသည်မူကား မိမိက ဘယ်သင်း ဘယ်ဟာဟု မြင်တတ်သော တရားမဟုတ်၊ စိတ်မြင်တိုင်း ဒိဋ္ဌိမြင်တိုင်းကို အဟုတ်အမှန်ပြု၍ အမြဲအစွဲ မှတ်မှုသာတည်း၊ ဤကား သညာမှောက်မှားပုံတည်း၊ ဤသညာ အမြဲအစွဲမှတ်မှုသည် ကာလကြာမြင့်လျှင် ကြာမြင့်သည့်အလျောက် အလွန်ခိုင်မြဲ၏၊ ဖြေဖျောက် ပယ်ဖျက်ခြင်းငှာ အလွန်ခဲယဉ်းလှ၏၊ ဤကား မိစ္ဆာဝိပလ္လာသ ဓမ္မသုံးပါးတို့၏ဖြစ်ပုံ အထူးအပြားတည်း။

ဝိပလ္လာသမိစ္ဆာဓမ္မသုံးပါးပြီး၏။

ဝိပဿနာဆေးဖြင့်ပျောက်ငြိမ်းရသောအနာများ

ဂါဟစွဲလမ်း ဘမ်းယူခြင်း ၃-ပါး။ ။အခိုင်အမြဲ တွယ်တာ စွဲလမ်းသော မိစ္ဆာဂါဟတရား သုံးပါးရှိ၏၊ တဏှာဂါဟတပါး, မာနဂါဟတပါး, ဒိဋ္ဌိဂါဟတပါး၊ လောက၌ အတင်းအကြပ်ဘမ်းတတ်သည်ကို ဂါဟ ဟူ၍၎င်း,ဂဟ ဟူ၍၎င်း ခေါ်၏၊ တနင့်နွေဂြိုဟ်,တနင်းလာဂြိုဟ် စသည်တည်း၊ ဓမ္မတို့၌လည်း အတင်းအကြပ် အခိုင်အမြဲ စွဲလမ်းဘမ်းယူတတ်သော တရားသုံးပါးကို ဂါဟဆိုသတည်း။

www.dhammaransi.com

(၁) ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို တဏှာသည် ငါ့ပိုင်ဥစ္စာဟု စွဲလမ်း၏။

(၂) မာနသည် ငါဟု စွဲလမ်း၏၊ ငါနတ် ငါလူ ငါမင်း ငါသူဌေး ငါယောကျ်ား ငါမိန်းမ ငါမည်သူ ငါမြင်သည် ငါကြားသည် ငါကြံသည် ငါသိသည် ငါပြောသည် ငါဆိုသည် ငါသွားသည် ငါလာသည် အစရှိသည်တည်း။

(၃) ဒိဋ္ဌိသည် ငါ၏အတ္တဟုစွဲလမ်း၏၊ငါ၌မြင်တတ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏၊ ကြားတတ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏၊ ကြံတတ် သိတတ်သောအနှစ်သာရအတ္တရှိ၏၊ပြောတတ်ဆိုတတ် လှုပ်တတ် ရှားတတ် သွားတတ် လာတတ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏ စသည်တည်း၊ ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့သော မိစ္ဆာဝိပလ္လာသ အမှောက် အမှား သုံးပါးကြောင့် ဤဂါဟတရား သုံးပါးဖြစ်ရ၏။

ဂါဟ-စွဲလမ်း ၃-ပါး ပျောက်ပုံ။ ။(၁) ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ တရား တို့၏ အနိစ္စအချက်ကို ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌအားဖြင့် ကောင်းစွာမြင်သောအခါ အနိစ္စ၌ နိစ္စဟူ၍ မှောက်မှားသော သညာ, စိတ္တ,ဒိဋ္ဌိမိစ္ဆာတရားသုံးပါး ပြယ်ပျောက်၏၊ ထိုသုံးပါး ပြယ်ပျောက် သည်ရှိသော် အနိစ္စ၌ နိစ္စဟူ၍ စွဲလမ်းသော တဏှာ, မာန,ဒိဋ္ဌိ ဂါဟတရားသုံးပါးလည်း ပြယ်ပျောက်၏။

(၂) ဤနည်းအတူ ရုပ်နာမ် တရားတို့၏ ဒုက္ခ အဖြစ်ကို ကောင်းစွာ မြင်သောအခါ သုခဟူ၍ မှောက်မှားသော မိစ္ဆာတရားသုံးပါး, သုခဟူ၍ စွဲလမ်းသော ဂါဟတရားသုံးပါး ပြယ်ပျောက်မှုကိုလည်းကောင်း၊

(၃) ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အနတ္တအဖြစ်ကို ကောင်းစွာမြင်သောအခါ အတ္တဟူ၍ မှောက်မှားသော မိစ္ဆာတရား သုံးပါး, အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းသော ဂါဟတရားသုံးပါး ပြယ်ပျောက် မှုကိုလည်းကောင်း သိလေ။

ဤမိစ္ဆာတရား သုံးပါး, ဂါဟတရားသုံးပါးတို့ကို ပယ်ရှားပျောက်ကင်း စေခြင်းအကျိုးငှာ ဝိပဿနာအမှုကို အားထုတ်ရသည်၊ ထိုမိစ္ဆာတရား, ဂါဟ တရားတို့ မိမိစိတ်သန္တာန်မှာ အကျန်အကြွင်းမျှမရှိ ကွယ်ပျောက်ရှင်းလင်း သောအခါ ဝိပဿနာကိစ္စ ထမြောက်ပြီးစီးလေ၏၊ဉာတပရိညာ,တီရဏပရိညာ

www.dhammaransi.com

ဒုက္ခဝေဒနာ

ပဟာနပရိညာ ဟုဆိုအပ်သော သမ္မညူသာသနာ ပရိညာသုံးပါး ထမြောက် ပြီးစီးလေ၏။

ဤကား ဝိပဿနာမှုတည်းဟူသော ဓားဖြင့် ပျောက်ငြိမ်းအောင် အားထုတ် ရာသော အနာရောဂါမျိုးတို့ကို ပြဆိုသော အခဏ်းတည်း။

ဝေဒနာအပြားငါးပါး

ယခုအခါ ပရိညာသုံးပါးတို့၏ အစီအရင်ကို အစဉ်အတိုင်း ပြဆိုပေအံ့၊ ဉာတပရိညာအစီအရင်၌ သဘောလက္ခဏာ အသီးအသီးနှင့်တကွ ဝေဒနာ၏ အပြားကို သိရာ၏၊ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်ကို သိရာ၏၊ ဝေဒနာ၏ အဿာဒ သဘောကိုသိရာ၏၊ ဝေဒနာ၏အာဒီနဝသဘောကို သိရာ၏၊ ဝေဒနာ၏ ဒုက္ခသစ္စာအခြင်းအရာကို သိရာ၏၊ ထိုငါးပါးတို့တွင် သဘောလက္ခဏာအသီးအသီးနှင့်တကွ ဝေဒနာ၏ အပြားကို အဘယ်သို့ သိရာသနည်းဟူမူကား၊ ဝေဒနာသည်—

(၁) ဒုက္ခဝေဒနာ,
(၂) ဒေါမနဿဝေဒနာ,
(၃) သုခဝေဒနာ,
(၄) သောမနဿဝေဒနာ,
(၅) ဥပေက္ခာဝေဒနာ—

ဟူ၍ ငါးပါးအပြားရှိ၏။

ဒုက္ခဝေဒနာ

၁။ ဒုက္ခ ဝေဒနာ ဆိုသည်ကား အကျဉ်း အားဖြင့် မခံသာ မှုတည်း မချမ်းသာမှုတည်း နာမှုတည်း ညောင်းညာမှုတည်း ထုံကျင်မှု ကိုက်ခဲမှုတည်း အိုက်မှုတည်း ပူမှုတည်း ပူလောင်မှုတည်း မနေသာမှုတည်း မသက်သာမှုတည်း မခံသာအောင်အေးမှုတည်း မခံသာအောင် ချမ်းမှုတည်း မောမှုတည်း ပန်းမှု တည်းအောင့်မှုတည်း အင့်မှုတည်း ယားမှုယံမှုတည်း၊ မခံသာသောအမှု မခံ ချင်သောအမှု အခံခက်မှု အလုံးစုံတို့သည် ဒုက္ခဝေဒနာဟူသော ဒုက္ခဓာတ် ဒုက္ခဓမ္မ ဒုက္ခသဘောချည်းသာတည်း။

ဒုက္ခကိုထင်ရှားစွာ သိရပုံ။ ။လောက၌ အလွန် ထင်ရှားလှ၏၊ ညည်းရ ညူရအောင်ထင်ရှား၏၊ ငိုရအောင် ထင်ရှား၏၊ အော်ရ ဟစ်ရအောင် ထင်ရှား၏၊ မိမိကိုယ်သန္တာန်၌ ထိုဒုက္ခဓာတ် ဖြစ်ပေါ်၍ လာမည်ကို ကြောက်ရ ထိတ်ရ လန့်ရ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရအောင်တောင်

www.dhammaransi.com

ထင်ရှား၏၊ မိမိကိုယ်သန္တာန်မှာ ထိုဝေဒနာခုခတ် ကပ်ရောက်ဖြစ်ပေါ်၍ လာရန် အခွင့်အလမ်းစုကို လောက၌ ကြောက်ဘွယ်လန့်ဘွယ် ဘေးအန္တရာယ် ဟူ၍ သမုတ်ကြရ၏၊ ကိုးဆဲ့ခြောက်ပါးသော ရောဂါမျိုးအနာမျိုးတို့သည် မိမိကိုယ်သန္တာန်မှာ ထိုဒုက္ခခတ်ကိုဖြစ်ပေါ်အောင်ပြုတတ်ကုန်၏၊ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်သန္တာန်မှာ ထိုဒုက္ခခတ် ဖြစ်ပေါ်လာမည်ကို ကြောက်သည့်အတွက် ထိုကိုးဆယ့်ခြောက်ပါးသော ရောဂါမျိုး အနာမျိုး တို့ကို ကြောက်လန့်ကြ ရကုန်၏။

ဘေးဖြစ်တတ်သော အစားအစာမျိုး, ဘေးဖြစ်တတ်သော အချမ်းအပူ ဥတုမျိုး, ဘေးဖြစ်တတ်သော အရပ်ဒေသ ဌာနမျိုး, ဘေးဖြစ်တတ်သော အသွားအလာ အနေအထိုင် ချော်မှု ချွတ်မှု စူးမှု ယှမှု ကျမှု လဲမှု ပြိုမှု တိမ်းမှု ပါးမှုမျိုးတို့ကို ကြောက်ကြရ စိုးရိမ်ကြရ ရှောင်ရှားကြရ သတိထားကြရ သည်ကား မိမိတို့ကိုယ်သန္တာန်မှာ ဤဒုက္ခခတ် ဖြင်ပေါ်မည်ကို ကြောက်ရ စိုးရိမ်ရရင်း သာတည်း၊ အပါယ်လေးပါး ကပ်သုံးပါး ရန်သူမျိုး ငါးပါး ကျားဘေး ဆင်ဘေး မြွေဘေး ကင်းဘေး ခြင်ဘေး မှက်ဘေး သန်းဘေး ကြွမ်းပိုးဘေး ဘီလူးဘေး သံဘက်ဘေး စသည်တို့ကို ကြောက်ကြရသည်မှာ လည်း ဤဒုက္ခခတ်ကို ကြောက်ကြရင်းသာတည်း။

ဒုက္ခကိုမိမှ ဝိပဿနာဖြစ်ပုံ။ ။ဤဒုက္ခခတ်ကား တကိုယ်လုံးမှာ ထိုထို အနာရောဂါ စသော ဘေးထိရာအရပ် အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ အနှံ့အပြား ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏၊ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို အတွင်း အပ အားလုံး၌ မြမြထက်သောအပ်သွားဖြင့် ဉာဏ်နှင့်ထိုး၍ စမ်းသည် ရှိသော် ခြေဘဝါးမှစ၍ ဦးထိပ်အရေတိုင်အောင် အရေတွင်း အသားတွင်း အကြော တွင်း အရိုးတွင်း ရိုးတွင်းခြင်ဆီတွင်း အအူတွင်း အသည်းတွင်း အဆုတ် တွင်း ဦးနှောက်တွင်း ထိမှန်းသိသောနေရာ နာမှန်းသိသောနေရာ ဟူသမျှ သည် ဤဒုက္ခခတ်ဖြစ်နိုင်သောနေရာချည်းမှတ်လေ၊ ဤဝေဒနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စွဲမြဲလို၍ ဒုက္ခခတ်ကို ဉာဏ်နှင့်အမိဘမ်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန် ၌ တသက်လုံး တွေ့ကြုံခဲ့ပြီး တွေ့ကြုံဆဲ တွေ့ကြုံလတ္တံ့ တွေ့ကြုံရသော အခွင့်အလမ်းတို့ကို ကိုယ်ထဲမှာ အကုန်ဘော်၍ ကြည့်ရမည်၊ အမိဘမ်းရမည်၊ ခတ်ကိုဉာဏ်၌ လှုလှုမမိလျှင် ဝေဒနာအနိစ္စာဟူ၍ လက္ခဏာရေးတင်သော် လည်း ဝိပဿနာဉာဏ်မဖြစ်၊ ခတ်ကို လှုလှုမိ၍တင်မှ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ် ဖြစ်သည်။

ဒုက္ခဝေဒနာပြီး၏။

www.dhammaransi.com

ဒေါမနဿဝေဒနာ

၂။ ဒေါမနဿဝေဒနာဆိုသည်ကား စိတ်ညှိုးနွမ်းမှုတည်း၊ စိတ်ပင်ပန်းမှုတည်း၊ စိတ်နာမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံးမသက်သာမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံး မသာယာမှုတည်း၊စိတ်နှလုံးမချမ်းသာမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံးမကြည်မသာမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံးမကောင်းမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံး မအေးချမ်းမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံးပူပန်မှုတည်း၊ စိတ်နှလုံး ဝမ်းနည်းမှုတည်း၊ စိတ်နှလုံး မနှစ်သက်မှုတည်း၊ စိတ်အိုက်ခြင်း စိတ်ပူခြင်း စိတ်ဆွေးခြင်း စိတ်ပန်းခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်း ကြောင့်ကြခြင်း ကြောက်ခြင်း၊ လန့်ခြင်း၊ ထိတ်ခြင်း ငိုမဲ့ခြင်း အမျက်ထွက်ခြင်း စိတ်ဆိုးခြင်းအစရှိသော ဒေါသနှင့်စပ်သမျှသော စိတ်အမူအရာစုသည် ဒေါမနဿဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သည်ချည်းတည်း။

မျက်စိနှင့်မြင်၍ စိတ် မကြည်သာမှု နားနှင့်ကြား၍ စိတ် မကြည်သာမှု နှာခေါင်းနှင့်နမ်း၍ စိတ်မကြည်သာမှု လျှာ၌တွေ့၍ စိတ်မကြည်သာမှု ကိုယ်မှာတွေ့၍ စိတ်မကြည်သာမှု နှလုံးမှာ သိရ၍ စိတ်မကြည်သာမှု စုသည် ဒေါမနဿဝေဒနာချည်းတည်း၊ လောက၌ အလွန်ထင်ရှားလှ၏၊ ညည်းညူရအောင် ထင်ရှား၏၊ငိုယိုရအောင် ထင်ရှား၏၊ အော်ဟစ်ရအောင်ထင်ရှား၏၊ ဒေါသအမျက် ဖြစ်ရတိုင်း ဒေါမနဿ ဝေဒနာပါ၏၊ လောကဓံတရားရှစ်ပါးတွင် အလာဘ, အယသ,နိန္ဒာ,ဒုက္ခ ဤအနိဋ္ဌလောကဓံအစုနှင့် တွေ့ကြုံရသော ဗာလပုထုဇ္ဇန်တို့အား ဒေါမနဿ ဖြစ်ရမြဲတည်း။

ဂုဏ်အသရေပျက်မည်ကို ကြောက်ရ အရုပ်ပျက်မည်ကို ကြောက်ရ အရှက်ကွဲမည်ကို ကြောက်ရ လူဆိုမည်ကို ကြောက်ရ လူကဲ့ရဲ့မည်ကို ကြောက်ရ လူဆဲမည်ကိုကြောက်ရ ဤသို့စသော ကြောက်ရမှု ခပ်သိမ်းစုသည် မိမိစိတ်နှလုံးမှာ ဒေါမနဿဓာတ် ဖြစ်ပေါ်၍လာမည်ကို ကြောက်ရ ရင်းတည်း၊ သားသမီးစသော ဆွေမျိုး ရတနာစသော ပိယဝတ္ထုတို့နှင့် ကွေကွင်းမည်ကို ကြောက်ရ မချစ်မနှစ်လို လှသော အပိယဝတ္ထုတို့နှင့် ပေါင်းဆုံမိ မည်ကို ကြောက်ရ ဤသို့စသည်များသည် ဒေါမနဿဓာတ် ကပ်ရောက်၍ လာမည်ကို ကြောက်ရရင်းတည်း၊ ကြွင်းသော စကားရပ်စုကို ဒုက္ခဓာတ်မှာ ဆိုခဲ့တိုင်း သိလေ၊အပါယ်လေးဘုံတွင် ငရဲဘုံ ပြိတ္တာဘုံ အသုရကာယ်ဘုံတို့မှာ ဤဒုက္ခဓာတ် ဒေါမနဿဓာတ်နှစ်ပါးနှင့် နေကြရ၏။

ဒေါမနဿပြီး၏။

www.dhammaransi.com

(၁၄) အနုတ္တဒီပနီ

သုခဝေဒနာ

၃။ သုခဝေဒနာ ဆိုသည်ကား ကိုယ်၏ချမ်းသာမှုတည်း၊ ကိုယ်တွင်း ကိုယ်ပ ကိုယ်အင်္ဂါမှာ ကောင်းသည် ကောင်းသည်ဟု ခံစားမှုတည်း၊ပူအိုက် လှသောအခါ အေးမြစွာသော ရေကိုချိုးရ၍ ယပ်လေ ခပ်သည်ကို ခံရ၍ တကိုယ်လုံးမှာ အေးချမ်းခြင်းတည်း၊ အလွန်ချမ်းအေးလှ၍ ဒုက္ခဖြစ်ရာ ထူထဲ စွာသော အခြုံအရုံကို ခြုံရုံရ၍ ကြီးစွာသော မီးစုမီးပုံကို လှုံရ၍ တကိုယ်လုံး ပူပူနွေးနွေး ချမ်းသာမှုတည်း။

နေပူလှသောအခါ အရိပ်မှာနေရ၍ ချမ်းသာမှု, ချမ်းအေးလှသောအခါ နေပူမှာနေရ၍ ချမ်းသာမှု, သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အခင်းအရုံအခြုံ အဝတ် အထည်တို့ကို သုံးဆောင်ရ၍ ကိုယ်တွေ့ချမ်းသာမှု, ကာမဂုဏ်အရာမျိုးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အလွန်ကောင်းသည်ဟု ကိုယ်တွင်းသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ချမ်းသာမှု—ဤသို့အစရှိသည်ကား သုခခါတ်ချည်းပင်တည်း။

ထိုသုခအပေါင်းတို့တွင် ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော သုခရသသည် အလွန် ဆုံးသော ရသတည်း၊ ထိုရသသည်လည်း လူတို့၏ ကာမရသထက် အထက် စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ ကာမရသသည် အဆအသိန်းမက သာလွန်၏၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ ကာမရသထက် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ကာမရသသည် အဆအသိန်းမက သာလွန်၏၊ ဣသိသိင်္ဂရသေ့သည် တာဝတိံသာသူ အလမ္ဗုသာနတ်သမီး၏ ကာမရသအတွေ့နှင့် တွေ့လေရာ သုံးနှစ်တိုင်တိုင် သတိမရဘဲ နတ်သမီးရင်ခွင်ထဲမှာ နေရ၏၊ အထက်အထက် နတ်ပြည်တို့မှာ လည်း ထိုနည်းအတူ အဆင့်အဆင့်သိလေ။

ဤသုခဓါတ်ကို ဉာဏ်ဖြင့် လှလှမိအောင် ဘမ်းသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်မှာ တသက်လုံး တွေ့ကြုံနဲ့ပြီး တွေ့ကြုံဆဲ တွေ့ကြုံလတ္တံ့, တွေ့ကြုံ ရာသော အခွင့်စုကို ထင်လင်းစွာ ထုတ်ဘော်၍ လှလှမိအောင် ဘမ်းလေ၊ ဓါတ်ကိုလှလှ ဉာဏ်ဖြင့်မိမှသာလျှင် လက္ခဏာရေးတင်၍ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်နိုင်သည်၊ ဓါတ်ကိုဉာဏ်ဖြင့် လှလှမမိဘဲနှင့် ဝေဒနာအနိစ္စာ, ဝေဒနာဒုက္ခာ, ဝေဒနာအနတ္တာ ဟု လက္ခဏာရေးတင်သော်လည်း ဝိပဿနာဉာဏ်မဖြစ်။

သုခဝေဒနာပြီး၏။

www.dhammaransi.com

သောမနဿဝေဒနာ

၄။ သောမနဿဝေဒနာ ဆိုသည်ကား ဝမ်းသာမှုတည်း၊ ဝမ်းမြောက်မှုတည်း၊ စိတ်ရွှင်လန်းမှုတည်း၊ စိတ်နှစ်ခြိုက်မှုတည်း၊စိတ်နှစ်သက် မှုတည်း၊ စိတ်နှလုံး သာယာမှုတည်း၊ မျက်နှာ ရွှင်မှုတည်း၊ မျက်နှာပွင့်လန်းမှုတည်း၊ ပြုံးမှုတည်း၊ ရယ်မှုတည်း၊ အလိုရှိသော အာရုံကို မြင်ရ၍ စိတ်ရွှင်မှုတည်း၊ စိတ်ကြည်မှုတည်း၊ ကြားရ၍ နမ်းရ၍ စားသောက်ရ၍ ကိုယ်အင်္ဂါနှင့် တွေ့ထိရ၍ စိတ်ထဲမှာ အလိုရှိရာကို ထွေထွေလာလာ ကြံဘန်၍ စိတ်ရွှင်မှုတည်း၊ စိတ်ပျော်ရွှင်မှုတည်း၊ အကြွင်းမှာ သုခနည်းတူ သိလေ။

သောမနဿဝေဒနာပြီး၏။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ

၅။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဆိုသည်ကား သုခရသ, ဒုက္ခရသ, သောမနဿရသ, ဒေါမနဿရသ တို့မှ အလွတ် ကွက်လပ်တို့၌ ကောင်းသည်ဟူ၍လည်း မထင်ရှား, မကောင်းဘူးဟူ၍လည်း မထင်ရှားသော ဝေဒနာ မျိုးတည်း၊ခြောက်ဒွါရ၌ ထင်လာသမျှသော အာရုံ ၆-ပါးတို့ကို စိတ်ဖြင့် အာရုံပြုသမျှမှာ စိတ်၏ ခံစားမှုဟူသော ဝေဒနာမပါသည်ဟူ၍မရှိ၊ စိတ်ဖြစ်လျှင် ဝေဒနာအမြဲပါတော့သည်၊ကောင်းသည်မကောင်းသည်ဟု ထင်ရှားသော အချက်မျိုးကား ကြိုးကြားကြိုးကြားသာ ရှိ၏၊ လူ့ပြည်မှာ မထင်ရှားသော ဥပက္ခာဝေဒနာ များ၏။

ဥပေက္ခာဝေဒနာပြီး၏။

သဗ္ဗာဝါလက္ခဏာ အသီးအသီးနှင့်တကွ ဝေဒနာအပြား ငါးပါးကို ပြဆိုခဲ့ပြီး၏။

အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်လာပုံ

ယခုအခါဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်ကို ပြဆိုအံ့၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ ဟူ၍ရင်း, ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယောဟူ၍ရင်း ဟောတော်မူသည်နှင့် အညီ—

(၁) စက္ခုသမ္ဖဿ,

(၂) သောတသမ္ဖဿ,

(၃) ဃာနသမ္ဖဿ,

www.dhammaransi.com

(၄) ဇိဝှာသမ္ဖဿ,
(၅) ကာယသမ္ဖဿ,
(၆) မနောသမ္ဖဿ—

ဟူသော ဖဿ ၆-ပါးသည် ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ရန်အကြောင်းတရားမည်၏၊ ၆—ဒွါရ၌ ထိခိုက်လာ ဆိုက်တိုက် လာသော အာရုံ ၆—ပါးကို သိကာမျှ သိရုံမျှသော အမှု အမူအရာသည် စိတ်တည်း၊ ဝိညာဏ်တည်း၊ သိကာမျှ သိရုံမျှသာက် အပိုအမို မဟုတ်၊ သိကာမျှ သိရုံမျှ အမှုနှင့်လည်း ခံစားမှုဟူသော ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ခွင့် မရှိသေး၊

ဝိညာဉ်-ဖဿ-ဝေဒနာ ၃-မျိုး ခွဲနည်း။ ။ထိုသိမှုဟူသော စိတ်ဓာတ်ဖြစ်ပေါ်သည်ရှိသော် အာရုံ၏ ရသကို ဘိနှိပ်ကြိတ်ဝါး ထိပါး ထိခိုက်မှု ဟူသော ဖဿဓာတ်သည် ထိုသိမှုနှင့် အတူတကွဖြစ်ပေါ်၏၊ ထိုဘိနှိပ်ကြိတ်ဝါးထိပါးထိခိုက်မှု ဟူသော ဖဿဓာတ်၏ အစွမ်းကြောင့် အာရုံ၏ ရသသည် ထင်ရှား ပေါ်လေ၏၊ ထိုရသကို ခံစားသော ဝေဒနာသည်လည်း ထိုသိမှု ထိမှုတို့နှင့် အတူတကွ ဖြစ်ပေါ်ရလေ၏။ ။ဤကား ဖဿဓာတ်၏ အစွမ်းကြောင့် ဝေဒနာဓာတ် ဖြစ်ပေါ်ပုံတည်း၊ ခြားခြားနားနားကြီး သိအောင် မြင်အောင် ကြံလေ။

ဥပမာကား-အရည်ပေါများလှစွာသော ကြံချောင်းတို့နှင့် အာရုံ ၆-ပါး တူ၏၊ ထိုကြံချောင်းတို့ကိုထည့်၍ထားသောကြိတ်ဆုံကြီးတို့နှင့် ဝိညာဏ် ၆-ပါး တူ၏၊ ထိုကြံချောင်းတို့ကို အရည်ထွက်အောင် ဘိနှိပ်ကြိတ်ဝါးသော ကြံညှစ်ကျည်ပွေ့တို့နှင့်ဖဿ ၆—ပါ တူ၏၊ ကြံရည်တို့နှင့် အာရုံ၏ရသတူ၏၊ ကြံရည်တို့ကို သောက်မျို သုံးဆောင် ခံစားကြသော သူတို့နှင့် ဝေဒနာခြောက်ပါး တူ၏။ ။ဤကားဝိညာဏဓာတ်, ဖဿဓာတ်, ဝေဒနာဓာတ်သုံးမျိုး ခွဲနည်းတည်း၊ကွဲအောင်ကြံလေ။

ဖဿ ၁၈—ပါးဖြစ်ပုံ။ ။အာရုံကို ကြိတ်နှိပ်မှုဟူသော ဖဿဓာတ်သည် သုခဝေဒနီယ ဖဿ ခြောက်ပါး, ဒုက္ခဝေဒနီယ ဖဿခြောက်ပါး, အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယဖဿ ခြောက်ပါးဟူ၍ ၁၈—ပါး ရှိ၏၊ မျက်စိ အတွေ့ ဟူ၍ ခေါ်ကြသော စက္ခုသမ္ဖဿဓာတ်သည် သုခဝေဒနီယဖဿ, ဒုက္ခဝေဒနီယဖဿ, အဒုက္ခ မသုခဝေဒနီယဖဿဟူ၍ သုံးပါး ရှိ၏၊ နားအတွေ့ဟူ၍ ခေါ်ကြသော သောတသမ္ဖဿသည်လည်း ထိုအတူ သုံးပါး၊ နှာခေါင်းအတွေ့ဟူ၍ ခေါ်ကြသော ဃာနသမ္ဖဿ, လျှာအတွေ့

www.dhammaransi.com

ဟူ၍ ခေါ်ကြသော ဇိဝှာသမ္ဖဿ, ကိုယ်အင်္ဂါအတွေ့ ဟူ၍ ခေါ်ကြသော ကာယသမ္ဖဿ, စိတ်မနောအတွေ့ ဟူ၍ ခေါ်ကြသော မနောသမ္ဖဿတို့မှာလည်း သုံးပါး သုံးပါး စီပြား၏၊ ပေါင်း-ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဖဿ တဆဲ့ရှစ်ပါး ဖြစ်၏။

ဣဋ္ဌစသည်ကြောင့် သုခစသည်ဖြစ်ပုံ။ ။ထိုတဆဲ့ရှစ်ပါး တို့တွင် မျက်စိ အတွေ့ဟူ၍ ခေါ်ကြသောဖဿ သုံးပါး၌ ဣဋ္ဌဖြစ်သော အဆင်း သဏ္ဌာန်မျိုးကို မျက်စိနှင့် မြင်သောအခါ သုခ ဝေဒနီယဖဿ ဖြစ်ပေါ်၏၊ သုခဝေဒနာကို ဖြစ်ပေါ် စေနိုင်သော ဖဿဆိုလိုသည်၊ အနိဋ္ဌဖြစ်သော အဆင်း သဏ္ဌာန်မျိုးကို မြင်သောအခါ ဒုက္ခ ဝေဒနီယဖဿ ဖြစ်ပေါ်၏၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဖြစ်စေ တတ်သော ဖဿကို ဒုက္ခဝေဒနီယဖဿ ဆိုသည်၊ မဇ္ဈတ္တ ဖြစ်သော အဆင်း သဏ္ဌာန် မျိုးကို မြင်သောအခါ အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယဖဿ ဖြစ်ပေါ်၏၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကိုဖြစ်စေတတ်သောဖဿကို အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယဖဿဆိုသည်။ ။ ကြွင်းသော ငါးဒွါရတို့၌လည်း ဤနည်းတူ သုံးပါး သုံးပါးစီဝေဘန်လေ။

ထိုသုံးပါးသောဖဿ,သုံးပါးသော ဝေဒနာတို့တွင် အဒုက္ခမသုခ ဝေဒနီယ ဖဿ, အဒုက္ခမသုခဝေဒနာတို့ကို သုခဝေဒနီယဖဿ, သုခဝေဒနာ၌ပေါင်း၍ ဖဿနှစ်ပါး, ဝေဒနာ နှစ်ပါးသော်လည်း ဆိုရာ၏၊ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ၌ ဖြစ်သောဥပေက္ခာဝေဒနာကို ဒုက္ခဝေဒနာ၌ပေါင်း၍ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ၌ဖြစ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို သုခဝေဒနာ၌ပေါင်း၍ သုခဝေဒနာ,ဒုက္ခဝေဒနာနှစ်ပါး သော်လည်းပြုရာ၏။

ဤကား ဖဿဟူသောအကြောင်းတရား အသီးသီးနှင့် သုခဝေဒနာ အကျိုး တရား အသီးအသီးကို ခြားနားခဏ်းပေတည်း။

ဝိညာဏ်ဟူသော အသိဓာတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ယခုအခါ ဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပြဆိုပေအံ့၊ ဝေဒနာ ငါးပါးတို့တွင် ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှေးဦးစွာ ပြဆိုပေအံ့။

ခြေဘဝါးအပြင်၌ အလွန်မာလှစွာသော အုတ်ကျောက်စသည်ကို နင်းမိ၍ ကျင်နာခြင်းဒုက္ခဓာတ်ဖြစ်ပေါ်၍ ခြေနာသည်ဟု သိကြရာ၌ နာသောနေရာ မှာ စိတ်—၁၊ ဖဿ—၁၊ ဝေဒနာ—၁၊ ဓာတ်သုံးပါ တပြိုင်နက် ဖြစ်ပေါ်၏။

* နာသောနေရာ၌ရှိသော ကာယပသာဒရုပ် —၁၊

* အုတ်ခဲကျောက်ခဲဟု ဆိုအပ်သော ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ—၁၊

www.dhammaransi.com

ဤနှစ်ပါးကား ရုပ်တည်း။ ကာယပသာဒရုပ်သည် ကာယာယတနမည်၏၊ အုတ်ကျောက်ပထဝီသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနမည်၏၊ ကာယာယတနသည် အဇ္ဈတ္တိကာယတနတည်း။ အုတ်ကျောက် ပထဝီသည် ဗာဟိရာယတနတည်း၊ အတွင်းအာယတန, အပအာယတန ဆိုလိုသည်၊ ထိုအတွင်းအာယတနမှာ ပထဝီဟူသော အပအာယတန ထိခိုက်လာ၏၊ ထိခိုက်မှုဒဏ်ကို အစွဲပြု၍ ထိခိုက်သည်ဟု သိမှုသည် ထိုနေရာ၌ ဖြစ်ပေါ်၏၊ သိမှုကား ကာယဝိညာဏ် စိတ်ပေတည်း။ ။ဤကား ကာယဝိညာဏ်စိတ်၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒမှုကို ပြဆိုချက်တည်း။

ပဋိသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်။ ။အတွင်းရုပ်အာယတနနှင့် အပရုပ် အာယတန နှစ်ပါး ထိခိုက်ကြသော ဒဏ်ချက်ကို အစွဲပြု၍ စိတ်ဓာတ်ဖြစ်ပေါ်မှုကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆိုသည်၊ ထိုကာယဝိညာဏ်စိတ်သည် မထိခိုက်မီ ရှေးအဘို့၌ ကိုယ်သန္တာန်တွင်းမှာ ရှိ၍နေနှင့်သည်လည်း မဟုတ်၊ လွတ်ရာတခြား တပါးကလာ၍ ထိခိုက်ရာ၌ ပေါ်သည်လည်း မဟုတ်၊ ယခု ထိခိုက်ဆဲ ခဏမှာမှ ထိခိုက်မှုဒဏ်ချက်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်လာမှုသက်သက် သာတည်းဟု သိသောဉာဏ်ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ် ခေါ်သည်။

ဥပမာကား—မီးခတ်နှင့်ကျောက် ထိခိုက်သောအခါမီးပွင့်ဖြစ်ရာ၌ ထိုမီးပွင့်သည် မီးခတ်ထဲမှာ ရှိ၍နေသည်လည်း၊ မဟုတ်၊ ကျောက်ထဲမှာ ရှိ၍နေသည်လည်း မဟုတ်၊ မီးခတ်နှင့်ကျောက် ထိခိုက်ဆဲခဏမှာမှ ထိခိုက်မှုဒဏ်ချက်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်သော အာဂန္တုဓမ္မသက်သက်သာတည်း၊ ထိုထိုဝတ္ထုချင်း ထိခိုက်ကြ၍ အသံဓာတ် ဖြစ်ပေါ်ရာတို့၌လည်း အသံဓာတ်သည် ထိခိုက်မှုဒဏ်ချက်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်သော အာဂန္တုဓာတ်သက်သက်သာတည်း၊ ဤဥပမာအတိုင်းထင်လေမြင်လေ။ ။ဤကား အုတ်ကျောက် ထိခိုက်၍ ကျင်နာရာ၌ ကာယဝိညာဏဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်ပုံအခြင်း အရာတည်း။

ဝိညာဏ်ဟူသောအသိဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြဆိုချက်ပြီး၏။

ဖဿဓာတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ဖဿဟူသော အတွေ့ဓာတ်အခိုက်ဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြဆိုပေအံ့။

ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ (ပါဠိတော်)

www.dhammaransi.com

ကာယဥ္စ၊ကာယာယတနကိုင်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေစ၊ အပဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ရုံတို့ကိုင်း၊ ပဋိစ္စ၊ အစွဲပြု၍၊ ကာယဝိညာဏံ၊ ကာယဝိညာဏ ဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ တိဏ္ဏံ၊ ကာယဓာတ်, ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်, ကာယဝိညာဏ ဓာတ် သုံးရပ်တို့၏။သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံမှု စည်းဝေးမှု ထိခိုက်မှုသည်။ ဖဿော၊ ဖဿမည်၏။ ။အနက်။

ဥပမာကား–အတန်ငယ် ခြောက်သွေ့၍ နေသော မန်ကျည်းသီးမှည့်စသည်ကို ဆုံ၌ထည့်၍ ကျည်ပွေ့နှင့် ထောင်းသောအခါ ထောင်းမိသည်နှင့် တပြိုက်နက် အစေးပေါက်၍ ဆုံ, ကျည်ပွေ့, မန်ကျည်းသီးမှည့် သုံးပါး ထွေးလုံးဘွဲ့စေးကြသကဲ့သို့တည်း၊ ဆုံနှင့် ကာယာယဘနတူ၏၊ ကျည်ပွေ့နှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနတူ၏၊ မန်ကျည်းသီးမှည့်စသောဝတ္ထုနှင့် ကာယဝိညာဏဓာတ်တူ၏၊ ပေါက်သောအစေးနှင့် ဖဿဓာတ်ဘူ၏။ ။ဤကားဓာတ်သုံးပါးကို အစွဲပြု၍ ဖဿဓာတ်ဖြစ်ပေါ်ပုံတည်း။

ဤဖဿဓာတ်၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ဝိညာဏဓာတ်၌ ပြဆိုခဲ့သော မီးပွင့်ဥပမာ, အသံဓာတ် ဥပမာများအတိုင်း အာဂန္တုဓမ္မ သက်သက်အနေနှင့်သိလေ မြင်လေ။

ဖဿဓာတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြဆိုချက်ပြီး၏။

ဝေဒနာ၏ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ဝေဒနာဟူသော ခံစားမှု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြဆိုအံ့၊ ဖဿဓာတ် ဟူသော ပေါင်းစည်း ထိခိုက်မှုကြောင့် ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗ၏ ပြင်းထန်သော ဒဏ်မှုသည် ထင်ရှားပေါ်လေရကား ထိုဒဏ်ကို ခံစားမှုဟူသော ကျင်နာမှုဝေဒနာဓာတ်သည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏၊ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာဟူ၍ ဟောတော်မူပြီ။ ။ဤကား ဖဿဓာတ်ကို အစွဲပြု၍ ဝေဒနာဓာတ် ဖြစ်ပေါ်ပုံတည်း။

ဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်မှာ ဥပမာများနှင့်တကွ ဝိညာဏ်၌ ပြဆိုခဲ့သည်အတိုင်း သိလေမြင်လေ။

ဝေဒနာ၏ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြဆိုချက်ပြီး၏။

ဒုက္ခဝေဒနာ၏ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာမူကား ဝိညာဏ်, ဖဿ, ဝေဒနာသုံးပါးလုံးကို ဝေဒနာချည်းလုပ်၍ လက္ခဏာရေးတင်ရမည်၊ လက္ခဏာ

www.dhammaransi.com

ရေး တင်သောအခါ၌ သုံးပါးကို အသီးအသီး ခွဲ၍မနေနိုင်တော့၊ ဤအရာ၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြဆိုခဏ်းဖြစ်၍ ခွဲလိုက်သည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြဆိုရသည်မှာ လည်း ကျင်နာမှုဟူသော ဤဝေဒနာသည် အုတ်ကျောက် ထိခိုက်မှုဇာဏ်ချက် အဟုန်ကြောင့် ထိခိုက်ရာခြေဘဝါ၊အပြင်မှာ ကောင်းကင်ကျ မိုးပေါ်ကျကဲ့သို့ ယခုမှ ဖြစ်၍လာသော အာဂန္တုဓမ္မ သက်သက်တည်းဟု ဉာဏ်၌ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိမြင်စေခြင်းငှာပြဆိုရသတည်း၊ ထိုသို့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပိုင်ပိုင်မြင်နိုင် ပါမှ အနိစ္စလက္ခဏာ, အနတ္တ လက္ခဏာကို ပိုင်ပိုင် ထင်မြင်နိုင်လေသည်။

နိစ္စသညာ အတ္တသညာစွဲကပ်ပုံ။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပိုင်ပိုင်မမြင် နိုင်ကြသည့် အတွက် နိစ္စဟူ၍ အတ္တ ဟူ၍ မိစ္ဆာဓမ္မသုံးပါး ဂါဟဓမ္မသုံးပါး စွဲကပ်၍နေကြကုန်သည်၊ စွဲကပ်ပုံကား- ဤအုတ်ကျောက်ထိခိုက်၍ ကျင်နာရာ၌ ငါနာသည်ဟူ၍ စွဲလမ်းမှုတည်း၊ ငါ နာသည်ဟု စွဲလမ်းမှုမှာ နိစ္စသညာ, အတ္တသညာနှစ်ပါဝင်၏၊ ကျင်နာတတ် သောငါသည် ကိုယ်သန္တာန်မှာ နဂိုရ်ကပင် ထာဝရရှိ၍ နေသည်ဟု ထင်မှတ် သည်ကား နိစ္စသညာတည်း။

ကျင်နာမှုသည်ကား ဝေဒနာတည်း၊ထိုဝေဒနာသည် ငါဟူသောသတ္တဝါ၏ အနှစ်သာရ အတ္တမျိုးစင်စစ်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေ နေခဲ့ကတည်းက ငါနှင့်ထက်ကြပ် ပါရှိ၍နေ၏၊ထိုထိုသောဒွါရတို့၌ အာရုံဆိုက်တိုက်လာသော အခါဆိုက် တိုက်ရာ ဌာနမှာ ထင်ရှားပေါ်၍လာ၏၊ အာရုံဆိုက်တိုက်မှု မရှိသောအခါ ကိုယ်ခန္ဓာ တွင်းမှာ အမြဲတည်၍နေ၏ဟု ထင်မှတ်သည်ကား အတ္တသညာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှုမြင်အောင်ရှု။ ။ဝေဒနာ၏ အာဂန္တုဓမ္မ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်ကို ပိုင်ပိုင်မြင်သောအခါ နဂိုရ်က ကိုယ်သန္တာန်မှာ ရှိ၍နေသော ဓမ္မမျိုးမဟုတ်၊ ယခု အုတ်ကျောက်ခိုက်တိုက် ရာတွင်မှ ခိုက်တိုက်မှုဒဏ်ချက်ကို အစွဲပြု၍ ဥပါဒ်ဇာတိနှင့်တကွ ကောင်း ကင်ကျ မိုးပေါ်ကျကဲ့သို့ ဖြစ်၍လာသောအမှုကို ဉာဏ်၌ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခ သိမြင် ရသဖြင့် ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ထာဝရရှိ၍နေသော နိစ္စဓမ္မ, အနှစ်သာရ အတ္တဓမ္မ မဟုတ်ကြောင်းသည် ထင်လင်းလေသတည်း၊ ဤခြေဘဝါးအပြင်၌ ထိခိုက်မှု ဒဏ်ချက်ကြောင့်ယခုမှဖြစ်ပေါ်သော ကျင်နာမှုဟူသော ဒုက္ခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပိုင်ပိုင် သိမြင်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ခန္ဓာ အတွင်းအပ သန္တာန် တကိုယ်လုံးမှာ ထိုထိုနေရာဌာန၌ ဤကဲ့သို့ အုတ်ကျောက်ထိခိုက်သည် ရှိသော် ဤကဲ့သို့ချည်း ဖြစ်ပေါ်ရာသော ဒုက္ခဝေဒနာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှုတို့ကို လည်း တကိုယ်လုံးအနှံ့အပြား ကြံ၍တော်၍ ပိုင်ပိုင်မြင်အောင်ကြည့်လေ။

www.dhammaransi.com

ဒုက္ခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

(၂၁)

ကိုယ်ပကိုယ်တွင်းမှာ မခံသာသော ပူမှု ဓမှု ကိုက်မှု ခဲမှု နာမှု ကျင်မှု အစရှိသည်ဖြင့် ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌတွေ့ကြုံ၍နေကြသော ဒုက္ခဝေဒနာ၏ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှုကိုလည်း အကုန်လုံး ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထင်ထင်လင်းလင်း ထင်ထင်ရှားရှား မြင်အောင်ထင်အောင် လုပ်ကြံ၍ကြည့်လေ။

ဒုက္ခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက် အပြွက်ပြီး၏။

သုခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

သုခဝေဒနာ၌လည်း ဦးနှောက်တွင်း အသားတွင်း အဆုတ်တွင်း နှလုံးတွင်း အအူတွင်း ဦးခေါင်းအပြင် ကျောအပြင် ရင်အပြင် ဝမ်းအပြင် အစရှိသော ကိုယ်တွင်းဌာနကိုယ်ပဌာနတို့၌—

* သာယာသော နူးညံ့သော ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗ,
* ချမ်းအေးမှု ပူနွေးမှုဟူသော တေဇောဖောဋ္ဌဗ္ဗ,
* လှုပ်ကြွမှု ရွေ့ရှားမှု ဟူသော ဝါယောဖောဋ္ဌဗ္ဗ,

ဤသို့လျှင် ကိုယ်တွင်းဖောဋ္ဌဗ္ဗ, ကိုယ်ပဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့နှင့် ကာယပသာဒ ထိခိုက်ကြရာဌာနတို့၌ ကောင်းလေခြင်းကောင်းလေခြင်းဟု ခံစားမှု စံစားမှု သုခဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ပုံကို ပြဆိုခဲ့ပြီးသောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အခြင်းအရာ ဥပမာနှင့် တကွ ဒုက္ခဝေဒနာအတိုင်း သိလေမြင်လေ။

ဒုက္ခ·သုခပြောင်းလဲဖြစ်ပုံ။ ။ဝိသေသ အကွက်ဘော်၍ ကြည့်လိုက်သော် တကိုယ်လုံး အလွန်အိုယ်လှ ပူလှသော ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ဖြစ်၍နေဆဲအခါ၌ တခုခုသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်မှာ အေးမြလှစွာသော ရေအေးအတွေ့, အေးမြလှစွာသော ယပ်လေအတွေ့,အရွှေအရပ် စသည်တို့မှလာသော အေးမြလှစွာသော လေပြေ လေညှင်း အတွေ့တို့ကို ထုတ်ဘော်၍ ကြည့်သည်ရှိသော် ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့၏ ထိခိုက်မှုကို အစွဲပြု၍ ထိခိုက်ရာဌာန၌ အလွန်ခံ၍ကောင်းသည်ဟု သိရသော သုခဝေဒနာတွေ ဖြုန်းခနဲပေါ်ကြကုန်လတ္တံ့။ ထိုဖောဗ္ဗဋ္ဌတို့ ရုပ်သိမ်းကွယ်ပပြန်လျှင် ထိုသုခဝေဒနာတို့ အကုန် ချုပ်ကွယ်သေဆုံး၍ အိုက်ပြန်လတ္တံ့။

တကိုယ်လုံး အလွန်ချမ်းလှသည် အလွန်အေးလှသည်ဟု ဆိုရသော ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ဖြစ်နေဆဲအခါ၌ တခုခုသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်မှာ မီးပူအတွေ့, နေပူအတွေ့,အလွန် နွေးလှသော ခြုံထည်အတွေ့, ပွေ့သူပိုက်သူတို့၏ကိုယ်ငွေ့

www.dhammaransi.com

အဓတ္တတို့ကို ထုတ်ဆော်၍ ကြည့်သည်ရှိသော် ထိုဖော့ဌဗ္ဗတို့၏ ထိခိုက်မှုကို အစွဲပြု၍ ထိခိုက်ရာဌာန၌ အလွန်ကောင်းသည်ဟု သိရသော သုခဝေဒနာတွေ တထောင်းထောင်းဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့။ ထိုဖော့ဌဗ္ဗတို့ ရုပ်သိမ်းပြန်လျှင်လည်း ထိုသုခဝေဒနာတို့ အကုန်လုံး ချုပ်ကွယ်သေဆုံး၍ အေးမြဲအေး ချမ်းမြဲချမ်း ပြန်လတ္တံ့။

ဤသို့ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ အကွက် ဝိသေသ ကြံဘန် ထုတ်ဆော်၍ သုခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှုကို အတပ်ဒိဋ္ဌ မြင်အောင်ကြည့်လေ။

သုခဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှုကို ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

သောမနဿဝေဒနာ၏ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

စိတ်နှလုံးရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစိတ်ချမ်းသာခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သောမနဿဝေဒနာ၌ မိမိနှစ်သက်သော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို တွေ့ရမြင်ရ၍ စိတ်ရွှင်ခြင်းသောမနဿ ဖြစ်သောအခါ၌ ထိုမြင်ရသောအာရုံသည် မျက်စိ၌ရင်း, မနော၌ရင်း တပြိုက်နက်တချက်တည်း ထိခိုက်၏။

လဝန်းသဏ္ဌာန်ကိုမြင်ရာ မျက်စိ၌ လဝန်းသဏ္ဌာန်အရိပ်တခု, မနောနှလုံးအတွင်း၌ လဝန်းသဏ္ဌာန် အရိပ်တခု တပြိုင်နက် တချက်တည်း ပေါ်၏၊ ထိုအခါ နာရီစက်ကိုသော့တံဖြင့် နှိုးလိုက်ဘိသကဲ့သို့ ဘဝင်မနောဆတ်ဆတ် ခါ လှုပ်ရှား၍ နှလုံးသွေးအပြင်၌ သောမနဿ ဇောစိတ်တို့သည် ထောင်းထောင်း ထောင်းထောင်း ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ ဖွေးခနဲ ဖွေးခနဲ မစဲဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ ထိုဇောစိတ်တို့၏အဟုန်ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ မျက်နှာမှာ ရွှင်လန်းသော ရုပ်ကလာပ်တို့သည် မျက်နှာနှင့်အပြည့် ခဏခြင်းဖြစ်ပေါ် ကုန်၏၊ အနီး၌ရှိ၍ မြင်ကြသောသူတို့က ထိုသူ၏ မျက်နှာရုပ်တို့ကို မြင်ကြသဖြင့် သူ့အကြိုက်ကိုတွေ့၍ ဝမ်းမြောက်သည် သူ့စိတ်တွေ့သည် သူ့မနောတွေ့သည် သူ့သဘောတွေ့သည် သူ့အလိုတွေ့သည် သူကြိုက်သည် သူနှစ်ခြိုက်သည်ဟု ထိုသောမနဿဇောတွေ ဖြစ်သည်ကိုသိကြ၏။

* တွေ့ဟူသောစကားသည် ဖဿဓာတ်တွေ့ကို ပြောကြသော စကားတည်း။

* နှစ်ခြိုက်သည် ရွှင်လန်းသည် ဝမ်းမြောက်သည် ဝမ်းသာသည် ဟူသောစကားစုကား သောမနဿဝေဒနာတွေကို ပြောကြသော စကားတည်း။

www.dhammaransi.com

ထိုသို့ပြောကြသော်လည်း ထိုစေတတ်စိတ်, ဇောဖဿ, ဇောဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုမူကား မသိကြမမြင်ကြလေကုန်၊ "မိစ္ဆာဝိပလ္လာသ" တရားတို့နှင့်သာသိကြ မြင်ကြကုန်သည်၊ အဘယ်သို့ "မိစ္ဆာဝိပလ္လာသ" တရား တို့နှင့် အမှောက်အမှား သိကြမြင်ကြကုန်သနည်းဟူမူကား အာဂန္တုခေတ် သဘာဝကို မခွဲခြမ်းမူ၍ ထိုသူသိသည် ထိုသူတွေ့သည် ထိုသူဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာသည် ထိုသူရယ်သည် ပြုံးသည်ဟူ၍ ပုဂ္ဂလ, သတ္တ, အတ္တအနေနှင့် အမှောက်အမှား သိကြမြင်ကြကုန်၏၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောနှင့် သိကြမြင်ကြသည် မဟုတ်ကုန်။

ဟုတ်မှန်သောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အသိ။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်နှင့်သိပုံမြင်ပုံကား မိမိ နှစ်သက်သော အဆင်း သဏ္ဌာန်ကို မြင်ရ၍ ထိုအဆင်းသဏ္ဌာန်၏ ခိုက်မှုဒဏ်ချက်ကြောင့် ထိုဒဏ်ချက်ကို အစွဲပြု၍ ကောင်းကင်မှ ကျလာသကဲ့သို့ ထိုသူ၏ နှလုံးသွေး အတွင်းမှာ—

* ထိုအဆင်းသဏ္ဌာန်ကိုသိသော မနောဝိညာဏခေတ်,

* တွေ့ထိသော မနောသမ္ဖဿခေတ်,

* ခံစားစံစားသော မနောသမ္ဖဿဇာ သောမနဿဝေဒနာခေတ်—

တို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍လာကုန်၏၊ ထိုခေတ်တို့၏ အဟုန်ကြောင့် ထိုသူ၏ မျက်နှာတပြင်လုံးမှာ ရွှင်လန်းသော စိတ္တဇရုပ်သစ် ကလာပ်သစ်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟူ၍ သိခြင်းသည် သာလျှင် ဟုတ်မှန်တိုင်းသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်နှင့် သိခြင်းမြင်ခြင်းမည်၏။

မှောက်မှားသောအသိ။ ။ပုဂ္ဂလ, သတ္တ, အတ္တအနေနှင့် သိကြမြင်ကြရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မည်သည် တသက်လုံးမှာမှ တယောက်သာဖြစ်၏ဟု စွဲလမ်းရင်းတည်း၊ ထိုကြောင့် ထိုသူသိသည် ထိုသူ စိတ်မှာတွေ့သည် ထိုသူဝမ်းသာသည်ဟု သိကြရာမှာ—

* သိဟူသော, တွေ့ဟူသော, ဝမ်းသာဟူသော-

* ဝိညာဏ်, ဖဿ, သောမနဿ—

တို့ကို ထိုသူပြု၍ ထိုသူနှင့် တခုတည်းပြု၍ ထိုသူကဲ့သို့ပင် တသက်လုံးမှာ တခုတည်းခိုင်မြဲ၍ရှိနေကြကုန်သည်ဟုသိမှုမြင်မှုတို့သာတည်း၊ ထိုခေတ်တို့ကား ထိုကဲ့သို့ ရှိနေသောခေတ်စုမဟုတ်ကုန်၊ ယခုမှ ထိုအာရုံထိခိုက်မှုကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်သော ကောင်းကင်ကျ မိုးပေါ်ကျ အာဂန္တုခေတ်စု တို့သာတည်း၊ ထိုကြောင့် ထိုအများသူတို့ သိကြ မြင်ကြသော အရာသည် အမှောက်အမှား ဖြစ်ကြလေကုန်သတည်း။

www.dhammaransi.com

ဤနည်းကိုမှီ၍ မိမိစိတ်ကြိုက်သော အာရုံဝတ္ထု အမှုအခွင့်ကို မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း ကြားတိုင်းကြားတိုင်း နံတိုင်းနံတိုင်း စားသောက်တိုင်း စားသောက်တိုင်းတို့၌ရင်း, မိမိစိတ်ကြိုက်ရာ အာရုံကို ကိုယ်အင်္ဂါနှင့် ခံစားတိုင်း ခံစားတိုင်း၌ရင်း, မိမိအလိုရှိသော သက်ရှိသက်မဲ့ ပစ္စည်းဝတ္ထု အခွင့်အရေးတို့ကို အလိုပြည့်စုံစွာ ရတိုင်းရတိုင်းတို့၌ ရင်း, မိမိကို ချီးမွမ်းစကား ကောင်းစကားကို ကြားတိုင်းကြားတိုင်း တို့၌ရင်း, မိမိအလိုဆန္ဒရှိရာ အမျိုးမျိုးသော အာရုံဝတ္ထု အမှုအခွင့် တို့ကို မနေ့ာနှင့် ထွေထွေလာလာ ကြံဘန်တိုင်း ကြံဘန်တိုင်းတို့၌ရင်း တနေ့တနေ့ တရက်တရက်လျှင် အခါတသောင်းတသောင်းမက ပြုံးကြ ရယ်ကြ ရွှင်ကြ မြူးကြ ဝမ်းမြောက်ကြ ဝမ်းသာကြရာတို့၌ သူ့အာ ရုံနှင့် သူ့သောမနဿ, သူ့ဝတ္ထု သူ့အမှု သူ့အခွင့် သူ့အရေးနှင့် သူ့သောမနဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အမှုတွေကို အကုန်သိလေ မြင်လေ။

သောမနဿဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

နှလုံးမသာခြင်း နှလုံးပူပန်ခြင်း နှလုံးဆင်းရဲခြင်း နှလုံးပင်ပန်းခြင်း နှလုံးညှိုးနွမ်းခြင်း ဟူသော ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်မှာ သောမနဿ ဝေဒနာ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း သိလေမြင်လေ၊ မိမိနှစ်သက်သော အာရုံဝတ္ထု အမှုအခွင့်အရေးအရာနေရာမှာ မိမိနှစ်သက်သော အာရုံ ဝတ္ထု အမှုအခွင့်အရေးအရာ ဆိုရုံမျှသာထူးတော့သည်။

ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာ ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း သုခ, ဒုက္ခ, သောမနဿ, ဒေါမနဿတို့၌ သင့်လျော်ရာသွင်း၍ သိလေ၊ အာရုံမှာ စိတ်ရွှင်လောက်သော အာရုံမျိုးလည်း မဟုတ်၊ စိတ်ညှိုးနွမ်းလောက်သော အာရုံမျိုးလည်း မဟုတ်၊ မဇ္ဈတ္တဖြစ်သော သစ်ပင် ချုံမြက် တံးတိုင် အိမ်ယာဝင်းခြံ မြေအဘို့ ရေအဘို့

www.dhammaransi.com

တို့ကို မစဲမြင်ကြရာ ထိုထိုအသံတို့ကို မစဲကြားကြရာ ထိုထိုအနံ့ဘို့ကို မစဲနံကြရာ စသည်တို့၌ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို သိလေ။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။
ဤတွင် ဝေဒနာငါးပါးတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို အမြွက်ပြဆိုခဏ်း ပြီး၏။

ဝေဒနာ၏အဿာဒနှင့် အာဒီနဝ

ယခုအခါ ဝေဒနာတို့၏ အဿာဒ,အာဒီနဝတို့ကို ပြဆိုအံ့။

* အဿာဒဆိုသည်ကား သာယာမှုတည်း။
* အာဒီနဝဆိုသည်ကား မသာမယာမှုတည်း။
* သာယာမှုဆိုသည်ကား ပီတိသောမနဿပွားများမှုတည်း။
* မသာမယာမှုဆိုသည်ကား ဒုက္ခဒေါမနဿပွားများမှုတည်း။

လာဘ, အလာဘ, ယသ, အယသ, နိန္ဒာ, ပသံသာ, သုခ,ဒုက္ခ-ဟူသော လောကဓံတရားရှစ်ပါးတို့တွင် လာဘ, ယသ, ပသံသာ, သုခ ဤဣဋ္ဌလောကဓံ လေးပါးကား အဿာဒ အဘို့တည်း၊အလာဘ, အယသ,နိန္ဒာ, ဒုက္ခ ဤအနိဋ္ဌ လောကဓံလေးပါးကား အာဒီနဝအဘို့တည်း။

(၁) လာဘဆိုသည်ကား အလိုရှိသောဝတ္ထုကို အလိုရှိတိုင်း ရခြင်းတည်း။
(၂) အလာဘ ဆိုသည်ကား မရခြင်းတည်း။
(၃) ယသ ဆိုသည်ကား အခြံအရံနှင့် ပြည့်စုံခြင်း, အကျော်အစော ဂုဏ်သတင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။
(၄) အယသ ဆိုသည်ကား အခြံအရံ အကျော်အစောနှင့် မပြည့်စုံခြင်းတည်း။
(၅) နိန္ဒာဆိုသည်ကား ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ပြောဆိုမှုကို ခံရခြင်းတည်း။
(၆) ပသံသာဆိုသည်ကား အချီးအမွမ်းကိုခံရခြင်းတည်း။
(၇) သုခဆိုသည်ကား ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းတည်း။
(၈) ဒုက္ခဆိုသည်ကား ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ဆင်းရဲခြင်းတည်း။

လောကဓံရှစ်ပါးသရုပ်။

မိုးဦးလေဦးကျသော ကဆုန်လ နယုန်လရာသီတို့၌ လွင်တီးခေါင်မှာ နေသောသူအား တတိုင်တွင်းမှာပင် အရှေ့လေတိုက်ထဲ့ချည် အနောက်လေတိုက်ထဲ့ချည် တောင်လေတိုက်ထဲ့ချည် မြောက်လေ တိုက်ထဲ့ချည်

www.dhammaransi.com

လေအမျိုးမျိုးတိုက်သည်ကို ခံနေရသကဲ့သို့ တေဘူမကလောက၌ နေကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့မှာ တထိုင်တွင်းမှာပင် ထိုဣဋ္ဌလောကဓံ၊ အနိဋ္ဌလောကဓံလေကောင်းလေဆိုးတို့သည် အမျိုးမျိုးတိုက်ဝှေ့ တွေ့ကြုံကြမြဲဓမ္မတာ ဖြစ်ကုန်၏။

အဿာဒ အာဒီနဝဖြစ်ပုံ။ ။ထိုရှစ်ပါးတို့တွင် ဣဋ္ဌလောကဓံ လေကောင်းတို့နှင့် တွေ့ကြုံခိုက်မှာ သုခဝေဒနာ, သောမနဿဝေဒနာတို့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ အနိဋ္ဌလောကဓံလေဆိုးတို့နှင့် တွေ့ကြုံခိုက်မှာ ဒုက္ခဝေဒနာ, ဒေါမနဿဝေဒနာတို့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ သုခသောမနဿတို့ ဖြစ်ပေါ်ရှိနေဆဲ အခါတို့၌ အဿာဒဖြစ်ရ၏၊ ပီတိ, သောမနဿ ဖြစ်ရ၏ ဆိုလိုသည်၊ထိုသုခ သောမနဿတို့ ချုပ်ကွယ်ပျက်ဆုံးသောအခါတို့၌ အာဒီနဝ ဖြစ်ရ၏၊ သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ ဖြစ်ရ၏ ဆိုလိုသည်။

ဒုက္ခဝေဒနာ, ဒေါမနဿဝေဒနာတို့ ဖြစ်ပေါ်ရှိနေဆဲအခါတို့၌ အာဒီနဝ ဖြစ်ရ၏၊ သောက, ပရိဒေဝစသည် ဖြစ်ရ၏ ဆိုလိုသည်၊ ထိုဒုက္ခဝေဒနာ, ဒေါမနဿဝေဒနာတို့ချုပ်ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းသောအခါတို့၌အဿာဒ ဖြစ်ရ၏၊ ပီတိ,သောမနဿ ဖြစ်ရ၏ ဆိုလိုသည်။

လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့၌ ရှိကြသော လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ဟူသမျှတို့သည် တည်ရှိ၍နေဆဲအခါ ရှေးအဘို့၌ အဿာဒ ဖြစ်ရ၏၊ အဆုံး၌ကား အာဒီနဝ ချုပ်၏၊ ပျက်စီးရဦးမည် ကေန္တဆိုလိုသည်၊ အပါယ်ဘုံသားတို့မှာရှေးအဘို့၌သောက,ပရိဒေဝ,ဒုက္ခ,ဒေါမနဿ,ဥပါယာသဟူသော အာဒီနဝတည်ရှိ၏၊ အဆုံး၌ အပါယ်ဘုံမှ ကျွတ်လွတ်မှုဟူသော အဿာဒ ချုပ်အပ်၏၊

အာဒီနဝဒုက္ခ ကြိတ်ညှပ်နေပုံ။ ။တနည်း-တခုတခုသော အဿာဒမှာ ရှေ့အဘို့ နောက်အဘို့၌ အာဒီနဝ နှစ်ချက်နှစ်ချက် ညှပ်လျက် ရှိနေမြဲ ဓမ္မတာဖြစ်၏၊ အဘယ်သို့ညှပ်သနည်းဟူမူ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာဟူသော အဿာဒတခုမှာ ရှေးဘ၀၌ ထိုအဿာဒကို ရလို၍ ဈာန်တရားကို ပွားများအားထုတ်ရခြင်းတည်းဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ, ရပြီးသော ဈာန်တရားကို သေသည်တိုင်အောင် စောင့်ထိန်းရခြင်းတည်းဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ ဤဒုက္ခကြီးနှစ်ပါးသည် ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာမှာ ရှေ့အဘို့၌ညှပ်သော အာဒီနဝကြီးတည်း၊ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကို ရပြီးသောအခါ သေဆုံးပျောက်ကွယ်

www.dhammaransi.com

ရသော ဒုက္ခသည်ကား ပြဟ္မာချမ်းသာမှာ နောက်အဘို၌ ညှပ်သော အာဒီနဝကြီးတည်း၊ ပြဟ္မာဖြစ်လိုသောသူတို့ကို ထိုအာဒီနဝဒုက္ခကြီးနှစ်ပါးသည် သံတောင်ကြီးနှစ်လုံးနှင့် ကြိတ်ညှပ်သကဲ့သို့ အမြဲကြိတ်ညှပ်၏၊ နှိပ်စက်ညှဥ်းပန်း၏။

လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာတို့မှာလည်း ရှေးရှေးဘဝတို့၌ တင်ကူး၍ ပုညကြိယာဝတ္ထုကို အားထုတ်မှုဟူသော သခါရဒုက္ခသည် ရှေ့အဘိုမှ ညှပ်သောအာဒီနဝတည်း၊ ရပြီးသော လူ့ဘဝ နတ်ဘဝတို့၏ အနိစ္စရောက်မှု သေဆုံးပျက်ပြားမှုသည် နောက်အဘိုမှ ညှပ်သောအာဒီနဝတည်း၊ လူ့ဘဝ၌ ထိုထိုပစ္စည်း ဥစ္စာကို ရလို၍ ထိုထိုကုန်သွယ်မှု လယ်လုပ်မှု စသည်ကို လုပ်ဆောင်ကြရသော ဒုက္ခသည် ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာမှီးသောသူ၏ ရှေ့အဘို၌ ညှပ်သော အာဒီနဝဒုက္ခတည်း၊ ထိုဒုက္ခကိုခံနိုင်၍ ရရှိလာသော ပစ္စည်းဥစ္စာ ချမ်းသာသုခမည်သည် အနိစ္စဓမ္မမျိုး ဖြစ်ခဲ့၍ ကုန်ဆုံးမှုဒုက္ခသည် နောက်အဘို၌ ညှပ်သော အာဒီနဝဒုက္ခတည်း။

ထမင်းစားမှုသည် အဿာဒသုခတည်း၊ ထမင်းချက်မှု ဒုက္ခသည် ရှေ့အဘို၌ ညှပ်သောအာဒီနဝတည်း၊ ထမင်း ခံတွင်း၌သွင်း၍ဝါးလေသော ခွေးအန်ဖတ်ကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ဘွယ် ဖြစ်သည်မှ စ၍ကျင်ကြီးကိစ္စ, ကျင်ငယ်ကိစ္စ, နှပ် တံတွေး မျက်ချေးကြေးညှော်ကိစ္စ,ထိုထမင်းတောဇဉ့်ကြောင့်ဖြစ်ပွားသော ညောင်းမှု ညာမှု ရောဂါမှု ကိစ္စစုသည် နောက်အဘို၌ညှပ်သော အာဒီနဝဒုက္ခတည်း။

သားမယားနှင့် ခံစားစံစားမှုသည် သားမယား၏ အဿာဒသုခတည်း၊ ထိုသားမယားကို မွေးမြူရန် ပစ္စည်းဥစ္စာရှာဘွေအားထုတ်မှု ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုဒုက္ခ, သားမယား အိမ်ရာ ရှိနေသည့်အဘွက် မင်းမှု စိုးမှု ရပ်မှု ရွာမှုတို့နှင့် တွေ့ကြုံရ ကြောင့်ကြ စိုက်ရသောဒုက္ခ, သားမယားကြောင့် နှလုံးမချမ်းသာ စိုးရိမ်ရ ကြောင့်ကြရသောဒုက္ခ, မိမိစကားကို နားမထောင်သော မိမိအလိုကို မသိတတ်သော သားမယားဖြစ်၍ နှလုံးဆင်းရဲသောဒုက္ခ,သားမယားမကျန်းမမာရှိ၍ သေဆုံး၍တွေ့ကြုံရသောဒုက္ခ, သားမယားရှိနေသည့်အတွက် ကိလေသာပွားမှု ဒုစ္စရိုက်ပွားမှု အပါယ်ငရဲသို့ကျမှု ဒုက္ခစုသည် သားမယား၏ အာဒီနဝဒုက္ခစုချည်းတည်း။

အဿာဒ-အာဒီနဝစဉ်ဆက်ဖြစ်နေပုံ။ ။ဆိုထိုကမ္ဘာ၌ ဖြစ်ကြသော လူ့ခန္ဓာ နတ်ခန္ဓာ ပြဟ္မာခန္ဓာစုနှင့်တကွ ကမ္ဘာစဉ်ဆက်အားဖြင့်ရင်း, ယခုကမ္ဘာ၌ အန္တရကပ်အစဉ်

www.dhammaransi.com

အားဖြင့်ၡင်း, ဤယခု အန္တရကပ်၌ မဟာသမ္မတစသော မင်းစဉ်မင်းဆက် အားဖြင့်ၡင်း, အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ပွင့်တော်မူကြ ကျွတ်လွတ်တော်မူကြသော ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်ၡင်း အဿာဒ အာဒီနဝကို ပြဆိုဦးအံ့၊ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဗြဟ္မာ့ပြည် နတ်ပြည် လူ့ပြည် မြင့်မိုရ် စကြာဝဠာ မဟာပထဝီ မြေကြီးနှင့် တကွ ဖြစ်ပေါ်သည်ကား ကမ္ဘာ၏ အဿာဒတည်း၊ ဖြစ်ပေါ်သမျှ အလုံးစုံသည် မှုန်မှုန်မကျန် ပျက်ဆုံး ကွယ် ပျောက်သည်ကား ကမ္ဘာ၏အာဒီနဝတည်း။

ထိုထိုကမ္ဘာ၌ရှိကြသော လူ့ခန္ဓာ နတ်ခန္ဓာ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ မြင့်မိုရ်စကြာဝဠာ မဟာပထဝီမြေကြီးနှင့်တကွ ပျက်ဆုံး ပျောက်ကွယ်ခဲ့သော ကမ္ဘာကြီးပေါင်း အနန္တအနမတဂ္ဂရှိခဲ့ပြီ၊ ယခုကမ္ဘာ၌ အန္တရကပ်ပေါင်း ၆၄–ကပ်ရှိသည်တွင် လွန်ခဲ့ပြီးသော အန္တရကပ်စုသည် ထိုကပ်မှာ မြေရေကောင်းကင်အပြည့် ရှိနေ သောလူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါခန္ဓာစုနှင့်တကွ အကုန်ပျက်ဆုံး ကွယ်ပျောက်လေ ၏၊ ယခုရောက်ဆဲဖြစ်သော အန္တရကပ်မှာလည်း မဟာသမ္မတမင်းကြီးမှစ၍ လေးကျွန်းသေဌ်နင်း စကြာမင်းပေါင်း အစဉ်အဆက်များစွာ ကောရဗ်မင်း ပေါင်းအနန္တ ပဒေသရာဇ်မင်းပေါင်းအနန္တ ထိုထိုစကြာမင်း, ကောရဗ်မင်း, ပဒေသရာဇ်မင်းတို့လက်ထက်မှာ ဇမ္ဗူဒီပါမြေနှင့် အပြည့်ရှိခဲ့ကြသော မြို့ကြီး မြို့ငယ် ရွာကြီးရွာငယ် ထိုထိုမြို့ရွာနှင့် အပြည့် ရှိနေကြသော လူ့ခန္ဓာအနန္တ စုသည် ယခုအဏုမြူမျှ မရှိကြလေပြီ၊ ရှိကြဆဲအခါ အဿာဒ, ပျောက်ကွယ်မှု ကား အာဒီနဝ။

အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ပွင့်တော်မူကြသောဘုရားပေါင်းလည်း အနမတဂ္ဂ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပေါင်း အနမတဂ္ဂ,သာဝကပေါင်း အနမတဂ္ဂ ထိုအလုံးစုံ၌လည်း ထင်ရှားရရှိဆဲအခါ၌ အဿာဒ, ပျောက်ဆုံးမှုကား အာဒီနဝ၊ တဏှင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားမှစ၍ ငါတို့သခင် အရှင်ဂေါတမဘုရားတိုင်အောင် ၂၇–ဆူတို့ မှာ ကျမ်းဂန်ရှိပေ၍ နာမည်ပညတ်မျှရှိသေး၏၊ ခန္ဓာတော်တို့ကား မရှိပြီ၊ အာဒီနဝမီးလောင်၍ ကွယ်ဆုံးကြလေပြီ။

တဏှင်္ကရာဘုရားမှ ရှေး၌ ပွင့်တော်မူကြကုန်သော အသင်္ချေယျ အနန္တ အနမတဂ္ဂ ဘုရားသခင်တို့မူကား နာမည် ပညတ်မျှ အကြွင်းအကျန် မရှိ ပျောက်ဆုံးကြလေကုန်ပြီ၊ ကမ္ဘာတွေအနမတဂ္ဂ, ထိုထိုကမ္ဘာတို့၌ ရှိကြသော ခန္ဓာတွေအနမတဂ္ဂ,ဘုရားတွေ အနမတဂ္ဂ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသာဝကတွေအနမတဂ္ဂ ပျက်ဆုံးကွယ်ပျောက်၍ ကုန်ကြပုံကို မြော်မြင်ကြသဖြင့် အာဒီနဝ ဟူသော

www.dhammaransi.com

ဝိပတ္တိမီးသည် အဘယ်မျှလောက် ကြီးကျယ်သည်ဟု မြော်မြင်နိုင်ရာ လေသတည်း၊ထိုအဃာဒ, အာဒီနဝ ၂–ပါးတို့တွင်–

အဃာဒသည် သတ္တဝါတို့ကို အမိဘမ်း၍ ချည်တုပ် နှောင်ဖွဲ့သမားတည်း။

အာဒီနဝသည် သတ်ပုတ်ရိုက်နှက်နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသမားတည်း။ ။ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ကို သံသရာမှ မလွတ်နိုင်အောင် အဃာဒတရားက ချည်တုပ်နှောင်ဖွဲ့၏၊အာဒီနဝ ကနှိပ်စက်၏၊အဃာဒကိုမက်သောကြောင့် အာဒီနဝအနှိပ်အစက်ကို ငုတ်တုတ် ခံနေကြရ၏။

တိုက်ကြီး ၃–တိုက် ဥပမာ

ရှေ့ဘေးကြီးများ။ ။ဥပမာ–သူသတ်ယောကျ်ားကြီး ၂–ယောက်ရှိသတတ်၊ လူသတ္တဝါအနန္တ ဆံ့လောက်အောင် ဝင်းခြံကြီး ၃–ခု၊တိုက်ကြီး ၃-လုံးတည်၍ ထိုတိုက်ကြီးတို့၏ ရှေ့ဘက်မှာ အလွန်ပျော်ခမ္မဘွယ်သော ဥယျာဉ်ပန်းမာလ် ဘုံဗိမာန်တွေ များစွာလုပ်၍ထား၏၊ အလွန်ကောင်းမွန်သော အဝတ်ကာမဂုဏ်, အစားကာမဂုဏ်, ယောကျ်ား မိန်းမ ကာမဂုဏ်, ပွဲလမ်းသဘင် ကာမဂုဏ်, သေရည်သေရက် သောက်ဘွယ် စားဘွယ် ကစားပြုံးထူးဘွယ် ကာမဂုဏ်တို့ကို စုံလှအောင် ခင်းကျင်း၍ထား၏၊ လာလာသမျှ လူအပေါင်းတို့ကို အလိုရှိတိုင်း ခံစားစံစားစေ၏၊ အရပ်ရှစ်မျက်နှာတို့ကိုလည်း အနံ့အပြား ကြော်ငြာစာ လွှင့်၏၊ ထိုအဝတ်အစား စသည်တို့၏ အတွင်းမှာ မူယစ်မေ့လျော့စေနိုင်သော အဆိပ်အခိုးအထုံတို့ကို ထည့်သွင်း၍ထား၏၊ ထိုအခိုးအထုံတို့ကိုပင် သတ္တဝါတို့သည် အလွန်နှစ်သက်ကြကုန်၏။ ။ဤကား တိုက်ကြီး ၃–တိုက်တို့၏ ရှေ့ဘက် ရှေ့ဘေး အခြင်းအရာတည်း။

နောက်ဘေးကြီးများ။ ။ထိုတိုက်ကြီး ၃–တိုက်တို့၏ နောက်ဘက် နောက်ဘေး၌ကား ကြီးကျယ် လှစွာသော သတ်ခန်း ပုတ်ခန်း ရိုက်ခန်း နှက်ခန်း မီးနှင့်တိုက်ခန်း မီးကျီးတွင်း မစင်တွင်းတွေ အနန္တပြုလုပ်၍ထား၏၊ လူကို အရှင်လတ်လတ်စားသောခွေးကြီး လင်းတတွေ အပြည့်ရှိ၏၊ လူအနန္တ ဆံ့၏၊ ဘယ်မျှလောက် ဝင်လာသော်လည်း လူပြည့်သည်ဟူ၍ မရှိ။ ။ဤကား တိုက်ကြီး ၃–ခု၏ နောက်ဘေးကြီး ၃–ခုတည်း။

www.dhammaransi.com

သူသတ်ကြီး ၂–ဦး။ ။ထိုသူသတ် ယောကျ်ားကြီး နှစ်ယောက်တွင် တယောက်သော သူသတ်ယောကျ်ားကြီးသည် များလှစွာသော တပည့် လက်သားတို့နှင့်တကွ တိုက်ကြီးသုံးခု၏ ရှေ့တေား ရှေ့ဥပစာ၌နေ၍ မြေပေါ်ရှိသတ္တဝါတို့ကို ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကာမဂုဏ်တို့နှင့် ဖြားယောင်းဘွဲ့နှောင်၏၊ ထိုကာမဂုဏ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြ၍ မေ့လျော့ မူးယစ်၍ နေသူအပေါင်းတို့ကို တရာလုံးတထောင်လုံး ယူငင်၍ နောက်တေား သို့ သွင်းလိုက်၏။

တယောက်သော သူသတ်ယောကျ်ားသည်ကား တပည့်တပန်းများစွာ နှင့် နောက်တေား နောက်ဥပစာ၌နေ၍ နောက်တေားသို့ ရောက်လာသမျှသော တရာလုံး တထောင်လုံး တသောင်းလုံးတို့ကို သတ်၏၊ ခြေကိုဖြတ်၏၊ လက်ကိုဖြတ်၏၊ ဦးခေါင်းကိုဖြတ်၏၊ မျက်လုံးကို တောက်၏၊နား နှာခေါင်း ကို ဖြတ်၏၊ လျှာကိုဖြတ်၏၊ မီးနှင့်တိုက်၏၊ မီးကျီးတွင်းသို့ ပစ်ချ၏၊ မစင် တွင်းသို့ ပစ်ချ၏၊ ခွေး ကျီး လင်းတတို့ကို အရှင်လတ်လတ် စားစေ၏။ ။ ကမ္ဘာ့တန်းဆာ မဟာတိုက်ကြီး ၃–ခုတည်း။

ရှေ့တေားသို့ ရောက်ပြီးသော သူတို့သည် အလွန်ပျော်မွေ့ကြကုန်၏၊ တနေ့တနေ့ တသုတ်တသုတ်လျှင် တရာလုံး တထောင်လုံး တသောင်းလုံး ပျောက်ကွယ်၍ သွားသည်ကိုလည်း ထိုထိုနေရာဌာနမှာ ခံစားစံစား ပျော်ပါး၍ နေကြသည်ဟု ထင်ကြ၏၊ အလွန်ဝေးလှစွာသော အရပ် ရှစ်မျက်နှာတို့ကပင် စရိတ်ကြေးငွေ များစွာအကုန်ခံ၍ လာကြရောက်ကြ၏၊ လာသမျှ ရောက်သမျှသည် တယောက်မျှ မလွန်ရ၊ နောက်တေားသို့ချည်း ရောက်ကြရ၏။

ဥပမာ ဥပမေယျ ဆက်စပ်ပြခြင်း။ ။* လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံသည် တိုက်ကြီး ၃–ခု၏ ရှေ့တေားမည်၏။

* လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ခေါ်ရသော သုခ ဝေဒနာ စုသည် ရှေ့တေား၌လုပ်သော လူသတ်ယောကျ်ားကြီး မည်၏။

* ကိလေသာစုသည် အဆိပ်အခိုးအထုံစု မည်၏။

* အပါယ်လေးဘုံသည် နောက်တေားကြီး ၃–ခုမည်၏။

* အပါယ်၌ရှိသော အာဒီနဝဒုက္ခသည် နောက်တေား၌လုပ်သော သူသတ်ယောကျ်ားကြီး မည်၏။

www.dhammaransi.com

* လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကိုရရှိခံစား၍ နေကြသောသူတို့သည် ရှေ့ဘေး၌လာရောက် ခံစားစံစား၍နေကြသောသူတို့မည်ကုန်၏။

* လူ့ကိလေသာ နတ်ကိလေသာ ဗြဟ္မာ့ကိလေသာစုသည် အဆိပ်အခိုးအထုံစု မည်ကုန်၏။

* စတုမဟာရာဇ်နတ်ချမ်းသာ, တာဝတိံသာ နတ်ချမ်းသာ အစရှိသည်တို့ကိုလိုလားတောင့်တ၍ဒါနပြုသူ သီလသီတင်းကျင့်သုံးသူ ထိုထိုကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုကြ သူတို့ကား သတင်းကြားသိ၍ စရိတ် ကြေးငွေအကုန်ခံ၍ တိုက်ကြီးသို့ လာကြသောသူတို့ မည်ကုန်၏၊ အကြွင်းဥပမာဥပမေယျသိသာပြီ။

နောက်ဘေးကြီးသို့ကျရာ ၃-ခု။ ။လူ့ဘုံမှလည်း အပါယ်ဘုံသို့ ကျရောက် နိုင်သောကြောင့် လူ့ဘုံမှာလည်း အပါယ်နောက်ဘေးကြီးတခုထားလေ၊ နတ်ဘုံမှလည်း အပါယ်ဘုံသို့ ကျရောက်နိုင်သောကြောင့် နတ်ပြည် ၆-ထပ် နတ်ဘုံမှာလည်း အပါယ်နောက်ဘေး အသီးအသီးထား၍ သိလေ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံမှလည်း အပါယ်သို့ ကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာလည်း အပါယ်နောက်ဘေးအသီးအသီး ထား၍သိလေ။ ။ဤသည်လည်း ဥပမာတပုံတည်း။

ဥပမာတမျိုး။ ။တနည်းကား-တကျာနှင့်တကွသောအဿာဒသည်အလွန်မြမြထက်သော ငါးမျှားချိတ်နှင့်တကွသောသားတစ်ခဲတွေနှင့်တူ၏၊ အာဒီနဝသည် သားတစ်ကိုမျို၍အသည်းနှလုံးမှာ ငါးမျှားချိတ်စူးငြိ၍ အသီးအသီး ကြိုးကြိုးတန်းလန်းနှင့် ငါးမျှားတိုင် အနီးအပါးတွင် တလောက်လက်လက် နေကြသော ငါးတွေကို ကြိုးမှကိုင်ဆွဲ၍ ဘမ်းယူပြီးလျှင် အတွင်သတ်သော တံငါသူကြီးနှင့်တူ၏၊ ဘုံသုံးပါးသည် ငါးတွေပြည့်သော အင်းကြီးသုံးအင်းနှင့်တူ၏၊ ဘုံဗိမာန်သားမယားစုသည် အင်းကြီးသုံးအင်းအဲပြင်မှာ အပြည့်စိုက်ထားသော ငါးမျှားတိုင်ကြီးတွေနှင့်တူ၏၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ တို့သည် သားတစ်ကိုမျိုကြ၍ အသည်းနှလုံးမှာ ငါးမျှားချိတ် စူးမြုပ်လျက် ကြိုးကြိုးတန်းလန်းနှင့် တိုင်နားမှာတဝဲလည်လည် နေကြသောငါးတွေနှင့် တူကုန်၏၊ အပါယ်လေးဘုံသည် ထိုငါးတို့ကိုသတ်ရာဖြတ်ရာတံငါကြီးဝင်းခြံနှင့်တူ၏။ ။ဤသည်လည်း ဥပမာတနည်းတည်း။

www.dhammaransi.com

ဥပမာတမျိုး။ ။တနည်းသော်ကား တဏှာကြောင့် ဝေဒနာကိုခံစားရသည်၊ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဘိုးပွားရသည်၌ ဥပမာဆိုဦးအံ့၊ တယောက်သောသူမှာ အလွန်ဆန်းကြယ်စွာသော ငွေနာရောဂါစွဲကပ်သတတ်၊ ထိုသူသည်တကိုယ်လုံးမှာ အလွန်ယားယံသော အနာစွဲကပ်၍နေ၏၊မိမိလက်နှင့် အယားဖျောက်သော်လည်းမငြိမ်းနိုင်၊ သူတပါးတို့ ဝိုင်း၍ဖျောက်မှနေနိုင်၏၊အယားပျောက်ငြိမ်းအောင် ပွတ်၍သပ်၍နေလျှင် အလွန်ကောင်းသော အရသာကြီးဖြစ်ပွား၍နေ၏၊ ပွတ်မည့်သူ သပ်မည့်သူ မရှိပြန်လျှင် အလွန်ယားယံမြဲ ယားယံပြန်၏၊ လူသူမရှိလှလျှင် ပွတ်သပ်ရန်တိုင်ရှိရာသို့ပြေးရ၏၊တုံးရှိရာသို့ပြေးရ၏၊ နံရံရှိရာသို့ပြေးရ၏၊ ပွတ်ပြန် သပ်ပြန်လျှင် ပွတ်ရာသပ်ရာဌာနမှာ သွေးပုပ်ပြည်ပုပ်ပွားစီးပြန်၍ ငန်းမန်း ပွားစီးပြန်၏။

လူနတ်တို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာ ရှိနေကြသော တဏှာရာဂသည် ထိုဝဠ္ဍနာကြီးနှင့်တူ၏၊ ထိုအနာငန်းထ၍ ယားတိုင်း ယားတိုင်း ပွတ်သပ်မည့် သူကိုချဉ်းကပ်ရသကဲ့သို့ တုံးနား တိုင်နား နံရံနားသို့ ချဉ်းကပ်ရသကဲ့သို့ အဆင်းသဏ္ဌာန်ကိုသာယာသော ရူပတဏှာသည်သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ကို အံယားတိုက်၏၊ စိတ်သည်မနေနိုင် မထိုင်နိုင် တရွရွယားယံ၏၊ အဆင်းသဏ္ဌာန် ရှိရာသို့ကပ်ရ၏၊ စက္ခု၌ အဆင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော ဝတ္ထုဖြင့် ပွတ်သပ်၍ ပေးသောအခါ ချမ်းသာသော အရသာကောင်းသော် သုခသောမနဿ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်၏၊ထိုဝေဒနာကို သာယာခံစားသော ရူပတဏှာ သာ၍ငန်းမန်းထပြန်၏။

သဒ္ဒတဏှာ, ဂန္ဓတဏှာ, ရသတဏှာ,ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ,ဓမ္မတဏှာတို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။

ဓမ္မတဏှာအမျိုးမျိုး။ ။ဓမ္မတဏှာဆိုသည်ကား–ထိုတဏှာနှင့် ခံစားပြီးနောက် ထိုတဏှာထိုဝေဒနာတို့ကိုပင် အမှတ်ရ၍ အမှတ်ရ၍ သာယာပြန်သော တဏှာသည်ရင်း,ထိုမှတပါး–

* လောကဂုဏ်ကျက်သရေကို သာယာသောတဏှာ,
* မိမိ၏ဒါနဂုဏ်ကို သာယာသောတဏှာ,
* သီလဂုဏ်ကို သာယာသောတဏှာ,
* ဘာဝနာဂုဏ်ကို သာယာသောတဏှာ,
* သဒ္ဓါကို သာယာသောတဏှာ,
* ပရိယတ်ဂုဏ်ကို သာယာသောတဏှာ,
* ပညာကို သာယာသောတဏှာ,

www.dhammaransi.com

* မိမိပြုသော ဒုစရိုက်မှုကို သာယာသောတဏှာ,
* သုစရိုက်မှုကို သာယာသောတဏှာ—
စသည်သည် ဓမ္မတဏှာမည်၏။

လူ့ပြည် နတ်ပြည်တို့သည် ကာမဘုံဖြစ်၍ ကာမတဏှာ ငန်းမန်းထကြွသဖြင့် စိတ်ယားယံတိုင်း ယားယံတိုင်း ကာမဝတ္ထုသို့ ချဉ်းကပ်ကြရကုန်၏၊ ကာမဝတ္ထု အမျိုးမျိုးတို့ကို လက်ရှိမက္ခာ သိမ်းပိုက်၍ ထားကြရကုန်၏၊ ကာမဝတ္ထုတို့ကို မလွတ်နိုင်ကြကုန်၊ မလွတ်နိုင်ကြကုန်သည့်အတွက် ဒုက္ခအမျိုးမျိုး ပွားများ၏၊ ကိလေသာအမျိုးမျိုး ပွားများ၏၊ ဒုစရိုက်အမျိုးမျိုး ပွားများ၏၊အပါယဒုက္ခအမျိုးမျိုး ပွားများ၍ နေကြကုန်၏။

* တဏှာ, ဝေဒနာ,ကာမဝတ္ထုစုသည် အဿာဒတည်း။
* ဒုက္ခအမျိုးမျိုး စသည်သည် အာဒီနဝတည်း။
ဤတွင်ရွေ့ကား ဝေဒနာ၏ အဿာဒ အာဒီနဝကို ပြဆိုခဲ့ပြီး၏။

ဝေဒနာ၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အခြင်းအရာကို ပြဆိုမှုသည် အနိစ္စအချက် အနတ္တ အချက်တို့၌ လွန်စွာကျေးဇူးပြုလတ္တံ့၊ အဿာဒ အာဒီနဝကို ပြဆိုမှုသည် ဒုက္ခအချက်၌ လွန်စွာကျေးဇူးပြုလတ္တံ့။
အဿာဒအာဒီနဝပြီး၏။

ဥာတပရိညာအစီအရင်
ဝေဒနာငါးပါးတို့၏ ဒုက္ခသစ္စာအခြင်းအရာ

ဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခသစ္စာ အခြင်းအရာကို ပြဆိုအံ့၊ သစ္စာဆိုသည်ကား မုချကေန် မချွတ်မှန်သည်ကိုဆိုသတည်း၊ ထိုကြောင့် ဝေဒနာငါးပါးလုံးသည် ဒုက္ခကေန် မချွတ်မှန်၏ ဟု ဆိုလိုသည်။

စောဒနာ တက်ပုံနှင့် ဖြေရှင်းပုံ။ ။ဒုက္ခဝေဒနာ, ဒေါမနဿ ဝေဒနာတို့သည် ကာယိကဒုက္ခ, စေတသိက ဒုက္ခချည်းဖြစ်ကြ၍ ဒုက္ခကေန် မချွတ်မှန်၏၊ ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်၏ဟု ဆိုတန်စေ၊ သုခဝေဒနာ,သောမနဿဝေဒနာတို့သည် အဘယ်သို့ဒုက္ခကေန်မချွတ်မှန် ဟုတ်နိုင်ကုန်အံ့နည်း၊ ဒုက္ခကေန် မချွတ်မှန်ခဲ့သည်ရှိသော် သုခသဒ္ဒါ,သောမနဿ သဒ္ဒါတို့နှင့် သုခဝေဒနာ, သောမနဿဝေဒနာဟူသော အဘိဓမ္မာဒေသနာ ဝေါဟာရသည် ပျက်ရာသည်မဟုတ်လော—ဟု စောဒနာရန်ရှိ၏။

www.dhammaransi.com

အဖြေကား—အဘိဓမ္မာဝေဒနာတိက်မှ ထွက်သော လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ဟူ၍ ဆိုအပ်သော ကာယိက သုခ, စေတသိကသုခ ခေါ်သော သုခသည်ကား ခံစားခြင်း အနုဘဝနရသ အဲထူးအပြားကို ထောက်၍ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော အမှုမျှကိုဆိုသော သုခ သာတည်း၊ အချင်းခပ်သိမ်း ဒုက္ခငြိမ်းသည်ကို ဆိုသော သုခမဟုတ်၊ ထိုစကား မှန်၏၊ ခံစားခြင်းအနုဘဝနရသသည်—

(၁) သာယာသောခံစားခြင်းရသ,
(၂) မသာယာသောခံစားခြင်းရသ,
(၃) သာယာသည်လည်းမဟုတ် မသာယာသည်လည်းမဟုတ်သော ခံစားခြင်းရသ—

ဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင် မသာယာသော ခံစားခြင်းရသကို ဒုက္ခဆိုသည်၊ သာယာသော ခံစားခြင်းရသကို သုခဆိုသည်၊ သာယာ သည်လည်းမဟုတ် မသာယာသည်လည်း မဟုတ်သော ခံစားခြင်းရသကို အဒုက္ခ မသုခ ဆိုသည်၊ ဤသို့ ခံစားခြင်းသုံးမျိုး ထင်ရှားရှိသည် ဖြစ်၍ ဒုက္ခရသ, အဒုက္ခမသုခရသ နှစ်ပါးတို့မှ တမျိုးဖြစ်သော သာယာသဖြင့် ခံစားခြင်းရသကို သုခဟူ၍ဆိုသည်။

ထိုသုခမှာ အချင်းခပ်သိမ်း ဒုက္ခငြိမ်းသောကြောင့် သုခဆိုသည်မဟုတ်၊ ထိုသုခမှာ ဒုက္ခအနန္တ ရောလျက်ရံလျက်ရှိ၏၊ ထိုကြောင့် ထိုသုခသည် သစ္စာ ဒေသနာတော် အလိုအားဖြင့် သုခမှန် သုခစစ် မဟုတ်၊ ထိုသုခသည် ဒုက္ခသာ အမှန်အစစ် ဖြစ်သတည်း၊ သစ္စာဒေသနာတော် အလိုအားဖြင့် သုခမှန် သုခစစ်ဆိုသည်ကား ခံစားခြင်းရှိသည် မရှိသည် ပမာဏမဟုတ်၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းမှုသည်သာ ပမာဏဖြစ်သတည်း၊ ထိုငြိမ်းမှုဟုဆိုအပ်သော သန္တိသဘောကို သာ သုခမှန် သုခစစ် ဆိုလိုသတည်း။

ဒုက္ခရောရံနေသောသုခ။ ။ဤသန္တိသုခကို ထောက်သည်ရှိသော် ယခင် ခံစားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝေဒနာတိက် သုခသည် ဒုက္ခအနန္တနှင့် ရောလျက် ရံလျက်ရှိနေသောကြောင့် သုခမဟုတ် ဒုက္ခသာအမှန်ဖြစ်သတည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် ထိုသုခမှာဒုက္ခအနန္တ ရောလျက် ရံလျက်ရှိနေသနည်းဟူမူကား လူ့ချမ်းသာဆိုသော ထိုသုခ၌ ဇာတိဒုက္ခ, ဇရာဒုက္ခ, မရဏဒုက္ခ, သောက ပရိဒေဝဒုက္ခ, ဒေါမနဿ ဥပါယာသဒုက္ခ, ၉၆—ပါးသော အနာရောဂါဒုက္ခ, ၃၂—ပါးသော ကမ္မကရဏဒုက္ခ, ခပ်သိမ်း

www.dhammaransi.com

သော ဗဟိဒ္ဓအန္တရာယ်ဒုက္ခ,ခပ်သိမ်းသောအဂ္ဂါယဒုက္ခ,ခပ်သိမ်းသောကိလေသ ဒုက္ခတို့သည် ထိုသုခမှာရောလျက်ရံလျက်နေကုန်၏၊ အကျဉ်းအားဖြင့် ဒုက္ခ ဒုက္ခ, သင်္ခါရဒုက္ခ, ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သုံးပါးရောလျက်ရံလျက်ရှိနေ၏။

ထိုလူ့ချမ်းသာဟူသော သုခမှာ ဇာတိဒုက္ခ အဘယ်သို့ရောလျက်ရံလျက် ရှိနေသနည်းဟူမူကား လူ့ချမ်းသာဆိုရသော ထိုသုခသောမနဿကို ခံစား စံစား၍ နေဆဲအခါ၌ ထိုသုခအစဉ်ကို ဖြတ်၍ဆိုက်တိုက်ရာ ကိုးဆယ့်ခြောက် ပါးသော ရောဂါဘေး အနာဘေး ဖြစ်လိုရာရာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဇာတိဒုက္ခ, သောကပရိဒေဝစသည် ဖြစ်လိုရာရာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဇာတိဒုက္ခ, ညောင်းခြင်း ညာခြင်း ပူခြင်း အိုက်ခြင်း ချမ်းခြင်း အေးခြင်း ဖြစ်လိုရာရာ ဖြစ်ပေါ် ခြင်း ဇာတိဒုက္ခ, အနိဋ္ဌ လောကဓံတို့နှင့် တွေ့ဆုံ၍ ကိုယ်၌ရှင်း စိတ်၌ရှင်း ဖြစ်လိုရာရာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဇာတိဒုက္ခ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ဇာတိဒုက္ခပေါင်း အနန္တ ရောလျက်ရံလျက် ရှိနေသတည်း။

အဘယ်သို့လျှင် ဇရာဒုက္ခ, မရဏဒုက္ခတို့နှင့် ရောလျက်ရံလျက် ရှိနေသနည်း ဟူမူကား ဣဋ္ဌသမ္ပတ္တိအာရုံတို့နှင့် တွေ့ဆုံ၍ ထိုသုခကို ခံစား၍နေစဉ် အနိဋ္ဌ လောကဓံ ဆိုက်တိုက်လာ၍ ရုပ်နွမ်းခြင်းပျက်စီးခြင်း ခုတင်ခု တွေ့ကြုံရ၏၊ ထိုသုခ၏ အဆောက်အဦဖြစ်သော ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်မျိုးတို့၏ ဟောင်း ခြင်း နွမ်းခြင်း ဆွေးမြေ့ခြင်း ပျက်စီးခြင်း စားသောက်၍ ကုန်ခန်းခြင်း သုံးဆောင်၍ ဟောင်းနွမ်းခြင်း ကုန်ခန်းခြင်း မီးဘေးသင့်၍ ရေဘေးသင့်၍ ကုန်ခန်းခြင်းအစရှိသော ဇရာမရဏဒုက္ခတို့သည် ရောလျက်ရံလျက်ရှိနေကုန်၏၊ သောကစသည် ရောပုံရံပုံသိသာပြီ၊ ၉၆-ပါးသော အနာမျိုး ရောဂါမျိုး ရောပုံရံပုံလည်း သိသာပြီ။

၃၂-ပါးသော ကံကြမ္မာမျိုး အဘယ်သို့ရောသနည်းဟူမူကား မင်းဘေး သင့်၍ ခိုးသူဓားပြဘေးသင့်၍ ရန်သူဘေးသင့်၍ လက်ကိုဖြတ်ခြင်း ခြေကို ဖြတ်ခြင်း လက်ခြေကိုဖြတ်ခြင်းစသော သုံးဆယ့်နှစ်မျိုးသောကံကြမ္မာမှုတို့နှင့် ရောယှက်ခြင်းတည်း၊ ဆင်ဘေး ကျားဘေး မြွေဘေး ကင်းဘေး ဘီလူး သံဘက်ဘေး အစရှိသော ဗဟိဒ္ဓအန္တရာယ်တို့နှင့် ရောယှက်ဆက်ဆံ၍ နေပုံ သိသာပြီ။

အပါယ်ဘေးရောယှက် ဆက်ဆံနေပုံကား ရရှိ၍နေသောလူ့ချမ်းသာကို အကြောင်းပြု၍ ဒုစရိုက်တရား ဖြစ်ပွားရခြင်း, အသက်မွေးမှု အတွက်နှင့် ဒုစရိုက်မှုကို ပြုကျင့်ရခြင်းအစရှိသည်တည်း၊ ဒုက္ခဒုက္ခ, သင်္ခါရဒုက္ခ,ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခ သုံးပါးကို နောက်ဒုက္ခလက္ခဏာရေးသို့ကျမှ ဆိုလတ္တံ့၊ အကြွင်းသိသာပြီ။

www.dhammaransi.com

ဤသို့လျှင် လူ့ချမ်းသာဟူသော သုခဝေဒနာ, သောမနဿဝေဒနာတို့မှာ ဒုက္ခအနန္တတို့ ရောယှက်ဆက်ဆံ ဝန်းရံ၍နေကုန်၏၊ ထိုကြောင့်ထိုလူ့ချမ်းသာ ဟူသော သုခသည် ဒုက္ခချုပ်သိမ်းကင်းငြိမ်းမှုဟူသော သုခအစစ်အမှန်မဟုတ် လေရကား သစ္စာဒေသနာတော်အလိုအားဖြင့် ဒုက္ခသာ အမှန်အစစ် ဖြစ်သတည်း၊ ဒုက္ခသစ္စာသာ အမှန်အစစ်ဖြစ်သတည်း။

နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာချမ်းသာခေါ်သော သုခတို့မှာလည်း ထိုက်သည်အားလျော်စွာအနိဋ္ဌလောကဓံဒုက္ခ, ကိလေသာဒုက္ခ, အဆုံး၌ မလွဲနိုင်သော ဇရာမရဏဒုက္ခ, အပါယ်သို့ကျရောက်ရခြင်း အပါယဒုက္ခတို့နှင့် ရောယှက်ဆက်ဆံ ဝန်းရံလျက် ရှိကြကုန်သည်သာ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုကြောင့် ထိုနတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာစုတို့သည်လည်း ဒုက္ခသစ္စာသာ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဒုက္ခမျိုးသာ အမှန်အစစ်ဖြစ်ကုန်၏၊ သုခအမှန်အစစ် ဆိုသည်ကား ခံစားမှု စံစားမှုသုခ ဝေဒနာမျိုး မဟုတ်၊ ဒုက္ခဝဋ်သိမ်တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကင်းငြိမ်းမှု သည်သာလျှင် သုခအစစ်အမှန် ဖြစ်သတည်း။

ဝေဒနာငါးပါးတို့၏ ဒုက္ခသစ္စာအခြင်းအရာကို ပြဆိုခဲ့ပြီး၏။

ဤတွင်ရွေ့ကား ပရိညာသုံးပါးတို့တွင် ရှေးဦးစွာပိုင်ပိုင်သိရသော ဉာတပရိညာ အစီအရင်ကို ပြဆိုခဲ့ပြီး၏။

ဉာတပရိညာ အစီအရင် အပြီးကြပြီး၏။

တီရဏပရိညာသုံးပါးအစီအရင်
အနိစ္စပရိညာ

ယခုအခါ တီရဏပရိညာကို ပြဆိုပေအံ့၊ ထိုတီရဏပရိညာသည်—

(၁) အနိစ္စပရိညာ,

(၂) ဒုက္ခပရိညာ,

(၃) အနတ္တပရိညာ,

ဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အနိစ္စပရိညာဆိုသည်ကား ဝေဒနာတို့၌ နိစ္စသညာ, နိစ္စစိတ္တ, နိစ္စဒိဋ္ဌိတို့ကို ပယ်ဖျက်မှုတည်း၊ ထိုမိစ္ဆာသညာ, စိတ္တ, ဒိဋ္ဌိ ၃—ပါးကို အကြွင်းအဲကျန်မရှိ ပယ်နိုင်သောအခါ အနိစ္စပရိညာ ကိစ္စပြီး၏၊ ထိုမိစ္ဆာ ၃—ပါးကို ပယ်နိုင်လျှင် နိစ္စဟူ၍ စွဲလမ်းသော တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိ သုံးပါး ချုပ်ငြိမ်းတော့သည်၊ ထိုသုံးပါးချုပ်ငြိမ်းမှ အနိစ္စပရိညာ အပြီးတိုင်လေသတည်း၊ မိစ္ဆာသုံးပါးတွင် နိစ္စသညာ ဆိုသည်ကား—

www.dhammaransi.com

ကောင်းသည် မကောင်းဆည်ကို ခံစားစံစားသော ဝေဒနာမည်သည့်ကိုယ် ခန္ဓာတွင်းမှာ တသက်လုံး အမြဲပါရှိ၍နေ၏ဟု မှတ်ထင်၍ နေခြင်းသည် နိစ္စသညာမည်၏၊ ထိုအတိုင်း သိခြင်းသည် နိစ္စစိတ္တမည်၏၊ ထိုအတိုင်း ဉာဏ်အမြင်ကဲ့သို့ မြင်၍နေခြင်းသည် နိစ္စဒိဋ္ဌိမည်၏၊ ဤမိစ္ဆာသညာ, မိစ္ဆာစိတ္တ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၃ ပါးကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ အနိစ္စပရိညာကို အားထုတ်ရသတည်း။

အနိစ္စပရိညာဆိုသည်ကား ဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ထိုထို ဆိုက်တိုက်လာရာ အာရုံတို့ကို အစွဲပြု၍ ခြောက်ဒွါရတို့၌ ဖြစ်ပေါ်မှု ပျက်မှု ပျက်ဆုံး ကွယ်ပျောက်မှုတို့ကို မျက်စိနှင့် မြင်သကဲ့သို့ ဉာဏ်နှင့်ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌ မြင်အောင်ရှုမှုသည် အနိစ္စပရိညာမည်၏။

ဒုက္ခဝေဒနာ၌ အနိစ္စရှုပုံ

ရှုပုံကား—ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်တွင် အုတ်ကျောက် လှံတံတို့ဖြင့် ထိခိုက်၍ အနာအကျင် ဖြစ်ရာဌာနၣ္ဌ ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှေးဦးစွာ ကြည့်ရှုရာ၏၊ ဥပါဒ်စွန်း ဥဒယစွန်းကိုဒိဋ္ဌမြင်အောင် ကြည့်ရှုရာ၏၊ ဘင်စွန်း ဝယစွန်းကို ဒိဋ္ဌမြင်အောင် ကြည့်ရှုရာ၏။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်။ ။လက်ျာခြေဘဝါးမှာ ထိခိုက်၍ အနာအကျင် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာရာ၌ ထိုနာမှု ကျင်မှုသည် ဒုက္ခဝေဒနာပင်တည်း၊ ဒုက္ခဓာတ်ပင်တည်း၊ ခြေဘဝါးခေါ်သော ရုပ်တရားစုနှင့် ထိုဝေဒနာဓာတ်ကို ဉာဏ်၌ကွဲအောင်ခွဲ၍ ထိုဒုက္ခဝေဒနာကို ဉာဏ်နှင့် ဆုပ်ကိုင်မိအောင် ဘမ်းရမည်၊ ဉာဏ်၌ ဆုပ်ကိုင်မိသောအခါ ဓမ္မဝဝတ္ထာနဉာဏ်ဖြစ်၏၊ ဓမ္မပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်လည်း မည်၏၊ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်လည်း မည်၏၊ နာမ်တခြားရုပ်တခြား ပိုင်းခြား၍ မြင်နိုင်သောဉာဏ် ဆိုလိုသည်။

ယထာဘူတဉာဏ်။ ။ထိုနောက်မှ ဤဝေဒနာသည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လေသနည်းဟု ဆင်ခြင်ရာ၏၊ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် အုတ်ကျောက် ထိခိုက်မှု ဟူသော ဖဿကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု မြင်လေရာ၏၊ လောက၌လည်း ဘာကြောင့် နာသနည်းဟု မေးခဲ့လျှင် အုတ်ကျောက်နှင့် ခိုက်မိ၍ ထိခိုက်၍ နာသည်ဟူ၍ပင် ပြောကြလတ္တံ့၊ ဤဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာရာ၌ အုတ်ကျောက်ထိခိုက်မှုဟူသော ဖဿဓမ္မသည် အကြောင်းတရားတည်း၊ ထိုဖဿကြောင့် ဤဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၊ ထိုထိခိုက်မှုဟူသော ဖဿမရှိသေးမီ ကိုယ်ခန္ဓာတွင်းမှာ ထိုဝေဒနာ ရှိ၍

www.dhammaransi.com

နေသည်မဟုတ်ဟု မြင်လေရာ၏၊ ထိုသို့မြင်သောဉာဏ်သည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် မည်၏၊ကင်္ခါဝိတရဏဉာဏ်လည်း မည်၏၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဉာဏ်လည်း မည်၏၊ ပဋိစ္စ-သမုပ္ပါဒဉာဏ်လည်း မည်၏၊ ယထာဘူတဉာဏ်လည်း မည်၏။

ဤသို့ ထိခိုက်မှုဖဿဟူသော အကြောင်းတရားနှင့် တကွ နာမှု ကျင်မှုဟူသော ဒုက္ခဝေဒနာကို ဉာဏ်၌ဆုပ်ကိုင်မိသောအခါ၌ အနိစ္စလက္ခဏာကို ထင်လင်းအောင်ရှုရာ၏။

အနိစ္စလက္ခဏာ သိရသောအချက်။ ။အနိစ္စလက္ခဏာဆိုသည်ကား နာမှု ကျင်မှုဟူသော ဤဒုက္ခဝေဒနာသည် ပဋိသန္ဓေအခါမှစ၍ တဘဝလုံး ငါ၏ ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲပါရှိ၍နေသော နိစ္စတရားမဟုတ်၊ နိစ္စတရား ဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့၊ တဘဝတွင် ပဋိသန္ဓေအခါ၌ တခါသာ ဖြစ်ပေါ်မှုရှိရာ၏၊ ယခုမှ အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှုဟူ၍မရှိလေရာ၊ ထိုသို့ကားမဟုတ်၊ယခုထိခိုက်မှု ဖဿကို အစွဲပြု၍ ယခုအသစ် ဖြစ်ပေါ်သော ဥပါဒ်စွန်းကိုပစ္စက္ခဒိဋ္ဌမြင်ရ၏၊ ထိုသို့ မြင်ရသော ကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ အမြဲပါရှိ၍နေသော နိစ္စတရား မဟုတ်၊ ထိခိုက်မှု ဟူသော ဖဿဖြစ်ပေါ်ခိုက် အခါအခါမှာမှုထိုထိုဖဿကို အစွဲပြု၍ဖြစ်ပေါ်ကာ ဖြစ်ပေါ်ကာနေသော အနိစ္စတရားသာတည်း၊ အာဂန္တုတရားသာတည်း။

တိမ်တိုက်ချင်း ထိခိုက်ကြမှ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော လျှပ်ရောင်ကဲ့သို့ ကာယ ပသာဒရုပ်ဟူသော ခြေဘဝါးရှိ အတွင်း အာယတနရုပ်နှင့် အုတ်ကျောက် ဟူသော ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗ အပအာယတနရုပ်ထိခိုက်ကြရာ ကောင်းကင်ကျ မိုး ပေါ်ကျကဲ့သို့ ယခုမှ အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာသော တာဝကာလိကဓမ္မသာ တည်းဟု ထင်လင်းစွာသိမြင်ရာ၏။ ။ဤကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်နှင့်တကွ ဥပါဒ်စွန်းကို အတပ်ဒိဋ္ဌ မြင်သဖြင့်သိရသော အနိစ္စအချက်တည်း။

ထိုနေရာမှာ အုတ်ကျောက် ထိခိုက်မှု ဒဏ်ချက်နှင့်တကွ ဖဿဖြစ်ပေါ်မှု ပျောက်ငြိမ်း၍ သွားပြန်လျှင် နာမှု ကျင်မှု ဟူသော ထိုဒုက္ခဝေဒနာသည် အစဉ်အတိုင်းချုပ်ကွယ်ပျောက်ငြိမ်း၍သွားပြန်၏၊အနာပျောက်ပေပြီဟုဆိုကြ ကုန်၏၊ ထိုချုပ်ပျောက်မှုဟူသော ဘင်စွန်းကိုလည်း ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌ မြင်အောင် ကြည့်ရာ၏၊ဘင်စွန်းကို ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌမြင်သည်ရှိသော် ချုပ်ပျောက်မှု ဟူသော ဘင်ခေါ်သော မရဏသည် အနိစ္စလက္ခဏာအစစ် ဖြစ်ပေရကား အနိစ္စ လက္ခဏာကို ကောင်းစွာမြင်လေ၏။ ။ဤကားဘင်စွန်းကိုအတပ်ဒိဋ္ဌမြင်ရ သဖြင့် သိရသော အနိစ္စအချက်တည်း။

[လက်ျာ ခြေဘဝါး၌ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဉာဏ်နှင့်တော်၍ ဓမ္မဝဝတ္ထာနဉာဏ်, ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်, ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တို့နှင့်တကွ အနိစ္စဝိပဿနာဉာဏ် အစီအရင် ပြီး၏။]

www.dhammaransi.com

နေရာအများ၌ဒုက္ခဝေဒနာ ဘော်ပုံ။ ။ဤ အနိစ္စအချက်ကို လွယ်လွယ ထင်နိုင်မြင်နိုင်ပါလျှင်နောက်နောက်၌လည်း ထင်နိုင်မြင်နိုင်လတ္တံ့၊လကျ်ာခြေဘဝါး၌ ထင်နိုင်မြင်နိုင် ပြီးနောက် လကျ်ာခြေဘမိုးမှာ အုတ်ကျောက်လုံတံထိခိုက်မှု ဖယကိုဘော်၍ဝေဒနာခမ္မ, ပစ္စယဓမ္မ, ဥဒယဗ္ဗယဓမ္မတို့နှင့်တကွဝေဒနာ၏ အနိစ္စအချက်ကိုထင်မြင်အောင်ကြည့်၊ ဤနည်းတူ ခြေသလုံးမှာ, ပုဆစ်ဒူးမှာ, ပေါင်ဖျား ပေါင်လယ်ပေါရင်းမှာ ဘော်၍ကြည့်၊ထိုနောက် လက်ဝဲခြေဘဝါးမှာ, ထိုနောက်လက်ဝဲခြေဘမိုးမှာ, ထိုနောက် လက်ဝဲသားလုံးမြင်းခေါင်းမှာ, ထိုနောက် လက်ဝဲပုဆစ် ဒူးဝန်းမှာ, ထိုနောက် ပေါင်ဖျား ပေါင်လယ် ပေါင်ရင်းမှာဘော်၍ကြည့်။

ထိုနောက် တင်ပါးအပြင်မှာ, ထိုနောက် ခါးအပြင်မှာ,ထိုနောက်ကျောက်ကုန်းအပြင်တွင် ထိုထိုနေရာဌာနမှာ, ထိုနောက် လည်ကုပ်မှာ, ထိုနောက်ဦးခေါင်းတွင် ထိုထိုနေရာဌာနမှာ, ထိုနောက် မျက်နှာအပြင် ထိုထိုနေရာဌာနမှာ, ထိုနောက်လည်ပင်းမှာ, ထိုနောက် ရင်အပြင်ဝမ်းအပြင် ထိုထိုနေရာဌာနမှာဘော်၍ကြည့်၊ ထိုနောက် ဦးခေါင်းအတွင်း ဦးနှောက်အတွင်းမှာ ပူမှု ဓမ္မ ကိုက်မှု ခဲမှုအစရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာစုကို ဘော်၍ကြည့်၊ ရင်တွင်းအဆုတ်တွင်း အသည်းတွင်း နှလုံးတွင်း ဝမ်းတွင်း အအူတွင်းခါးတွင်း ပေါင်တွင်း တလျှောက်တို့မှာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ပုံကို ကြံဘန်၍ကြည့်။

ထိုထိုနေရာ၌ ကြည့်သောအခါ ရုပ်တရားနှင့် မထွေးရအောင် ဒုက္ခဝေဒနာကို အသီးအခြား မိအောင်ဘမ်း၊ ဥပါဒ်စွန်းကိုမိအောင်ဘမ်း၊ ဘင်စွန်းကို မိအောင်ဘမ်း။

ဟကိုယ်လုံး အတွင်းအပ အနှံ့အပြားထုတ်ဘော်၍ ကြည့်သဖြင့် နေရာတိုင်းမှာ ဥပါဒ်စွန်းဘင်စွန်းကို ထင်ရှားစွာမြင်နိုင်သောအခါ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အနိစ္စအချက်သည် လက်ဝယ်တင်ထား ပတ္တမြားကဲ့သို့ ထင်ရှားစွာ ထင်မြင်၍နေလတ္တံ့။

ဒုက္ခဝေဒနာပြီး၏။

သုခဝေဒနာ၌အနိစ္စရှုပုံ

သုခဝေဒနာကိုလည်း ထိုနည်းတူ လကျ်ာခြေဘဝါးမှစ၍ တကိုယ်လုံးအနှံ့အပြား ဘော်၍ရှုလေ၊ ဤသုခဝေဒနာမှာ သာ၍ အနိစ္စထင်နိုင်မှုသင့်လျော်သည်၊ ဘော်နည်းမှုကား ရှေးသုခဝေဒနာ၏ သဘာဝအခါကျ်း

www.dhammaransi.com

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အခဏ်းတို့မှာပြဆိုခဲ့ပြီ၊ဤလက္ခဏာရေးအရာ၌ကား ဥပါဒ်စွန်းကို အတပ်မြင်မှု ဘင်စွန်းကို အဘပ်မြင်မှုသည် လိုရင်းပဓာနတည်း၊ ဥပါဒ်စွန်း ဘင်စွန်းကို လှလှမမြင်နိုင်လျှင် နိစ္စသညာ, နိစ္စစိတ္တ, နိစ္စဒိဋ္ဌိဟူသော မိစ္ဆာ တရားသုံးပါး မပျောက်၊ အနိစ္စဝိပဿနာဉာဏ် အလုပ်ကား ထိုမိစ္ဆာတရား သုံးပါးကို ပျောက်ကင်းအောင် လုပ်ရသော အလုပ်ပေတည်း။

မိမိ ရှုကြည့်ပွားများ အားထုတ်သော အနိစ္စဝိပဿနာဉာဏ် အချက်ကျ မကျ၍ နေရာကျမကျကို သိလိုသည်ရှိသော် နာသည် ကျင်သည် ပူသည် အေးသည် ညောင်းသည် ညာသည် ကိုက်သည် ခဲသည် ခံ၍ကောင်းသည်မကောင်းသည် ချမ်းသာသည် မချမ်းသာသည်ဟု ကိုယ်မှာတွေ့ကြုံရာတို့၌ ငါနာသည်ဟု ထင်မှတ်သော မိစ္ဆာသညာ, ငါနာသည်ဟု သိသော မိစ္ဆာစိတ္တ, ငါနာသည်ဟုမြင်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဤမိစ္ဆာသုံးပါးတို့ နိစ္စအရိပ်အယောင် ထင်မြင်၍ နေချက်သည် မိမိသန္တာန်မှာ ပြယ်ပျောက်၏လော မပြယ်ပျောက်၏လော ဟု ဆင်ခြင်၍စမ်းလေ၊မပြယ်ပျောက်လျှင် အနိစ္စဝိပဿနာဉာဏ် ကိစ္စ မကုန်သေး၊ပြယ်ပျောက်လျှင် ကိစ္စကုန်ပြီမှတ်။

သုခဝေဒနာပြီး၏။

သောမနဿဝေဒနာ၌ အနိစ္စရှုပုံ

သောမနဿဝေဒနာ၌နှစ်သက်ဘွယ် ဝမ်းသာဘွယ်သော အဆင်းသဏ္ဌာန် မျိုးတို့ကို မျက်စိနှင့် မြင်သောအခါ ထိုအဆင်းသဏ္ဌာန်မျိုးတို့သည် မျက်စိ၌ ၎င်း, စိတ်နှလုံး၌၎င်း နှစ်ဌာနတို့၌ တပြိုင်နက် တချက်တည်း ထိခိုက်ကုန်၏၊ စိတ်နှလုံး၌ ထိခိုက်မှုဟူသော ဖဿကြောင့် နှလုံးသွေးအပြင်မှာ သောမနဿ ဝေဒနာတို့သည် တဘွားဘွားဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ နှလုံးသွေးသည် သောမနဿ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်သောအခါ အထူးပြောင်လက်ရွှန်းစိုလတ္တံ့၊ ထိုသူမျက်နှာမှာ ရွှင်လန်းပြုံးရယ်ရှုပ် ပေါ်၏။

ထိုတဘွားဘွားဖြစ်ပေါ်နေသော စိတ်၏ ရွှင်ခြင်းဟူသော သောမနဿ ဓာတ်ကို ဉာဏ်၌လှလှ ဆုပ်ကိုင်မိအောင်ဘမ်း၍ ပေါ်စဟူသော ဥပါဒ်စွန်းကို လှလှမိအောင်ဘမ်း၍ရှု၊ ထိုအာရုံ၌ နှလုံး၌ ထိခိုက်မှု ပြယ်ပျောက် ပြန်လျှင် ထိုတဘွားဘွားဖြစ်ပေါ်သော သောမနဿဝေဒနာဇောစုလည်း တဖြေးဖြေး ချုပ်ပျောက်သေဆုံး၍ ကုန်ပြန်၏၊ နှလုံးသွေး မွဲခြောက်မြဲ မွဲခြောက်ပြန်၏၊ ထိုသူမျက်နှာ ပကတိအတိုင်းရှိပြန်၏၊ သောမနဿဇောအစဉ်တို့၏ အဆုံးတိုင် ချုပ်မှုသေပျောက်မှုဟူသော ဘင်စွန်းကို လှလှမြင်အောင် ရှုပါ။

www.dhammaransi.com

တထိုင် တထိုင်တွင် အခါများစွာ ထိုအာရုံကို ကြည့်မြင်၍ အခါများစွာ ပြုံးမှုရယ်မှုတို့၌ နှလုံးအိမ်တွင်း နှလုံးသွေးတွင်းမှာ သောမနဿဇောတို့၏ အခါများစွာ ဖြစ်ပေါ်မှု အခါများစွာ ချုပ်ပျောက် သေဆုံးမှုတို့ကို ကြံဘန်တော်ထုတ် ကိန်းတွေလုပ်၍ ရှုလေ၊ အခါခါ ဖြစ်ပေါ်သော ဥပါဒ်စွန်းတွေ အခါခါချုပ်ပျောက်သေဆုံးသော ဘင်စွန်းတွေ နာမ်၏မရဏမှုတွေကို ကွင်းကွင်းကွက်ကွက်လှလှထင်မြင်စေရမည်၊ ဥပါဒ်စွန်း ဘင်စွန်းတွေကို လှလှထင်မြင်နိုင်မှ နိစ္စသညာ, နိစ္စစိတ္တ, နိစ္စဒိဋ္ဌိ ဟူသော မိစ္ဆာဓမ္မ သုံးပါး ပျောက်ကွယ်မည်၊ မိမိစိတ်မှာ ထိုမိစ္ဆာဓမ္မသုံးပါး လှလှပျောက်ကွယ်မှ အနိစ္စဘာဝနာကိစ္စကုန်မည်။

နှစ်သက်ဘွယ် ဝမ်းမြောက်ဘွယ်သော အသံစကားတို့ကိုကြား၍ ဝမ်းမြောက်ရာ ဝမ်းသာရာ စိတ်ရွှင်ရာတို့၌ ၎င်းစိတ်ရွှင်ဘွယ်သော အနံ့ကိုနံ၍ စိတ်ရွှင်ရာတို့၌၎င်း, မိမိနှစ်ခြိုက်သော အရသာကို စားသုံးရ၍ စိတ်ရွှင်ရာတို့၌၎င်း, ကိုယ်အင်္ဂါတွင် အကောင်းတွေ့ရ၍ စိတ်ရွှင်ရာတို့၌၎င်း, မိမိအလိုရှိရာ အာရုံဝတ္ထု၊ အမှုအရေးတို့ကို ကြံဘန်တွေးတော၍ စိတ်ရွှင်ရာတို့၌၎င်း ဤနည်း၊တူသိလေ။

သောမနဿဝေဒနာပြီး၏။

ဒေါမနဿဝေဒနာ၌အနိစ္စရှုပုံ

စိတ်နှလုံး မသာယာ ဘွယ်သော အာရုံကို မြင်၍ စိတ်နှလုံး မသာခြင်း မျက်နှာမသာခြင်း ဖြစ်ကြရာတို့၌လည်း နှလုံးသွေးအပြင်မှာ မည်းညစ်စွာသော ဒေါမနဿဝေဒနာတွေ တဘွားဘွားဖြစ်ပေါ်မှု ထိုအာရုံ ပြယ်ပျောက်ပြန်လျှင် ထိုဇောတွေ သေပျောက်ချုပ်ဆုံးမှုတို့မှာလည်း သောမနဿဝေဒနာ၌ ပြဆိုခဲ့တိုင်း သိလေ။

ဒေါမနဿဝေဒနာပြီး၏။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ အနိစ္စရှုပုံ

ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ကား သောမနဿ ဒေါမနဿဝေဒနာတို့၌ကဲ့သို့ ဖဿအမှုလည်း မထင်ရှား၊ ဝေဒနာအမှုလည်း မထင်ရှား၊ အာရုံကို မြင်လိုက် ကြားလိုက် သိလိုက်သော စိတ်ဝိညာဏ်မှုကား ထင်ရှားသည်သာ များ၏၊ ထို့ကြောင့် ခြောက်ဒွါရတို့၌ မြင်မှုန်းသိရာ ကြားမှုန်းသိရာ နံမှုန်းသိရာ

www.dhammaransi.com

အရသာမှန်းသိရာ ကိုယ်အင်္ဂါတွင် ထိပါးမှန်းသိရာ စိတ်ထဲတွင် ထင်မှန်း ထိုမှန်းသိရာတို့၌ ထိုထိုအာရုံနှင့် ထိုထိုစိတ်ကို အမိဘမ်း၍ ထိုစိတ်၌ယှဉ် သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ ဥပါဒ်စွန်း ဘင်စွန်းကို မြင်အောင်ရှုလေ။

ဝေဒနာငါးပါးတွင် ကိုယ်ခန္ဓာမှာ တပါးဖြစ်ပေါ်လျှင် တပါး ချုပ်ကွယ်မြဲ ဓမ္မတာတည်း၊ ဝေဒနာနှစ်ပါး ပြိုင်၍ဖြစ်သည် မရှိ၊ ထိုကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ဥပေက္ခာမှတပါးသော ဝေဒနာစု ဖြစ်ပေါ် သော အခါတို့၌ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ချုပ်ပျောက်သေဆုံးမှု အနိစ္စ အချက်ကို အနုမာနအားဖြင့် ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌကဲ့သို့ ထင်မြင်အောင် ရှုလေ။

ဥပေက္ခာဝေဒနာပြီး၏။

အနိစ္စထင်မှ ဒုက္ခထင်နိုင်ပုံ

ဤဝေဒနာ ၅—ပါးတို့၏ အနိစ္စလက္ခဏာကို ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်အောင် နှစ်ရှည်လများ စွဲမြဲ၍ရှုရာ၏၊ အနိစ္စအချက်ကိုကောင်းကောင်း ကြီး ထင်မြင်နိုင်သည်ရှိသော် ဒုက္ခကိုလည်း ထင်မြင်နိုင်တော့သည်၊ အနတ္တ ကိုလည်း ထင်မြင်နိုင်တော့သည်၊ အနိစ္စကို ကောင်းကောင်းကြီး မထင်မြင် နိုင်လျှင် ဒုက္ခကိုလည်း ကောင်းကောင်းမထင်နိုင်၊ အနတ္တကိုလည်း ကောင်း ကောင်းမထင်နိုင်။

အဘယ်သို့လျှင် အနိစ္စကို ထင်မြင်နိုင်သည်ရှိသော် ဒုက္ခကိုလည်း ထင်မြင် နိုင်လေသနည်းဟူမူကား-လောက၌ သစ်ပင်ကို တက်သော သူသည် ကျိုးမည့် သစ်ကိုင်းကိုမြင်လျှင် ကျ၍သေမည့် ဒုက္ခကို အပြီး မြင်လေသကဲ့သို့ငှင်း, ကြိမ်နွယ် ကြိုးလွန်တို့ဖြင့် ချည်တုပ်၍ ထားသော ကျောင်းအိမ်ထုပ်လျောက် နံရံစသည်ကို တက်သောသူသည် ဆွဲမိနင်းမိလျှင် ပြုတ်မည် ပြတ်မည်ကို မြင်လျှင် ကျ၍သေမည် ကျိုးမည် အနာအကျင်ဒုက္ခဖြစ်မည်ကို အပြီးမြင်လေ သကဲ့သို့ငှင်း, လှည်း လှေ သင်္ဘောကို စီး၍သွားရာ၌ လှည်းပျက်မည် လှေ ပျက်မည် သင်္ဘောပျက်မည်ကို မြင်လျှင် ဒုက္ခကြီးတွေ့မည်ကို အပြီးမြင်လေ သကဲ့သို့ငှင်း ထိုအတူ လူ့ချမ်းသာဆိုရသော သုခဝေဒနာ, သောမနဿ ဝေဒနာ, ဥပေက္ခာဝေဒနာ တို့၏ ခဏခြင်းပျက်ဆုံးနိုင်သော အနိစ္စ အချက်ကို ကောင်းကောင်းကြီးမြင်လျှင် အပါယ်ကျမှု ဒုက္ခ ခဏခြင်းစပ်၍ နေသော ထိုဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကို အပြီးမြင်လေရာ၏၊ လူ့ပြည်မှ

www.dhammaransi.com

အပါယ်သို့ကျရောက်သမျှသည် ထိုလူ့ချမ်းသာဆိုရသော ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် ကျရောက်မှုကေန်မှန်၏။

ထန်းတက်သမားဥပမာ။ ။ထန်းတောကြီး၌ ထန်းတက်သောထန်းသမားယောကျ်ားသည် ညဥ့်အခါ၌ ထန်းရေကိုခိုး၍ချသောသူတို့ကို ကျ၍ သေစေခြင်းငှာ ထန်းပင်ပေါ်၌ ဆွဲမိ ကိုင်မိ နင်းမိလျှင် ပြုတ်အောင် ပြတ်အောင် ပြုလုပ်၍ ထားလေ၏၊ ညဥ့်အခါ၌ တက်သောသူသည် ဆွဲမိ ကိုင်မိ နင်းမိလေ၍ ပြုတ်ပြတ်၍ ကျ၍ သေဆုံးလေ၏၊ ဤဥပမာ၌ လူ့ဘုံနှင့် ထန်းတောကြီးတူ၏၊ လူ့ကာမဂုဏ်နှင့် ထန်းရေအိုးစုတူ၏၊ ပြုတ်၍ပြတ်၍ ကျလေအောင် ပြုလုပ်၍ထားသောဝတ္ထုစုနှင့် လူ့ချမ်းသာခေါ်သော ဝေဒနာစုတူ၏၊ ထန်းပင်မှကျ၍ တွေ့ကြုံရသော ဒုက္ခနှင့် လူ့ပြည်မှ အပါယ်သို့ကျ၍ တွေ့ကြုံရသော ဒုက္ခစုတူ၏၊ အဝိဇ္ဇာတရားသည် ထန်းသမားနှင့်တူ၏၊

ထိုကြောင့် အဝိဇ္ဇာ ထန်းသမားသည် သတ္တဝါတို့ကို အပါယ်ဒုက္ခသို့ကျလေအောင် လူ့ချမ်းသာဟူသော အနိစ္စဝေဒနာနှင့် ထောင်လေ၏၊ နတ်ချမ်းသာဟူသောအနိစ္စဝေဒနာနှင့် ထောင်မှု ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာဟူသော အနိစ္စဝေဒနာနှင့်ထောင်မှုတို့၌လည်းထိုနည်းတူသိလေ၊လောက၌ နင်းမိတက်မိ ထိမိ ကိုင်မိ ဆွဲမိလျှင် ပြုတ်၍ ပြတ်၍ကျ၍ သေလေအောင်ထောင်ကြသော အမှုစုကို ဥပမာပြု၍ အနိစ္စဓမ္မ၏ ဒုက္ခအချက်ကို ထင်မြင်လေ၊

ဤဥပမာတို့ဖြင့် လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကိုရ၍နေကြကုန်သော လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့အားပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဘင်ခဏမှစ၍ သုခ, သောမနဿ, ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတို့၏ ဘင်ခဏတိုင်း ဘင်ခဏတိုင်း အပါယ်ကျပေါက် အပါယ်တံခါး ဟင်းခနဲဟင်းခနဲ ပွင့်၍ပွင့်၍ အမြဲပါရှိ၍ နေသည်ကို အပါယ်သို့ အသက်ဦးခေါင်း ညိတ်ခနဲ ညိတ်ခနဲ တိမ်းစောင်းမှု အမြဲပါရှိ၍နေသည်ကို ကောင်းစွာမြင်နိုင်ရာ၏၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ဆိုရသော ထိုဝေဒနာတို့၏ အလိုသော် ထိုဘင်ခဏတို့မှာပင် စုတေခွင့် ဆိုက်သည်ချည်းသာတည်း၊တပါးသောအာယုသင်္ခါရဓမ္မ စုတ္ယယ်လျက် ရှိသေးသောကြောင့်သာလျှင် မစုတေဘဲ သောင်တက်၍တက်၍ နလံထူ၍ထူ၍ လာနိုင်ပြန်လေသတည်း၊ထိုကြောင့်ထိုဝေဒနာတို့၏ အလိုသော် တထိုင်တွင်းမှာပင် အပါယ်ကျပေါက် အပါယ်တံခါး အကြိမ်တရာ တထောင်မက ဟင်းကနဲ ဟင်းကနဲ မစဲ ပွင့်၍ နေသည်ကို သိအပ်၏။

www.dhammaransi.com

အသက်ဟောင်းနှင့်အသက်သစ်။ ။ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌လည်း လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ခေါ်သော ထိုဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စအချက်လျင်မြန်လှသည့် အတွက်ကြောင့်အသက်မွေ့ မှု ဒုက္ခအကြီးအကျယ် ကြပ်တည်း ကျဉ်းကြပ်၍ နေကြ၏၊ အသက်မွေးမှု ဆိုသည်ကား အသက်ဟောင်းစုအချုပ်အချုပ်တွင် မချုပ်မီတင်ကူး၍ အသက်အသစ် အလျဉ်ဆက်မှုပေတည်း၊ အသက်ဟောင်းအချုပ်တွင် ဘဝပြောင်းမြဲ ဓမ္မတာတည်း၊ အသက်ဟောင်းမည်သည် တထိုင်တွင်းမှာ အခါတထောင်မက ချုပ်၏၊ အသက်ဟောင်း အချုပ်အချုပ်တွင် အစာ အာဟာရ ဟူသော အာယုသင်္ခါရဓမ္မ ကိုယ်ခန္ဓာတွင်းမှာ အခံရှိ၍ရှိ၍ နေခဲ့ပါလျှင်အသက် အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်ကာ ဖြစ်ပေါ်ကာ အသက်အလျဉ် ဆက်၍လာ၏၊ ထိုသို့ အသက်အလျဉ် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်ပေါ်၍ နေလေအောင် အာယုသင်္ခါရ ဝတ္ထုကို မပြတ်တင်ကူး၍တင်ကူး၍ ကိုယ်ခန္ဓာတွင်း၌ သွင်းမှုမျိုမှုကို အသက်မွေးမှု ဆိုသတည်း။

အသက်သစ်ကဖြစ်ပွားအောင် ကျေးဇူး ပြုတတ် သောကြောင့် အာယုသင်္ခါရဓမ္မဟု ဆိုအပ်သော ထိုအစာထမင်းသည် ဝမ်းတွင်းသို့ မျိုပြီးသော နောက် မိမိလည်း အနိစ္စဓမ္မဖြစ်၍ ဝမ်းတွင်းမှမကြာမီ ကုန်ဆုံး ချုပ်ပျောက်လေ၏၊ တနပ်စာထမင်းမှ ဖြစ်ပွားသော အသက်အလျဉ်သည် ထိုတနပ်စာ ထမင်း ကုန်ဆုံးလျှင် ကုန်ဆုံးသေပျောက်မြဲ ဓမ္မတာပေတည်း၊ ထိုကြောင့် တနေ့တနေ့တွင် နေ့စဉ်အတိုင်း အသက်ဟောင်း အသက်သစ် ပြောင်းလဲမှု အမြဲဖြစ်၍နေ၏၊ အာဟာရအတွက်နှင့် နေ့စဉ်အတိုင်း သေကိန်း သေပေါက် ဆိုက်ရောက်၏၊ အပါယ်ကျဒုက္ခပေါက် နေ့တိုင်းဆိုက်ရောက်၏၊ အပါယ်တံခါး နေ့တိုင်း ဟင်းလင်း ပွင့်လျက်ပွင့်လျက်နေ၏၊ လောက၌ အသက်မွေးမှုကြီး ကျယ်ပုံ ကြပ်တည်းပုံကို မြင်ပါလျှင် ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စမှု ဒုက္ခမှု အလွန်ကြပ်တည်းသည်ကို မြင်လတ္တံ့။

ဤကား လူ့ချမ်းသာဟု ဆိုအပ်သော အနိစ္စဝေဒနာတို့၏ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ ဖြစ်၍နေသည့် အတွက်ကြောင့် အသက်မွေးမှု ဒုက္ခနှင့် သတ္တဝါ အများ ပင်ပန်း၍ နေကြပုံကို ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌတွေ့မြင်ရ သဖြင့် လူ့ချမ်းသာခေါ်ကြသော သုခ, သောမနဿ, ဥပေက္ခာဝေဒနာ စုသည် လူ့ချမ်းသာမဟုတ်၊ လူ့ဒုက္ခ လူ့ဆင်းရဲ လူ့ငရဲမီးစုသာ အမှန်ဖြစ်သည်ကို ပြဆိုချက်တည်း။

www.dhammaransi.com

ထိုမှတပါး လူ့ချမ်းသာခေါ်ကြသော ထိုဝေဒနာစုသည် အနိစ္စဓမ္မမျိုး ဝိပရိဏာမဓမ္မမျိုး စင်စစ်ဖြစ်၍ တထိုင်တွင်းမှာပင် ဆိုက်တိုက်လာသော ထိုထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ သုခဒုက္ခ အခါတရာ တထောင်မက ပြောင်းလဲနိုင်၏၊ အပြီးတိုင် သေဆုံးလောက်အောင် အကြောင်းအခွင့် ဆိုက်တိုက်လာလျှင် ခဏခြင်း ခန္ဓာကိုယ်ပါ သေဆုံးနိုင်၏၊ ထိုကြောင့် မိမိကိုယ်ခန္ဓာမှာ လူ့ချမ်းသာခေါ်ကြသော သုခဝေဒနာ ချုပ်ပျောက် သေဆုံး၍ သွားမည်ကို ကြောက်လန့်စိုးရိမ်မှု မခံသာသော ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်၍လာမည်ကို ကြောက်လန့်စိုးရိမ်မှု အဇ္ဈတ္တဘေး ဗဟိဒ္ဓဘေးတို့နှင့် တွေ့ကြုံရမည်ကို ကြောက်လန့် စိုးရိမ်မှုတို့သည် ဤသတ္တဝါတို့မှာ အမြဲရှိ၍ နေကြရကုန်၏၊ မကြာမကြာလည်း တွေ့ကြုံကြရကုန်၏၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်း သည်လည်း ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စလက္ခဏာမှထွက်သော ဒုက္ခစုသည် အလွန် များလေသေး၏၊ အနမတဂ္ဂဘဝသံသရာနှင့် စကြဝဠာအနန္တ သတ္တဝါအနန္တ အန္တံအပြား မြင်အောင်ကြည့်လေ။

ဤတွင်ရွေ့ကား ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စအချက်ကို ကောင်းကောင်း ကြီးမြင်နိုင်ပါလျှင် ဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကိုလည်း မြင်နိုင်ရာ၌ အမြွက်ပြဆိုချက်တည်း။

အနိစ္စထင်မှ အနတ္တထင်နိုင်ပုံ

ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စအချက်ကို ကောင်းကောင်း မြင်သည်ရှိသော် အနတ္တ ကိုလည်း မြင်နိုင်တော့သည်ဟူရာ၌ မြင်နိုင်ပုံကား ပုဂ္ဂိုလ်,သတ္တဝါ,ငါ,သူတပါး ယောကျ်ား, မိန်းမ ဟူသည် တဘဝမှာ တယောက်သာတည်း၊ တဘဝ အဖြစ်လည်း တခါဖြစ်သည်၊ အသေလည်း တခါသေသည်၊ အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေစဉ်အခါ၌ တခါသာဖြစ်သည်၊ ပဋိသန္ဓေနေပြီးနောက် ထိုဘဝတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ် အသစ် အသစ် အခါခါဖြစ်သည်ဟူ၍ စွဲလမ်းမှုမရှိ၊ အသေလည်း ဘဝအသစ်ပြောင်းရွေ့ရန် စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်သောအခါ၌ တခါသာသေရ သည်၊ စုတိကမ္မဇရုပ်မချုပ်မီ ထိုဘဝ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ် အခါခါ သေသည်ဟူ၍ စွဲလမ်းမှုမရှိ။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ သဿတဒိဋ္ဌိ။ ။ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အထည်ခံ အမာခံ အနှစ်သာရကို အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းသည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဆည် တဘဝ တွင် တခါဖြစ် တခါသေသော ရှိသကဲ့သို့ ထိုအတ္တလည်း တဘဝတွင် တခါဖြစ် တခါသေသော ရှိသည်ဟုစွဲလမ်းသည်၊ ဤတခါဖြစ် တခါသေရှိ၏ဟု စွဲလမ်း မှုကား ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမျိုးတည်း။

www.dhammaransi.com

သဿတဒိဋ္ဌိမျိုးကား အတ္တဟူ၍ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ အစဉ်ထာဝရမြဲ၏၊ ထိုထိုဘဝတို့၌ ကိုယ်ခန္ဓာသည်သာ အသစ် အသစ်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ရှိသည်၊ တဘဝတွင် တခါတခါ သေသည်ဟူ၍ ရှိသည်၊ အတ္တမူကား အသစ်အသစ် ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းမရှိ၊ သေသည်ဟူ၍လည်းမရှိ၊ ကိုယ်ခန္ဓာသေပျောက်ပျက် ဆုံးလျှင် တဘုံတဘဝပြောင်း၍ ကံချထားရာ ကိုယ်ခန္ဓာ အသစ်နှင့် နေပြန် သည်ဟူ၍ စွဲလမ်း၏။

အသက်ဇီဝ ဆိုသည်ကား ထိုအတ္တ၏ အမာခံအထည်ခံဟု စွဲလမ်း၏၊ တဘဝလျှင်တသက် တဘဝလျှင် တသက်ဟု ယူသည်ကား ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတည်း၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ တကြိမ် အသစ်ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် မသေမီအကြား၌ ထိုအသက် ပျက်သည် ချုပ်သည် သေသည်ဟူ၍ မရှိပြီ၊ စုတိကမ္ဘဇ ရုပ်ချုပ်မှပင် ထိုအသက် ပျက်မှု ချုပ်မှု သေမှု ရှိတော့သည်ဟုယူသည်ကား ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတည်း။

အတ္တသည် အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ အစဉ်ထာဝရမြဲသကဲ့သို့ ဇီဝလည်း အစဉ် ထာဝရမြဲ၏၊ ကိုယ်ခန္ဓာတခုပျက်စီးပြန်လျှင် ထိုကိုယ်ခန္ဓာမှ ထွက်သွားလေ၍ ကိုယ်ခန္ဓာအသစ်နှင့် နေပြန်၏ဟူ၍ ယူသည်ကား သဿတဒိဋ္ဌိတည်း။ ။

ဝေဒနာသည် အတ္တဇီဝမဟုတ်။ ။လောက ဝေါဟာရမှာ အသက် တမ်းဟူ၍ လူတို့၌ရှင်း, နတ်တို့၌ရှင်း, ငြှဟ္မာတို့၌ရှင်းရှိ၏၊ ထိုတမ်းစုသည် တဘဝတဘဝနှင့် တခုတခုသော ဇီဝ၏ အပိုင်းအခြားတည်းဟု ထင်မှတ်၏၊ သင်သည်အသက်မည်မျှ ရှိပြီနည်းဟု မေး ကြရာ ငါးနှစ်ရှိပြီ ဆယ်နှစ်ရှိပြီ စသည်ဖြင့် ပြောရိုး ဆိုရိုးရှိရာ၌ အသက်ဇီဝ သည် ထာဝရအမြဲ တည်၍နေသည်ကား ငါးနှစ်ရှိပြီ ဆယ်နှစ်ရှိပြီဟု စွဲလမ်း ခြင်းနှင့်တကွ ပြောဆိုကြသော မိစ္ဆာစကားမျိုးပင်တည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားမျိုး ဖြစ်ခဲ့၍ ထိုထိုအာရုံတို့ ထိခိုက် ဆိုက်တိုက်မှုကို အစွဲပြု၍ တထိုင်တွင်းမှာပင် ဝေဒနာတို့၏ အခါခါ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှု အခါခါ ချုပ်ပျောက် သေဆုံးမှုဟူသော အနိစ္စလက္ခဏာကို ကောင်းစွာမမြင် သောအခါ၌ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, အတ္တ, ဇီဝ တို့ကားတလမ်း ဝေဒနာကား တလမ်း နေကြမှုထင်ရှားပေ၏၊ ဝေဒနာသည် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်, ဝေဒနာသည် သတ္တဝါမဟုတ်,ဝေဒနာသည် ငါမဟုတ်,ဝေဒနာသည်သူမဟုတ်, ဝေဒနာသည် မိန်းမမဟုတ် ယောကျ်ားမဟုတ် ဝေဒနာသည် အတ္တလည်းမဟုတ် ဇီဝလည်း မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အတ္တ ဇီဝမည်သည် တထိုင်တွင်းမှာပင် အခါခါ

www.dhammaransi.com

အသစ်အသစ် ဖြစ်သည် အခါခါ သေဆုံးသည်ဟူ၍မရှိ၊ ဝေဒနာသည်ကား တထိုင်တွင်းမှာပင် အခါခါ အသစ်အသစ်ဖြစ်ပေါ်သည် အခါခါ သေဆုံးသည်ဟူ၍ အထင်အရှားသိမြင်နိုင်၏၊ ဝေဒနာတို့၌ စွဲလမ်းသော နိစ္စသညာ, အတ္တသညာ ကွယ်ပျောက်၏။

ဤကား ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စအချက်ကို ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် ဝေဒနာတို့၏ အနတ္တ အချက်ကိုလည်း ထင်နိုင်တော့သည်ဟူသော စကား၏ ယုတ္တိကို ပြဆိုချက်တည်း၊ ထိုကြောင့် လက္ခဏာရေးသုံးပါးတို့တွင် ဤအနိစ္စလက္ခဏာသည် ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်နိုင်အောင်လိုလှ၏။

အနိစ္စလက္ခဏာထင်မြင်နိုင်ရန်လိုအပ်လှကြောင်း ပြဆိုချက်ပြီး၏။
အနိစ္စပရိညာအစီအရင်ပြီး၏။

ဒုက္ခပရိညာအစီအရင်
ပုညကြိယာသင်္ခါရဒုက္ခနှိပ်စက်ပုံ

ဒုက္ခပရိညာအစီအရင်ကို ပြဆိုပေအံ့၊ ဝေဒနာငါးပါးတို့တွင် ဒုက္ခဝေဒနာ ဒေါမနဿဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခအဖြစ်သည်ကား အလွန်ထင်ရှား၏၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ထိုဒုက္ခဝေဒနာနှစ်ပါး ဖြစ်ပေါ်၍လာမည်ကို အလွန်ကြောက်လန့်ကြ၏၊ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့ပင်လျှင် ထိုဒုက္ခနှစ်ပါးတို့နှင့် တွေ့ကြုံရမည်ကို ကြောက်လန့်ကြကုန်၏၊ အလွန်အေးမှုနှင့် တွေ့မည်ကိုကြောက်လန့်ကြကုန်၏၊ အလွန်ပူမှုနှင့်တွေ့မည်ကို ကြောက်လန့်ကြကုန်၏၊ရန်သူတပါးနှင့်တွေ့မည်ကိုကြောက်လန့်ကြကုန်၏၊ လက်နက် လေးမြား တုတ် ထား လှံတံ သန သစ်ချွန် အုတ်ကျောက် စသည်တို့နှင့် ထိခိုက်မည်ကို ကြောက်လန့်ကြကုန်၏။ ။အပါယ်ဘေး ငရဲဘေး ပြိတ္တာဘေး အသုရကာယ်ဘေး ဆိုသည်လည်း ထိုဒုက္ခနှစ်ပါးကိုဆိုသတည်း။

ထိုဝေဒနာနှစ်ပါးကိုအလွန်မြဲမြဲထက်လှစွာသောပြောင့်တွေ့အနေမြားတွေ့အနေထင်မြင်အောင်ရှုရမည်ဟု ဟောတော်မူ၏၊အလွန်ထက်သော သနသစ်ချွန်ပြောင့်မျိုး အဆိပ်စဉ်းသွား တပ်သော မြားမျိုးတို့မည်သည် ကိုယ်အင်္ဂါ၌ စူးဝင်သောအခါ အလွန်ကြပ်တည်းစွာကျင်နာ၏၊ နုတ်၍ပယ်ရှား၍ပစ်ခြင်းငှာ အလွန် ခဲယဉ်း၏၊ ထိုအတူ ကိုယ်အင်္ဂါတွင်းမှာ အဇ္ဈတ္တဘေး ဗဟိဒ္ဓဘေး ထိပါးမှုနှင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမှု ကျင်မှု ကိုက်မှု ခဲမှု ပူလောင်မှု

www.dhammaransi.com

အဧရှိသော ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာ, သားသွီးသေဆုံးခြင်း စသည်တို့ကြောင့် စိတ်နှလုံးတွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒေါမနဿဝေဒနာ အလွန်ကြောက်မက်ဘွယ်သော ဒုက္ခတို့သည် ပြင်းထန်စွာ နှိပ်စက်ကုန်၏၊ နှုတ်ခြင်း ပယ်ခြင်းငှာ အလွန်ခဲယဉ်းကုန်၏၊ ကိုယ်သန္တာန် စိတ်သန္တာန်မှာ ဒိဋ္ဌမြင်အောင် ထုတ်ဘော် လုပ်ကြံ၍ ရှုလေ။

လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာဟူ၍ ဆိုရသော သုခဝေဒနာ, ဥပေက္ခာဝေဒနာ, ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဟူသော သုံးပါးသော ဝေဒနာတို့တွင် သုခဝေဒနာ, သောမနဿဝေဒနာ နှစ်ပါးတို့၌ ဒုက္ခလက္ခဏာဆိုသည်ကား သင်္ခါရဒုက္ခ, ဝိပရိဏာမဒုက္ခနှစ်ပါးတည်း၊ ထိုကြောင့်သုခဝေဒနာမှာ သင်္ခါရဒုက္ခသဘော ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခသဘောကို ထင်မြင်အောင်ရှုရမည်၊ သောမနဿဝေဒနာမှာလည်း သင်္ခါရ ဒုက္ခသဘော ဝိပရိဏာမဒုက္ခသဘောကို ထင်မြင်အောင်ရှုရမည်။

သင်္ခါရ ဒုက္ခဥပမာ။ ။သင်္ခါရ ဒုက္ခသဘော ဆိုသည်ကား ကူလီလုပ်မှ ရနိုင်သော ငွေဒင်္ဂါးသည် ထိုငွေဒင်္ဂါးကို အလိုရှိကြသော သူတို့ကို ကူလီလုပ်မှုဟူသော သင်္ခါရ ဒုက္ခဖြင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၏၊ ထိုကြောင့် ထိုငွေဒင်္ဂါးသည် သင်္ခါရ ဒုက္ခသဘောရှိ၏၊ ကြောက်လန့်ဘွယ်ဖြစ်၏၊ အကြင်မျှလောက်သော နှစ်ကာလပတ်လုံး ထိုငွေဒင်္ဂါးကို တွယ်တာသောတဏှာသည် ထိုသူတို့အား ရှိ၏၊ ထိုမျှလောက်သော နှစ်ကာလပတ်လုံး ထိုသူတို့ကို ငွေဒင်္ဂါးသည် ကူလီဘဝက မလွတ်နိုင်အောင်ပြု၍ ကူလီအလုပ်ဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခဖြင့် အမြဲနှိပ်စက် ညှဉ်းပန်း၏၊ အလွန်ကြောက်မက်ဘွယ်ကောင်းလှသော ဒုက္ခငွေဒင်္ဂါးစင်စစ်တည်း။

လှေထိုးမှရနိုင်သော ငွေဒင်္ဂါးသည် မိမိကို သာယာသောသူတို့ကို လှေထိုးမှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏၊ ကြောက်မက်ဘွယ်သော ငွေဒင်္ဂါးသာတည်း၊ လှေတိုက်မှ ရနိုင်သော ငွေဒင်္ဂါးသည် သစ်ခုတ်မှ ရနိုင်သော ငွေဒင်္ဂါးသည် အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုလေ။

ဤဥပမာတို့နှင့်အတူ တခုတခုသော လူ့ဘဝ လူ့ချမ်းသာသည် ရှေးရှေးဘဝတို့၌ ဒါနပြုမှု သီလစောင့်ထိန်းမှု အစရှိသော ပုညကြိယာ ဝတ္ထုတို့ကို တင်ကူး၍ ပြုနိုင်မှ ရနိုင်၏၊ စိတ်အလိုဆန္ဒသက်သက်နှင့် ရနိုင်သည်မဟုတ်၊ နတ်သိကြားဘန်ဆင်း၍ ပေးမှုနှင့် ရနိုင်သည်မဟုတ်၊ ထိုကြောင့် ထိုလူ့ချမ်းသာသည် အလိုရှိသော သူကို ဒါနပြုမှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏၊ သီလစောင့်ထိန်းမှု ဟူသော သင်္ခါရ ဒုက္ခဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏၊

www.dhammaransi.com

ကြွင်းသောကုသိုလ်ပုညကြိယာ သင်္ခါရဒုက္ခတို့ဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏၊ ထိုနည်းတူ ထိုလူ့ချမ်းသာသည်အလိုရှိသောသူကို ရသေ့အလုပ်ဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခဖြင့်လည်းနှိပ်စက်၏၊ ရဟန်းအလုပ်ဟူသော သင်္ခါရ ဒုက္ခဖြင့်လည်း နှိပ်စက်၏။

ကုသိုလ်ကိုဒုက္ခဟူ၍မဆိုသင့်။ ။ဤအရာ၌ ဒါနသီလအစရှိသော ကုသိုလ်ပုညကြိယာမှုမျိုး ရသေ့အလုပ် ရဟန်းအလုပ် ဟူသော သီလကုသိုလ်မှု ဘာဝနာကုသိုလ်မှုတို့ကို အဘယ်ကြောင့် ဒုက္ခမှုဟူ၍ ဆိုပါသနည်း၊ ဘယဋ္ဌေနဒုက္ခ-ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ ကြောက်မက်ဘွယ်ကောင်းသော အမှုသည်သာလျှင် ဒုက္ခမည်ရာ၏၊ ထိုကုသိုလ်မှုတို့သည်ကား အလွန်ကောင်မြတ်သော မင်္ဂလာမှု ကြက်သရေမှုတို့ပေတည်း၊ ထိုကြောင့် ထိုကုသိုလ်မှုတို့ကို ဒုက္ခဟူ၍မဆိုသင့်။ ။(စောဒနာ)

ကုသိုလ်ကို ဒုက္ခဟူ၍ဆိုသင့်ကြောင်း။ ။ထိုကုသိုလ်မှုတို့သည် ကြောက်မက်ဘွယ် အလွန်ကောင်းသော အမှုတို့သာတည်း၊ထိုအမှုတို့တွင် ရသေ့ပြုမှုရဟန်းပြုမှုသည် ကေန်ကြောက်မက်ဘွယ်ကောင်းလှ၏၊လူအများပင်ပြုရမည်ကို ကြောက်ကြ၏၊ လူတထောင်တွင် တယောက်ကျမျှ ပြုဝံ့သူမရှိကြ၊ တသောင်းတွင် တယောက်ကျမျှ ပြုဝံ့သူ မရှိကြ၊ အကယ်၍ သာယာဘွယ်သောအမှု ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ ဤလူအပေါင်းတို့သည် ရသေ့ရဟန်းချည်း ဖြစ်၍ကုန်ကြ လတ္တံ့။

သီလမှု ဘာဝနာမှုသည်လည်း ကေန်ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်းသော အမှုစုသာတည်း၊ အကယ်၍ သာယာဘွယ်သောအမှု ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ဤလူအပေါင်းတို့သည် သီလကိုခင်မင်ကြသော သူတို့ချည်း ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဘာဝနာကို ခင်မင်ကြသော သူတို့ချည်း ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသို့ကားမဟုတ်၊ တခုသော သိက္ခာပုဒ်ကိုပင် အသက်ထက်ဆုံး အမြဲအစဲ့ထိန်းရမည်ဆိုလျှင် ဝန်မခံဝံ့ကြ၊ တခုသော ဘာဝနာကို အံမြဲအစွဲ ပွားများရမည်ဆိုလျှင် ဝန်မခံဝံ့ကြ၊ ထိုကြောင့် ထိုသီလမှု ဘာဝနာမှုစုသည်လည်း ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်းလှသော အမှုစုပင်ဖြစ်၍ ဘယဋ္ဌေနဒုက္ခ စင်စစ်ဖြစ်သတည်း။

မနေသာ၍ ပြုကြသမျှသင်္ခါရဒုက္ခ။ ။ကောင်းမြတ်သောမင်္ဂလာမှု ကြက်သရေမှု ဆိုရသည်မှာ မူကား ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်းလှသည်ဖြစ်၍ သူအများတို့ မပြုတဲ့နိုင်အောင် ခဲယဉ်းလှသော ထိုအမှုစုကို တဦးတယောက်ထွက်၍ ပြုပေသည့်အတွက်

www.dhammaransi.com

ယခုဘဝ၌လည်း အချီးမွမ်းအပူဇော် ခံရ၏၊ နောက်နောက်ဘဝတို့၌လည်း သာယာတွယ်ကောင်းသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ပေးနိုင်၏၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့် မင်္ဂလာမှု ကြက်သရေမှု ဆိုရလေသတည်း။

အကယ်၍ ထိုရသေ့လုပ်မှု ရဟန်းလုပ်မှု သီလစောင့်ထိန်းမှု ဘာဝနာပွားများမှုတို့ကို မပြုမလုပ်ဘဲနှင့်ပင် မိမိတို့အလိုရှိတိုင်းသော လူနတ်ပြဟ္မာချမ်းသာသုခကို ရနိုင်ကြကုန်ငြားအံ့၊ ဤလောက၌ ရသေ့လုပ်မည့်သူ တယောက်မျှ မရှိကြလတ္တံ့၊ ရဟန်းလုပ်မည့်သူ တယောက်မျှ မရှိကြလတ္တံ့၊ သီလစောင့်ထိန်းမည့်သူ တယောက်မျှမရှိကြလတ္တံ့၊ ဘာဝနာပွားများမည့်သူ တယောက်မျှ မရှိကြလတ္တံ့၊ ထိုအတူ ဒါနကိုမပြုဘဲနှင့် အလိုရှိရာ နတ်ချမ်းသာကို ရနိုင်သည်ဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့၊ ဤလောက၌ ဒါနပြုမည့်သူတယောက်မျှမရှိကြလတ္တံ့။

ထိုသို့ကားမဟုတ်၊ ထိုရသေ့ရဟန်း ဒါနသီလဘာဝနာမှုတို့ကို မပြုခဲ့လျှင် ထိုချမ်းသာသုခတို့ကို မရသည့်ပြင် အပါယ်သို့သာ ကျရောက်လေအံ့၊ ထိုကြောင့် မပြုချင်လျှင် မနေသာမှုကြီးတွေ ဖြစ်ခဲ့၍ ပြုချင်ကြရသည် ပြုကြရသည်၊ ဤသို့မပြုချင်လျှင် မနေသာမှုဖြစ်၍ ပြုကြရသော အမှုမည်သည် ဒုက္ခမှုချည်းသာတည်း၊ ဤလောက၌ ရွှေငွေရတနာကို သာယာကြကုန်သော သူတို့အား ရွှေငွေရတနာကိုရစေတတ်သော အလုပ်ခပ်သိမ်းသည် မပြုချင်လျှင် မနေသာမှုချည်း ဖြစ်လေ၏။

တစုံတခုသော အလုပ်ကိုမျှ မလုပ်ဘဲ ရွှေငွေရတနာကို စိတ်အလိုရှိတိုင်း ရနိုင်သည်ဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့၊ တစုံတယောက်သောသူမျှ ရွှေငွေရတနာကို ရစေတတ်သော အလုပ်ခပ်သိမ်းကိုပင် လုပ်မည့်သူ မရှိကြလတ္တံ့၊ ဤနည်းကိုမှီ၍ လောက၌ မနေသာသဖြင့်လုပ်ရသော ဒုက္ခမှုတွေအနန္တကိုသိကြလေ၊ ဤကား ဒါနသီလဘာဝနာစသော ပုညကြိယာမှုမျိုးတို့၏ သင်္ခါရဒုက္ခမှုစင်စစ်ဖြစ်ပုံကို ပြဆိုလိုက်သော အခဏ်းတည်း။

ဤတွင်ရွှေ့ကား လူ့ချမ်းသာသည် အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို ပုညကြိယာသင်္ခါရဒုက္ခဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်ပုံတည်း။

ချမ်းသာမှု သုခသောမနဿတို့ သင်္ခါရ ဒုက္ခဖြစ်ပုံ

ရှေးဘဝတို့၌ ပုညကြိယာ သင်္ခါရဒုက္ခကိုခံနိုင်၍ နောက်ဘဝ၌ လူ့ချမ်းသာကို ရကြသောအခါ၌ ထိုလူ့ချမ်းသာသည် အသက်မွေးမှုအစရှိသော သင်္ခါရမှုတို့ကို နေ့စဉ်မစဲ အမြဲအားထုတ်နိုင်ပါမှ အသက်တမ်းစေ့အောင်

တည်နေလေသည်၊ ထိုကြောင့် ထိုလူ့ချမ်းသာသည် နေ့စဉ်မစဲ အံမြဲအား ထုတ်ရသော မနေသာမှု မလွဲသာမှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခတို့ဖြင့်လည်း အမြဲ နှိပ်စက်၏၊ သားမယားအာရုံ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော သုခ့သောမနဿ ဟူသောချမ်းသာသည် ထိုချမ်းသာကို သာယာခင်တွယ်သော သူတို့ကို အသက်ထက်ဆုံး အိမ်ထောင်ခမ်းနား သားမယား မွေးမြူမှုနှင့်စပ်သော ဒုက္ခခပ်သိမ်းတို့ဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏၊ ဤနည်းကို မှီ၍ လောက၌ ရှိသမျှသော မနေသာမှု မလွဲသာမှု သင်္ခါရဒုက္ခစုကို မြင်လေ။

ဤတွင်ရွေကား ဤလူ့ချမ်းသာသည် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို ပစ္စုပ္ပန်၌ဖြစ်သော သင်္ခါရဒုက္ခတို့ဖြင့် အမြဲ နှိပ်စက်ပုံကို အမြွက်မျှ ပြဆိုလိုက်သောအခဏ်းတည်း၊ နတ်ချမ်းသာ တို့၌လည်း ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ သင်္ခါရဒုက္ခမျိုးကို သိလေ။

ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာသင်္ခါရဒုက္ခ။ ။ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ၌ ရှေးဘဝ၌ တင်ကူး၍ ပြုရသော ဈာနဘာဝနာဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခမှုသည် အလွန်ကြောက်မက်ဘွယ်ကောင်းလှသော သင်္ခါရဒုက္ခမှုကြီးတွေ့သာတည်း၊ "ယခုအခါ၌ပဌမဈာန်အစရှိသော ဈာန်များကိုရအောင် အား ထုတ်နိုင်ကြပါလျှင် သေသည်၏အခြားမဲ့၌ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ရောက်၍ တဘဝ တည်းနှင့်ပင် မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရားသာသနာကို မှီနိုင်၏၊ မေတ္တေယျ မြတ်စွာဘုရား မပွင့်မီအကြား၌လည်း အပါယ်လေးပါးအတွက် ကြောင့်ကြဘွယ် မရှိ၊ အသက်မွေးမှု ဒုစ္စရိုက်တရားပွါးများမှုအတွက်လည်း ကြောင့်ကြဘွယ် မရှိ၊ အန္တရကပ် တကပ်ပတ်လုံး ဈာန်သမာပတ် ချမ်းသာ တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ် ချမ်းသာတို့ကို ခံစားစံစား၍ နေနှင့်ပြီးလျှင် မေတ္တေယျ ဘုရားသာသနာ၌ ချမ်းသာစွာ ကျွတ်လွတ်ဘိုသာ ရှိတော့သည်" ဟူသော အခွင့်ကြီးကို လူလူ ရှင်ရှင် မြင်ကြသိကြပါကုန်လျက်နှင့် ဈာန်သမာပတ်ကို ရအောင်အားထုတ်ရ သော အခွင့်အလမ်းကြီးကို မတိုးဝံ့ကြ ကြောက်ရွံ့ကြသည့် အတွက်ကြောင့် ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ မမြင်ကြရကုန်။

ဤသို့လျှင်ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာသည်အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို ဈာနဘာဝနာမှု တည်းဟူသော ကြောက်မက်ဘွယ်သော သင်္ခါရဒုက္ခဖြင့် လွန်စွာနှိပ်စက်၏။

www.dhammaransi.com

မဂ်ဖိုလ်ကို ဒုက္ခသစ္စာဆိုသင့်အံ့လော။ ။စောဒနာရန်ရှိ၏၊ မဂ်လေးပါး သည် ရှေးရှေး ဘဝကမ္ဘာတို့၌ ပါရမီတရားတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း တည်းဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ,မဂ်ကို ရလတ္တံ့သော ဘဝ၌လည်း သီလဝိသုဒ္ဓိ,စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ အစရှိသော ဝိသုဒ္ဓိ ဘာဝနာတရားတို့ကို အားထုတ်မှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ ဤသင်္ခါရ ဒုက္ခကြီးနှစ်ပါးကို အားထုတ်နိုင်မှသာရနိုင်၏၊ထို့ကြောင့် မဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါးသည်လည်း ဒုက္ခသစ္စာသာ အမှန်ဖြစ်၏ဟု ဆိုရန်ရှိ၏။

မဂ်ဖိုလ်ကိုဒုက္ခသစ္စာမဆိုသင့်။ ။ပါရမီတရားတို့ကို ဖြည့်ရခြင်း နောက် ဘဝ၌ ဝိသုဒ္ဓိဘာဝနာ တရားတို့ကို ပွားများ ရခြင်းဟူသော အလွန်ကြီးကျယ်လှစွာသော သင်္ခါရဒုက္ခကြီး နှစ်မျိုးကို ခံနိုင်သောသူမှသာ မဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါးကို ရထိုက်သည် မှန်ပေ၏၊ ထိုသို့ မှန်သော်လည်း မဂ်ဖိုလ်တို့မှာ ထိုသင်္ခါရဒုက္ခကြီးတို့ကိုခံနိုင်၍ တကြိမ် ရပြီးသည့်နောက် အနမတဂ္ဂသံသရာမှာ ထိုသင်္ခါရဒုက္ခကြီးတို့ကိုလည်း တဘန် တွေ့ကြုံဘွယ် မရှိပြီ၊ ထိုသင်္ခါရဒုက္ခကြီးတို့မှလည်း အပြီး လွတ်ငြိမ်းလေ၏၊ ကြွင်းသောအပါယဒုက္ခ တေဘူမကဒုက္ခ ခပ်သိမ်းတို့မှလည်း အပြီးလွတ်ငြိမ်း လေ၏။

မဂ်ဖိုလ်ကိုရပြီးနောက် အနမတဂ္ဂဒုက္ခနယ်ကြီးငြိမ်းချမ်းမှုနှင့် ရှေးအဘို့မှာ ပါရမီဖြည့်မှုဒုက္ခ ဝိသုဒ္ဓိဘာဝနာ ပွားများမှုဒုက္ခကို နှိုင်းရှည့်သည် ရှိသော် မဟာပထဝီမြေကြီးနှင့် အဏုမြူကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အနမတဂ္ဂဒုက္ခနယ် ကြီးကို တခါတည်းပြီးငြိမ်းစေနိုင်သော မဂ်တရားဖိုလ်တရားသည် ရှေးအဘို့၌ အားထုတ်ရသော ပါရမီဖြည့်မှု ဝိသုဒ္ဓိဘာဝနာ ပွားများမှုဟူသော အနည်း ငယ်မျှသော သင်္ခါရဒုက္ခမှုအတွက်နှင့် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ခြင်းငှာ မထိုက်။

ဒုက္ခသစ္စာမထိုက်ပုံဥပမာ။ ။ဥပမာကား—တခုသောမြေအဘို့၌ ရှေးအခါ သေဌေးကြီးတဦးမြှုပ်၍ထားခဲ့သော အကုဋေ များစွာသော အသာမိက ရွှေငွေရတနာတို့သည် ရှိကုန်ရာ၏၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် အမြင်ကိုရသော တဦးသောသူက တယောက်သောသူဆင်းရဲကို ဆိုပေရာ၏၊ သင်သည် ချမ်းသာလိုလျှင် ဤနေရာ၌ ဆယ်တောင်ခန့်နက်အောင်တူးလော့၊ ဆယ်တောင်ခန့် နက်သောအခါ ကျောက်ဖျာကြီးခြောက်ချပ် တွေ့လိမ့်မည်၊ ၎င်းကျောက်ဖျာကြီးခြောက်ချပ်ကိုလှန်၍ အကုဋေများစွာသော အသာမိက ရွှေငွေရတနာကိုတို့ ယူလော့ဟုဆိုပေ၏၊ ထိုသူဆိုတိုင်း တူးလေလှန်လေ၍ အကုဋေများစွာသော အသာမိက ရွှေငွေရတနာတို့ကို အကုန်ရသဖြင့် ထိုသူ ဆင်းရဲသည် မိမိမှစ၍ သားစဉ်မြေးဆက် သေဌေးမျိုး ဖြစ်လေ၏။

www.dhammaransi.com

ဤဥပမာ၌ မြေကို ဆယ်တောင်နက်အောင်တူးမှုနှင့် ရှေးရှေးဘဝတို့၌ ပါရမီဖြည့်ရမှု တူ၏၊ ကျောက်ဖျာကြီး ခြောက်ချပ်ကိုလှန်မှုနှင့် နောက်ဘဝ၌ သီလဝိသုဒ္ဓိအစရှိသော လောကီဝိသုဒ္ဓိခြောက်ပါးကို အစဉ်အတိုင်းပွားများမှု တူ၏။ အကုဋေ မျှားစွာသော ရွှေငွေရတနာစုနှင့် မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဟူသော ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ တူ၏၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဆရာနှင့် မြတ်စွာဘုရားတူ၏၊ သူဆင်းရဲနှင့် ဘုရားတပည့်သား တူ၏၊ သေဋ္ဌေးဖြစ်သည်နှင့် အရိယာအဖြစ် တူ၏။

ဤဥပမာ၌ တူးမှုသင်္ခါရဒုက္ခ ကျောက်ဖျာကြီး ခြောက်ချပ်ကို လှန်မှုသင်္ခါရဒုက္ခနှစ်ပါးသည် ရယူခံစံရသော ရွှေငွေရတနာ ချမ်းသာသုခနှင့် နှိုင်းရှည့်သည်ရှိသော် ဒုက္ခဟူ၍ မပြောစလောက်ပြီ၊ ထိုသင်္ခါရဒုက္ခအတွက်နှင့် ထိုအကုဋေမျှားစွာသော ရွှေငွေရတနာတို့ကို ဒုက္ခဟူ၍ မဆိုလောက်ပြီ။

ချမ်းသာမှားနှင့် ချမ်းသာမှန်။ ။လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာဟူသော အကျိုးကို ပေးကြသော ကာမကုသိုလ် ရူပကုသိုလ် အရူပကုသိုလ်တို့သည်ကား တဒင်္ဂကုသိုလ်တို့သာတည်း၊ တနပ်စာကုသိုလ်တို့သာတည်း၊ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာတို့သည်လည်း ချမ်းသာမှန် ချမ်းသာဖြောင့် မဟုတ်ကုန်၊ ချမ်းသာလိမ် ချမ်းသာကောက် ချမ်းသာမှောက် ချမ်းသာမှားတို့သာတည်း။

ခဲ့ဦးအံ့—အပါယ်ဒုက္ခကြီးကိုကြောက်လှ၍ ထိုအပါယ်ဒုက္ခကြီးမှ လွတ်ကင်းပါရခြင်းအကျိုးငှာ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို အားကိုး၍ ဒါနအမျိုးမျိုးကို အားထုတ်၏၊ ထိုဒါန ကုသိုလ်ကြောင့် လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို ရပါသော်လည်း ထိုလူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာသည် အနိစ္စဓမ္မမျိုး ဖြစ်ချေ၍ ထိုသူသည် အပါယ်ဒုက္ခကြီးသို့ပင် ပြန်၍ကျရပြန်၏၊ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ သူသူငါငါ သတ္တဝါတို့သည် ထိုဒါနကုသိုလ်ကို ပြုခဲ့ကြသည်လည်း အကြိမ်ပေါင်း အနမတဂ္ဂ ရှိကြလေပြီ၊ ထိုဒါန ကုသိုလ်ကြောင့် လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို ရခဲ့ကြသည်လည်း ဘဝပေါင်း အနမတဂ္ဂ ရှိကြလေပြီ၊ ယခုလည်း အပါယ်တံခါး ဟင်းလင်းပွင့်လျက် အတိုင်းပင် ရှိနေကြ၏၊ အပါယ်ဘေးကြီး တန်းလန်းပင်ရှိနေကြ၏၊ ဤဘဝမှ နောက်အနာဂတ် သံသရာ၌လည်း ထိုနည်းတူပင် သွားလတ္တံ့၊ ထိုကြောင့် ထိုဒါနကုသိုလ် ထိုလူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာခေါ်သော သုခ သောမနဿ ဝေဒနာစုသည် သစ္စသဒ္ဒါနှင့် ခေါ်ထိုက်သော သုခမှန် သုခဖြောင့် မဟုတ်၊ မျက်လှည့်ဆရာ လိမ်လည်၍ပြသော တဒင်္ဂ ရွှေ ငွေ ရတနာကဲ့သို့ ချမ်းသာလိမ် ချမ်းသာကောက် ချမ်းသာမှောက် ချမ်းသာမှားသာ ဖြစ်သတည်း။

www.dhammaransi.com

အပါယ်ဒုက္ခငြိမ်းမှု သုခမှန်။ ။သုခမှန် သုခဖြောင့်ဆိုသည်ကား အပါယ်ဒုက္ခကြီးကို ကြောက်လန့်လှ၍ ထိုအပါယ်ဒုက္ခကြီးမှ လွတ်ကင်းခြင်းငှာ လူ့ချမ်းသာကိုအားကိုး၍ နတ်ချမ်းသာကို အားကိုး၍ ဒါနအမျိုးမျိုးကို ပြုကြသောသူတို့အား ဒါနကုသိုလ်ထမြောက်၍ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို ရသောအခါ ထိုချမ်းသာသည် ဘယ်အခါမှာမှ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းမရှိဘဲ အမြဲနိစ္စတည်နေ၍ အပါယ်ဒုက္ခ အပြီးငြိမ်းလေမှ သာလျှင် သုခမှန် သုခဖြောင့် ဆိုထိုက်သည်။

လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာခေါ်သော သုခသည်ကား ထိုကဲ့သို့ ဖြောင့်မှန်သော သုခမဟုတ်၊ ထိုသို့မဟုတ်သည့် အတွက်ကြောင့် အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ထိုဒါနမှုကို ဘဝပေါင်းဘယ်မျှ ကမ္ဘာပေါင်းဘယ်မျှ ကြာအောင် အခါခါ ပြုနိုင်ပါလျှင် နိစ္စဖြစ်သော လူ့သုခနတ်သုခကို ရ၏၊ အပါယ်ဒုက္ခအပြီး ငြိမ်း၏ဟု အားကိုးရန်စခန်းပင် မရှိ၊ နောက်အနာဂတ် သံသရာ၌လည်း လာလာသမျှသော လူ့သုခ နတ်သုခဟူသမျှသည် အနိစ္စသုခ တဒင်္ဂသုခ တနပ်စာသုခချည်းသာ လာလတ္တံ့။

ထိုကဲ့သို့ အားကိုးရန် အငြိမ်းစား စခန်းဟူ၍ လုံးလုံး မရှိသော အနိစ္စ သုခမျိုးကို အားကိုး၍ ပြုကြသော ကုသိုလ်မှု ဟူသမျှသည် သင်္ခါရဒုက္ခ ချည်းသာတည်း၊ ထိုကုသိုလ် မှုကြောင့် ရောက်ကြ ရသော လူ့ဘဝလူ့ချမ်းသာ နတ်ဘဝ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ဘဝ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ စုသည်လည်း သင်္ခါရဒုက္ခမျိုးချည်း သာတည်း၊ ဤသတ္တဝါ အပေါင်းတို့ကို ကုသိုလ်ပြုမှုဟူသော အဆုံးအစမရှိသော သင်္ခါရဒုက္ခဘေး သင်္ခါရဒုက္ခဒဏ်နှင့် အမြဲနှိပ်စက်၍နေသော ဒုက္ခဓမ္မမျိုးချည်းသာတည်း၊ ယခုအခါ သာသနာတွင်း၌ သီလဝိသုဒ္ဓိအစရှိသောဝိသုဒ္ဓိ ၇—ပါးကို ပွားများမှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခကို ထမြောက်အောင် အားထုတ်နိုင်ပါလျှင် ယခုဘဝ၌ပင် အငြိမ်းစား စခန်းသို့ ဆိုက်လေ၏၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိ ၇—ပါး ပွားများမှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခကြီးလည်း အပြီးလွတ်ငြိမ်းလေ၏၊နောင်ဝိသုဒ္ဓိ ၇—ပါးကိုပွားများမှုအတွက်နှင့် ပင်ပန်းဘွယ်မရှိပြီ၊ ထိုမှုကြွင်းသောအပါယဒုက္ခ စသည်တို့လည်း အပြီးလွတ်ငြိမ်းလေကုန်၏။

ဤကား လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ခေါ်ကြသော သုခဝေဒနာ သောမနဿ ဝေဒနာတို့၏ သင်္ခါရဒုက္ခအဖြစ်ကို အမြွက်မျှ ပြဆိုလိုက်သောအခဏ်းတည်း။

---

www.dhammaransi.com

ဝေဒနာတို့၏ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ

ယခုအခါ ထိုဝေဒနာတို့၏ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ အခြင်းအရာကို ပြဆိုအံ့၊ ဝိပရိဏာမဆိုသည်ကား ဇရာမရဏ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲခြင်း ...

ဏာမဆိုသည်ကား ဇရာမရဏပင်တည်း၊ ဇရာဆိုသည်ကား ဟောင်းနွမ်းခြင်း ရင့်ရော်ခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်း နွမ်းပါးခြင်း အိုမင်းခြင်း ဆွေးမြေ့ခြင်း များသည် ဇရာဝိပရိဏာမတည်း၊ မရဏဆိုသည်ကား ကုန်ခန်းခြင်း ပျက်ပြုန်းခြင်း ကုန်ဆုံးခြင်း ပျောက်ပျက်ခြင်း ချုပ်ကွယ်ခြင်း သေဆုံးခြင်း များသည် မရဏဝိပရိဏာမမည်၏၊ ထိုဝိပရိဏာမသည်—

(၁) တခုတခုသောဘဝအဆုံး၌ အမြဲလာသော ဝိပရိဏာမ,

(၂) ပဋိသန္ဓေ တည်နေသည်မှ စ၍ ဘဝဆုံးသို့ မရောက်မီအကြား၌ အမြဲလာသောဝိပရိဏာမ—

ဟူ၍ ၂—ပါး၊ ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှစ၍ လူ့ခန္ဓာ နတ်ခန္ဓာ ပြဟ္မာ့ခန္ဓာစုသည် ဖောက်ပြန်ပျက်ဆုံးခြင်းဟူသော ဝိပရိဏာမသဘော အမြဲမကွာ ထက်ကြပ်ပါ၍ရှိနေ၏၊ ဖောက်ပြန်ပျက်ဆုံးရန် အကြောင်းအခွင့် ဆိုက်တိုက်လာလျှင် ဘယ်နားရီမှာမဆို ဖောက်ပြန်ပျက်ဆုံး၏၊ ဖောက်ပြန် ပျက်ဆုံးရန် အကြောင်းအခွင့် မည်သည် လောကဓာတ်၌ အနန္တ များပြား၏၊ အဇ္ဈတ္တ အန္တရာယ်အနန္တ ဗဟိဒ္ဓအန္တရာယ်အနန္တ များ၏၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း ငါတို့၏အသက် ခန္ဓာတို့သည် ဖောက်ပြန်ခွင့် ဆိုက်တိုက်လာလျှင် ဘယ်နားရီမှာမဆို ဖောက်ပြန်ကုန်၏ဟု သိကြကုန်၏၊ ပျက်ဆုံးခွင့် ဆိုက်တိုက်လာလျှင် ဘယ်နားရီမှာ မဆို ပျက်ဆုံး ကုန်၏ဟု သိကြကုန်၏၊ ထိုကြောင့်လောက၌ အဇ္ဈတ္တဘေးအနန္တတို့နှင့် တွေ့ကြုံမည်ကို အမြဲကြောက်လန့်ကြရကုန်၏၊ဗဟိဒ္ဓဘေးအနန္တတို့နှင့် တွေ့ကြုံမည်ကို အမြဲကြောက်လန့်ကြရကုန်၏။

ခန္ဓာတို့၏ဝိပရိဏာမသဘော။ ။အကယ်၍ လူ့ခန္ဓာ နတ်ခန္ဓာ ပြဟ္မာ့ခန္ဓာစုလည်း ဝိပရိဏာမ သဘော မရှိခဲ့သည် ဖြစ်ငြားအံ့၊ လောက၌ ကြောက်စရာ လန့်စရာဟူ၍ တစုံတခုမျှမရှိလေရာ၊စိုးရိမ်စရာကြောင့်ကြစရာဟူ၍ တစုံတခုမျှမရှိလေရာ၊ထိုသို့ကားမဟုတ်၊ လောက၌ကြောက်စရာအနန္တ လန့်စရာအနန္တ စိုးရိမ်စရာအနန္တ ကြောင့်ကြစရာအနန္တ အစဉ်ထာဝရရှိနေကြ၏၊ အဇ္ဈတ္တဘေးတို့ကိုကြောက်ရသောဒုက္ခ ထိတ်လန့်ရသောဒုက္ခ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရသော ဒုက္ခစုသည် မိမိခန္ဓာတို့၏ ဝိပရိဏာမသဘော ရှိနေသည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ရသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခစုသာတည်း။

www.dhammaransi.com

မိမိခန္ဓာတို့၏ ဝိပရိဏာမသဘော အမြဲပါရှိ၍ နေသည်ကို သိကြသည် ဖြစ်၍ မိမိအလိုအလျောက် ချမ်းသာရာ နေလိုရာ နေခွင့်မရကြဲကုန်၊ မြို့ရွာ တည်ထောင်၍ နေကြရကုန်၏၊ ဝင်းခြံအိမ်ယာ အကာအရံ ပြုလုပ်၍နေကြရ ကုန်၏၊ သွားရာ လာရာ နေရာ ထိုင်ရာ ရောက်ရာဌာနတို့၌ ဘေးနှင့်တွေ့မည် ကို အမြဲသတိထားကြရကုန်၏၊ ရန်နှင့်တွေ့မည်ကို အန္တရာယ်နှင့် တွေ့မည်ကို အမြဲသတိထားကြရကုန်၏၊ ကြောင့်ကြစိုက်ကြရ ကုန်၏၊ ဤအလုံးစုံသည် မိမိတို့၏ခန္ဓာတို့၏ ဝိပရိဏာမသဘောရှိနေသည့်အတွက်ဖြစ်ရသောဝိပရိဏာမ ဒုက္ခချည်းတည်း၊ ထိုသို့သတိထားကြပါလျက် ကြောင့်ကြစိုက်ကြပါလျက် ဥစ္စာစည်းစိမ်းပျက်ပြားမှု သားမယားဆွေမျိုးဉာတကာ ပျက်ပြားမှု အနာ ရောဂါ ဘေးဥပါဒ်တို့နှင့် တွေ့ကြုံမှု သေဆုံးမှုတို့နှင့် တွေ့ကြုံကြရသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခသည်မှုကား အလွန်ထင်ရှားလေပြီ။

ခန္ဓာဟူသမျှ ဝိပရိဏာမမီးစာချည်း။ ။အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ကမ္ဘာကြီး တွေ အဆက်ဆက် ပျက်ဆုံး ကွယ်ပ၍ ကုန်မှုသည်လည်း ဝိပရိဏာမမီး၏ အမှုပင်တည်း၊ လူ့ခန္ဓာတွေ အနန္တ နတ်ခန္ဓာတွေအနန္တ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာတွေအနန္တ ပျက်ဆုံးကွယ်လွန်၍ ကုန်ခဲ့ မှုသည်လည်း ဝိပရိဏာမမီး၏ အမှုပင်တည်း၊ ဂင်္ဂါသဲလုံးမျှမက ဘုရားတွေ အနန္တ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေအနန္တ အရိယာသာဝကတွေအနန္တ ပျက်ဆုံးကွယ်ပ၍ ကုန်ခဲ့မှုသည်လည်း ဝိပရိဏာမမီးအမှုပင်တည်း။

အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဒါနမှုသီလမှုဘာဝနာမှုတို့နှင့် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သမျှသော လူ့ခန္ဓာစုသည် ဝိပရိဏာမမီးထဲမှာချည်း ဆုံးခဲ့၏၊ နတ်ခန္ဓာစု ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ စုသည်သည်း တခုမကျန် ဝိပရိဏာမမီးထဲမှာချည်း ဆုံးခဲ့၏၊ နောက် အနာဂတ်သံသရာ၌ ပေါ်လာလတ္တံ့သော လူ့ခန္ဓာဟူသမျှ နတ်ခန္ဓာဟူသမျှ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာဟူသမျှသည်လည်း ဝိပရိဏာမမီးစာချည်းပင်တည်း၊ လောက၌ မီးနှင့်မီးစာထင်းနှစ်ပါးမှာ ထင်းကနိုင်သည်ဟူ၍မရှိ၊ မီးကသာ နိုင်သည်၊ ထင်းများလေလေ မီးအားကြီးလေလေသာ ဖြစ်မြဲတည်း၊ အဆုံးကျလျှင် ရှိသမျှထင်းတို့သည် မီးစာပြာဖြစ်၍ ကုန်မြဲတည်း။

ထိုအတူ ဒါနသီလမှု အစရှိသော သင်္ခါရမှုတို့နှင့် ပြုစုပျိုးထောင်၍ ဖြစ်လာကြသော လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ ဗြဟ္မာ့ဘဝ ဟူသမျှသည် ဝိပရိဏာမ မီးစာပြာ ဖြစ်၍ကုန်မြဲတည်း၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ရှေးရှေးသော အနမတဂ္ဂသံသရာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့၌ ပြုခဲ့ကြသမျှသော ဒါနမှု သီလမှု ဘာဝနာမှု ပုညကြိယာမှု ရသေ့လုပ်မှု ရဟန်းလုပ်မှု အလုံးစုံတို့သည်

www.dhammaransi.com

ဝိပရိဏာမမီးစာအကျိုးငှာချည်း လုပ်ခဲ့ကြသည်ဖြစ်၍ သူ့ဘဝနှင့်သူ့မီးစာ အပြီးကုန်ဆုံး၍ လာခဲ့ကြသောကြောင့် ယခုလည်း ဒါနပြုမှုဒုက္ခတန်းလန်း သီလစောင့်ထိန်းမှုဒုက္ခတန်းလန်း ဘာဝနာပွားများမှုဒုက္ခတန်းလန်း ရသေ့ ပြုလုပ်မှုဒုက္ခတန်းလန်း ရဟန်းပြုလုပ်မှုဒုက္ခတန်းလန်းနှင့် နေကြ၏၊ မပြုချင် လျှင် မနေသာမှုတန်းလန်းနှင့် နေကြ၏၊ အပါယ်ဘေးကြီး တန်းလန်းနှင့် နေကြ၏၊ နောက်နောက်ဘဝတို့၌လည်း ဤနည်းတူသွားကြလတ္တံ့။

ယခုကာလ၌ လယ်ယာကိုင်းကျွန်းလုပ်ကိုင်၍ အသက်မွေးကြသောသူတို့ သည် အသက်ထက်ဆုံး နှစ်စဉ်လုပ်ကြရကုန်၏၊ တနှစ်လုပ်၍ ဖြစ်ပွားသော စပါး ပြောင်း နှမ်း စသည်တို့သည် ဝိပရိဏာမမီးစာဖြစ်၍ ကုန်ဆုံးလေ၏။ ဝိပရိဏာမမီးစာလမ်းကို လိုက်မိကြသည့်အတွက် အငြိမ်းစား စခန်းဟူ၍ မရှိကြကုန်ပြီ။ အသက်ထက်ဆုံး တောင်သူလယ်ယာလုပ်မှု သင်္ခါရဒုက္ခကြီး တန်းလန်းနှင့်သာ သေဆုံးကြရလေကုန်တော့သည်။

ဤနည်းအတူ ဤလောက၌ နေ့နေ့ညည ပုပ္ပုရွရွအားထုတ်ပြုလုပ် ကြသော အမှုခပ်သိမ်းတို့ကိုလည်း အကုန်သိလေ။

ထာဝရအငြိမ်းစားရခြင်း။ ။ဤလောက၌ ဝိပရိဏာမဟူ၍ မရှိခဲ့သည် ဖြစ်အံ့၊ ခပ်သိမ်းသော လုပ်ဆောင်မှုတို့မှာပင် တကြိမ်တခါ ထမြောက်ပြီးစီးအောင် လုပ်ဆောင်ပြီးနောက် အနမတဂ္ဂ သံသရာတိုင်အောင် ထာဝရအငြိမ်းစား ရရာ၏၊ အခါခါ အထပ်ထပ် လုပ်ဆောင်မှုဒုက္ခဟူ၍ မရှိလေရာ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအလုပ်ကို လုပ်သောသူသည် ထိုအလုပ်ထမြောက်သည့်နောက် အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ထာဝရအငြိမ်းစား ရလေ၏၊ ထိုမဂ္ဂင်တရားကို ပွားများအားထုတ်မှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခကိုပင် နောက်တဘန် လုပ်ရပြန်သည်ဟူ၍ မရှိပြီ၊ မဂ္ဂင်တရားပွားများမှု ဒုက္ခကို တဘန်တွေ့ကြုံရပြန်သည်ဟူ၍ မရှိပြီ၊ ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာအလောင်း ပညာရှိအပေါင်းတို့သည် ပြုလုပ်အားထုတ်၍ထမြောက်လျှင် ဘခါတည်းအပြီး အငြိမ် စားရ သော အလုပ်ကိုသာ ရှာကြံကြကုန်၏၊ ဉာဏ်ပညာနည်းလှသော ဗာလ ပုထုဇ္ဇန်တို့သည်ကား ထိုကဲ့သို့ မြော်မြင်ရှာကြံ၍ မလုပ်တတ်ကြကုန်၊ အရပ်အလိုက် ဒေသအလိုက် မိရိုးဖလာအလိုက် အရိုးအစဉ်ဖြစ်သော ဗာလုသုက္ကအလုပ်အကိုင် အခွင့်အရေးတွေကို အဟုတ်အကောင်းမှတ်ထင် အားစိုက်လျက် နေ့ ရက် လ နှစ်ကို ကုန်စေကြကုန်၏၊ ထိုကြောင့် ထိုဗာလ

www.dhammaransi.com

ပုထုဇ္ဇန်တို့၏ အသက်ထက်ဆုံး ပင်ပန်းသမျှသည် ဝိပရိဏာမ မီးစာဘို့ချည်း ဖြစ်၍ကုန်လေသတည်း။

ဤတွင်ရွှေကား ဝေဒနာတို့၏ ဝိပရိဏာမဒုက္ခအချက်ကို အမြွက်ပြလိုက်သောအခဏ်းပြီး၏။

ဒုက္ခလက္ခဏာထင်မြင်နိုင်ခဲပုံ

ထိုမှတပါးရှေးဉာတပရိညာအခဏ်းတွင် ဥပမာအရပ်ရပ်တို့နှင့်တကွ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အဿာဒ အာဒီနဝအခဏ်း ဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခသစ္စာအခြင်းအရာ အနိစ္စပရိညာအခဏ်းတွင် အနိစ္စအချက်ကို ကောင်းစွာထင်မြင်သဖြင့် အနိစ္စနှင့်စပ်၍ သိအပ်သော ဒုက္ခအချက်စုအလုံးစုံသည် ဒုက္ခလက္ခဏာရေး ချည်းပင်တည်း၊ ဤဒုက္ခလက္ခဏာအခဏ်းသည် ပြောဘွယ် ဟောဘွယ် ကြံဘွယ် သိဘွယ် ထင်ဘွယ် မြင်ဘွယ် အလွန်ကျယ်ဝန်းလှ၏၊ ကြောက်လောက်ထိတ်လောက် အောင်လည်း အလွန်ထင်နိုင်ခဲလှ၏၊ အရဟတ္တမဂ်သို့ရောက်၍ ရဟန္တာဖြစ်မှ ဒုက္ခကို အစွမ်းကုန်ထင်နိုင်သည်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အစွမ်းကုန် မထင်နိုင်ကြကုန်သေး။

ဒုက္ခကိုအစွမ်းကုန်မထင်နိုင်သူများ။ ။အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဘုံ ကာမနယ်မှာ ရှိသမျှသော ဒုက္ခကို ဒုက္ခဟု အစွမ်းကုန်ထင်နိုင်သည်၊ ရူပဘုံ အရူပဘုံ၌ ရှိသော ဒုက္ခကို ဒုက္ခဟု မထင်နိုင်သေး၊ သုခဟု ထင်လျက်ပင် ရှိသေးသည်၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ ထင်လင်းရှိသေးသည်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာအရင်းရှိသော ဝိနိပါတနဒုက္ခ အပါယဒုက္ခကိုသာ ဒုက္ခဟုအစွမ်းကုန် ထင်နိုင်ကြကုန်သည်၊ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာစုကို ဒုက္ခဟု အစွမ်းကုန် မထင်နိုင်ကြကုန်သေး၊ သုခသညာ ထင်ရှားရှိကြကုန်သေးသည်၊ ကာမရာဂ ရူပရာဂ အရူပရာဂ တရားသုံးပါး ရှိကြကုန်သေးသည်၊ ထိုကြောင့် မဟုတ်လော၊ ဝိသာခါ ဒါယိကာမကြီးသည် ခုနစ်နှစ်အရွယ်ကပင် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကိုရ၍ သောတာပန်အရိယာ ဖြစ်ပါလျက် သားယောကျ်ားတကျိပ်၊ သားမိန်းမတကျိပ်ရ၍ အသက် တရာ့နှစ်ဆယ် တိုင်အောင် ကြီးကျယ်လှစွာသော လူ့ချမ်းသာကို ခံစားစံစားလျက်ရှိလေသည်၊ ယခုလည်းနိမ္မာနရတိ နတ်ဘုံမှာ သုနိမ္မိတ နတ်မင်းကြီး၏ နတ်မိဖုရားကြီးဖြစ်၍ ကြီးကျယ်လှစွာသော နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစံလျက်ပင် ရှိသည်။

www.dhammaransi.com

သိကြားမင်းကြီးသည် သက္ကပဉှာသုတ္တန် ဒေသနာတော်ကို ကြားနာသည့် အဆုံး၌ သောတာပန် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်လေပြီးလျှက် ယခုလည်း သုံးကုဋေ့ခြောက်သန်းမျှလောက်သော နတ်သမီး နတ်မိဖုရားတို့နှင့် ကြီးကျယ်လှစွာသော သိကြားစည်းစိမ်ကို ခံစားစံစားလျက်ပင်ရှိလေသည်၊ ကြွင်းသမျှသော လူသောတာပန် နတ်သောတာပန်တို့မှာလည်း ဤနည်းတူသိလေ။

အနိစ္စ အနတ္တ အစွမ်းကုန်ထင်သူ။ ။ဝိပဿနာ အလုပ်ကို အားထုတ်သော ဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မူကား ဤဒုက္ခလက္ခဏာကို အဘယ်မှာအစွမ်းကုန် ထင်နိုင်မြင်နိုင် အံ့နည်း၊ အနတ္တလက္ခဏာ ထင်နိုင်လောက်ရုံ ရှိလျှင်ပင် ဤဒုက္ခလက္ခဏာမှာ ပြီးသေးတော့သည်၊ ဘယဉာဏ်၊ အာဒီနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ မုစ္စိတုကမျတာဉာဏ်စုသည် ဒုက္ခသစ္စာနုပဿနာဉာဏ်စုပင်တည်း၊ ထိုဉာဏ်စုသည်လည်း အနတ္တ လက္ခဏာ ထင်နိုင်လောက်အောင် ဘေးအားဖြင့် ထင်မြင်နိုင်လျှင် ပြီးသေးတော့သည်၊ အနိစ္စလက္ခဏာ အနတ္တလက္ခဏာ ဤနှစ်ပါးကိုမူကား အစွမ်းကုန် ထင်နိုင်မှသာလျှင် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်နိုင်သည်၊ သောတာပန် အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တေဘူမကသင်္ခါရဓမ္မတို့၏ အနိစ္စအဖြစ် အနတ္တအဖြစ်သည် အစွမ်းကုန်ထင်မြင်ပြီးဖြစ်၍တည်လေတော့သည်။

ဒုက္ခလက္ခဏာ ထင်မြင်နိုင်ခဲပုံကို ပြဆိုချက်ပြီး၏။
ဤတွင်ဒုက္ခပရိညာအစီအရင်ပြီး၏။

အနတ္တပရိညာ
အနိစ္စမြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံ

ယခုအခါ အနတ္တပရိညာ အစီအရင်ကို ပြဆိုဦးအံ့၊ အနတ္တလက္ခဏာ ထင်မြင်မှုသည် အနိစ္စအချက်ကို ကောင်းကောင်းမြင်သဖြင့်လည်း အနတ္တလက္ခဏာ ထင်ရှား၏၊ ဒုက္ခအချက်ကို ကောင်းကောင်း မြင်သဖြင့်လည်း အနတ္တလက္ခဏာ ထင်ရှား၏၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ကောင်းကောင်း မြင်သဖြင့်လည်း အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှား၏။

(၁) အနတ္တာ၊ ကိုယ်မဟုတ်။
(၂) အနတ္တာ၊ အစိုးမရ။
(၃) အနတ္တာ၊ အလိုသို့မလိုက်။

ဤအနက်သုံးချက်အတိုင်း ဝေဒနာတို့ကို အလင်းထင်မြင်အောင် ရှုရာသည်။

www.dhammaransi.com

ဝေဒနာတို့ကို အနတ္တဟုစွဲကပ်ပုံ။ ။ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စ ဓမ္မအဖြစ်ကို ကောင်းစွာမြင်သဖြင့်'အနတ္တာ၊ကိုယ်မဟုတ်' ဟူသော အနက်အတိုင်း ဝေဒနာတို့၏ ကိုယ်မဟုတ်ဟူသော အနတ္တသဘောသည် ထင်ရှား၏၊ အဘယ်သို့ ထင်ရှားသနည်းဟူမူကား အနိစ္စပရိညာ အခဏ်း၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်,သတ္တဝါ, ငါ, သူတပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမ, အတ္တ,ဇီဝခွဲခြမ်းရာ၌ ထင်ရှား၏။ ထင်ရှားပုံကား–'အတ္တာ၊ ကိုယ်ဟုတ်၏၊ အနတ္တာ၊ ကိုယ်မဟုတ်' ဟူသော စကားတို့၌ ကိုယ်ဟုတ်၏ ဆိုသည်ကား ဝေဒနာတရားသည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထည်ခံ အမာခံဟုတ်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ကိုယ်ထည်ဝတ္ထု ဟုတ်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ဆိုကြရာ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏အရသာ ကိုယ်သရုပ်ဘော်၍ ပြစမ်းပါဆိုခဲ့လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုသည်ကား ဤဝေဒနာ ငါးပါးကိုပင်ဆိုသတည်းဟု ဝေဒနာငါးပါးကို ပုဂ္ဂိုလ်၏အရ သရုပ်ထုတ်ဘော်၍ ပြပေလတ္တံ့၊ ဤကားဝေဒနာငါးပါးကို ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်ဟုတ်၏ဟု စွဲလမ်းမှောက်မှားပုံအခြင်းအရာတည်း။

> သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ဟုတ်၏၊ ငါ၏ကိုယ်ဟုတ်၏၊ သူခပ်သိမ်း၏ ကိုယ်ဟုတ်၏၊ ယောကျ်ား၏ ကိုယ်ဟုတ်၏၊ မိန်းမ၏ကိုယ်ဟုတ်၏ဟု စွဲလမ်းမှုတို့၌လည်း ထိုနည်းတူသိလေ။

ငါငါဟူ၍ ဆိုကြရာ၌ ငါ၏အထည်ခံ အမာခံကို ပြစမ်းပါ၊ ဘယ်ဟာကို ငါခေါ်သလဲ၊ ငါ၏အနှစ်သာရကို ပြစမ်းပါ၊ ငါ၏ရေတည်ကို ပြစမ်းပါ၊ ငါ၏သရုပ်သကောင်ကို ပြစမ်းပါ–ဆိုခဲ့လျှင် ငါဟူသည်ကား ကောင်းသော အာရုံနှင့် တွေ့ကြုံလျှင် ကောင်းစွာခံစားခြင်းသည် ထင်ရှားရှိသည် မဟုတ်လော၊ ထိုခံစားခြင်းသည် ငါအစစ်ပင်တည်း၊ ငါ၏ ရေတည် အမာခံအထည်ခံ ဝတ္ထုပင်တည်း၊ ငါ၏ ကိုယ်ထည်ပင်တည်းဟု သုခဝေဒနာကို ငါ၏သရုပ်ထုတ်ဘော်၍ ပြပေလတ္တံ့၊ ဒုက္ခဝေဒနာ စသည်တို့ကိုလည်း ထိုအတူ ပြပေလတ္တံ့၊ ဤကား ဝေဒနာကို ငါ၏ကိုယ်ဟု ငါ၏အတ္တဟု စွဲလမ်းပုံတည်း။

ဝေဒနာတို့ကို အနတ္တထင်မြင်ပုံ။ ။ဝေဒနာ တို့၏ အနိစ္စ အချက်ကို ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်နိုင်သည်ရှိသော် ထိုဝေဒနာတို့၏–အနတ္တာ၊ ကိုယ်မဟုတ်သည်ကို ထင်မြင်ပုံကား–ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ငါ, သူတပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမတို့ကား တဘဝလုံးမှာမှ တယောက်သာတည်း၊ ပဋိသန္ဓေနေရာ၌ တခါသာဖြစ်ပေါ်မှုရှိကြသည်၊ တခုသောဘဝတွင် ပုဂ္ဂိုလ်အခါခါ ဖြစ်ပေါ်သည်ဟူ၍ မရှိကြ၊ အသေမှာလည်း

www.dhammaransi.com

တဘ၀မှာ တခါသာသေကြသည်၊ တဘ၀အတွင်းမှာ အခါခါသေသည်ဟူ၍ မရှိကြ၊ ဝေဒနာတို့မှာမူကား တထိုင်တွင်းမှာပင် အခါခါ ဖြစ်ပေါ်မှုကို ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌမြင်ရသည်၊ တထိုင်တွင်းမှာပင် အခါခါ ချုပ်ပျက် သေဆုံးမှုကို ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌမြင်ရသည်။

တထိုင်တွင်းမှာပင် အခါခါဖြစ်ပေါ်၍ အခါခါသေဆုံးသော ဝေဒနာသည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ရောတည် အထည်ခံ အမာခံ ဖြစ်နိုင်မည်လော၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အတ္တ, ပုဂ္ဂိုလ်၏ဇီဝ, ပုဂ္ဂိုလ်၏အနှစ်သာရ ဖြစ်နိုင်မည်လော၊ ဖြစ်နိုင်ပါ၏— ဆိုလျှင် ပုဂ္ဂိုလ် အသက်ရှည်သလောက် ထိုဝေဒနာလည်း ရှည်ရလိမ့်မည်၊ ထိုဝေဒနာသည်ကား မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်မျှ အသက်ရှည်၍ တည်နေနိုင်သော တရားမဟုတ်၊ထိုဝေဒနာကို ပုဂ္ဂိုလ်၏အတ္တ, ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဇီဝ, ပုဂ္ဂိုလ်၏အနှစ်သာရဆိုခဲ့သည်ရှိသော် တထိုင်းတွင်းမှာပင် ဝေဒနာ အခါခါ သေဆုံးလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းတထိုင်တွင်းမှာပင် အခါခါသေဆုံးမြဲဓမ္မတာဟု ဆိုရလိမ့်မည်၊ သတ္တဝါ, ငါ, သူတပါး, ယောကျာ်း, မိန်းမတို့လည်း တထိုင်တွင်းမှာ အခါခါသေဆုံးမြဲဓမ္မတာဟု ဆိုရလိမ့်မည်၊

ဤမျှသောစစ်ချက်ဖြင့် ကောင်းသည်ဟုခံစားမှု မကောင်းသည်ဟုခံစားမှု စိတ်နှလုံး ရွှင်ပြုံးသာယာမှု စိတ်နှလုံး မသာယာမှုဟူသော ဝေဒနာသည် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အတ္တသာရမဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်ထည်မဟုတ်ဟူသော အနက်သည် ထင်ရှားလှ၏၊ဤအနက်ကို 'အနတ္တာ၊ ကိုယ်မဟုတ်' ဆိုသတည်း၊ အနိစ္စပရိညာဖြင့် တထိုင်တွင်းမှာပင် ဝေဒနာတို့၏ အခါခါဖြစ်ပေါ်မှုဟူသော ဥဒယစွန်း အခါခါချုပ်ပျက်သေဆုံးမှုဟူသောဘင်စွန်း မရဏစွန်းကို မျက်စိနှင့်မြင်သကဲ့သို့ ထင်ထင်လင်းလင်း မြင်နိုင်သောသူအား ဝေဒနာတို့၏ အနတ္တာ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်ထည်မဟုတ် သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ထည်မဟုတ် ငါ၏ ကိုယ်မဟုတ် သူခပ်သိမ်း၏ ကိုယ်မဟုတ် ယောကျာ်းမိန်းမ၏ ကိုယ်မဟုတ် ဟူသော အနတ္တသဘောသည် ထင်ရှားလေတော့သတည်း။ ။အနိစ္စပရိညာ အခဏ်းမှာလည်း အကျယ်ပြဆိုခဲ့ပြီ။

ဤကားအနိစ္စအချက်ကိုကောင်းကောင်းမြင်သဖြင့်
အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံတည်း။

ဒုက္ခမြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်ရှားပုံ

ဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကို ကောင်းကောင်းမြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာ ထင်ရှားပုံကိုဆိုအံ့၊ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့၏ ဓမ္မတာသဘောသည် ချမ်း

www.dhammaransi.com

သာကိုသာ အလိုရှိ၏၊ အမြဲနိစ္စထာဝရလျှင် ချမ်းသာသုခနှင့် ပြည့်စုံ၍နေလိုကုန်၏၊ ဆင်းရဲဒုက္ခကို တရံတဆစ်မျှ မတွေ့လိုကြကုန်၊ သုခသောမနဿဝေဒနာတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏အတ္တသာရ, သတ္တဝါ၏ အတ္တသာရ ဖြစ်ကုန်ကြငြားအံ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၏ အလိုဆန္ဒနှင့် မပြားမကွဲ တလုံးတစည်းတည်း အမြဲတည်နေကြကုန်ရာ၏၊ ပျက်ခွင့်ဆိုက်လျှင် တနာရီအတွင်းမှာပင် ပျက်ဆုံးသေပျောက်ခြင်းဟူသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခဟူ၍ မရှိလေရာ၊ ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခမှုမရှိလျှင်လည်း ထိုဝေဒနာတို့ကို အဘန်ဘန် ပူပြင်မှု သင်္ခါရဒုက္ခဟူ၍လည်း မရှိလေရာ၊

ဒုက္ခ ၂–ပါး ထင်ရှားရှိပုံ။ ။ထိုသို့ကားမရှိသည်မဟုတ်၊ ကေန္တ ဒုက္ခနှစ်ပါးရှိသည်သာဖြစ်၏၊ ရှိပုံကား အလွန်ချမ်းအေးလှသော ဆောင်းလရာသီ၌ မီးသည် သုခဝေဒနာကို ပေးနိုင်၏၊ အလွန်ပူအိုက်လှသောနွေလရာသီ၌ အလွန်အေးမြသောရေသည် သုခဝေဒနာကိုပေးနိုင်၏၊ ချမ်းအေးမှုဒုက္ခ နှိပ်စက်၍နေသောသူသည် မီးနှင့်ပေါင်းဘော်လျှင် ချမ်းသာသုခကိုရ၏၊ပူမှု အိုက်မှုဒုက္ခ နှိပ်စက်၍နေသောသူသည်အေးမြသောရေနှင့်ပေါင်းဘော်လျှင် ချမ်းသာသုခကို ရ၏၊ ထိုချမ်းသာသုခတို့သည် မီးရေတို့နှင့် ကွာပြန်လျှင် ခဏခြင်းကွယ်ပျောက် သေဆုံး၍ ချမ်းအေးမှုဒုက္ခ ပူအိုက်မှုဒုက္ခသို့ ပြောင်းရွှေ့ဘောက်ပြန်လေကုန်၏၊ ဒုက္ခရောက်မြဲ ရောက်ပြန်လေ၏၊ သုခကိုအလိုရှိပြန်လျှင် မီးနှင့် ရေနှင့် ပေါင်းဘော်မြဲ ပေါင်းဘော်ရပြန်၏၊မီးနဲးရေနားသို့ ချဉ်းမြဲချဉ်းရပြန်၏၊ မီးကိုပြုစုပျိုးထောင်မှု သင်္ခါရဒုက္ခ, ရေရှိရာသို့သွားရမှု ရေကိုယူဆောင်ရမှု သင်္ခါရဒုက္ခ ရောက်မြဲရောက်ရပြန်၏။

ဤဥပမာအတူ ဣဋ္ဌဖြစ်သော အာရုံ ၆–ပါးတို့သည် သုခဝေဒနာ, သောမနဿ ဝေဒနာတို့ကို ပေးနိုင်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုထိုသုခ ထိုထိုသောမနဿကို အလိုရှိသောသူတို့သည် ထိုထိုအာရုံဝတ္ထုတို့နှင့် ပေါင်းဘော်မှ အလိုရှိသော သုခသောမနဿကို ရနိုင်ကုန်၏၊ ထိုထိုအာရုံဝတ္ထုနှင့် ကွာပြန်လျှင် ခဏခြင်းကွယ်ပျောက်၍ ခြောက်သွေ့ငြိုးငွေ့ဘွယ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ, ဥပေက္ခာဝေဒနာဘက်သို့ ပြောင်းလဲဘောက်ပြန်ကြလေကုန်၏၊ ခြောက်သွေ့ငြိုးငွေ့ဘွယ်သော ဝေဒနာအတွေ့ကို သည်းမခံလို၍ ထိုသုခ သောမနဿကို အလိုရှိပြန်လျှင် ထိုအာရုံဝတ္ထုသို့ ချဉ်းကပ်ရပြန်၏၊ အာရုံဝတ္ထုကို အမြဲမွေးမြူ၍ထားရ၏၊စောင့်ရှောက်၍ ထားရ၏၊ ထိန်းသိမ်း၍ထားရ၏၊ မရှိလျှင်ရှိအောင် ရှာကြံအားထုတ်ရ၏၊ ထိုအာရုံဝတ္ထုအကျိုးငှာ ငွေကိုရှာရ၏၊ ရွှေကိုရှာရ၏၊ ဆန်စပါးစသည်ကို ရှာရ၏၊ လောက၌ နေ့နေ့ညည ကြောင့်ကြ

www.dhammaransi.com

စိုက်ကြ အားထုတ်ကြ လုပ်ဆောင်ကြသော သင်္ခါရဒုက္ခဟူသမျှသည် သုခ သောမနဿကိုပေးနိုင်သော အာရုံဝတ္ထုတို့အကျိုးငှာ အပင်တပန်း ခံကြ ရသော ဒုက္ခမှုချည်းသာတည်း။

သုခသောမနဿ ၂-ပါး အနတ္တဖြစ်ပုံ။ ။ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ သည်ကား မိမိတို့သန္တာန်၌ သုခ သောမနဿ ဝေဒနာ စိုစို ရွှန်းရွှန်း ရွှင်ရွှင်လန်းလန်း ဖြစ်ပွားရ၍နေသည်ကို အလွန်အလိုရှိကြကုန်၏၊ ထိုဝေဒနာတို့ကား ကွဋ္ဌာရုံနှင့် ကွာလျှင် ခဏခြင်း ခန်းခြောက်၍ ကုန်ကြလေ၏၊ ထိုခန်းခြောက်မှုဝိပရိဏာမ ဒုက္ခသည် ထိုသတ္တဝါတို့ကို ခဏခြင်း ကိုယ်ပူပန်အောင် စိတ်ပူပန်အောင်ပြု၍ နှိပ်စက်၏၊ အနမတဂ္ဂ သံသရာနှင့်တကွ မဆုံးနိုင်သော သင်္ခါရ ဒုက္ခတွင်းကြီး သို့ မဆင်းချင် မနေသာအောင် အတင်းတွန်းလှဲ၍ ချ၏၊ မိမိတို့သန္တာန်၌ သုခသောမနဿ ခန်းခြောက်၍ သွားပြန်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ထိုသုခသောမ နဿကို ပေးနိုင်သော အာရုံဝတ္ထုရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ရမှု ထိုအာရုံဝတ္ထုကို ရှာကြံရမှု အစရှိသော သင်္ခါရဒုက္ခတွင်းကြီးသို့ ဆင်းပြန်ရ ဝင်ပြန်ရ၏ ဆိုလိုသည်။

ဤသို့လျှင် သုခသောမနဿ ဝေဒနာသည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ကို ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခဘေး ဒုက္ခဒဏ်ဖြင့် အမြဲနှိပ်စက်၏၊ သင်္ခါရဒုက္ခဘေး ဒုက္ခဒဏ်ဖြင့် အမြဲ နှိပ်စက်၏၊ အကယ်၍ သုခသောမနဿဝေဒနာသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၏ အထည်ခံအမာခံ အတ္တသာရ ဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ အလိုမရှိသော ဝိပရိဏာမအဖြစ်သို့ တရံတဆစ်မျှ မရောက်လေရာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ကို ဝိပရိဏာမဒုက္ခအတွက် သင်္ခါရဒုက္ခအတွက်နှင့် မပြတ်မစဲ အဘန်တလဲလဲ ဆင်းရဲပင်ပန်းအောင် မပြုရာ။

လူ့ချမ်းသာဟုဆိုအပ်သော သေဋ္ဌေးသုခ သူကြွယ်သုခ ပဒေသရာဇ်မင်း သုခ ကေရာဇ်မင်းသုခ စကြာမင်္ဂလာတ်မင်းသုခ ဝေဒနာစုသည် ထိုသူတို့၏ အတ္တသာရ အမှန်ဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့၊ ထိုသူတို့၏စိတ်ဆန္ဒနှင့် တလုံးတစည်းတည်း အမြဲတည်၍သာ နေရာ၏၊ ထိုသူတို့အလိုမရှိသော ဇရာမရဏ ဝိပရိဏာမ အဘို့သို့ မရောက်လေရာ၊ ထိုသို့ကားမဟုတ်၊အရွယ် ၃–ပါးတွင်ဘယ်အခါ မဆို ဝိပရိဏာမအဘို့သို့ရောက်၍ ထိုသူတို့ကို ထိုစည်းစိမ်ချမ်းသာ ခန္ဓာ အသက်တို့နှင့် ဖရိုဖရဲ ကွဲပြားအောင် ပြု၍ နှိပ်စက်လေ၏၊ နတ်သုခသိကြား သုခ ပြဟ္မာသုခတို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။

ဤကား သုခ, သောမနဿဝေဒနာ တို့၏ ဒုက္ခလက္ခဏာအနတ္တ လက္ခဏာနှစ်ပါး တလုံးတည်း တသားတည်း ဖြစ်ပုံကိုပြဆိုချက်တည်း။

www.dhammaransi.com

ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ ဝေဒနာတို့၏ ကိုယ်မဟုတ်သော အခြင်းအရာသည်ကား အလွန်ထင်ရှား၏၊ အဖျားအနာ ကပ်ရောက်၍နေဆဲအခါ သက်သာခွင့်သုခကို တောင့်တ၍ နေဆဲမှာ အပြင်းအထန် နှိပ်စက်တိုးပွား၍လာ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်အလို ဆန္ဒကို ငဲ့မှုဟူ၍မရှိ၊ပုဂ္ဂိုလ်ကို ညှာတာမှုဟူ၍မရှိ၊ မခံမရပ်နိုင်လှ၍ ဟစ်ကြွေး အော်ငြာ ငိုယိုညည်းညူ လူးလဲ၍ပင် နေသော်လည်း ထိုဝေဒနာသည် သက်သာညှာတာ၍ ပေးလိုက်မည်ဟု ညှာတာမှုမရှိ၊ စင်းစင်းသေ၍သွားအောင် ဘိစီးနှိပ်စက်၏၊ အဝီစိငရဲ၌ ကျ၍ အနှစ်တသိန်း ခံရသောသူမှာ မိမိသန္တာန်၌ ရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာသည် အဝီစိငရဲဒုက္ခ အစစ်တည်း၊ထိုအဝီစိဒုက္ခအစစ်ဖြစ်သော ထိုသူ၏ဝေဒနာသည် အနှစ်တသိန်းအတွင်း မျက်တောင်တခတ် မျှလည်း သက်သာခွင့်ကို မပေးမူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှရပ်တည်မှုမရ တွန့်တွန့်လူး ဖျတ်ဖျတ်လူး အော်ဟစ် ပြေးသွား၍နေရသော ထိုသူအား အကျုံမျှ ညှာတာမှုဟူ၍မရှိဘဲ အမြဲထာဝရ အပြင်းအထန် နှိပ်စက်၏၊ကြွင်းသော အပါယ်ဒုက္ခတို့၌လည်းထိုနည်းတူသိလေ။

ဒုက္ခ,ဒေါမနဿဝေဒနာတို့၏ အနတ္တဖြစ်ပုံကိုပြဆိုချက်ပြီး၏။

ဤတွင်ရွေ့ကား ဝေဒနာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကို ကောင်းကောင်းကြီး မြင်သဖြင့် သိရသောဝေဒနာတို့၏ အနတ္တလက္ခဏာကို ပြဆိုချက်ပြီး၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မြင်သဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာထင်မြင်ပုံ

ယခုအခါဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်ကို ကောင်းကောင်းကြီး မြင်သဖြင့် ထင်ရှားသော အနတ္တလက္ခဏာကိုပြဆိုအံ့။

ဉာတပရိညာအခန်း၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစီအရင်ကို ဤနေရာ၌ ဆောင်၍သိလေ၊လိုရင်းအဓိပ္ပါယ်မှာ မြေပြင် သစ်ပင် နေရောင် သုံးခုတို့ကို အစွဲပြု၍ သစ်ပင်ရိပ်ဖြစ်ပေါ်ရာ၌ ထိုသစ်ပင်ရိပ်သည် မြေ၏ ကိုယ်ထည်လည်းမဟုတ်၊ မြေ၏ကိုယ်ထည်မှန်ခဲ့လျှင် ထိုနေရာမှာ အမြဲရှိ၍ နေရမည်၊ ထိုသို့အမြဲရှိနေသည်မဟုတ်၊ ထိုသစ်ပင်ရိပ်သည် သစ်ပင်၏ ကိုယ်ထည်လည်း မဟုတ်၊သစ်ပင်၏ကိုယ်ထည်မှန်ခဲ့လျှင် သစ်ပင်မှာတည်နေရမည်၊ ထိုသို့သစ်ပင် ရိပ်သည် နေရောင်လည်းမဟုတ် နေရောင်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏၊ နေရောင် ရောက်လျှင် အရိပ်ကွယ်ပျောက်၏၊ သဏ္ဌာန်အားဖြင့် သစ်ပင်သဏ္ဌာန် ထင် မြင်သောကြောင့် သစ်ပင်၏ ဆီစီးအပွားသာဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် သစ်ပင်ရိပ် ဟူ၍ခေါ်ရ၏။

www.dhammaransi.com

ဥပမာ-ဥပမေယျဆက်စပ်ပုံ။ ။ကျောက်ကုန်းအပြင် အစရှိသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်မှာ တုတ် လုံတံ ပြင်းထန်စွာ ထိခိုက်၍ နာမှုဟူသော ဒုက္ခဝေဒနာ တဘွားဘွားဖြစ်ပေါ်ရာ၌ ထိုသစ်ပင်ရိပ်နှင့် ဒုက္ခဝေဒနာတို့ကြ၏၊မြေအပြင်နှင့် ကျောက်ကုန်းအပြင်တို့ကြ၏၊သစ်ပင်နှင့် တုတ်လုံတံတို့ကြ၏၊ထိုသစ်ပင်ရိပ်သည်မြေ၌မှီ၍ မြေပေါ်မှာ သော်လည်း မြေ၏ကိုယ်ထည်မဟုတ် မြေမျိုးမဟုတ် မြေ၏ ဆိုင်ရာ မဟုတ်သကဲ့သို့ ထိုဒုက္ခဝေဒနာသည် ကျောက်ကုန်းအပြင်၌ မှီ၍ ကျောက်ကုန်း အပြင်မှာ ဖြစ်ပေါ်သော်လည်း ကျောက်ကုန်းအပြင်ဟူသော ရုပ်တရားစု၏ အစိတ်အင်္ဂါမဟုတ် ရုပ်မျိုးပင်မဟုတ်၊ ပူသောဝတ္ထု ထိခိုက်လာလျှင် ပူသောဒုက္ခ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်သည်၊အေးသောဝတ္ထု ထိခိုက်လာလျှင် အေးသောဒုက္ခ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်သည်၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ထိခိုက်လာသော ဝတ္ထုနှင့်သာ အသွင်အပြင်တူလေရကား ထိုဝေဒနာသည် တုတ်လုံတံ၏ အစီးအပွားသာတည်း၊ တုတ်လုံတံ၏ သားမြေးသာတည်း၊ ထိုကြောင့် တုတ်လုံတံ ထိခိုက်နာ ဟူ၍ရင်း, ထားခုတ်မိလျှင် ထားခုတ်နာဟူ၍ရင်း, မီးလောင်လျှင် မီးလောင်နာဟူ၍ရင်း ထိခိုက်လာသော ဝတ္ထုနှင့်စပ်၍ ထိုဝေဒနာကို ပြောဆိုကြရသည်။

ထိုမှတပါး လရောင် မီးရောင်တို့ကို အစွဲပြု၍ ထိုထိုနေရာမှာ တံးရိပ်တိုင်ရိပ် သစ်ပင်ရိပ် လူရိပ် စသည်ပေါ်ရာတို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိလေ။

ကြည်လှစွာသော မှန်အပြင် ဖလ်အပြင် ရေအပြင်တို့မှာ နေဝန်း သဏ္ဌာန် လဝန်း သဏ္ဌာန် အရိပ် လူရိပ် မျက်နှာရိပ် သစ်ပင်ရိပ် သစ်ကိုင်းရိပ် စသည်တို့ ပေါ်ကြရာ၌လည်း ဤနည်းအတူ သိလေ။

မှန်အပြင်မှာ လူမျက်နှာရိပ်ပေါ်ရာ၌ ထိုမျက်နှာရိပ်သည် မှန်၏ကိုယ်လည်း မဟုတ် မျက်နှာ၏ ကိုယ်လည်းမဟုတ်၊ မှန်၏ဘက်သားလည်းမဟုတ်၊ အသွင်သဏ္ဌာန်ကို ထောက်သော် မျက်နှာနှင့်သာတူလေရကား မျက်နှာ၏ဘက်သား မျက်နှာ၏အစီးအပွား မျက်နှာ၏သားမြေးသာဖြစ်၍ မျက်နှာရိပ်ဟူ၍ ခေါ်ရ၏၊မျက်နှာရိပ်နှင့် ထိုဒုက္ခဝေဒနာတို့ကြ၏၊မှန်အပြင်နှင့် ကျောက်ကုန်းအပြင်တို့ကြ၏၊ မျက်နှာနှင့် တုတ်လုံတံတို့ကြ၏၊ထိုမှတပါး ဦးခေါင်းတွင်း ရင်တွင်း အသည်းတွင်း အဆုတ်တွင်း ဝမ်းတွင်း အအူတွင်းအစရှိသော ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါတို့မှာ အနာအို အနာမင်း ဖြစ်ပွား၍နေရာ သံသေဒဇပိုးတို့သည် ကျရောက်ကုန်၍ ထိုအရာတွင်းမှာ ပွားများ၍ နေကြကုန်၏၊ ဤ၌လည်း အနာသွေး

www.dhammaransi.com

အနာသား တခြားတမျိုး၊ သံသေဒဇပိုး သတ္တဝါ တခြားတမျိုး၊ အနာအို အနာမင်းနှင့် ကျောက်ကုန်းအပြင် အစရှိသောရုပ်ခန္ဓာကြီး တူကြ၏၊ သံသေဒဇပိုးတို့နှင့် ဝိညာဏ်၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ နာမ်ခန္ဓာစု တူကြ၏။

တနည်းကား–ရွဲရွဲစို တကိုယ်လုံး နူနာရှိသောသူမှာ များစွာသော ယင်တို့သည် တရုံးရုံးဝိုင်းအုံ၍ ယင်ချေးအုမှု လောက်ရှင် လွတ်မှုကို ပြုကြကုန်၍ ထိုသူ့ ကိုယ်သန္တာန်မှာ ပိုးတွေအပြည့် တရွရွနေရာ၌ ထိုပိုးတို့သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အစိတ်အင်္ဂါမဟုတ်ကုန်၊ ယင်ကောင်တို့၏ သားမြေးတို့သာတည်း၊ ဤဥပမာ၌ ပိုးလောက်တို့နှင့် ထိုဒုက္ခဝေဒနာတူ၏၊ယင်သတ္တဝါစုနှင့် တုတ်လုံးတံ တူကြ၏၊ ရွဲရွဲစိုသော နူနာကြီးတွေနှင့် ကျောက်ကုန်းအပြင် အစရှိသော ရုပက္ခန္ဓာကြီးတွေ တူကြ၏။

အာရုံနှင့်ဆုံမိ၍ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ပုံ။ ။အရပ်ရပ်သော ဥပမာတို့ဖြင့် ထိုဝေဒနာ ငါးပါး တို့သည် မိမိ ကိုယ်အင်္ဂါအတွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော်လည်း မိမိဆိုင်ရာမဟုတ်ကုန်ဟူသောအနက်ကို ပြလိုရင်းတည်း၊ မိမိကိုယ်လည်းမဟုတ်ကုန် မိမိကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာလည်းမဟုတ်ကုန် မိမိကိုယ်ခန္ဓာတွင်းမှာအစဉ်ထာဝရ အမြဲရှိနေသော တရားစုလည်း မဟုတ်ကုန်ဟူသောအနက်ကို ပြလိုရင်းတည်း၊ထိုစကားမှန်၏၊မှန်အပြင် ဖလ်အပြင် ရေအပြင်၌ပေါ်သော အရိပ်တို့မည်သည် မှန်ထဲ ဖလ်ထဲ ရေထဲမှာ အမြဲရှိ၍ နေနိုင်ကြသည် မဟုတ်ကုန်၊နေ၊ လ၀န်း လူမျက်နှာ စသည်တို့နှင့် ဆုံမိကြဆဲအခါ၌သာ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ပေါ်လာကြကုန်၏၊ နေဝန်း ကွယ်ပြန်လျှင် နေဝန်းအရိပ် ပျောက်ကွယ်ပြန်၏၊ လဝန်းကွယ်ပြန်လျှင် လဝန်းအရိပ် ပျောက်ကွယ်ပြန်၏၊ လူမျက်နှာကွယ်ပြန်လျှင် မှန်ထဲ ဖလ်ထဲ ရေထဲမှာ လူရိပ်မျက်နှာရိပ်ပျောက်ကွယ်ပြန်၏၊ ထိုအတူ ထိုဝေဒနာတို့သည်လည်း ထိုထိုအာရုံတို့နှင့် ပေါင်းဆုံတွေ့ထိ၍နေဆဲအခါ၌သာလျှင် အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ကိုယ်သန္တာန်တွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်၏၊ ထိုထိုအာရုံတို့ ကွယ်ပြန်လျှင် ကိုယ်သန္တာန်တွင်းမှာ ကွယ်ပျောက်ချုပ်ဆုံးကြလေကုန်၏၊ ဤသို့သော ဖြစ်ခြင်းကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက် ဆိုသတည်း။

သူငယ်ရိပ်နှင့် သူရူးပမာ။ ။ဥပမာကား–တယောက်သော သူရူးသည် မှန်အပြင်၌ ပေါ်သော သူငယ်ရိပ်ကို မိမိ၏ သားသမီးဟု စွဲလမ်းခြင်းဖြစ်၍နေ၏၊ မိမိလက်ရှိ မှန်အပြင်မှာ သူငယ်ရိပ်ကို ကြည့်ရှု၍ နေရမှ သုခသောမနဿဖြစ်၏၊ သူငယ်ရိပ်ကွယ်၍ သွားလျှင်

www.dhammaransi.com

မနေတတ် မထိုင်တတ် သောကဒုက္ခဖြစ်၏၊ သူငယ်ရုပ်မည်သည်လည်း မှန်အပြင်နှင့် တယောက်သောသူငယ် ဆုံတွေ့၍ နေဆဲအခါ၌သာ မှန်အပြင်မှာ ပေါ်ရှိ၍နေ၏၊ သူငယ်နှင့် မှန်မျက်နှာလွဲပြန်လျှင် ကွယ်ပျောက်ပြန်၏၊ ထိုသူရူးသည် သူငယ်ရုပ်ကိုမြင်လိုတိုင်း မြင်လိုတိုင်း သူငယ်ရှိရာသို့ မှန်ကိုယူ၍ တနေ့တနေ့လျှင် အခါတရာမက ပြေးရသွားရသော သင်္ခါရ ဒုက္ခ အမြဲရောက်လတ္တံ့၊ သူငယ်ရုပ်ကွယ်ပျောက်တိုင်း ကွယ်ပျောက်တိုင်း စိတ်နှလုံးငြိုငြင်မှုပနိတောင့်တရသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခ အမြဲရောက်လတ္တံ့၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း....မှန်အပြင်မှာ ထင်သောသူငယ်ရုပ်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုး ဖြစ်လေသောကြောင့်တည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုးဆိုသည်ကား ထိုသူငယ်ရုပ်သည် မှန်တွင်းမှာ ပါရှိ၍နေသောတရားလည်း မဟုတ်၊ သူငယ်နှင့် ဆုံမိဆဲအခါမှာမှ သူငယ်ကိုအစွဲပြု၍ မှန်အပြင်မှာပေါ်လာသောတရားမျိုးတည်း၊ သူငယ်ကိုအစွဲပြု၍ ပေါ်သောတရားမျိုး ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် အစွဲပြုရာသူငယ်နှင့် ကင်းကွာပြန်လျှင် အစွဲပြုရာ မရှိသည်နှင့် ခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်ပြန်၏၊ ပေါ်စေလိုသော် သူငယ်ရှိရာသို့ချဉ်းကပ်ရပြန်၏၊ ဤသို့ဖြစ်သည်ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုသတည်း၊ သုခ, ဒုက္ခ, သောမနဿ, ဒေါမနဿ, ဥပေက္ခာဝေဒနာ ငါးပါးတို့သည် မှန်အပြင်မှာ တဒင်္ဂအားဖြင့် ပေါ်တတ်သော သူငယ်ရုပ်နှင့်တူ၏။

ထိုဝေဒနာတို့ကို ငါငါဟူ၍ ငါ့ကိုယ် ငါ့ကိုယ်ဟူ၍ စွဲလမ်းကြသော ဗာလပုထုဇ္ဇန်တို့သည် ထိုသူရူး ယောကျ်ားနှင့် တူကုန်၏၊ မိမိတို့၏ အဇ္ဈတ္တခန္ဓာတို့၌ ရှိနေသော စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဝှာ, ကာယ, မနဟူသော အကြည်ဓာတ် ခြောက်ပါးတို့သည် ပကတိ သူငယ်နှင့် တူကုန်၏၊ မိမိအဇ္ဈတ္တကိုယ်ခန္ဓာမှာသုခ, သောမနဿဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို အလိုရှိတိုင်း အလိုရှိတိုင်း ထိုဝေဒနာတို့ကို ပေးနိုင်သော အာရုံဝတ္ထုရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ကြရကုန်သော ဗာလပုထုဇ္ဇန်တို့သည် သူငယ်ရှိရာသို့ အခါခါ ချဉ်းကပ်ရသော ထိုသူရူးနှင့်တူကုန်၏။

ဤသို့ ဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အမှု အာဂန္တုကအမှုကို ကောင်းကောင်း ထင်မြင်သည်ရှိသော် ဝေဒနာတို့၏ အနတ္တဓမ္မမျိုး စင်စစ်ဖြစ်ကြောင်းကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်နှင့် ပြဆိုသောအခန်း ပြီး၏။

ထိုမှတပါး ဝေဒနာတို့၏ အနတ္တဓမ္မဖြစ်ကြောင်းကို ပြဆိုရန်အချက် အလွန်များသေး၏၊ လိုရင်းမှာ မူကား ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စအချက်ကို လှလှ

www.dhammaransi.com

ထင်မြင်မှု ဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို လှလှထင်မြင်မှု ဤ၂-ချက်သည်သာ' လိုရင်း ပဓာနတည်း၊ အနိစ္စကို လှလှထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် အနတ္တထင်မြင်နိုင်တော့မည် ကေန်တည်း၊ ဝေဒနာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်ကိုလှလှထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် အနတ္တထင်မြင်နိုင်တော့မည် ကေန်တည်း၊ ထိုကြောင့် အနိစ္စအချက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကိုသာမိမိရရ လှလှကြီး ထင်မြင်နိုင်အောင် နှစ်ရှည်လမျာ း အားထုတ်ကြိုးပမ်းရာသတည်း။

ဤတွင်မွှေ့ကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကိုမြင်သဖြင့် ထင်ရှားသော
အနတ္တလက္ခဏာကို ပြဆိုချက်ပြီး၏။
အနတ္တပရိညာပြီး၏။

အနတ္တထင်မြင်ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသ

ယခုအခါ အနတ္တထင်မြင်နိုင်ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသကို ပြဆိုဦးအံ့၊ အနတ္တ ကောင်းကောင်း ထင်မြင်နိုင်လျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ငြိမ်းသော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်၏၊ သောတာပန် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။

ငရဲသို့ကျရန်ကံပေါင်းအသချေ်။ ။အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ကျင်လည်၍နေကြသော ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည် ဘုရားသာသနာနှင့် အလွန်ကြုံကြိုက်ခဲကုန်၏၊ ကမ္ဘာတသိန်းလွန်၍မှလည်း တခါမကြုံကြိုက်ရကုန်၊ ကမ္ဘာအသချေ်လွန်၍မှလည်း တခါမကြုံကြိုက်ရကုန်၊ အမိုက်အမျိုးမျိုး အမှောက်အမှား အမျိုးမျိုးတို့နှင့်ကုန်ခဲ့ကြသော ဘဝဘွေကမ္ဘာတွေသာ များလှစွာကုန်၏၊ ထိုကြောင့် တယောက်တယောက်သော ဤသတ္တဝါတို့၏ စိတ်သန္တာန်အတွင်းမှာ အဝီစိငရဲသို့ကျရန် ကံပေါင်းအသချေ်အနန္တအမြဲပါရှိ၍နေကုန်၏၊ ထိုအတူ သဉ္ဇီဝ်းငရဲသို့ကျရန် ကံပေါင်းအသချေ်အနန္တ စသည်ဖြင့် ငရဲကြီးရှစ်ထပ် ငရဲငယ်များစွာ ပြိတ္တာအမျိုးမျိုး အသုရကာယ်အမျိုးမျိုး တိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုးတို့ကို အကုန်သိလေ၊ ထိုသို့ပါရှိနေကုန်သော အကုသိုလ်ကံဟောင်းတို့၏ ဦးခေါင်းမှုကား အတ္တဒိဋ္ဌိပေတည်း။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိနေသမျှ အပါယ်ရေးရှုရပုံ။ ။သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုအကုသိုလ်ကံဟောင်းတို့သည် ဝင်းဝင်းတောက် ထက်သန်ကြကုန်၏၊ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်မှာ နတ်မင်း သိကြားမင်းဖြစ်၍ နေကြသော်လည်း အပါယ်လေးပါးသို့

www.dhammaransi.com

ဦးခေါင်းငိုက်ဆိုက် ရှေ့ဦးတိုက်၍သာ နေကြရကုန်၏၊ ထိုအတူ ရူပဗြဟ္မာ အရူပ ဗြဟ္မာဖြစ်၍ နေကြကုန်သော်လည်း အပါယ်လေးပါးသို့ ဦးခေါင်း ရှေးရှုကာ နေကြရကုန်၏၊ ထန်းဖောကြီး၌ ထန်းသီးတို့သည် ထန်းဝင်ပေါ်မှာ နေကြကုန်သော်လည်း အောက်မြေအဘို့သို့ ကျရောက်မှုကို ရှေးရှုချိန်ရွယ်ကာ နေကြကုန်၏၊ အညှာခိုင်သေးသမျှသာ အပေါ်မှာ အသက်ရှိကြကုန်၏၊ အညှာပြုတ်လျှင် မချွတ်မလွဲ မြေကြီးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိကြကုန်၏၊ ထိုအတူ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိရှိနေကြကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာဘို့သည် နတ်သက်ဗြဟ္မာသက် ဟူသော ဇီဝိတိန္ဒြေ အညှာမပြုတ်မီအတွင်းမျှသာ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ နေခွင့်ရှိကြကုန်၏၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ အညှာပြုတ်သည်ရှိသော် ထန်းသီးတို့ကဲ့သို့ တသဲသဲ အိမြဲ ကြွေကျကြရကုန်၏။

ထိုစကား မှန်၏၊တယောက်တယောက်သော သတ္တဝါ၏ စိတ်သန္တာန်မှာ အစဉ်ပါရှိ၍နေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတရားသည် အကုသိုလ်ကံ အနန္တ တို့ကို လက်တွင်း သိမ်းပိုက်၍ နေသောတရားဖြစ်သောကြောင့် မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး မျှမက အသွန်ဝန်လေးလှသော တရားပေတည်း၊ ထိုကြောင့် စိတ်သန္တာန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိနေသော သတ္တဝါတို့သည် ဘဝဂ်ဘုံမှာပင် နေကုန်သော်လည်း အပါယ်ရှိရာသို့ တဖြုန်းဖြုန်း ကျလာကြရကုန်၏၊ အောက်အောက်သော ဗြဟ္မာ့ပြည် နတ်ပြည် လူ့ပြည်၌ နေကြသော သူတို့မှာ ဆိုဘွယ်ရာမရှိပြီ၊ ဗြဟ္မာမင်းကြီး နတ်မင်းကြီး သိကြားမင်းကြီး ဖြစ်၍ နေကြကုန်သော်လည်း စိတ်နှလုံးထဲမှာ ငရဲကြီးရှစ်ထပ် အပြီးပါရှိ၍ နေကြကုန်၏၊ ငရဲငယ်အနန္တ ပါရှိ၍နေကြကုန်၏၊ ပြိတ္တာမျိုးအနန္တ ပါရှိ၍နေကြကုန်၏၊ အသုရကာယမျိုး အနန္တ ပါရှိ၍နေကြကုန်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမျိုးအနန္တ ပါရှိ၍နေကြကုန်၏၊ ထိုသို့ မိမိတို့စိတ်နှလုံးထဲမှာ အမြဲမကွာ ပါရှိ၍နေသည်ကို မသိကြသောကြောင့် ထိုဗြဟ္မာမင်းကြီး သိကြားမင်းကြီးတို့သည် ပျော်မွေ့ခြင်း ရှိကြလေကုန်သည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းမှု အာနိသင်။ ။ထိုအနမတဂ္ဂ သံသရာ ကမ္ဘာ အဆက်ဆက် တို့မှာ ပါရှိ၍ နေကြကုန်သော ထိုအကုသိုလ် ကံဟောင်းတို့သည် မိမိတို့၏ ဦးခေါင်းဖြစ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ဆုံးခဲ့သည် ရှိသော် အကုန်ချုပ်ဆုံး ကွယ်ပျောက်ကြလေကုန်၏၊ ရှေးရှေးဘဝ ရှေးရှေးကမ္ဘာတို့က ပါရှိကြသော ကံဟောင်းတို့ကို မဆိုထားဘိဦး၊ ယခုဘဝတွင်ပြုသော ပါဏာတိပါတ ကံပေါင်း အနန္တ အဒိန္နာဒါန်ကံပေါင်း အနန္တ စသည်ပင် ဖြစ်စေဦးတော့၊ ယခုနေ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ

www.dhammaransi.com

ချုပ်ငြိမ်းခဲ့လျှင် ယခုအကုန်လုံး ကွယ်ပျောက်လေ၏၊ မိမိကိုယ်မှာရှိသော သန်းကြွမ်းပိုးကို ကြောက်ဘွယ်ရှိသေး၏၊ ထိုအကုသိုလ်ကံ အနန္တတို့ကို ကြောက်ဘွယ်မရှိပြီ၊ စိတ်သန္တာန်မှာ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကင်းငြိမ်းပြီးသော သူတို့သည်လူ့ဘုံမှာနေကြ သော်လည်း အထက်အထက်မြင့်မြတ်သော နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံ သို့သာ ဦးခေါင်းရှေးရှု ချိန်ရွယ်ကာနေကြကုန်၏၊ အောက်အောက် နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာနေကြကုန်သော်လည်း အထက်အထက်နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံ သို့သာ ဦးခေါင်းတချီချီ နေကြကုန်၏၊ မိုဃ်းနှောင်းအခါတို့၌ ထိုထို တောတောင်မှ ထွက်၍တက်လေသော အခိုးတို့သည် အထက်သို့သာ ဆန်တက်လေကုန်သကဲ့သို့တည်း။

ဤကား အတိတ်ကံဟောင်းတို့နှင့်စပ်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းမှု အကျိုးအာနိသင် ကြီးကျယ်ပုံတည်း။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိနေလျှင် ဒုစ္စရိုက်ပြုဦးမည်။ ။စိတ်သန္တာန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြ ကုန်သော လူနတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် ယခုပင်သူတော်ကောင်း ဖြစ်၍ နေကြကုန်သော်လည်း နက်ဖြန်၌ သော်ငြား, နောက်ရက် နောက်လ နောက်နှစ် နောက်ဘဝတို့၌သော်ငြား မာတုဃာတက ပိတုဃာတက အရဟန္တဃာတက အစသော ပါဏာတိပါတ ကံမျိုးတို့ကိုလည်း အနန္တပြုကြ ကုန်လတ္တံ့၊ အဒိန္နာဒါန်ကံမျိုးတို့ကိုလည်း အနန္တပြုကြကုန်လတ္တံ့၊ ကြွင်းသော ဒုစ္စရိုက်မျိုးတို့ကိုလည်း အနန္တပြုကြကုန်လတ္တံ့၊ ယခုနေ့ မိမိသန္တာန်မှာ ဘုရားသာသနာကြီး လက်ရှိနေကြ၏၊ နောက်ရက် နောက်လ စသည်တို့၌ ဘုရားသာသနာကြီး လက်လွှတ်၍ ဘုရားသာသနာကြီးကို ဖျက်ဆီးသော ဒိဋ္ဌိမျိုးသို့ ရောက်ကြကုန်လတ္တံ့။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်း၍ဒုစ္စရိုက်မပြုတော့။ ။အနုတ္တ လက္ခဏာ ကောင်း ကောင်းကြီး ထင်မြင်၍ စိတ်သန္တာန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းပြီးသော လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့သည်မူကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းသောနေ့မှစ၍ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာများစွာ သံသရာ၌ ကျင်လည်ကြကုန်သော်လည်း အကုသိုလ်ဒုစ္စရိုက်မှုတို့ကို အိပ်မက်တွင်မျှ မပြုမှားကြကုန်ပြီ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းပြီးသော နေ့မှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရသည့် ဘဝ တိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကြီး သည်း ဖြစ်လေရာရာ ကမ္ဘာ

www.dhammaransi.com

အဆက်ဆက် စိတ်နှလုံးထဲမှာ အမြဲပါလေတော့သည်၊ သာသနာကွယ်သော ဘဝ သာသနာကွယ်သောကမ္ဘာဟူ၍ မရှိကြကုန်ပြီ။

ဤကား နောက်အနာဂတ် ကံမျိုးနှင့်စပ်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းပြီးခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသတည်း။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မငြိမ်းလျှင် အကုသိုလ်ကံမငြိမ်း။ ။သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့လျှင် အတိတ်ဖြစ်သောအကုသိုလ်ကံအနန္တတို့သည် အဘယ်သို့ အကုန် ကွယ်ပျောက်၍ ကုန်လေ သနည်းဟူမူကား—အစေ့ငယ်ပေါင်း အနန္တရှိသော တခုသော ပိုးချည်ကြိုးဖြင့် သီကုံး၍ထားအပ်သော ရွှဲပုတီးကြီး၌ ခိုင်စွာသော ပိုးချည်ကြိုးဖြင့် သီကုံးဘွဲ့စည်းခြင်း ရှိနေသောအခါ ဘယ်အစေ့ကိုမဆို တခုသော အစေ့ကို ဆွဲငင်၍သွားလျှင် အစေ့အနန္တ အကုန်လုံးပါလေ၏၊ ပိုးချည်ကြိုးကို နုတ်ယူပယ်ရှားပြီးသောအခါ၌မူကား အစေ့ချင်း အမျှင်အတွယ် မရှိကြပြီဖြစ်၍ တခုသော အစေ့ကို ဆွဲငင်၍သွားသော်လည်း တပါးသော အစေ့တို့မပါကြကုန်ပြီ၊ ဤဥပမာအတူ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိသောသူမှာ ရှေးရှေးဘဝ ရှေးရှေးကမ္ဘာတို့၌ ဖြစ်လာခဲ့သော မိမိခန္ဓာ အစဉ်ကိုပင် ငါပြု၍စွဲလမ်း၏၊ ငါသည် ရှေးရှေးဘဝ ရှေးရှေးကမ္ဘာတို့၌ လူဖြစ်ခဲ့လှပြီ နတ်ဖြစ်ခဲ့လှပြီ ဗြဟ္မာဖြစ်ခဲ့လှပြီဟု သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကြိုးတန်းလန်း ရှိနေ၏၊ ထိုကြောင့် အတိတ်ဘဝ အတိတ်ကမ္ဘာတို့က ပြုခဲ့သောအကျိုးမပေးရသေးသော အကုသိုလ်ကံဟောင်း အနန္တတို့သည် ထိုသူသွားရာ အစဉ်လိုက်ပါ၍နေကြကုန်၏၊ ခိုင်ခံ့စွာပိုးချည်ကြိုးနှင့် သီကုံး၍ ထားသော ရွှဲပုတီးကုံးကြီးကဲ့သို့တည်း။

အနတ္တထင်လျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းပုံ။ ။အနတ္တ လက္ခဏာ ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာမူကား တထိုင်တွင်းမှာ ဖြစ်ကြသောရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့ပင် ဉာဏ်၌အပိုင်းအပိုင်းအပြတ်အသတ်တွေထင်မြင်လေ၏၊ ငါ၏အတ္တဟူ၍ အမျှင်တန်းလျက်မရှိပြီ၊ မိမိခန္ဓာအစဉ်သည် ကြိုးကိုပယ်နုတ်၍ထားအပ်သော ပုတီးစေ့တွေကဲ့သို့ထင်၏၊ ရှေးရှေး၌ ပြုခဲ့သော အကုသိုလ်ကံတွေသည် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်၊ ငါလည်းမဟုတ်၊ ငါ၏ကံလည်း မဟုတ်၊ ဖြစ်ရာခဏမှာ အပိုင်းအပိုင်းပြတ်၍ ပျက်ဆုံး ကွယ်ပကြလေသည်ဟု ကောင်းစွာထင်မြင်၏၊ ထိုကြောင့် ထိုအကုသိုလ်ကံဟောင်းတို့သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းရာတွင် အကုန်ငြိမ်းကြလေကုန်၏၊ ကြိုးကို ပယ်နုတ်ပြီးသော

www.dhammaransi.com

ပုတီးစေ့ကဲ့သို့တည်း၊ အကုသိုလ်ကံတို့သည်သာ ကွယ်ပျောက်ကြကုန်သည်၊ ရှေးရှေး၌ပြုခဲ့သော ကုသိုလ်ကံဘို့မူကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းကာမျှနှင့် မချုပ်ကြကုန်သေး၊ အရဟတ္တမဂ်သို့ကျ၍ တဏှာအကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းမှ ကုသိုလ်ကံတို့ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်သည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိမိုက်မဲမှုနက်ပုံ။ ။သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုသောတရားကား မိုက်ချက် မဲချက် နက်နဲလှ၏၊ မာတုဃာတကကံကြီးကို ပြုမိပြီး၍ အဝီစိငရဲသို့ ကေန္တ ငါကျရောက်ရတော့မည်ဟု ပွက်ပွက်ဆူ စိတ်နှလုံး ပူပန်၍နေသောသူသည် ထိုမာတုဃာတကကံကိုပင် မိမိ၏အတ္တပြု၍ ငါပြုခဲ့မိလေခြင်း ငါ မိုက်ခဲ့လေခြင်း ငါမှားခဲ့လေခြင်းဟု စွဲလမ်းလျက် ညည်းညူပူပန်၏၊ အကယ်၍ အနတ္တပရိညာဉာဏ်ဖြင့် ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်၍ ငါပြုခဲ့မိလေခြင်း ဟူသော အစွဲအလမ်းကို လွှတ်နိုင်သည်ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ ထိုမာတုဃာတကကံသည်ဆိုသူ့သန္တာန်သို့လိုက်၍အကျိုးပေးခြင် ငှာ မစွမ်းနိုင်လတ္တံ့၊ ထိုသို့ကား မဟုတ်၊ ထိုသူ့သန္တာန်သို့လိုက်ချင်သော်လည်း မနေရအောင် အကျိုးမပေးချင်သော်လည်း မနေရအောင် ငါပြုခဲ့မိသောကံ ငါ၏ကံဟု အတင်းဆွဲငင်၍ သိမ်းပိုက်လေ၏၊ ထိုသို့ သိမ်းပိုက်ခြင်းကြောင့် ထိုကံသည် အကျိုးမပေးချင်သော်လည်း မနေသာ ပေးရလေ၏၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြသော ပုထုဇ္ဇန်သတ္တဝါသည် ဤမျှလောက်မိုက်မဲ၏၊ ကြွင်းသော အကုသိုလ်ကံ ဟူသမျှတို့၌လည်း ဤနည်းတူသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဆွဲငင် သိမ်းပိုက်မှုကြောင့် သတ္တဝါတို့ ဖြစ်လေရာရာ အစဉ်ပါ၍နေကြပုံ အကျိုးပေး၍ နေကြပုံကိုသိလေ။

မိမိတို့ပြုသော မကောင်းမှုကံတို့ကြောင့် ငရဲ၌ကျ၍ နေကြရာ၌လည်း ထိုမကောင်းမှုကံတို့ကို ငါပြုသောမကောင်းမှုကံဟု စွဲလမ်းသိမ်းပိုက်လျက်ပင် ရှိကြကုန်၏၊ ထိုကံတို့နှိပ်စက်၍ အလွန်ပင်ပန်းနေသောအခါမှာပင် ထိုကံတို့ကိုမလွှတ်နိုင်ကြကုန်၊ မစွန့်နိုင်ကြသည့်အတွက်ကြောင့် ထိုအကုသိုလ်ကံတို့သည် အကျိုးမပေးချင်သော်လည်း မနေသာ၊ ထိုသူတို့ကို အပါယ်မှ ဘဝ အဆက်ဆက် မလွှတ်ရအောင် အကျိုးပေးကြရတော့သည်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သည် ဤမျှလောက် အနက်အနဲ မိုက်မဲလှ၏။

ထိုနည်းအတူ ဤသတ္တဝါတို့သည် နာခြင်း အိုခြင်း သေခြင်းဘေးကို အလွန် ကြောက်လန့်ကြကုန်၏၊ ထိုသို့ကြောက်လန့်ကြပါကုန်လျက် ငါသည် ရှေးရှေး ဘဝတို့၌လည်း နာလှလေပြီ အိုလှလေပြီ သေခဲ့လှလေပြီဟု အတိတ်ဖြစ်သော နာခြင်း အိုခြင်း သေခြင်းတို့ကို ပြန်၍စွဲလမ်း သိမ်းပိုက်ကြကုန်၏၊ အလွန် ကြောက်လန့်ရသော ဘေးကိုပင် လွှတ်၍ မပစ်နိုင်ကြ၊ မလွှတ်သည့်အတွက်

www.dhammaransi.com

ကြောင့်လည်း ထိုနာမှု အိုမှု သေမှုတို့သည် ထိုသူတို့သန္တာန်သို့မလိုက်ချင်သော်လည်းမနေရ ဖြစ်လေရာရာ ပါ၍နေကြရကုန်၏၊ ထိုသူတို့ကို မနှိပ်စက်ချင်သော်လည်းမနေရ နာမှုပေါ်ရတော့သည်၊ အိုမှုပေါ်ရတော့သည်၊ သေမှုပေါ်ရတော့သည်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ဤမျှလောက်နက်နက်နဲနဲ မိုက်မဲ၏။

ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ကိုယ်တွင်းဥပဒ် ကိုယ်ပဥပဒ်နှင့် တွေ့ကြုံ၍ အနာရောဂါ ပြင်းထန်စွာ နှိပ်စက်၍ နေကြရာ၌လည်း နှိပ်စက်၍နေသော အနာရောဂါဝေဒနာတို့ကိုပင် ငါနာသည် ငါကျင်သည် ငါပူလောင်သည် စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းသိမ်းပိုက်ကြကုန်၏၊ ထိုသို့ စွဲလမ်းသိမ်းပိုက်မှုသည် နောက်နောက်ကိုလည်း ထိုအနာရောဂါဝေဒနာတို့နှင့် မကွဲကြရအောင် ဘွဲ့စည်းမှုကြီးပေတည်း၊ ထိုသို့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဘွဲ့စည်းမှု ခိုင်မြဲသည့်အတွက်ကြောင့် အနမတဂ္ဂသံသရာမှာ ယနေ့အထက်တိုင် ထိုအနာရောဂါဝေဒနာတို့နှင့် မကွာမကွဲ တလုံးတစည်းတည်း ဖြစ်၍နေကြရကုန်၏။

ဤသို့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမည်သည် အပြင်းအထန်နှိပ်စက်၍ နေဆဲဖြစ်သော ဒုက္ခဘေးကြီးကိုပင်လျှင် ငါပြု၍စွဲလမ်း၏၊ ငါ၏ကိုယ်ပြု၍ စွဲလမ်း၏၊ သိမ်းပိုက်၏၊ ထိုဒုက္ခဘေးကြီးသည် ထိုသူ့သန္တာန်သို့ အစဉ်မလိုက်ချင်သော်လည်း မနေရ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဆွဲငင်ချက်နှင့် ဘဝဆက်တိုင်း ပါ၍နေရတော့သည်၊ နောက်နောက်ဘဝတို့၌လည်း ငါတို့သည် နာကြရကုန်လတ္တံ့ အိုကြရကုန်လတ္တံ့ သေကြရကုန်လတ္တံ့ဟု စွဲလမ်းကြရာ၌ အနာဂတ်ဖြစ်သော ဗျာဓိဓမ္မ, ဇရာဓမ္မ, မရဏဓမ္မတို့ကို ယခုကလှမ်း၍ သိမ်းပိုက်ဘွဲ့စည်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း၊ ထိုအဘွဲ့အစည်း မပျက်သမျှသည် ထိုဓမ္မတို့နှင့် ကေန္တတွေ့ကြုံကြရလတ္တံ့၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ဤမျှလောက်နက်နက်နဲနဲ မိုက်မဲ၏။

ဤကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိတရား မိုက်မဲချက် နက်နဲပုံကို အမြွက်မျှပြဆိုလိုက်သော အခဏ်းတည်း။

တဏှာ မာနတို့စွဲလမ်းမှုကား အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းမှု မဟုတ်၊ တေဘူမကဓမ္မတို့ကို တဏှာသည် ငါ၏ ဥစ္စာဟု စွဲလမ်း၏၊ မာနသည် ငါဟူ၍ စွဲလမ်း၏၊ ထိုတဏှာ မာနတို့သည်ကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိသော သူတို့မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စွဲလမ်းချက်သို့ အစဉ်လိုက်၍စွဲလမ်းကုန်၏၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းပြီးသော သောတာပန် သကဒါဂါမိ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ သညာဝိပလ္လာသ, စိတ္တဝိပလ္လာသတို့ကို အစဉ်လိုက်၍ စွဲလမ်းကုန်၏၊ သညာ, စိတ္တတို့၏ စွဲလမ်းမှုကား တိမ်၏၊ ဒိဋ္ဌိ၏စွဲလမ်းမှုကား နက်နဲ၏။

ဤတွင်ရွေကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းလျှင် အတိတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံတို့ အကုန်ချုပ်ငြိမ်းပုံကို ပြဆိုသောအခဏ်းတည်း။

www.dhammaransi.com

သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းသူ၌ သာသနာအမြဲပါပုံ။ ။အနတ္တ လက္ခဏာကို ကောင်းကောင်း ထင်မြင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းပြီးသော နေ့မှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရသည့်ဘဝတိုင်အောင် ဘဝအဆက်ဆက် ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့၌စိတ်သန္တာန်မှာ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီး အမြဲပါရှိ၍ နေကြကုန်၏ ဟူသောစကား၌ ငါတို့မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်၌ ဓမ္မစကြာတရားကိုဟောတော်မူသောအခါ လူ ငါးဦးသားသာ ကျွတ်သည်၊ နတ်အသင်္ချေ ကျွတ်သည်၊ ဗြဟ္မာ တဆဲ့ရှစ်ကုဋေကျွတ်သည်၊ ထိုနည်းတူ ၄၅–ဝါ ကာလပတ်လုံး ထိုထိုဒေသနာတို့၌ အသင်္ချေ အသင်္ချေ ကျွတ်သမျှသည် နတ် ဗြဟ္မာတို့သာချည်းတည်း၊လူတို့မှာ တသုတ်တခါတွင် လူအသင်္ချေကျွတ်သည်ဟူ၍မရှိ၊ တဆူ တဆူသော ဘုရားလက်ထက် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသူသတ္တဝါပေါင်း ၂၄–သင်္ချေနှင့် ကုဋေခြောက်ဆယ် ဗိုလ်ခြေတသိန်းဟူသောစကာမှာလည်း နှစ်ဆဲ့လေးသင်္ချေ အရသည် နတ် ဗြဟ္မာအရေအတွက်သာဖြစ်သည်။

နတ်တို့မှာလည်း သောတာပန်အနေနှင့်ကျွတ်သူများကြသည်၊ထိုကြောင့် ယခုအခါ၌ စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်မှာ သောတာပန်အပြည့် တာဝတိံသာ အစရှိသော အထက်နတ်ပြည်တို့မှာလည်းသောတာပန်အရိယာအပြည့်အထက်ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့မှာမူကား သောတာပန်အပြည့် သကဒါဂါမ်အပြည့် အနာဂါမ်အပြည့် ရဟန္တာအပြည့် ရှိနေကြကုန်၏၊ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်လုံးသည် ယခုအခါ အရိယာဘုံကြီးတွေ့ဖြစ်၍နေ၏၊ယခုအခါ၌ စတုမဟာရာဇ်ဘုံရှိအရိယာတို့သည် အနှစ် ၉–သန်းမျှ စတုမဟာရာဇ်နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားစံစားပြီးလျှင် အထက်အထက် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့သို့ ဘုံစဉ်စံ၍သွားကြကုန်လတ္တံ့၊ အောက်သို့လည်ခွင့်မရှိကြကုန်ပြီ၊နတ်စည်းစိမ် ဗြဟ္မာ့စည်းစိမ်တို့ကို ဘဝများစွာ ကမ္ဘာများစွာ ခံစား စံစားပြီး၍ အကနိဋ္ဌဘုံသို့ရောက်သောအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြကုန်လတ္တံ့၊ ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ထိုထိုဒေသနာကို ကြား၍ သောတပန် အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်သောနေ့မှစ၍ကမ္ဘာများစွာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာတို့ကိုအစဉ်ခံစားစံစားပြီးနောက် အကနိဋ္ဌဘုံသို့ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည်တိုင်အောင် ထိုနတ်တို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာ ငါတို့မြတ်စွာဘုရား သာသနာမြတ်ကြီးသည် အစဉ်အမြဲ ပါ၍ နေလေတော့သည်၊ ထိုနတ်တို့မှာ သာသနာ ပသည် ဟူ၍မရှိပြီ၊ သာသနာကွယ်သည်ဟူ၍ မရှိပြီ၊ ဘုရားတရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးသည် စိတ်နှလုံးမှာ ဘဝတိုင်း အမြဲပါလေတော့သည်။

www.dhammaransi.com

သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းသူ၌ နိဗ္ဗာန်အမြဲပါပုံ။ ။နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးလည်း စိတ်နှလုံးမှာ အမြဲ ပါလေတော့သည်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအမှူးရှိသော ကိလေသာအမိုက်အမဲကြီးတို့၏ ကင်းငြိမ်းခြင်း ဒုစ္စရိုက် အမိုက်အမဲကြီးတို့၏ ကင်းငြိမ်းခြင်း အပါယ်လေးပါး ကပ်သုံးပါး အရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး ရန်သူမျိုးငါးပါး ဝိပတ္တိတရား လေးပါးတို့၏ ကင်းငြိမ်းခြင်းကို နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးဆိုသတည်း၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးသည် ထိုသူတို့စိတ်သန္တာန်မှာ ဖြစ်လေရာရာ ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်း အမြဲပါရှိလေတော့သည်။

ဖြစ်လေရာရာ ဘဝတို့၌ လောကီချမ်းသာကို တလှည့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို တလှည့်စီ ခံစား စံစား၍ သွားကြရကုန်၏၊အဘယ်သို့လျှင် ချမ်းသာနှစ်ပါးကို တလှည့်စီ ခံစား စံစား၍ သွားကြရကုန်သနည်း ဟူမူကား ယခု ဘဝက အနတ္တလက္ခဏာ ကောင်းစွာထင်မြင်ပြီးသော သူတို့သည် နောက်နောက်ဘဝတို့၌ လူ့ပြည်လူ့ရွာမှာ ဖြစ်ကြကုန်သော်လည်း စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကြီးကျယ်စွာသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ လူမျိုးတို့၌သာဖြစ်ကြရကုန်လတ္တံ့၊ထိုအခါလူ၌ဖြစ်သော ကြီးကျယ်စွာသော လောကီစည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစား စံစား ကြရ ကုန်၏၊ မိမိ မိမိတို့၏ စိတ်သန္တာန်၌ အတ္တဒိဋ္ဌိ၏ ကင်းငြိမ်းခြင်းသည် သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကြီး ပေတည်း။

အပါယ်၌ ကျရောက်၍နေကြကုန်သော ခွေး ဝက် ကြက် ငှက် အစရှိသော အပါယ် ဘုံသား တို့ကိုငင်း, သက္ကာယဒိဋ္ဌိ တန်းလန်းနှင့် အပါယ် နခမ်းမှာ လူလူလူလူ နေကြကုန်သော လူသတ္တဝါအပေါင်းတို့ကိုငင်း တွေ့မြင်ကြရကုန်လတ္တံ့၊ တွေ့မြင်တိုင်း တွေ့မြင်တိုင်း ငါတို့မှာ ဤကဲ့သို့သော အဖြစ်မှ လွတ်ငြိမ်းကြပေပြီဟု အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း မစဲမစဲ ဖြစ်ကြရကုန်လတ္တံ့၊ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကို ခံစားစံစားကြရကုန်လတ္တံ့။

အမျိုးမျိုးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလူမျိုးတို့ကို တွေ့ကြုံသောအခါတို့၌ငင်း,အမျိုးမျိုးသော ဒုစ္စရိုက်လူမျိုးတို့ကို တွေ့ကြုံသော အခါတို့၌ငင်း, ကပ်သုံးပါး သင့်၍ နေသောသူတို့ကို တွေ့ကြုံသော အခါတို့၌ငင်း, အရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး၌ ရောက်၍နေသော သူတို့ကို တွေ့ကြုံသောအခါတို့၌ငင်း, ရန်သူမျိုးငါးပါး နှိပ်စက်၍ နေသောသူတို့ကို တွေ့ကြုံသောအခါတို့၌ငင်း, ဝိပတ္တိတရား လေးပါး နှိပ်စက်၍နေသောသူတို့ကို တွေ့ကြုံသော အခါတို့၌ငင်း ထိုနည်းတူ မိမိ မိမိတို့၏စိတ်သန္တာန်မှာအမြဲပါရှိ၍နေသောသဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ

www.dhammaransi.com

ကြီးကို အမှတ်ရ၍ရ၍ အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်မှုဟူသော ခံစားစံစားခြင်းကို ခံစားစံစားကြရကုန်လတ္တံ့။

ဤနည်းကို အမှီပြု၍ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်မှာ နတ်သိကြားဖြစ်ကြသော ဘဝတို့၌လည်း လောကီ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာကြီးနှစ်ပါးကို အလှည့် အလည်အားဖြင့် ခံစားစံစား၍ သွားကြရကုန်လတ္တံ့၊ ပဌမဈာန်သုံးဘုံ ဒုတိယဈာန်သုံးဘုံ အစရှိသော ဗြဟ္မာတို့မှာ ဗြဟ္မာဖြစ်ကြသော ဘဝတို့၌လည်း လောကီ လောကုတ္တရာချမ်းသာကြီးနှစ်ပါးကို အလှည့် အလည်အားဖြင့် ခံစားစံစား၍ သွားကြရကုန်လတ္တံ့၊ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာများစွာ ကြာမြင့်ကြသဖြင့် လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာတို့ကို ခံစားစံစား၍ ငြီးငွေ့ကြသောအခါ၌ လောကီချမ်းသာကိုစွန့်လွှတ်၍ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်တည်း ဟူသော လောကုတ္တရာချမ်းသာကြီးသို့ ရောက်ကြကုန်လတ္တံ့။

နတ်ဗြဟ္မာတို့၌ သာသနာသက် အရေအတွက်။ ။ထိုနတ်တို့၏ အသက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်သည် ရှိသော်

ငါတို့မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်သည် စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်မှာ လူတို့အရေအတွက် အနှစ်ကိုးသန်းတည်လတ္တံ့ဟု သိအပ်၏။

ဤကား စတုမဟာရာဇ်နတ်ဘုံရှိ အရိယာနတ်တို့၏ အလားကို ပြဆိုချက်တည်း။ ။တာဝတိံသာအစရှိသော အထက်အထက် နတ်ပြည်ရှိ အရိယာနတ်တို့၏အလားကိုလည်း ထိုနည်းတူသိလေ။

သာသနာတော်မှာလည်း တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ လူတို့အရေအတွက် အနှစ်သုံးကုဋေခြောက်သန်း တည်ထွန်းလတ္တံ့၊ ယာမာဘုံမှာ အနှစ်တဆဲ့လေးကုဋေ လေးသန်း တည်ထွန်းလတ္တံ့၊ အထက်ဆုံးဖြစ်သော ဝသဝတ္တီ နတ်ပြည်မှာ နှစ်ပေါင်း ကုဋေကိုးရာ နှစ်ဆဲ့တကုဋေ ခြောက်သန်း တည်ထွန်းလတ္တံ့၊ ပဌမဈာန်ဘုံမှာ ကမ္ဘာမပျက်မချင်း တည်ထွန်းလတ္တံ့။ ။ဒုတိယဈာန်ဘုံမှာ မဟာကမ္ဘာကြီးရှစ်ကမ္ဘာတိုင်အောင်တည်ထွန်းလတ္တံ့။ ။အထက်ဆုံးဖြစ်သော အကနိဋ္ဌဘုံမှာ ငါတို့မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မြတ်ကြီးသည် မဟာကမ္ဘာကြီး တသောင်းခြောက်ထောင် တိုင်အောင် တည်ထွန်းလတ္တံ့။

ဤစကားကိုလည်း သူ့ဘုံသက်နှင့် တိုင်းတာ၍ ဆိုသောစကားသာတည်း။

ဘုံစဉ်အတိုင်း စံစား၍ သွားကြကုန်သော အရိယာတို့၏ အဆင့်ဆင့် အလားအားဖြင့် ဆိုလိုမှုကား တာဝတိံသာမှစ၍ အထက်နတ်ဘုံတို့မှာ

www.dhammaransi.com

သာသနာတော် အသက် များစွာတိုးပွားခွင့်ရှိသေး၏၊ အထက်ဆုံးဖြစ်သော အကနိဋ္ဌဘုံမှာ ငါတို့ဘုရားသာသနာသည် ကမ္ဘာ နှစ်သောင်းမက တည်ထွန်းခွင့်ရှိသေး၏၊ဤသို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြသော ဘဝတိုင်အောင် ဘဝများစွာကမ္ဘာ များစွာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကို ခံစား စံစား၍ နေ ကုန်သော်လည်း ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော် အမြဲပါရှိ၍နေမှု သာသနာကွယ်သည် သာသနာပသည်ဟူ၍ မရှိမှုတို့သည်ကား အနတ္တလက္ခဏာကို ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသပေတည်း။

အကျွတ်တရားရကြသူများ။ ။ထိုမှတပါး ငါတို့ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ရဟန်း အဖြစ်နှင့် ကျွတ်ကြသူ တို့ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ လူအဖြစ်မှာသောတာပန်အဖြစ်နှင့်ကျွတ်ကြသူကား သာဝတ္ထိပြည်မှာပင် ကုဋေများစွာရှိ၏၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည့်မှာပင် ကုဋေများစွာရှိ၏၊ထိုအတူ ကပိလဝတ်ပြည် ဝေသာလီပြည် အစရှိသည်တို့၌လည်း ကုဋေ များစွာ သိန်းများစွာရှိကြ၏၊ မဇ္ဈိမတိုက်တပြင်လုံးသည် အရိယာတို့ဖြင့်ပြည့် သကဲ့သို့ ရှိကြ၏။ ။ထိုသူတို့ယခုအခါ၌ စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည့်မှာ အပြည့် ရှိကြ၏၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ အပြည့်ရှိကြ၏၊ ယာမာစသည်တို့မှာလည်း များစွာရှိနေကြကုန်၏။

နတ်အဖြစ်နှင့် ကျွတ်ကြကုန်သော နတ်အရိယာတို့နှင့် ဇာတ်ပေါင်းမိ လေကုန်၏၊ ထိုအရိယာတို့နှင့် အတူတကွ ဇာတ်ပေါင်းကြ၍ နတ်ချမ်းသာ အဆင့်ဆင့် ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာအဆင့်ဆင့် ခံစားစံစား၍ အကနိဋ္ဌဘုံတိုင်အောင် သွားကြကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသူတို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာလည်း ပရိနိဗ္ဗာန် စံကြသော ဘဝတိုင်အောင် ငါတို့မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီး အစဉ်မြဲစွာပါလေတော့သည်၊ ထိုသူတို့မှာသာသနာကွယ်သည်ဟူ၍ မရှိကြပြီ၊ သာသနာပသော ဘဝဟူ၍မရှိကြပြီ၊ သာသနာပသောကမ္ဘာဟူ၍ မရှိကြပြီ၊ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အနတ္တလက္ခဏာကို ကောင်းစွာထင်မြင်ရခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသပေတည်း။

ထိုမှတပါး မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည့်နောက် အနှစ်သုံးရာခန့် အတွင်း မဇ္ဈိမတိုက် အပြင်မှ အကျွတ်ရကြသော သောတာပန်ပေါင်း အကုဋေမက သီဟိုဠ်သို့ သာသနာတော် ရောက်သည့်နောက် သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ ကျွတ်ကြသော သောတန်ပေါင်း အကုဋေမကတို့သည်လည်း ယခုအခါ စတုမဟာရာဇ်ဘုံမှာ အပြည့်ရှိနေကြကုန်၏၊ တာဝတိံသာဘုံမှာ အပြည့်ရှိနေ

www.dhammaransi.com

ကြကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် နတ်ဇာတိနှင့်ကျွတ်ကြသောအရိယာ ဘုရားလက်ထက်တော်မှာ မဗျိုမတိုက်အပြင်မှကျွတ်ကြသော အရိယာတို့နှင့် ဇာတ်ပေါင်းကြ၍ ပြုဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်း အကနိဋ္ဌဘုံသို့ကျအောင် ခံစားစံစား၍ သွားကြကုန်လတ္တံ့၊ထိုသူတို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာလည်း ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ ဘဝတိုင်အောင် ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော် အမြဲတည်လေတော့သည်၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အနုတ္တလက္ခဏာ ထင်မြင်ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသပေတည်း။

ယခုလည်း နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တို့၌ သုဓမ္မာစရပ် အသီးသီးရှိကြကုန်၏၊ တလတလလျှင် ရှစ်ကြိမ်ရှစ်ကြိမ် တရားနာအဲစည်းအဝေး ပြုမြဲထုံးစံတည်း၊ ရံခါ သိကြားမင်းကြီး နတ်မင်းကြီးတို့ တရားဟောကြကုန်၏၊ ရံခါတရားကျမ်းဂန်တတ်ကျွမ်းသော ဓမ္မကထိက နတ်သားတို့ တရားဟောကြကုန်၏၊ ရံခါပြဟ္မာ့ပြည်မှ ပြဟ္မာမင်းတို့လာ၍ တရားဟောကြကုန်၏၊ ရှေးအဘို့၌ အကျွတ်မရကြကုန်သေးသော နတ်တို့သည် ထိုတရားနာရာ သုဓမ္မာအစည်းအဝေးမှာ အကျွတ်ရကြကုန်၏၊ ထိုမှအလွတ်ဖြစ်သော နေရာဌာနတို့၌လည်း အတူနေ အဘော်အပေါင်းဖြစ်ကြကုန်သော အရိယာနတ်တို့၏ ပြောဟောမှုကို နာခံ၍ အကျွတ်ရကြကုန်၏။

ယခုအခါ နတ်ပြည် ပြဟ္မာ့ပြည်တို့မှာ ကျွတ်ပွဲလွတ်ပွဲ မစဲမဆိတ်ရှိနေတုန်းအခါပေတည်း၊ ယခုမှကျွတ်လွတ်ကြသော နတ်ပြဟ္မာတို့လည်း ရှေးကျွတ်ကြသော အရိယာတို့နှင့် ဇာတ်ပေါင်းမိကြကုန်၏၊ စိတ်နှလုံး၌ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကြီးအမြဲတည်ခွင့်ကို ရကြလေကုန်၏၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်မှာ အနှစ် ကိုးသန်းတိုင်တိုင် မဂ်တံခါး ဖိုလ်တံခါး နိဗ္ဗာန်တံခါး ဟင်းလင်းပွင့်လျက်ရှိ၏၊တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ အနှစ်သုံးကုဋေခြောက်သန်းတိုင်တိုင် မဂ်တံခါး ဖိုလ်တံခါး နိဗ္ဗာန်တံခါး လင်းလင်းပွင့်လျက်ရှိ၏။

အထက်အထက် နတ်ပြည် ပြဟ္မာ့ပြည်တို့မှာလည်း ဤနည်းတူသိလေ။

သာသနာတော် ငါးထောင်ဆိုသည်မှာ လူ့ပြည်ကိုရည်၍ ဆိုသတည်း၊ လူ့ပြည်၌ အနှစ်ငါးထောင်မျှသာ အရိယာဖြစ်နိုင်သော ခေတ်ရှိသည်၊ အနှစ်ငါးထောင်မှ နောက်၌ အရိယာဖြစ်နိုင်သော ခေတ်မရှိပြီ ဆိုလိုသည်၊ ယခုအခါ၌ကား သာသနာတော်နှစ်ထောင် ကျော်လွန်၍သွားပြီ၊ နှစ်ထောင်ကျော်မျှသာ ကျန်ရှိတော့သည်။

www.dhammaransi.com

မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း ဌာ–ဌာန။ ။သာသနာတော် အတွင်း၌ လူအဖြစ်နှင့် မဂ်ဖိုလ်ကိုမရကြမူ၍ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြလေကုန်သော သူတို့အား မိမိတို့ဖြစ်ရာ နတ်ပြည်၌ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရနိုင်ကြောင်းကို အဲဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ သုံးဌာနပြ၍ ဟောတော်မူသည်၊ သုံးဌာန ဆိုသည်ကား–

(၁) လူ့ပြည်၌ တရားဓမ္မကိုကောင်းစွာအားထုတ်၍ ယခုဘဝတွင် မဂ်ဖိုလ်ကိုမယူမူ၍စုတေ၍ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့၌ ဖြစ်ကြလေရာ ချမ်းသာသောဘုံဘဝဖြစ်၍ လူဖြစ်စဉ်အခါက လေ့လာအားထုတ်ခဲ့ဘူးကုန်သော တရားစုတို့သည် ထိုသူ၏ဉာဏ်မှာ လျှင်မြန်စွာ ထင်ပေါ်၍လာကုန်လတ္တံ့၊ ထိုအခါ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရနိုင်ကြကုန်၏။ ။(တဌာန)

(၂) ထိုသူ မိမိအလိုအလျောက် မပေါက်ထည့်နိုင်ရှိခဲ့သော် အတူနေအပေါင်းအဘော်ဖြစ်သော အရိယာနတ်တို့က ဆုံးမတိုက်တွန်းပြုသွန်းဟောပြောကြကုန်လတ္တံ့၊ ထိုအခါ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရကြကုန်၏။ ။(တဌာန)

(၃) ထိုသို့ မရပြန်ခဲ့သော် တလလျှင် ရှစ်ကြိမ် ရှစ်ကြိမ် သုဓမ္မာသို့ တရားနာပါကြကုန်လတ္တံ့၊ ထိုအခါ၌ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရနိုင်ကြကုန်၏။ ။(တဌာန)

ဤသို့ ယခုလူတို့ နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြသောအခါ၌ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရနိုင်ရာ သုံးဌာန ဟောတော်မူသည်။

ဤသို့ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ယခုအခါ လူ့ပြည်မှနတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြလေကုန်သော သူအပေါင်းတို့သည် ထိုသုံးဌာနတွင် တခုခုသောဌာန၌ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရကြကုန်သည်ရှိသော် ဘုရားရှေ့လက်ထက်၌ သာဝတ္ထိပြည်သူ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သူ ဝေသာလီပြည်သူ ကပိလဝတ်ပြည်သူ အစရှိသော ယခုနတ်ပြည်မှာရှိနေကြသော မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်ကြီး သမီးတော်ကြီး ဖြစ်ကြကုန်သော အရိယာသူမြတ် နတ်မင်းကြီး နတ်သမီး နတ်သားတို့နှင့် ဇာတ်ပေါင်းမိကြလေကုန်၏၊ ထိုသူတို့နှင့် တလုံးတစည်းတည်း ဇာတ်ပေါင်း၍ အကနိဋ္ဌဘုံတိုင်အောင် အတူတကွ ဘုံစဉ်စံစား၍ သွားကြကုန်လတ္တံ့။

ပဋ္ဌမစျာန် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ကြသောအခါ၌ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား, ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား, ကဿပမြတ်စွာဘုရားတို့၏ သားတော် သမီးတော်

www.dhammaransi.com

တွေ့နိုင်လည်း ဇာတ်ပေါင်းမိကြကုန်လတ္တံ့၊ ဝေဿဘူပွင့်လတ်သော် သုဒ္ဒါဝါသဘုံသို့ ရောက်ကြသောအခါ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား, သိခီမြတ်စွာဘုရား, ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ သားတော် သမီးတော်တို့နှင့်လည်း ဇာတ်ပေါင်းမိကြ ကုန်လတ္တံ့၊ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းသည် အနတ္တလက္ခဏာ ထင်မြင်ရခြင်း၏ အကျိုး အာနိသံသပေတည်း။

ထိုကြောင့် ယခုအခါ သာသနာတော်တွင်း၌ လူ့အဖြစ် ရှင့်အဖြစ်ကို ရရှိကြကုန်သော သူအပေါင်းတို့သည် လူ့ပြည်မှာ အနှစ် နှစ်ထောင်ကျော် ဟင်းလင်းပွင့်လျက်ရှိသေးသော မဂ်စခန်း ဖိုလ်စခန်း နိဗ္ဗာန်စခန်း, စတု မဟာရာဇ်ဘုံမှာ အနှစ်ကိုးသန်းတိုင်အောင် ဟင်းလင်းပွင့်လျက် ရှိနေသော မဂ်စခန်း ဖိုလ်စခန်း နိဗ္ဗာန်စခန်း, တာဝတိံသာဘုံမှာ အနှစ်သုံးကုဋေ ခြောက်သန်းတိုင်အောင် ဟင်းလင်းပွင့်လျက်ရှိနေသော မဂ်စခန်း ဖိုလ်စခန်း နိဗ္ဗာန်စခန်း အစရှိသည်များကို ကောင်းကောင်းကြီး အားပြုကြ ကုန်၍ ဝိပဿီအစရှိသော ၇-ဆူသော မြတ်စွာဘုရား သားတော် သမီးတော်တို့နှင့် ဇာတ်ပေါင်းရန် အခွင့်အလမ်းကိုသာ ကြိုးကြိုးပမ်းပမ်း အားထုတ်ရာ သတည်း။

ဇာတ်ပေါင်းရန် အခွင့်အလမ်း ဆိုသည်ကား—

(၁) အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ အသက်ထက်ဆုံး စွဲမြဲမှုတပါး,
(၂) အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပဿနာ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို သရုပ် သကောင် ထင်မြင်စွဲမြဲမှုတပါး,

ဤနှစ်ပါးသည် ဇာတ်ပေါင်းရန် အကြောင်းတရား ၂-ပါးပေတည်း၊ အာဇီဝ ဋ္ဌမကသီလ စွဲမြဲမှ ဝိပဿနာလည်း စွဲမြဲနိုင်မည်၊ အပါယ်သို့ မကျဘဲ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နတ်ရွာသို့ရောက်နိုင်မည်၊ နတ်ရွာသို့ပင် ရောက်သော်လည်း ဝိပဿနာဝိဇ္ဇာဉာဏ် အခြေကောင်း အနေကောင်း မရှိပြန်က သုံးဌာနမှာ ကျွတ်လွတ်နိုင်ရာသော အခွင့်မရှိ၊ ထိုကြောင့် သုံးဌာနမှာ ကျွတ်လွတ်နိုင်ရာ သော အခြေကောင်းအနေကောင်း အပြီးပါရှိစေခြင်းငှာ ဝိပဿနာသုံးပါး ကိုလည်း သရုပ် သကောင် ထင်မြင်ချက်နှင့် တကွ အသက်ထက်ဆုံး စွဲမြဲ ရမည်။

ဝိပဿနာသုံးပါးတွင်လည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟူသောအပါယ်မျိုး အပါယ်မြစ် အပါယ်ကြော အပါယ်ကြိုး အပါယ်လွန်ကို ဖြတ်တိနိုင်အောင် အနတ္တ ဝိပဿနာသည် နေရာကျ အလိုဆုံးတည်း၊ အနတ္တဝိပဿနာ ကောင်းစွာ ထင်မြင်နိုင်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသ ကြီးတွေ့ကို

www.dhammaransi.com

အထပ်ထပ်ပြဆိုခဲ့ပြီ၊အလိုဆုံးဖြစ်သော အနတ္တလက္ခဏာ နေရာကျ ထင်မြင်နိုင်ရန် အခွင့်မှာလည်း ဝေဒနာတို့၏ အနိစ္စအချက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်တို့ကို မိမိရရ လုလု ထင်မြင်နိုင်မှ ဝေဒနာတို့၏ အနတ္တလက္ခဏာကို နေရာကျကျ ထင်မြင်နိုင်မည်။

ဤတွင်ရွေ့ကား အကျိုးအာနိသံသနှင့်တကွ အနတ္တပရိညာကို ပြဆိုသောအခန်းပြီး၏။

တီရဏပရိညာသုံးပါးအစီအရင်ပြီး၏။

ပဟာနပရိညာအစီအရင်

ယခုအခါ ပဟာန ပရိညာကို အကျဉ်းမျှပြပေအံ့၊ ပဟာနပရိညာဆိုသည်ကား ဝေဒနာတို့၌ စွဲလမ်းသော—

(၁) တဏှာနုသယ,

(၂) မာနာနုသယ,

(၃) ဒိဋ္ဌာနုသယ—

ဟူသော အနုသယတို့ အမြစ်နှင့်တကွ ကျွတ်လွတ်၍ကျအောင် ပယ်ဖြတ်မှုကို ပဟာနပရိညာဆိုသတည်း။

ဒိဋ္ဌာနုသယလွတ်ရန်အရေးကြီးပုံ။ ။ဝိသေသအားဖြင့်မူကား ရှေးဦးစွာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အမြစ်မူလဖြစ်သော ဒိဋ္ဌာနုသယကို မြန်မြန်ကြီးကျွတ်လွတ်မှုလိုလှ၏၊တဏှာနုသယ, မာနာနုသယတို့ပင် မကျွတ်လွတ်ကုန်သေးသော်လည်း ဒိဋ္ဌာနုသယကျွတ်လွတ်လျှင်ပင် အပါယ်မျိုး ပြတ်ပေပြီ၊ အပါယ်မြစ် ကျွတ်လွတ်ပေပြီ၊ အပါယ်ကြော ပြတ်ပေပြီ၊ အပါယ်ကြိုး အပါယ်လွန် ပြတ်ပေပြီ၊ ယခုဘဝမှစ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ ဘဝတိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကြီး စိတ်နှလုံးမှာ အမြဲတည်ပေပြီ၊ အပါယ်ဘေးကြီးငြိမ်းပေပြီ၊ ဒုစ္စရိုက် ဒုရာဇီဝဘေးကြီး ငြိမ်းပေပြီ၊ နောက်နောက်ဘဝတို့၌ လူပင်ဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်ကျင့်တရား ယုတ်ညံ့သော လူမျိုးမှာ မဖြစ်ရပြီ၊စည်းစိမ်ချမ်းသာ ယုတ်ညံ့သောလူမျိုးမှာမဖြစ်ရပြီ၊ ကပ်သုံးပါး အရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး ရန်သူမျိုးငါးပါး တို့နှင့် တရံတဆစ်မျှ တွေ့ကြုံမှုမရှိပြီ၊ ၆၂–ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမျိုး, ၃–ပါးသော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမျိုးအစရှိသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟူသမျှတို့နှင့် တရံတဆစ်မျှ မကြုံကြိုက်ရပြီ၊ ထိုကြောင့် ရှေးဦးစွာဒိဋ္ဌာနုသယ၏ ကျွတ်လွတ်ရန်အမှုကို လွန်မင်းစွာအားထုတ်ရာ၏။

www.dhammaransi.com

သုခဝေဒနာ သောမနဿ ဝေဒနာတို့ကို ဘယဉာဏ်နှင့် ကြီးစွာသော ဘေးကြီး ထင်မြင်အောင်ရှုရာ၏၊ ရှေး၌ အဿာဒ အာဒီနဝခဏ်း၌ ဥပမာ ကြီးတွေနှင့်တကွ ဘယဉာဏ်အစီအရင် အာဒီနဝဉာဏ် အစီအရင်များကို ပြဆို ခဲ့ပြီ၊ဝေဒနာတို့၌ ဘယအခြင်းအရာ အာဒီနဝ အခြင်းအရာဟု ဆိုအပ်သော ဒုက္ခအခြင်းအရာကို ကောင်းစွာထင်မြင်မှုသည်လည်း အနတ္တ ထင်မြင်မှုအား ကျေးဇူးပြုနိုင်၏၊သုခဝေဒနာ သောမနဿဝေဒနာတို့သည် ငါ၏ အတ္တအမှန် ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ ငါ၏ဆန္ဒကျင်ဘက် ဖြစ်သော ဘယကိစ္စ အာဒီနဝကိစ္စကို မပြုကြကုန်ရာ၊ ရှေး၌ အဿာဒ အာဒီနဝခဏ်းမှာ ပြဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း ထိုသုခသောမနဿတို့သည် ငါ၏ဘေး ငါ၏အာဒီနဝ စင်စစ် ဖြစ်ကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုဝေဒနာတို့သည် ငါ၏အတ္တ မဟုတ်ကုန်၊ အနတ္တသာ ဖြစ်ကြ ကုန်၏၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ထင်မြင်ရာ၏။

ဉာဏ် ၃–ပါး ပိုင်နိုင်လျှင် ဉာဏ် ၇–ပါး မခဲယဉ်း။ ။ထိုဝေဒနာ တို့ကို ကြောက်မက်ဘွယ်သော သံသရာဘေးကြီးအနေ ထင်မြင်နိုင်သောအခါ ထိုဝေဒနာတို့၌ သာယာ ခြင်းပြယ်ပျောက်၏။

အာဒီနဝဟူသော အပြစ်ကြီးအနေ ထင်မြင်နိုင်သောအခါ ထိုဝေဒနာ တို့၌ တပ်မက်ခင်မင်ခြင်း ပြယ်ပျောက်၏။

ထိုဝေဒနာတို့ကို ငြီးငွေ့ခြင်း နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ဖြစ်လာသောအခါ ထိုဝေဒနာ တို့၌ မွေ့လျော်ခြင်း ပြယ်ပျောက်၏။

ထိုဝေဒနာတို့၌ တွယ်တာခြင်းမှ ကျွတ်လွတ်လိုသော မုစ္စိတုကမျတာဉာဏ် ဖြစ်လာသောအခါ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၌ ထိုဝေဒနာတို့ဖြစ်ပေါ်၍နေမှုကို ကောင်း သည်ဟု စွဲလမ်းခြင်း ကင်းပြတ်၏။

ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဆိုသည်ကား ထိုဝေဒနာတို့၌ စိတ်အတွယ်အတာ ပြတ်ပြီး ကျွတ်လွတ်ပြီး ဖြစ်ထည့်ရအောင် လေးဆယ်သောဘာဝနာတို့ဖြင့် ထိုဝေဒနာ တို့ကို တွင်တွင်ကြီး သုံးသပ်သောဉာဏ်ကို ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဆိုသည်။

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဆိုသည်ကား ပဋိသင်္ခါဉာဏ်နှင့် တွင်တွင်ကြီး သုံးသပ် သဖြင့် ထိုဝေဒနာတို့၌ စိတ်တွယ်တာခြင်း ပြတ်ကင်းပြီးသောအခါ၌ လွန်စွာ ကြောင့်ကြစိုက်ဘွယ် မရှိပြီ၊ ကျွတ်လွတ်တော့မည် ကေန်ဟု စိတ်ချနိုင်သည် ဖြစ်၍ လျစ်လျူမျှသာ သုံးသပ်သောဉာဏ်ကို သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဆိုသတည်း။

မဂ္ဂဝီထိ၌ ပါဝင်သော ပရိကံ,ဥပစာ,အနုလုံဉာဏ်တို့ကို အနုလောမဉာဏ် ဆိုသည်။

www.dhammaransi.com

ဘယညာဏ်, အာဒီနဝညာဏ်, နိဗ္ဗိဒါညာဏ်, မုစ္စိတုကမျတာညာဏ်, ပဋိသင်္ခါ ညာဏ်, သင်္ခါရုပေက္ခာညာဏ်, အနုလောမညာဏ် ဤခုနစ်ပါးသော ညာဏ်တို့ဖြစ်ပုံ အစီအရင်များမှာ လွန်စွာခဲခက်သော အချက်မရှိပြီ၊ သမ္မသနညာဏ်,ဥဒယဗ္ဗယ ညာဏ်,ဘင်ညာဏ် ဤညာဏ်သုံးပါးတို့၏အစီအရင်သည်သာ လွန်စွာ ခဲခက်သည်၊ ဤညာဏ်သုံးပါး လှလှနေရာကျ၍ အနိစ္စပရိညာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထင်မြင်နိုင် အောင် ပြုမှုသည်သာ လိုရင်းအချုပ်ဖြစ်သည်၊ အနိစ္စပရိညာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထင်မြင်လျှင် အနတ္တပရိညာလည်း ပိုင်နိုင်တော့မည်၊ အနိစ္စ အနတ္တ နှစ်ပါး ပိုင်နိုင်လျှင် ဘယညာဏ်, အာဒီနဝညာဏ် အစရှိသော နောက်နောက်ညာဏ်တို့ သည် ဆင်ခြင်တိုင်း ဆင်ခြင်တိုင်း အစဉ်အတိုင်း ထင်၍လာကုန်လတ္တံ့။

[ထိုဘယညာဏ်, အာဒီနဝညာဏ် အစရှိသော နောက်နောက်ညာဏ် တို့၏ အစီအရင်တို့သည် သင်္ဂြိုဟ် ၉-ပိုင်းလုံးကို အကုန်သိမ်းကျုံး၍ သံပေါက်လက်ာဖြင့် ငါတို့စီရင်အပ်သော ထပ်မံပြင်ဆင်၍ ကဝိမျက်မှန် တိုက်တွင် ရိုက်အပ်သော ပရမတ္ထသံခိပ် စာအုပ်ငယ်၌ရှင်း, ထိုထို ဝိပဿနာစာအုပ်များ၌ရှင်း ပါရှိကြလေကုန်ပြီ၊ ထိုကြောင့် ဤစာအုပ် မှာ ထိုညာဏ်တို့၏ အစီအရင်ကို ကျယ်စွာ မဆိုလိုက်ပြီ။]

သာသနာ ၃-ပါး အမြဲတည်သူ။ ။သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ဆိုက်သော အခါ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ တို့သည် အမြစ်အရင်းနှင့်တကွ စိတ်သန္တာန်မှာ ချုပ်ငြိမ်းလေကုန်၏၊ထိုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေး၌ပြခဲ့ပြီးသော အနတ္တထင်မြင်မှု၏ အာနိသံသကြီးတွေကို အကုန်ရလေ၏၊ ထိုသူ့စိတ်နှလုံးမှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ ဘဝတိုင်အောင် ဖြစ်လေ ရာရာ သံသရာဘဝတို့၌ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးသုံးပါး အမြဲတည် လေ၏။

သာသနာတော်ကြီး ၃-ပါးဆိုသည်ကား—

(၁) အဓိသီလသိက္ခာ သာသနာတော်ကြီးတပါး,
(၂) အဓိစိတ္တသိက္ခာ သာသနာတော်ကြီးတပါး,
(၃) အဓိပညာသိက္ခာ သာသနာတော်ကြီးတပါး,

ဤသုံးပါးကိုသာသနာတော်မြတ်ကြီးသုံးပါး ဆိုသည်၊ပရိယတ္တိ, ပဋိပတ္တိ, ပဋိဝေဓ ဟူသော သာသနာတော်မြတ်ကြီး သုံးပါးလည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဖြစ်လေရာရာ ဘဝတိုင်း အမြဲတည်လေ၏၊ ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးလည်း

www.dhammaransi.com

အမြဲတည်လေ၏၊ သုံးဆဲ့ရှစ်ဖြာ မင်္ဂလာတရားလည်း ဖြစ်လေရာရာ ဘဝတိုင်းမှာ အမြဲတည်လေ၏၊ သူတော်ကောင်းဥစ္စာ ၇-ပါးလည်း ဖြစ်လေရာရာ အစဉ်ပါလေ၏၊ ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးလည်း ဖြစ်လေရာရာ အမြဲပါလေ၏၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးလည်း ဖြစ်လေရာရာ အမြဲပါလေ၏၊အနုတ္တလက္ခဏာကို ကောင်းစွာ ထင်မြင်ရခြင်းသည် ဤမျှလောက်အကျိုးအာနိသံသကြီးကျယ်လှ၏။

ဦးခေါင်း ၂-မျိုး။ ။အနုတ္တ လက္ခဏာကို ပိုင်နိုင်စွာ ထင်မြင်ခြင်းမှ ကင်းရှင်းကြကုန်သော ဗာလပုထုဇ္ဇန်သတ္တဝါတို့၏ ဦးခေါင်းကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း၊ ထိုသူတို့သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ဦးခေါင်းပြု၍ နေကြကုန်၏၊ အနုတ္တလက္ခဏာကို ပိုင်နိုင်စွာထင်မြင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဦးခေါင်းကား ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း၊ ထိုသူတို့သည် ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဦးခေါင်းပြု၍နေကြကုန်၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်ရာအပါယ်ရွာ။ ။အလွန်လေးလှစွာသောကျောက်တုံးကြီးတို့၏တည်ရာကိန်းဝပ်ရာဌာနကား မြေကြီးတည်း၊ မဟာသမုဒ္ဒရာအောက်မြေပြင်၌ တည်ရှိသော ထိုကျောက်တုံးကြီးတို့ကို တစုံတခုသော ပယောဂဖြင့် အထက်ရေအပြင်သို့ပေါ်အောင် ချီမြှောက်သော်လည်း ပယောဂအရှိန်ရှိခိုက်၌သာ ပေါ်လေကုန်ရာ၏၊ ပယောဂအရှိန်ကုန်လျှင် အောက်မြေသို့သာ အမြဲကျလေကုန်၏၊ အောက်မြေ၌သာ အမြဲတည်လေရာ၏၊ ထိုအတူ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏အမြဲတည်ရာကား အပါယ်လေးဘုံတည်း၊ ကုသိုလ်ကံချီမြှောက်၍ လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ရောက်ခိုက်ကြုံသော်လည်းထိုကံအရှိန်ရှိခိုက်၌သာ နေကြရကုန်၏၊ထိုကံကုန်လျှင် အပါယ်သို့ရောက်လာကြရကုန်၏၊ အပါယ်သို့တပတ် ရောက်လာပြန်လျှင် ဘဝတရာနှင့်လည်း အပါယ်မှ မထနိုင်ကြကုန်၊ ဘဝတထောင်နှင့်လည်း အပါယ်မှ မထနိုင်ကြကုန်၊ ဘဝတသောင်းနှင့်လည်း အပါယ်မှ မထနိုင်ကြကုန်၊ ဘဝတသိန်းနှင့်လည်း အပါယ်မှ မထနိုင်ကြကုန်၊ ဘဝတကုဋေနှင့်လည်း အပါယ်မှ မထနိုင်ကြကုန်၊ ထိုသို့မထနိုင်ကြောင်းကို ဗာလပဏ္ဍိတ သုတ္တန် ဒေသနာ၌ လိပ်ကန်းထမ်းပိုး ဥပမာဖြင့် ဟောတော်မူလျက် ရှိလေပြီ၊ ဤလိပ်ကန်းထမ်းပိုးဥပမာ ဒေသနာတော်ကို ထောက်သဖြင့် ယခုအခါ အပါယ်သို့ ကျရောက်ကြကုန်သော သူတို့သည် တသိန်းတသန်းတွင် တယောက်မျှမတွေ့ဘဲ ဘုရားသာသနာကိုမှီအောင် အပါယ်မှ ထနိုင်သူမရှိဟုသိအပ်၏။

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသမယဖြစ်ခဲ့ပုံ။ ။"ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ" ဟူသည်နှင့်အညီ လောက၌ ဘုရားပွင့်ရာ သာသနာခေတ်သမယမည်သည် အလွန်ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခဲလှ၏၊ ကမ္ဘာကရာ ကမ္ဘာတထောင် ကမ္ဘာတသောင်း ကမ္ဘာတသိန်းတွင် တလှည့်တကြိမ်မျှ ပေါ်ခဲလှ၏၊ သုညကမ္ဘာတွေသာ များ၏၊ ရံခါရံခါ ကမ္ဘာအသင်္ချေပတ်လုံး သုညကမ္ဘာချည်းဖြစ်၏၊ ဘုရားပွင့်တော်မူသော ကမ္ဘာမှာလည်း–

(၁) သံဝဋ္ဋကပ်၊
(၂) သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်၊
(၃) ဝိဝဋ္ဋကပ်၊
(၄) ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်၊

ဟူ၍ လေးပါးရှိသည်တို့တွင် ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်၌သာ ဘုရားပွင့်နိုင်၏၊ ကြွင်းသောသုံးကပ်တို့၌ မပွင့်နိုင်၊ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်မှာလည်း အန္တရကပ် ခြောက်ဆဲ့လေးဓာပ် ရှိသည်တွင်—

(၁) တဆူဖြစ်အံ့၊တကပ်၌သာပွင့်၏။
(၂) နှစ်ဆူဖြစ်အံ့၊ နှစ်ကပ်၌သာပွင့်၏။
(၃) သုံးဆူဖြစ်အံ့၊သုံးကပ်၌သာပွင့်၏။
(၄) လေးဆူဖြစ်အံ့၊ လေးကပ်၌သာပွင့်၏။
(၅) ငါးဆူဖြစ်အံ့၊ ငါးကပ်၌သာပွင့်၏။

ကြွင်းသောအန္တရကပ်တို့သည် သုညကပ်တို့သာဖြစ်ကုန်၏၊ ပွင့်သောအန္တရကပ်တို့မှာလည်း အနှစ်တသိန်းတမ်းမှအောက် တရာတမ်းမှအထက်၌သာ ပွင့်၏၊ ပွင့်သောအခါ၌လည်း တသိန်းတမ်းမှာပွင့်လျှင် သာသနာတော်သည် အနှစ် နှစ်သိန်း သုံးသိန်းမျှတည်၏၊အန္တရကပ် တကပ်မည်သည် နှစ်အသင်္ချေပေါင်း အနန္တ များလှသည်ဖြစ်၍ ထိုသာသနာတည်သော အနှစ် နှစ်သိန်း သုံးသိန်းသည် လောက၌ မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်မျှ ကဲ့သို့သာရှိ၏၊ ဤသို့လျှင် ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသမယ၏ လောက၌ ဖြစ်ပေါ်ခဲပုံကို သိအပ်၏။

ဘုရားပေါင်းများစွာလွဲနိုင်ပုံ။ ။ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပေါ်ခဲလှသော်လည်း သံသရာ ရှည်လှသည့်အတွက်ကြောင့်ရှေးရှေး၌ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီးသော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသမယပေါင်း ဂင်္ဂါသဲမှုန်မက များခဲ့လှလေပြီ၊ ထိုသို့များခဲ့ပါသော်လည်း သူသူငါငါ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ဘုရားပေါင်း

www.dhammaransi.com

အဆူတရာတွင် တဆူကိုမျှ မတွေ့နိုင်ကြကုန်၊ အဆူတထောင်တွင် တဆူကိုမျှ မတွေ့နိုင်ကြကုန်၊အဆူတသောင်းတွင် အဆူတသိန်းတွင် တဆူကိုမျှ မတွေ့နိုင်ကြကုန်၊ ယခုအခါ ဤကမ္ဘာ၌ မေတ္တေယျ ဘုရားတဆူသာ ကျန်ရှိတော့သည်၊ နောက်ကိုလည်း သုည ကမ္ဘာတွေ များစွာလာပြီးမှ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒကမ္ဘာ လာတော့မည်။

ယခုတွေ့ကြုံ၍ နေဆဲဖြစ်သော အရှင်ဂေါတမသာသနာကို လွန်၍ သွားသောသူတို့သည် မေတ္တေယျ ဘုရားတဆူကို မဆိုထားလင့်ဦး၊ နောက်ကို ဘုရားပေါင်း တရာကိုပင် လွဲနိုင်ကြကုန်သေး၏၊ ဘုရားပေါင်း တထောင် တသောင်း တသိန်း တသန်းကိုပင် လွဲနိုင်ကြသေး၏၊အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ တွေ့ကြုံရန်လမ်းကား တလမ်းသာရှိ၏၊ လွဲကြရန်လမ်းကား အသချေ်ပေါင်း အနန္တရှိ၏၊ ထိုကြောင့် ယခုအခါ နောက်မေတ္တေယျဘုရားကို ထင်စားကြ အားကိုးကြသော အမှုသည် လူ့ပြည်ကအပ်တချက် ဘဝဂ်က အပ်တစင်း အပ်သွားချင်း တိုက်မှုထက်ပင် ခဲယဉ်းလှချေ၏၊ သတိမူကြပါလေကုန်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိပယ်သူနိဗ္ဗာန်ရှေ့ရှု။ ။အနတ္တဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ တည်ရာကား နိဗ္ဗာန်ပေတည်း၊ ခိုင်လုံလှစွာသော သံဖြင့်ပြီးသော ဖော့လုံးဘူးကြီးတွေကို တစုံတခုသော ပယောဂဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာရေထဲသို့ နှစ်သော်လည်း ပယောဂမှ ထက်ကြပ်ရှိခိုက် ၌သာ ရေထဲမှာနေလေကုန်ရာ၏၊ ပယောဂမှ ကင်းလွတ်လျှင် အထက်ရေအပြင် ကောင်းကင်သို့သာ ပေါ်လာလေကုန်ရာ၏၊ ထိုအတူ ထိုအနတ္တ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ကောင်းစွာတည်ပြီးသော သူတို့သည် လူ့ဘုံ၌နေကြ ကုန်သော်ငြားလည်း ဇထက်အထက်ဘုံတို့သို့ ဆန်တက်ရန် ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပေါက်ရန် တချိတ်ည်းချိ၍ နေကြကုန်၏၊ ထိုကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြကုန်သော သူတို့သည် လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာ နေကြကုန်သော်လည်း အပါယ်သို့ ဦးခေါင်းငိုက်ဆိုက်နှင့်ချည်း နေကြကုန်၏၊ ဦးခေါင်းစောက်ထိုး ခြေမိုးမြော် နေကြကုန်၏၊ အနတ္တဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြဲတည်ပြီးသော သူတို့သည် အိပ်ခြင်း လျောင်းခြင်းဖြင့် ဦးခေါင်းချ၍ နေကြကုန်ငြားသော်လည်း အထက်အထက် ဖြစ်သော မြင့်မြတ်ရာ ဘုံဘဝသို့သာ ဦးခေါင်းအမြဲချိလျက် နေကြကုန်၏၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဦးခေါင်းအမြဲဆိုက်လျက် နေကြကုန်၏၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြကုန်သော လူနတ်ဗြဟ္မာတို့သည် သေလျှင်အောက်သို့ ရောက်မိရောက်ရာ ပရမ်းပတာ ကျကြလေကုန်၏၊ ဘယ်ဘုံသို့ငါသွားမည် ဘယ်အမျိုးမှာ ငါဖြစ်မည်ဟု သွားနိုင်ဖြစ်နိုင်သော အခွင့်မရှိ၊ ထိုကြောင့် ထိုသူတို့သည်

www.dhammaransi.com

သေရမည်ကို အလွန်ကြီးကြောက်ကြရကုန်၏၊အလွန်ကြီးကြောက်လျက်နှင့်ပင် သေကြလျှင် ထန်းပင်တို့မှ ဖန်းသီးကြွေလေသကဲ့သို့ ပရမ်းပတာ ကျကြလေကုန်၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်းရှင်းပြီး အနုတ္တလက္ခဏာ ထင်မြင်ပြီးသော လူနတ်မြဟ္မာတို့သည်ကား မိမိတို့ဖြစ်ရာ ဘုံဘဝတို့မှာ သေကြလျှင် ထိုထက်မြင့်မြတ်ရာ ဘုံဘဝသို့သာ ရောက်ကြရကုန်၏၊ မိမိဖြစ်ရာဘုံဘဝမှာ ထပ်၍ဖြစ်လိုလျှင်လည်း ဖြစ်ကြရကုန်၏၊ ထိုထက်မြင့်မြတ်ရာ ဘုံဘဝသို့သွားလိုလျှင်လည်း သွားနိုင်ကြကုန်၏၊ အလိုရှိရာသွားနိုင်ကြကုန်၏၊ အမှတ်တမဲ့ပင် သေသော်လည်း မြင့်မြတ်ရာ ဘုံဘဝသို့သာ ရောက်လေတော့သည်၊ ပရမ်းပတာကျမှုဟူ၍ မရှိကြကုန်ပြီ၊ ထိုကြောင့် ထိုသူတို့သည် သေမည်ကို ကြောက်လန့်ဘွယ် မရှိကြကုန်ပြီ။

ဝေဒနာတို့၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟာနပရိညာအစီအရင်ပြီး၏။
ဤတွင်ရွေ့ကား ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင်ပြီး၏။

ဝေဒနာကိုသာကမ္မဋ္ဌာန်းပြု၍ ပြခြင်းအကြောင်း

ရုပ်တရား နာမ်တရား တို့သည် အများရှိကြပါကုန်လျက် ဝေဒနာတရားတခုတည်းကို ကမ္မဋ္ဌာန်း အစီအရင် ပြု၍ ပြခြင်းအကြောင်းမှုကား စိတ်, ဖဿ, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ ဤငါးပါးသော တရားတို့သည် တခုတည်းနှင့် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ပေါက်ရောက်နိုင်သော တရားပေတည်း။

စိတ်ခေါတ်တလုံးကို ကမ္မဋ္ဌာန်းပြု၍ ပရိညာသုံးပါး ထမြောက်အောင် အားထုတ်နိုင်ပါလျှင် အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် ပေါက်ရောက်နိုင်၏၊ ဖဿခေါတ် တလုံးနှင့်လည်း ပေါက်ရောက်နိုင်၏၊ ဝေဒနာခေါတ် တလုံးနှင့်လည်း ပေါက်ရောက် နိုင်၏၊ သညာ ခေါတ်တလုံးနှင့်လည်း ပေါက်ရောက် နိုင်၏၊ စေတနာခေါတ်တလုံးနှင့်လည်း ပေါက်ရောက်နိုင်၏၊ ထိုခေါတ်ငါးပါးတို့တွင် ဝေဒနာခေါတ်သည် သုခဒုက္ခမျိုးဖြစ်၍ လူလူရှင်ရှင်တို့အား အလွန်ထင်ရှား၏၊ ဉာတပရိညာ, တီရဏပရိညာဉာဏ်တို့နှင့် ကိုယ်သန္တာန်မှာ မိမိရရဘမ်းယူခြင်းငှာ အလွန်လွယ်လှ၏၊ ထိုကြောင့်ဤစာအုပ်မှာ ဝေဒနာခေါတ် တလုံးကိုသာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင်ပြု၍ ပြအပ်၏၊ ထိုသို့ ပြရာ၌လည်း သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ဆိုက်ရုံ အနိစ္စပရိညာ အနတ္တပရိညာနှစ်ပါး ထမြောက်ရုံမျှကိုသာပြလိုက်သည်၊ ဒုက္ခပရိညာမှုကား အရဟတ္တမဂ်သို့ရောက်မှအဆုံးတိုင်ထမြောက်နိုင်လေသည်။

www.dhammaransi.com

[ဝေဒနာမှကြွင်းသော စိတ်, ဖဿ, သညာ, စေတနာ ဤလေးပါး သောတရားတို့၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင်ကိုမူကား ကျိုက်ထိုမြို့သို့ ငါတို့ ရေးသား စီရင်၍ပေးလိုက်သော အာဟာရဒီပနီ အမည်ရှိသော စာအုပ်မှာ ပါရှိလေ၏၊အလိုရှိမူ ထိုစာအုပ်မှာယူလေ။]

ခုတ် ၅-ပါးဖြင့်ပေါက်နိုင်ပုံသာဓက။ ။ထို ငါးပါးသော တရားတွင် တခုသော တရားနှင့် ပေါက်ရောက် နိုင်ကြောင်းကို ဤဆိုလတ္တံ့သော အာဂုမ်ပါဠိဖြင့် သိအပ်ယုံကြည်အပ်၏။

ဝိညာဏေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ နာမရူပံ ပရိညာတံ ဟောတိ။ နာမရူပေ ပရိညာတေ အရိယသာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိ ကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။
(နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ဝိညာဏေ အာဟာရေ၊ ဝိညာဏာဟာရကို။ ပရိညာတေ၊ပိုင်ပိုင်သိသည်ရှိသော်။ ဝါ၊ပရိညာသုံးပါးဖြင့်အဆုံးတိုင် ပိုင်နိုင်သည်ရှိသော်။ နာမရူပံ၊နာမ်ဟူသမျှရုပ်ဟူသမျှသည်။ပရိညာတံ၊အလိုလိုပိုင်နိုင်မှုကိစ္စ ပြီးစီးလေတော့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ နာမရူပေ၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးသည်။ ပရိညာတေ၊ အလိုလိုပိုင်နိုင်မှု ပြီးစီးခဲ့သည်ရှိသော်။ အရိယသာဝကဿ၊ ငါဘုရားတပည့်သားအား။ဥတ္တရိ၊ ထိုထက်အလွန်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုမျှ။ ကရဏီယံ၊ ပြုဘွယ်လုပ်ဘွယ်အားထုတ်ဘွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရားဟောတော်မူ၏။

ဝိညာဏာဟာရ ဆိုသည်ကား စိတ်ကို ဆိုသတည်း၊ စိတ်တလုံး ပိုင်နိုင်လျှင် အပြီးတိုင်သောပါဠိတော်။

ဖဿေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ တိဿော ဝေဒနာ ပရိညာတာ ဟောန္တိ၊ တီသု ဝေဒနာသု ပရိညာတာသု အရိယ သာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိ ကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။
(ရင်းသုတ်ပါဠိတော်)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဖဿေအာဟာရေ၊ ဖဿာဟာရကို။ ပရိညာတေ၊ ပိုင်ပိုင် သိသည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ပရိညာ သုံးပါးဖြင့် အဆုံးတိုင် ပိုင်နိုင်သည် ရှိသော်။ တိဿောဝေဒနာ၊ သုံးပါးသော ဝေဒနာတို့သည်။ ပရိညာတာ၊

www.dhammaransi.com

အလိုလို ပိုင်နိုင်မှုကိစ္စ ပြီးစီးကုန် တော့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တီသု ဝေဒနာသု၊ သုံးပါးသောဝေဒနာတို့သည်။ ပရိညာတာသု၊ အလိုလိုပိုင်နိုင်မှု ပြီးစီးခဲ့ကုန်သည် ရှိသော်။ အရိယသာဝကဿ၊ ငါဘုရား တပည့်သားအား။ ဥတ္တရိ၊ ထိုထက်အလွန်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုမျှ။ ကရဏီယံ၊ ပြုဘွယ် လုပ်ဘွယ် အားထုတ်ဘွယ် ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။

ဖဿာဟာရဆိုသည်ကား ဖဿစေတသိက်ကို ဆိုသတည်း။ ။ဖဿတလုံး ပိုင်နိုင်လျှင် အပြီးတိုင်သော ပါဠိတော်။

မနောသဉ္စေတနာယ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ တိဿော တဏှာ ပရိညာတာ ဟောန္တိ။ တီသု တဏှာသု ပရိညာတာသု အရိယ သာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိ ကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။
(ရင်းပါဠိတော်)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ မနောသဉ္စေတနာယ အာဟာရေ၊ မနောသဉ္စေတနာ အာဟာရကို။ ပရိညာတေ၊ ပိုင်ပိုင်သိသည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ပရိညာ သုံးပါးဖြင့် အဆုံးတိုင် ပိုင်နိုင်သည်ရှိသော်။ တိဿော တဏှာ၊ ကာမတဏှာ၊ ရူပတဏှာ၊ အရူပ တဏှာတည်းဟူသော သုံးပါးသော တဏှာတို့ကို။ ပရိညာတာ၊ အလိုလိုပိုင်နိုင်မှု ကိစ္စပြီးစီးကုန်တော့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တီသု တဏှာသု၊ သုံးပါးသော တဏှာတို့သည်။ ပရိညာတာသု၊ အလိုလို ပိုင်နိုင်မှုပြီးစီးခဲ့ကုန်သည် ရှိသော်။ အရိယသာဝကဿ၊ ငါဘုရားတပည့်သားအား။ ဥတ္တရိ၊ ထိုထက်အလွန်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုမျှ။ ကရဏီယံ၊ ပြုဘွယ် လုပ်ဘွယ် အားထုတ်ဘွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရားဟောတော်မူ၏။

မနောသဉ္စေတနာဟာရ ဆိုသည်ကား စေတနာ စေတသိက်ကို ဆိုသ တည်း။ ။စေတနာတလုံးပိုင်နိုင်လျှင် အပြီးတိုင်သော ပါဠိတော်။

သညံ့ ပရိညာ ဝိတရန္တိ ဩဃံ။ ။(သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်)

သညံ၊ သညာတလုံးကို။ ပရိညာ–ပရိညာယ၊ ပရိညာသုံးပါးဖြင့် အဆုံး တိုင် ပိုင်နိုင်သည်ရှိသော်။ ဩဃံ၊ သံသရာ ရေအယဉ်ကို။ ဝိတရန္တိ၊ လွန်နိုင် ကုန်၏။

သညာစေတသိက်တလုံး ပိုင်နိုင်လျှင် အပြီးတိုင်သော ပါဠိတော်။

သုခံ ဝါ ယဒိ ဝါ ဒုက္ခံ၊ အဒုက္ခ မသုခံ ပိစ။
အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါစ၊ ယံကိဉ္စိ အတ္ထိ ဝေဒယိတံ။ ။

www.dhammaransi.com

တေ ဒုက္ခန္တိ ဥတ္တာန၊ မေဘသမ္ပဲ ပလောကိနံ။
ဖုဿ ဖုဿ ဝယံ ပဿံ၊ ဧဝံ တတ္ထ ဝိဇာနတိ။
ဝေဒနာနံ ခယာ ဘိက္ခု၊ နိစ္ဆာတော ပရိနိဗ္ဗုတော။ ။
(သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်)

သုခံဝါ၊ သုခဝေဒနာသည်၎င်း။ ယဒိ၊ ထိုမှတပါး။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်၎င်း။ အဒုက္ခမသုခံပိစ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဇ္ဈတ္တဉ္စ၊ မိမိသန္တာန်၌၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါစ၊ အပဖြစ်သော နတ်လူ ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ မောသဓမ္မံ၊ မျက်လှည့်အလားကဲ့သို့ လှည့်စား လိမ်လည်ခြင်း သဘောရှိထသော။ ပလောကိနံ၊ ခံစားစံစားဆဲတွင် လျှပ်ရောင် အလားကဲ့သို့ ဖရိုဖရဲ ပျောက်ကွယ်ခြင်းသဘောရှိထသော။ တေ၊ ဤဝေဒနာ သုံးပါးကို။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဒုက္ခသစ္စာဟူ၍။ ဥတ္တာန၊ အဟုတ်သိမြင်၍။ ဖုဿဖုဿ၊ ဣဋ္ဌာရုံအနိဋ္ဌာရုံ ခိုက်တိုက်ထိပါးရာ ကိုယ်အင်္ဂါ၌ ရေပွက်ယော်တွေအလား တဘွားဘွား ပေါ်ပေါက်၍။ ဝယံ၊ ချုပ်ကွယ်ပျောက်ဆုံးမှုကို။ ပဿံ-ပဿန္တော၊ ပစ္စက္ခ ဒိဋ္ဌ ထင်မြင်အောင်ရှုသည်ရှိသော်။ တတ္ထ၊ ထိုဝေဒနာတို့၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အနိစ္စ အစစ် ဒုက္ခအစစ် အနတ္တအစစ် ကေန်ဖြစ်၏ ဟူ၍။ ဝိဇာနာတိ၊ အထူးသိနိုင် လေ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝေဒနာနံ၊ ဝေဒနာတို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ငြိမ်းခြင်း ကြောင့်။ ဝါ၊ ကုန်ခြင်း ခန်းခြင်းဟူသော ခယအမှုကို ထင်မြင် ခြင်းကြောင့်။ နိစ္ဆာတော၊ အာရုံခြောက်ပါးနှင့်တကွ ဝေဒနာဓမ္မတို့၌ တောင့်တခြင်း ဟူသော ဆာလောင်တော်မွတ်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အငြိမ်းကြီး ငြိမ်းလေ၏။

ဝေဒနာတလုံး ပိုင်နိုင်လျှင် အပြီးတိုင်သော ပါဠိတော်။ ။ဤပါဠိတော် များကို ထောက်၍ ထိုငါးပါးသောတရားတို့တွင် တခုခုသောတရား၌ပရိညာ သုံးပါး အပြီးတိုင်ထမြောက်အောင် အားထုတ်နိုင်ပါလျှင် တခုတည်းနှင့် အရဟတ္တဖိုလ်တိုင် ပေါက်ရောက် နိုင်ကြောင်းကို သိအပ် ယုံကြည်အပ် သတည်း။

ဤတွင်ရွှေကား ဝေဒနာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအစီရင်ပြီး၏။

ဤစာအုပ်ကိုမူကား များစွာသော အကျိုးအာနိသံသကြီးတွေနှင့် တကွ အနတ္တလက္ခဏာထင်မြင်မှုကို အတူးပြဆိုချက် ပါရှိသည်ဖြစ်၍ အနတ္တဒီပနီဟု အမည်တပ်သတည်း။

www.dhammaransi.com

နိဂုံး

သလ္လာဝတီ နဒီ တီရေ၊ အလုံနဂရ ပါရိမေ၊
သောဏ္ဏပဗ္ဗတပဗ္ဘာရေ၊ သီလာဂုဟာယ စက်မေ။
ဝသတာ မဟာထေရေန၊ သံသာရ ဘယဒဿိနာ။
တောဒိသာန မတ္ထာယ၊ ကတာအနတ္တဒီပနီ။

အလုံနဂရပါရိမေ၊ အလုံမြို့မ၏ တဘက်ဖြစ်သော။ သလ္လာဝတီနဒီတီရေ၊ သလ္လာဝတီ မြစ်ကမ်းထိပ်၌။ သောဏ္ဏပဗ္ဗတပဗ္ဘာရေ၊ ရွှေတောင်ဦးအမည်ရှိသော တောင်၏ ကမ်းပါးယံ၌။သီလာဂုဟာယ၊ကျောက်လိုဏ်ဂူ၌။ စက်မေ၊ အလုံမြို့မနေ လူထောင် မောင်အောင်ဘ အမည်ရှိသော ဒါယကာသည် ဆောက်လုပ်အပ်သော ဂူဝစကြံကျောင်း၌။ဝသတာ၊ သီတင်းသုံးနေထသော။ သံသာရ ဘယ ဒဿိနာ၊သံသရာဘေးကို ရှုမြင်လေ့ရှိထသော။မဟာထေရေန၊ မုံရွာမြို့ လယ်တီဆရာ မဟာထေရ်မြတ် ကြီးသည်။ တောဒိသာနံ၊ ဤကဲ့သို့ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်လေ့ ရှိကြကုန်သော ရဟန်းရှင်လူ သဘောဖြူ တို့၏။ အတ္ထာယ၊အကျိုးငှာ၊ အနတ္တဒီပနီ၊ အနတ္တလက္ခဏာကို ကောင်းစွာထင်မြင်ရခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသနှင့်တကွ အနတ္တပရိညာ အစီအရင်ကို ပြဆိုရာ ဖြစ်သောကြောင့် အနတ္တဒီပနီအမည်ရှိသော ဤစာကျမ်းသစ်ကို။....

ကတာ၊ ၁၂၆၃-ခုပြာသိုလဆုတ် ၇-ရက်နေ့တွင်
စီရင်ပြုအပ်အပြီးသတ်သတည်း။

www.dhammaransi.com

အနတ္တဝိဘာဝနာ ပါဠိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဒသောဓနာကထာ

၁။ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ ဧတ္ထ န အတ္တာ အနတ္တာ၊ အသာရကဋ္ဌေနာတိ အသာရဘာဝေန။ သာရောတိစ ဝဿသတံပိ ဝဿ သဟဿံပိ ယာဝဇီဝံ အဇီယျမာနော အမိယျမာနော သဘာဝေါ ဝုစ္စတိ။ သတ္တသန္တာနပရိယာပန္နံ ရူပံ သတ္တဿ သာရော န ဟောတိ။ ခဏေခဏေ ဘိဇ္ဇနတော။ န ဟိ သတ္တော နာမ ခဏေခဏေ ဘိဇ္ဇတိ။ ရူပံ ပန ခဏေ ခဏေ ဘိဇ္ဇတေဝါတိ။ ဣတိ ရူပံ ခဏေခဏေ ဘိဇ္ဇနဓမ္မတ္တာ သတ္တဿ သာရော န ဟောတိ။ အသာရတ္တာစ ရူပံ သတ္တဿ အတ္တာ န ဟောတိ။ အနတ္တာဧဝ ဟောတီတိ။

၂။ တတြာယံ ဒီပနာ။ ယထာ လောကေ ဒါရုပတ္တောတိ ဝုတ္တေ ဒါရုသဒ္ဒေန ပတ္တဿ သာရံ ဒဿေတိ၊ ဒါရုမယော ပတ္တော ဒါရုပတ္တောတိ ဒီပနတော။ ပတ္တသဒ္ဒေန ဘာဇနဇာတိဝိသေသံ ဒဿေတိ၊ ဒါရုမယာနံ အညဝတ္ထူနံ နိဝတ္တနတော။ နစေတ္ထ ဒါရုတော ပတ္တော အညောတိဝါ အနညောတိဝါ ဝတ္တဗ္ဗော။ ယဒိ အညောတိ ဝဒေယျ။ ဒါရုမှာ ဝိသုံကတွာ ပတ္တော လဗ္ဘမာနော သိယာ။ နစ လဗ္ဘတိ။ ဒါရုဝိကတိ မတ္တတ္တာ။ အထ အနညောတိ ဝဒေယျ။ ဒါရူတိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗတ္ထ ပတ္တော ဝိညာယေယျ။ နစ ဝိညာယတိ။ အပတ္တာနံ ဒါရုမယာနံ ဝတ္ထူနံ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။ အယမေတ္ထ ပဒ

www.dhammaransi.com

ယောဝနော။ တွောဝတာ ဒါရုသာရော ပတ္တော ဒါရုပတ္တောတိ ဝုစ္စတီတိ သိဒ္ဓေါ ဟောတိ၊

မိစ္ဆာဒဿနကထာ

၃။ ယောဝ ဓမ္မော ယဿ ဓမ္မဿ သာရော ဟောတိ။ သောဧဟ တဿ အတ္တာနာမ။ဣတိ ဒါရု တဿ ပတ္တဿ သာရဋ္ဌေန အတ္တာနာမာတိ ကတွာ ဒါရုမယော ပတ္တော ဒရုပတ္တောတိ လောကေ ဝုစ္စတိ။ သေနယော မတ္တိကာ ပတ္တ သိလာပတ္တ အယောပတ္တ လောဟပတ္တ ရဇတပတ္တ သုဝဏ္ဏပတ္တ မဏိပတ္တေသု။ ။ဧဝမေဝ အယံသတ္တော ရူပသာရော ဝေဒနာသာရော သညာသာရော သင်္ခါရသာရော ဝိညာဏသာရောတိ ကတွာ ရူပါဒယော ပဉ္စက္ခန္ဓဓမ္မာ သတ္တဿ အတ္တာနာမ ဟောန္တိ။ ယာဝစ တေဓမ္မာ ဇီဝန္တိ။ တာဝ သတ္တာ ဝဿသတံပိ ဝဿသဟဿံပိ ဇီဝန္တိ။ ယာဝစ သတ္တာ ဇီဝန္တိ။ တာဝ တေဓမ္မာ ဝဿသတံပိ ဝဿသဟဿံပိ ဇီဝန္တီတိ မိစ္ဆာဒဿနံ။

အတ္တဒိဋ္ဌိပဟာနကထာ

၄။ တေသံ ဓမ္မာနံ ခဏေ ခဏေ ခယဝယဘာဝံ ပစ္စက္ခတော ပဿန္တဿ ပန တေသံ သတ္တဿ အသာရဘာဝေါ အနတ္တဘာဝေါ စ သုဋ္ဌု ဝိဒိတော ဟောတိ။ သတ္တ ပုဂ္ဂလ အတ္တဇီဝါနဉ္စ သဗ္ဗသော နတ္ထိဘာဝေါ သုဋ္ဌု ဝိဒိတော ဟောတိ၊ ဣဒံ သမ္မာဒဿနံ။

၅။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေသု ဓမ္မာနံ ခယဝယဘာဝံ အပဿန္တဿ သီသပရိယာပန္နံ ရူပံ သီသဿ သာရော‌ဧဝ ဟောတိ အတ္တာစာတိ မိစ္ဆာဒဿနံ။

သီသပရိယာပန္နဿ သကလရူပဿ ခဏေခဏေ ခယဝယဘာဝံ ပစ္စက္ခ-တော ပဿန္တော ပန တံ ရူပံ သီသဿ အတ္တာ န ဟောတီတိ တံ ပဿတိ။ သီသံပိ နတ္ထီတိ ပဿတိ။ ဣဒံ သမ္မာ ဒဿနံ။ ဧဝံ သီသဿ အတ္တာပိ အနတ္တာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၆။ သေနယော သေသေသု မဟာအင်္ဂေသု ပစ္စင်္ဂေသုစ သသမ္ဘာရ စက္ခုဿ အတ္တာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကထံ စက္ခုပရိယာပန္နဿ ရူပဿ အနိစ္စ ဝိကာရံ အပဿန္တော တံရူပံ စက္ခုဿ သာရဋ္ဌေန အတ္တာတိ သမနုပဿတိ၊ အယံ အတ္တဒိဋ္ဌိ။

www.dhammaransi.com

တဿ ရူပဿ တပ္ပိကာရံ ပစ္စက္ခတော ပဿန္တော တံ ရူပံ စက္ခုဿ အသာရဋ္ဌေန အနတ္တာတိ ပဿတိ၊ အယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သေနယော သဗ္ဗေသု ပစ္စင်္ဂေသု။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဟာနကထာ

(၇) ဒွတ္တိံသကာယကောဋ္ဌာသေသု စ ကေသကာယေ တာဝ ဧကေကဿ ကေသဿ အတ္တာ စ အနတ္တာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကထံ၊ ဧကေကကေသပရိယာပန္နဿ ရူပဿ အနိစ္စဝိကာရံ အပဿန္တော တံ ရူပံ တဿ တဿ ကေသဿ အတ္တာတိ သမနုပဿတိ၊ အယံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။

တဿ ရူပဿ တပ္ပိကာရံ ပဿန္တော တံ ရူပံ ကေသဿ အနတ္တာတိ သမနုပဿတိ၊ ကေသာပိ နာမ နတ္ထီတိ သမနုပဿတိ၊ အယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

၈။ နဝ နဝုတိ လောမသဟဿေသု စ ဧကေကဿ လောမဿ အတ္တာ စ အနတ္တာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကထံ၊ ဧကေက လောမပရိယာပန္နဿ ရူပဿ ခယဝယ ဘေဒသင်္ခါတံ အနိစ္စဝိကာရံ အပဿန္တော တံ တံ ရူပံ တဿတဿ လောမဿ သာရဋ္ဌေန အတ္တာတိ သမနုပဿတိ၊ အယံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။

တဿ တဿ ရူပဿ တပ္ပိကာရံ ပဿန္တော တံတံ ရူပံ တဿ တဿ လောမဿ အသာရဋ္ဌေန အနတ္တာတိ သမနုပဿတိ။ ယဒိ ဟိ တံတံ ရူပံ တဿ တဿ လောမဿ အတ္တာ ဘဝေယျ။ ယာဝ တံတံ လောမံ အဘိဇ္ဇ-မာနံ တိဋ္ဌတိ တံတံ ရူပံပိ တာဝ အဘိဇ္ဇမာနံ တိဋ္ဌေယျာတိ၊ အယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သေနယော သကလကာယေ သေသကောဋ္ဌာသေသု။

ကာရကဒိဋ္ဌိ ပဟာနကထာ

၉။ သတ္တော ဂစ္ဆတိ အဟံ ဂစ္ဆာမီတိ အာဒီသု ဂမနရိယာပန္နဿ ရူပဿ နာမဿ စ အနိစ္စဝိကာရံ အပဿန္တော တံ နာမရူပံ ဂန္တုနော သာရဋ္ဌေန အတ္တာတိ သမနုပဿတိ၊ အယံ ကာရကဒိဋ္ဌိ။

တဿ နာမရူပဿ အတ္တနော အတ္တနော ခဏေ ခဏေ ခယံ ဝယံ ဘေဒံ မရဏံ ပစ္စက္ခတော ပဿန္တော တံ နာမရူပံ တဿ ဂန္တုနော ဝါ တဿာ-ဂမနကြိယာယ ဝါ အတ္တာ န ဟောတိ။ ယဒိ ဘဝေယျ။ အထ ယာဝ သာ ဂမနကြိယာ ပညာယတိ၊ တာဝ တံ နာမရူပံ အဘိဇ္ဇမာနံ ပညာယေယျာတိ။ နာမရူပတော ဝိသုံ ဂန္တာ ဝါ ဂမနကြိယာ ဝါ နတ္ထီတိ န စ နာမရူပံ

www.dhammaransi.com

ဂန္တာဝါ ဂမနကြိယာဝါ ဟောတီတိ၊ အယံ သမ္ဗာဒိဋ္ဌိ။ သေနယော သတ္တော ကရောတိ အဟံ ကရောမိ သတ္တော ကထေတိ အဟံ ကထေမိ သတ္တော စိန္တေတိ အဟံ စိန္တေမိတိ အာဒီသု သဗ္ဗကြိယာဝတ္ထူသု။

အတ္တာနုတ္တ ဝိဘာဂကထာ

၁၀။ သတ္တော ဣဒံ နာမ သုခဒုက္ခံ ဝေဒေတိ၊ အယံ ဣဒံ နာမ သုခဒုက္ခံ ဝေဒေမီတိ အာဒီသု တံတံ အဝတ္ထာ ပရိယာပန္နနာမရူပံ တဿတဿ ဝေဒကဿ အတ္တာတိ ဝါ အနတ္တာတိဝါ ဝိဘဇိတွာ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ။ ကာရက ဝေဒကဿ စ နတ္ထိဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။သတ္တသန္တာနေ အတ္တာ နုတ္တဝိဘာဂေါ နိဋ္ဌိတော။

၁၁။ ဗဟိဒ္ဓါသန္တာနေ အတ္တာ နုတ္တဝိဘာဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကထံ၊ မဟာပထဝိယာ ဝါ တဿ တဿ ဘူမိဘာဂဿ ဝါ အတ္တာ စ အနတ္တာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တံ တံ ပထဝီပရိယာပန္နဿ ရူပဿ အနိစ္စဝိကာရံ အပဿန္တော တံ တံ ရူပံ တဿာ တဿာ ပထဝိယာ အတ္တာ သာရဌ္ဌေနာတိ သမနုပဿတိ၊ အယံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။

တဿ တဿ ရူပဿ တဗ္ဗိကာရံ ပဿန္တော တံ တံ ရူပံ တဿာ တဿာ ပထဝိယာ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ သမနုပဿတိ။ အယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သေနယော ပဗ္ဗတနဒီသမုဒ္ဒါဒီ သု။

၁၂။ တံ တံ ရုက္ခပရိယာပန္နံ ရူပံ တဿ တဿ ရုက္ခဿ အတ္တာတိ ဝါ အနတ္တာတိ ဝါ တသ္မိံ တသ္မိံ ရုက္ခေ တံတံ မဟာသာခါပရိယာပန္နံ ရူပံ တဿာ တဿာ မဟာသာခါယ အတ္တာတိ ဝါ အနတ္တာတိ ဝါ။ မဟာ သာခါသု စ တံ တံ ခုဒ္ဒကသာခါပရိယာပန္နံ ရူပံ တဿာ တဿာ ခုဒ္ဒက သာခါယ အတ္တာတိ ဝါ အနတ္တာတိ ဝါ၊ ခုဒ္ဒကသာခါသု စ တံ တံ ဒဏ္ဍကပရိယာပန္နံ ရူပံ တဿ တဿ ပတ္တဒဏ္ဍဿ ဝါ ပုပ္ဖဒဏ္ဍဿ ဝါ ဖလဒဏ္ဍဿ ဝါ အတ္တာတိ ဝါ အနတ္တာတိ ဝါ ဝိဘဇိတွာ ဝတ္တဗ္ဗာ။

၁၃။ ဝိမာန ဝိဟာရ ဂေဟ ရထ သကဋ မဉ္စ ပီဌ ဃဋ ဝတ္ထာလင်္ကာရ မနုဉ္ဉ ဟိရည သုဝဏ္ဏ မဏိ ဝေဠုရိယ်ဘဏ္ဍာဒီသုပိ တံ တံ ဝတ္ထုပရိယာ ပန္နဿ ရူပဿ တဿ တဿ ဝတ္ထုနော အတ္တတာ ဝါ အနတ္တတာ ဝါ ဝေဒိ တဗ္ဗာ။ သင်္ခေပတော ပန ယံ ယံ ဝတ္ထု လောကိယမဟာဇနေဟိ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ လဒ္ဓံ ပတ္ထိတံ ပရိယေသိတံ တသ္မိံ တသ္မိံ အဏုမတ္တေပိ ဝတ္ထုမှိ ပရိယာပန္နံ ရူပံ တဿ တဿ ဝတ္ထုဿ အနတ္တာ ဝေ။

---

www.dhammaransi.com

အသာရကဘာဝကထာ

၁၄။ ဧတ္တာဝတာ သဗ္ဗော သတ္တလောကော ရိတ္တော တုစ္ဆော သုညောတိ ပညာယတိ။ လောကိယမဟာဇနေဟိ သမ္မတော သဗ္ဗော ဩကာသလောကော ရိတ္တော တုစ္ဆော သုညောတိ ပညာယတိ။ ။တိဏ ရုက္ခ ဝိမာန ဝိဟာရ ဂေဟ ရထ သကဋာဒိကော စ သဗ္ဗော သင်္ခါရလောကော ရိတ္တော တုစ္ဆော သုညောတိ ပညာယတိ။ သုသင်္ခါရဓမ္မရာသိမတ္တမေဝ အဝသိဋ္ဌံ ဟောတိ။

သုဂမ္ဘီရမိဒံ ဌာနံ၊ သုနိပုဏမိဒံ ပဒံ။
သုဒုဇ္ဇာနမိဒံ ဌာနံ၊ သုဒုဗ္ဗောဓမိဒံ ပဒံ။ ။
သုဒုဒ္ဒသံပိ ပဿန္တိ၊ ပဏ္ဍိတာ ဓမ္မကောဝိဒါ။
သုဒုဗ္ဗောဓံပိ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ ဝိညူနော အတ္ထကောဝိဒါ။ ။

၁၅။ အထဝါ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ ဧတ္ထ သာရောတိ သာရဘာဝေါ ဝုစ္စတိ ထိရဘာဝေါ။ ရတ္တိဒိဝံပိ မာသသံဝစ္ဆရံပိ ဗဟူနိ ရတ္တိဒိဝမာသ သံဝစ္ဆရာနိပိ အဝိပရိဏာမ ဂုဏောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သာရော ဧတဿ အတ္ထီတိ သာရကံ၊ န သာရကံ အသာရကံ၊ နာမရူပံ။ အသာရကဘာဝေါ အသာရကဋ္ဌော၊ ဧတေန အသာရကဋ္ဌေန၊ သာရဘာဝရဟိတဘာဝေန နာမရူပံ သတ္တဿ အတ္တာ န ဟောတိ။ အနတ္တာ ဧဝ ဟောတီတိ အတ္ထော။

၁၆။ သဗ္ဗော ဟိ သတ္တော နာမ ဇာယမာနော ဧကကသ္မိံ ဘဝေ ပဋိသန္ဓိကာလေ ဧကဝါရမေဝ ဇာယတိ။ နာနာခဏေသု ပုနပ္ပုနံ ဇာယတီတိ နတ္ထိ။ မိယျမာနော စ ဧကသ္မိံ ဘဝေ ပရမာယု ပရိယောသာနေ ဧကဝါရမေဝ မိယျတိ။ တတော ပုဗ္ဗေ ဗဟူသု ရတ္တိ ဒိဝ မာသ သံဝစ္ဆရေသု နာနာခဏေသု ပုနပ္ပုနံ မိယျတီတိ နတ္ထိ၊ နာမရူပဓမ္မာ ပန နာနာခဏေသု ပုနပ္ပုနံ ဇာယန္တိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မိယျန္တိ၊ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ သာရဂုဏော နာမ တေဟိ နတ္ထိ။ တသ္မာ အသာရကဋ္ဌေန တေ ဓမ္မာ သတ္တဿ ဝါ ပထဝီ ပဗ္ဗတ ရုက္ခာဒိကဿ ဝါ အတ္တာ နာမ န ဟောန္တိ။ အနတ္တာ ဧဝ ဟောန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝိတ္ထာရော ပန ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အနတ္တဝိဘာဝနာ နိဋ္ဌိတာ။

www.dhammaransi.com

အနတ္တလက္ခဏသုတ္တပါဠိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဒသော ၀နောခဏ်း

၁။ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ ဇတ္တ၊ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနဟူသော စကား၌။ အတ္တာ၊ သတ္တဝါ၏ အတ္တသည်။ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမည်၏။ အနတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့၏ အတ္တမဟုတ်။ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့၏ကိုယ်မဟုတ်။ ။အသာရကဋ္ဌေနာတိ။ အသာရကဋ္ဌေန ဟူသည်ကား။ အသာရဘာဝေန၊ အနှစ်အမာမျိုးမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စ၊ ဆက်၍ပြဆိုအံ့။ သာရောတိ၊ သာရဟူသည်ကား။ ဝဿသတံပိ၊ အနှစ်တရာပတ်လုံး လည်းကောင်း။ ဝဿသဟဿံပိ၊ အနှစ်တထောင်ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ ယာဝဇီဝံ၊ အသက်ရှည်သမျှ ကာလ ပတ်လုံး။ အဇီယျမာနော၊ မရင့်မရော်သော။ အမိယျမာနော၊ မသေ မပျောက်သော။ သဘာဝေါ၊ နိစ္စ သဘောကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သတ္တ-သန္တာနပရိယာပန္နံ၊ သတ္တဝါ၏ သန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်တရား စုသည်။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ သာရော၊ အမာခံ အထည်ခံ ဖြစ်သော အနှစ် အသားသည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော်။ ခဏေခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌။ ဘိဇ္ဇနတော၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်တည်း။

ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ သတ္တောနာမ၊ သတ္တဝါ မည်သည်။ ခဏေခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌။ နဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်ရိုးမရှိ။ ရူပံပန၊ ရုပ်တရားစုသည်မူကား။ ခဏေ ခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌။ ဘိဇ္ဇတေဝ၊ အမြဲ ပျက်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤကားသတ္တဝါအလား ရုပ်အလား တခြားတလမ်းစီ နေကြပုံတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ရူပံ၊ ရုပ်တရားစုသည်။ ခဏေခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌။ ဘိဇ္ဇနဓမ္မတ္တာ၊ အမြဲပျက်စီးခြင်း သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ သာရော၊ အမာခံ အထည်ခံအနှစ်အသားသည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ အသာရတ္တာစ၊ အနှစ်အမာမျိုး မဟုတ်သောကြောင့်လည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်တရား စုသည်။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ အတ္တာ၊ အမာခံ အထည်ခံဖြစ်သော ကိုယ် မည်သည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ အနတ္တာဝ၊ အနတ္တသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနဟူသောပုဒ်၏အနက်တည်း။

www.dhammaransi.com

၂။ တတြ၊ ထိုအကျဉ်းဖြစ်သော အနက်၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဒီပနာ၊ အကျယ် ပြချက်တည်း။ ယထာ၊ ဥပမာကား၊ သေသာသော၊ လောက၌။ ဒါရုပတ္တောတိ၊ သစ်သားခွက်ဟူ၍။ ဝါ၊ သစ်သားသပိတ် ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ၊ ဆိုကြ ရာ၌။ ဒါရုသဒ္ဒေန၊ ဒါရုသဒ္ဒါဖြင့်။ ပတ္တဿ၊ ခွက်၏။ သာရံ၊ အမာခံဖြစ်သော အသားကို။ ဒဿေတိ၊ ပြဆို၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော်။ ဒါရု မယော၊ သစ်သားဖြင့် ပြီးသော။ ပတ္တော၊ ခွက်တည်း။ ဒါရုပတ္တော၊ သစ်သား ဖြင့်ပြီးသောခွက်။ ဣတိဒီပနတော၊ ဤသို့သောအနက်ကို ဒါရုသဒ္ဒါဖြင့် ပြခြင်းကြောင့်တည်း။

ဒါရုသဒ္ဒါကို ကြားရသဖြင့် ဤခွက်ကား ရွှေသားခွက် မဟုတ် ငွေသားခွက်မဟုတ် သစ်သားခွက်တည်းဟု ခွက်၏ အမာခံအသားကို သိရသောကြောင့် ဒါရုသဒ္ဒါဖြင့် ခွက်၏သာရကို ပြသည်ဟူလို၊ ဤသာရမျိုးကိုလည်း လောက၌ အသားဟူ၍ ခေါ်သည်။

ပတ္တသဒ္ဒေန၊ ပတ္တသဒ္ဒါဖြင့်။ ဘာဇနဇာတိဝိသေသံ၊ ခွက်မျိုးအထူးကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော်။ ဒါရုမယာနံ၊ သစ်သားဖြင့် ပြီးကုန်သော။ အညဝတ္ထူနံ၊ ခုတင်ညောင်စောင်းစသောဝတ္ထု တို့ကို။ နိဝတ္တနတော၊ နစ်စေသောကြောင့်တည်း။

ဒါရုဟူ၍သာ ဆိုခဲ့လျှင် ခုတင်ညောင်စောင်း စသည်တို့နှင့်လည်း ဆိုင်၏၊ ပတ္တဟုဆိုလျှင် ထိုဝတ္ထုတို့နှင့် မဆိုင်ပြီ၊ ထိုကြောင့်ပတ္တသဒ္ဒါ ဖြင့် ခွက်ဟူသော သဏ္ဌာန်အထူးကို ပြသည်ဟူလို။

ပတ္တသဒ္ဒါကား ထိုခွက်၏ အသားကို ပြသောသဒ္ဒါမဟုတ်၊ ခွက် ဟူသော သဏ္ဌာန်အထူးကိုသာ ပြသည်၊ ဒါရုသဒ္ဒါသည်သာလျှင် ထို ခွက်၏အသားကို ပြသည်ဟု သဒ္ဒါနှစ်ပါး, အနက်နှစ်ပါး ခြားနားချက် တည်း။

စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဒါရုပတ္တ၌။ ပတ္တော၊ ခွက်သဏ္ဌာန်ကို။ ဒါရုတော၊ သစ်သားမှ။ အညောတိဝါ၊ တခြားဟူ၍ လည်းကောင်း။ အနညောတိဝါ၊ တခြားမဟုတ်ဟူ၍ လည်းကောင်း။ နဝတ္တဗ္ဗော၊ မဆိုသင့်။ အညောတိ၊ သစ် သား တခြား ခွက်သဏ္ဌာန်တခြားဟူ၍။ ယဒိဝဒေယျ၊ အကယ်၍ဆိုငြားအံ့။ ဒါရုမှာ၊ ထိုခွက်၌ရှိသော သစ်သားမှ။ ဝိသုံကတွာ၊ အသီးအခြားပြု၍။ ပတ္တော၊ ခွက်ကို။ လဗ္ဘမာနော၊ ရအပ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ နစပန လဗ္ဘတိ၊ အသီး အခြား ရအပ်သည်လည်းမဟုတ်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော်။ ဒါရုဝိကတိမတ္တတ္တာ၊ သစ်သား၏ တည်ပုံအမူအရာထူးမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။

www.dhammaransi.com

အဲသီးအခြား ဆိုခဲ့သော် သစ်သားမှာလည်း သူ့ဓာတ်နှင့်သူ့, ခွက်မှာလည်း သူ့ဓာတ်နှင့်သူဖြစ်ကြရာ၏၊ ထိုသို့ကားမဟုတ်၊ သစ်သား ခွက် ဟူသည် ပြုပြင်၍ ထားအပ်သော သစ်သား၏ သဏ္ဌာန်အထူး မျှသာ ဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် သစ်သားတခြား, ခွက်တခြား မဆိုသင့် ဟူလို။

အနညောတိ၊ တခြားစီမဟုတ်ဟူ၍။ အထဝဒေယျ၊ အကယ်၍ဆိုငြားအံ့။ ဒါရုတိ၊ သစ်သားဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုခဲ့သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောအရာ တို့၌။ ပတ္တော၊ ခွက်ကို။ ဝိညာယေယျ၊ သိအပ်ရာ၏။ နစဝိညာယတိ၊ သိလည်း မသိအပ်။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုသော်။ အပတ္တာနံ၊ ခွက်မှတပါးကုန် သော။ ဒါရုမယာနံ၊ သစ်သားဖြင့်ပြီးကုန်သော။ ဝတ္ထူနံ၊ ခုတင်ညောင်စောင်း အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၏။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ထင်ရှား ရှိပြန်သောကြောင့်တည်း။ (အဓိပ္ပါယ်လွယ်ပြီ)။ အယံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဒါရုပတ္တော ဟူသော ဤပုဒ်နှစ်ခု၌။ ပဒသောဓနော၊ ပုဒ်အနက်သွားခြင်း ရှင်းလင်းခန်း တည်း။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှသောရှင်းလင်းချက်ဖြင့်။ ဒါရုသာရော၊ သစ်လျှင် အနှစ်အသားရှိသော။ ပတ္တော၊ ခွက်သဏ္ဌာန်ကို။ ဒါရုပတ္တောတိ၊ သစ်ခွက်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤသို့သောအနက်သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှား သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပဒသောဓနာခန်း ပြီး၏။

မိစ္ဆာဒဿနခန်း

၃။ ယောစဓမ္မော၊ အကြင်တရားသည်။ ယဿဓမ္မဿ၊ အကြင်အမှီတရား၏။ သာရော၊ အနှစ်အသားဟူသော အမာခံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သောယေဝ၊ ထိုအနှစ်အသား အမာခံဖြစ်သော တရား သည်သာလျှင်။ တဿ၊ ထိုအမှီ တရား၏။ အတ္တာနာမ၊ အတ္တမည်၏။ ကိုယ်မည်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဒါရု၊ သစ်သားသည်။ တဿပတ္တဿ၊ ထိုခွက်၏။ သာရဋ္ဌေန၊ အနှစ်အသားဖြစ်သော ကြောင့်။ အတ္တာနာမ၊ ခွက်၏အတ္တမည်၏။ ခွက်၏ကိုယ်မည်၏။ ဣတိကတွာ၊ ဤသို့ အကြောင်းပြု၍။ ဒါရုမယော၊ သစ်သားအတိပြီးသော။ ပတ္တော၊ ခွက်ကို။ ဒါရုပတ္တောတိ၊ ဒါရုပတ္တဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ မတ္တိကာပတ္တ၊ မြေခွက်။ သိလာပတ္တ၊ ကျောက်ခွက်။ အယောပတ္တ၊ သံခွက်။ လောဟပတ္တ၊ ကြေး ခွက်။ ရဇတပတ္တ၊ ငွေခွက်။ သုဝဏ္ဏပတ္တ၊ ရွှေခွက်။ မဏိပတ္တောသု၊ ပတ္တမြားခွက်တို့ ၌လည်း။ သေနယော၊ ဤသစ်သားခွက်အတူပင်တည်း။

www.dhammaransi.com

မြေကိုပြုလုပ်သောခွက်၌ မြေသည် ထိုခွက်၏ အသားဖြစ်၍ ထိုခွက်၏ အတ္တမည်၏ ကိုယ်မည်၏ စသည်ဖြင့်ဆိုလေ၊ အတ္တခေါ်ပုံကို ထင်လျှားအောင်ပြသော ဥပမာစုပေတည်း၊ ရူပကာယ နာမကာယ ဟူရာ၌ ကာယသဒ္ဒါ၏ အနက်ဖြစ်သော ကိုယ်ဟူသော ဝေါဟာရသည်မူကား အနှစ်သာရဟူသော အနက်သွားမျိုးမဟုတ်၊ အပေါင်းဟူသော အနက်သွားမျိုးပေတည်း၊ အနတ္တာ–ကိုယ်မဟုတ် ဆိုရာ၌ ထိုကိုယ်ကို မဟုတ်ဟု ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ ထိုကိုယ်ကား သမူဟအနက်တည်း၊ လူအပေါင်းကို ဇနကာယခေါ်သည်၊ နတ်အပေါင်းကို ဒေဝကာယ ခေါ်သည်၊ ရုပ်အပေါင်းကို ရူပကာယ ခေါ်သည်၊ နာမ်အပေါင်းကို နာမကာယ ခေါ်သည်၊ အဟုတ်အမှန်ပင်တည်း၊ ရုပ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အတ္တတည်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အနှစ်အသားတည်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်တည်း အမာခံတည်း အထည်ခံတည်း ရောတည်တည်းဟု စွဲလမ်းကြသော ကိုယ်သည် သာလျှင် မဟုတ်မမှန် ဖြစ်သတည်း၊ ဤကား အတ္တ၏ အနက်သွားကို ထင်လျှားအောင် ပြဆိုသော ဥပမာစကားရပ်တည်း။

ဝေမေဝံ၊ဤဥပမာတို့နှင့်တူစွာသာလျှင်။အယံသတ္တော၊ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ရူပသာရော၊ ခက်မာတွဲစေးမှု အစရှိသော ရုပ်တရားလျှင် အနှစ်အသားရှိ၏။ ဝေဒနာသာရော၊ ဆင်းရဲမှု ချမ်းသာမှု ခံစားမှု စံစားမှု ဟူသော ဝေဒနာလျှင်အနှစ်အသားရှိ၏။ သညာသာရော၊ သိမှု မှတ်မှု တတ်မှု လိမ်မာမှု ဟူသောသညာလျှင် အနှစ်အသားရှိ၏၊ သင်္ခါရသာရော၊ ကိုယ်အင်္ဂါပြုပြင်မှု နှုတ်အင်္ဂါပြုပြင်မှု စိတ်အင်္ဂါပြုပြင်မှုဟူသော စေတနာလျှင် အနှစ်အသားရှိ၏။ ဝိညာဏသာရော၊ မြင်မှုကြားမှု နံမှု လျက်မှု တွေ့မှု ထိမှန်းသိမှု အထွေထွေ အလာလာ ကြံဖန်မှုဟူသော ဝိညာဏ်လျှင် အနှစ်အသား ရှိ၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ အနှစ်သာရဟု နှလုံးပြု၍။ ရူပါဒယော၊ ရုပ်အစရှိ ကုန်သော။ ပဉ္စက္ခန္ဓမ္မာ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာ တရား တို့သည်။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ အတ္တာနာမ၊ ကိုယ်မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ယာဝစ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ။တေဓမ္မာ။ ထိုခန္ဓာ ငါးပါးတရားတို့သည်။ ဇီဝန္တိ၊ မချုပ်မပျက် အသက်ရှည်ကာတည်နေကုန်၏။ တာဝ၊ထိုမျှလောက်သောကာလပတ်လုံး။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဝဿသတံပိ၊ အနှစ်တရာပတ်လုံးငင်း။ ဝဿသဟဿံပိ၊ အနှစ်တထောင်ပတ်လုံးငင်း။ ဇီဝန္တိ၊ အသက်ရှည်ကြကုန်၏။ ယာဝစ၊ အကြင်မျှလောက်သောကာလပတ်လုံး

www.dhammaransi.com

လည်း။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဇီဝန္တိ၊ အသက်ရှည်ကုန်၏။ တာဝ၊ထိုမျှ လောက်သောကာလပတ်လုံး။ တေဓမ္မာ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတရားတို့သည်။ ဝသာ ဝတ်ပိ၊ အနှစ်တရာ တိုင်အောင်ငင်း။ ဝဿသဟဿံပိ၊ အနှစ် တထောင် တိုင်အောင်ငင်း။ ဇီဝန္တိ၊ အသက်ရှည်ကုန်၏။ ဣတိဣဒံ၊ဤသို့မြင်ခြင်းယူခြင်း သည်ကား။ မိစ္ဆာဒဿနံ၊ မှောက်မှားသော အတ္တဒိဋ္ဌိအမြင်ပေတည်း။

လောက၌ သစ်သားခွက် စသည်တို့၌ သစ်သား စသည် တို့သည် သာလျှင် ခွက်၏အနှစ်သာရ အတ္တ ကိုယ်ထည်ဖြစ်ပေရကား သစ်သား မြေ ကျောက် ရွှေ ငွေ ပတ္တမြားတို့ အသက်ရှည်သမျှ ခိုင်ခံ့စွာ တည် နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ခွက်သည် အသက် ရှည်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် သတ္တဝါ တို့၏ အနှစ်သာရ အတ္တ ကိုယ်ထည် ဖြစ်ပေရကား ခန္ဓာငါးပါးတို့မချုပ်မပျက် အသက်ရှည်ကြ ကုန်သမျှ ကာလပတ်လုံး သတ္တဝါတို့အသက်ရှည်ကြကုန်၏ဟူသော အထင်အမြင် အစွဲအလမ်းကြီးသည် အတ္တဒိဋ္ဌိ မည်၏ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမည်၏ဟူလိုသည်။ လောက၌ ဤသတ္တဝါသည် မွေးဘွားသည်မှ ၇-ရက်ရှိပြီ၊ လခွဲရှိပြီ၊ ၁-လရှိပြီ၊ ၆-လရှိပြီ၊ ၁-နှစ်ရှိပြီ၊ ၅-နှစ်ရှိပြီ၊ ၁၀-နှစ်ရှိပြီ၊အသက် ၂၀-ရှိ ပြီ၊ ၃၀-ရှိပြီ၊ ၄၀-ရှိပြီ၊ ၅၀-ရှိပြီ၊ ၆၀-ရှိပြီ၊ ၇၀-ရှိပြီ၊ ၈၀-ရှိပြီ၊ ငါသည် အသက် ၂၀-ရှိပြီ စသည်ဖြင့် အဟုတ် အမှန်ပြု၍ ထင်မှတ်ပြောဆို ၍ နေကြသော အရိုးစိုက်ကြီးကို အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ ဇီဝဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆို သတည်း၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဟူ၍ ငါဟူ၍ မည်သူ မည်ဝါဟူ၍ ယောကျ်ား မိန်းမဟူ၍ ထင်မှတ် စွဲလမ်းမှုသည် ထိုအရိုး စိုက်ကြီး အမှုပင်တည်း။

ဤကား မိစ္ဆာဒဿနခဏ်းတည်း။

အတ္တဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်း

၄။ တေသံဓမ္မာနံ၊ ထိုခက်မာမှု ဘွဲစေးမှု အစရှိကုန်သော ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၏။ ခဏေခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌။ ခယဝယတော၊ ကုန်ခန်းခြင်း ကွယ်ပျောက်ခြင်း ပျက်စီးခြင်းကို။ ပစ္စက္ခတော၊ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခအား ဖြင့်။ ပဿန္တဿပန၊ မြင်နိုင်သောပညာရှိသူမြတ်အားကား။ တေသံ၊ ထိုခန္ဓာ ငါးပါးတို့၏။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ အသာရဘာဝေါစ၊အနှစ်အသားမဟုတ် သည်၏ အဖြစ်သည်ငင်း။ အနတ္တဘာဝေါစ၊ ကိုယ်ထည် မဟုတ်သည်၏အဖြစ် သည်ငင်း။ သုဋ္ဌုကောင်းစွာ။ ဝိဒိတော၊ ထင်လင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

www.dhammaransi.com

သတ္တပုဂ္ဂလ အတ္တ ဇီဝ ါ နဋ္ဌ၊ သတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ် အတ္တ ဇီဝတို့၏လည်း။ သဗ္ဗသော၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ နတ္ထိဘာဝေါ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သုဋ္ဌု၊ ကောင်းစွာ၊ ဝိဒိတော၊ ထင်လင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ သမ္မာဒဿနံ၊ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်အမြင်ပေတည်း။

ငါတို့စီရင်အပ်သော လက္ခဏာဒီပနီ, ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပနီ, အာဟာရဒီပနီ, ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ, အထူး ဝိသေသအားဖြင့် လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ကျယ်ဝန်းစွာ ပြဆိုရာဖြစ်သော ဘာဝနာလေးဆယ်အဘွင့် ဘာဝနာဒီပနီစာအုပ်ငယ်တို့၌ ပြဆိုအပ်သော ရုပ်ခွတ်ခွဲနည်း နာမ်ခွတ်ခွဲနည်းတို့အတိုင်း မိမိတို့ကိုယ်၌ ခက်မာမှု ဘွဲ့စေးမှုစသည်တို့ကိုခွဲခြမ်း၍ ထားပြီးလျှင် မိမိတို့ကိုယ်ခန္ဓာ၌ဤသို့ ရှုဆင်ခြင်ကြကုန်ရာ၏။

ငါ့ကိုယ်ကို ငါသည်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သတ္တဝါဟူ၍ ထင်မှတ်၍ နေ၏၊ ယောကျ်ားဟူ၍ထင်မှတ်၍နေ၏၊မည်သူမည်ဝါဟု နာမည်တခုနှင့် ထင်မှတ်၍နေ၏၊ အသက်ငါးဆယ်ရှိပြီဟု ထင်မှတ်၍နေ၏၊ ခြောက်ဆယ်ရှိပြီဟု ထင်မှတ်၍နေ၏၊မည်သူ မည်သူတို့မှာ သေ၍သွားကြကုန်ပြီ၊ငါတို့မှာ ကံကြွင်းရှိပေသေး၍မသေမပျောက်ဘဲယခုအသက်အရွယ်သို့ ကိုင်ရောက်အောင် နေကြရပေကုန်သေး၏ဟု ထင်မှတ်၍ နေကြကုန်၏၊ ထိုသို့ထင်တိုင်း ဟုတ်မည်လော မဟုတ်မည်လောဟု ခက်မာမှုတခုကို စိုက်၍ ကြည့်ကြကုန်ရာ၏။

ငါ၏ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ဤခက်မာမှုဟူသော ပထဝီသည် ရောတည် အမာခံကြီး ဖြစ်၏၊ အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ တည်နေသည်မှစ၍ ယခု အသက်ငါးဆယ် ရှိသည်တိုင်အောင် ဘောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းမရှိဘဲ ပကတိအတိုင်း ခိုင်မြဲ၍ လာခဲ့သော ခက်မာမှုဟူ၍ တစုံတခုမျှ ရှိ၏ လောဟု ဆင်ခြင်ရာ၏၊ တနေ့တနေ့၌ပင်ဣရိယာပုထ် ပြောင်းလဲရာ တို့၌ တကိုယ်လုံး ခက်မာမှုအပေါင်းတို့၏ပြောင်းလဲချုပ်ပျက်မှုတို့ကို မြင်ကြကုန်လတ္တံ့။

ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သော နေ့အတို့၌ပင်လျှင် ဣရိယာပုထ် တခုမှ ဣရိယာပုထ်တခုသို့ ပကတိအတိုင်း ကူးပြောင်း၍ နေနိုင်သော ခက်မာမှုဟု တခုမျှ မရှိသည်ကို မြင်ကြကုန်၏၊ နောင်မသေမီကာလ ၌လည်း ထိုနည်းတူ မြင်ကြကုန်လတ္တံ့၊ ထိုအခါ ငါးဆယ်အသက် ရှည်သော ခက်မာမှုမှာ ဝေးလေစွ၊ တနာရီမျှ အသက်ရှည်၍ တည်နေနိုင်သော ခက်မာမှုကို ရှာကြံ၍မတွေ့ကြကုန်လတ္တံ့၊ ထိုအခါ၌

www.dhammaransi.com

အသက် ငါးဆယ်ရှိပြီဟု စွဲလမ်းအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါနှင့် ခက်မာမှုတို့၏ တလမ်းစီနေကြပုံကို ထင်မြင်ကြကုန်လတ္တံ့။ ဘွဲ့စေးမှု အစရှိသော ကြွင်းသောရုပ်ခန္ဓာနာမ်ခန္ဓာတို့ကိုလည်း ဘာဝနာဒီပနီမှာ အကျယ် ပြဆိုသည့်အတိုင်း အသီးအသီး ထုတ်၍ရှုကြလေ။ ။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အတ္တ ဇီဝ မရှိမှု ထင်ရှားလတ္တံ့။ ။သာမညအားဖြင့် တကိုယ်လုံးကိုခြုံ၍ စွဲလမ်းသော အတ္တဒိဋ္ဌိသတ်ခက်းတည်း။

၅။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေသုစ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၌လည်း။ ဓမ္မာနံ၊ ထိုအင်္ဂါကြီးငယ် တို့၌ ဖြစ်ကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့၏။ ခယဝယံ၊ ဘေးကုန်ခန်းခြင်းပျက်ဆုံး ခြင်းကို။ အပဿန္တဿ၊ မမြင်နိုင်သော သူအား။ သီသပရိယာပန္နံ၊ ဦးခေါင်း တခုလုံး၌အကျုံးဝင်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ သီသဿ၊ ဦးခေါင်း၏။ သာရော စေဝ၊ အနှစ်အသားမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အတ္တာစ၊ဦးခေါင်း၏ အတ္တသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သည်ကား။ မိစ္ဆာဒဿနံ၊ အမြင်မှားတည်း။

သီသပရိယာပန္နဿ၊ ဦးခေါင်းတခုလုံး၌ အကျုံးဝင်သော။ သကလ ရူပဿ၊ အလုံးစုံသော ရုပ်တရား၏။ ခဏေခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ၌။ ခယဝယဘေဒံ၊ ဘေးကုန်ခန်းခြင်း ကွယ်ပျောက်ခြင်း ပျက်ဆုံးခြင်း အပြားကို။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ပဿန္တောပန၊ မြင်နိုင်သော ပညာရှိသည် မူကား။ တံရူပံ၊ ထိုရုပ်တရားစုသည်။ သီသဿ၊ ဦးခေါင်း၏။ အတ္တာ။ ကိုယ်သည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဿတိ၊မြင်၏။ သီသံပိ၊ ဦးခေါင်းမည်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဿတိ၊မြင်၏။ ဣဒံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်ကား။ သမ္မာဒဿနံ၊ ကောင်းစွာမြင်ခြင်းတည်း။ ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သီသဿ၊ ဦးခေါင်း၏။ အတ္တာပိ၊ အတ္တကိုရင်း၊ အနတ္တာပိ၊အနတ္တ ကိုရင်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ဦးခေါင်း၌ အကျုံးဝင်သော ရုပ်တရားကို ဗာလပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ် သည် ဦးခေါင်း၏ အတ္တဟုမြင်၏။ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည် ဦးခေါင်း၏ အတ္တမဟုတ်ဟုမြင်၏၊ ဤသို့မြင်ကြသည်ကို "သီသဿ အတ္တာပိ အနတ္တာ ပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ" ဆိုသည်၊ ဦးခေါင်း၌ ခန္ဓာ ၅-ပါး ရှိငြားသော်လည်း နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့သည် ရံခါရံခါသာ ရှိကြကုန်၏၊ ရုပ်ခန္ဓာသည် သာ အမြဲရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ရုပ် ခန္ဓာကိုသာ ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် ဘော်ဆိုသတည်း။

www.dhammaransi.com

၆။ သေသေသု၊ ဦးခေါင်းမှ ကြွင်းကုန်သော။ မဟာ အင်္ဂေသုစ၊ ကိုယ် အင်္ဂါ ခြေအင်္ဂါ လက်အင်္ဂါဟူသော အင်္ဂါကြီးတို့၌၎င်း။ သေနယော၊ ဤ ဦးခေါင်းနည်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ ။ပစ္စင်္ဂေသုစ၊ အင်္ဂါလတ် အင်္ဂါ ငယ် တို့တွင်လည်း။ သသမ္ဘာရ စက္ခုဿ၊ သသမ္ဘာရစက္ခု၏။ အတ္တာပိ၊ အဲ့တ္တ ကိုရင်း။ အနတ္တာပိ၊ အနတ္တကိုရင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိအပ်ကုန်သနည်း ဟူမူကား။ စက္ခုပရိယာပန္နဿ၊ မျက်လုံး၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အနိစ္စဝိကာရံ၊ ခယ ဝယ ဘေဒ ဟူသော အနိစ္စ အမူအရာ ထူးကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်နိုင်သောသူသည်၊ တံရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ စက္ခုဿ၊ မျက်လုံး၏။ သာရဋ္ဌေန၊ အနှစ်အသားဟူသော အနက် အားဖြင့်။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ လွန်စွာအစဉ်အမြဲမြင်၏။ အယံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိတည်း။

တဿရူပဿ၊ ထိုဦးခေါင်း၌ရှိသောရုပ်၏။ တမ္ဗိကာရံ၊ ထိုအနိစ္စဝိကာရကို။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ မြင်နိုင်သောသူသည်။ တံရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ စက္ခုဿ၊ မျက်လုံး၏။ အသာရဋ္ဌေန၊ အနှစ်အသားမဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာတိ၊ အနတ္တဟူ၍။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အယံ၊ ဤအမြင် သည်ကား၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ပစ္စင်္ဂေသု၊ အင်္ဂါလတ်အင်္ဂါငယ်တို့၌။ သေနယော၊ ဤမျက်လုံးနည်းကို။ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

မျက်လုံး၏အနှစ်အသားဆိုသည်ကား သင်သည် မျက်လုံး မျက်လုံး ဟူ၍ဆို၏၊ အဘယ်ကို မျက်လုံးဆိုသနည်း၊ မျက်လုံး၏သရုပ်ကို ငါ့အား ပြစမ်းပါဆိုလျှင် မျက်လုံးရှိသော ရုပ်ကို ပြလတ္တံ့၊ ဤသို့ ပြသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုအားဖြင့် မျက်လုံး၌ရှိသော ရုပ်စုသည် မျက်လုံး၏ အနှစ်အသား အတ္တမည်သတည်း၊ တကိုယ်လုံး၏ အနှစ်သာရ အတ္တ, အင်္ဂါကြီးတို့၏ အနှစ်သာရအတ္တ တို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။ ။ ဤမျက်လုံး၌လည်း ခန္ဓာငါးပါး ပါရှိလျက် ရုပ်ကိုသာ ထုတ်ဆော်၍ ဆိုခြင်းသည် ဥပလက္ခဏနည်းတည်း။

အတ္တဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်း ပြီး၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်း

၇။ ဒုတ္တိ သကာယ ကောဋ္ဌာသေသုစ၊ ၃၂–ပါးသောကာယကောဋ္ဌာသ တို့တွင်လည်း။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ကေသကာယေ၊ ဆံပင်ဟူသောကာယ၌။ ဧကကဿ၊ တခုတခုသော။ ကေသဿ၊ ဆံပင်၏။ အတ္တာစ၊ အတ္တကိုရင်း။

www.dhammaransi.com

အနတ္တာ၈၊ အနတ္တကိုရှင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိအပ်ကုန်သနည်း ဟူမူကား။ ကေကေ ကေသပရိယာပန္နာ၊ တခုတခုသော ဆံပင်၌ အကျုံးဝင်သော ရုပ်တရား၏။ အနိစ္စဝိကာရံ၊ ခယ ဝယ ဘေဒဟု ဆိုအပ်သော အနိစ္စ အမူအရာ ထူးကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်နိုင်သောသူသည်။ တံရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ တဿ တဿ ကေသဿ၊ ထိုထိုဆံပင်၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တ ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊လွန်စွာအစဉ် အမြဲမြင်၏။ အယံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည် ကား။သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။

မိစ္ဆာဒဿန,အတ္တဒိဋ္ဌိ, သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သုံးပါးအတူတူ။

တဿရူပဿ၊ ထိုဆံပင် တခုတခု၌ အကျုံးဝင်သော ရုပ်၏။ တဗ္ဗိက ရံ၊ ထိုအနိစ္စ ဝိကာရကို။ ပဿန္တော၊ မြင်သောသူသည်။ တံရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ ကေသဿ၊ တခုတခုသော ဆံပင်၏။ အနတ္တာတိ၊ ကိုယ်မဟုတ် ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ကောင်းစွာအစဉ် အမြဲ မြင်၏။ ကေသာပိနာမ၊ဆံပင်တို့ မည်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ဤသို့။ သမနုပဿတိ၊ လွန်စွာအစဉ် အမြဲမြင်၏။ အယံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ တည်း။

ဤဆံပင်တို့၌လည်း အရင်းအဘို့တို့၌ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် လည်း ရှိကုန်၏။

ဂ။ နဝနဝုတိလောမသဟဿာနိ၊ ၉–သောင်း ၉–ထောင်သော မွေးညှင်းတို့တွင်လည်း။ ကေကေသဿ၊ တခုတခုသော။ လောမဿ၊မွေးညှင်း၏။ အတ္တာစ၊ အတ္တကိုရှင်း၊ အနတ္တာစ၊ အနတ္တကိုရှင်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိအပ်ကုန်သနည်းဟူမူကား။ ကေကေလောမ-ပရိယာပန္နဿ၊ တခုတခုသော မွေးညှင်း၌ အကျုံးဝင်သော။ရူပဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏။ ခယဝယဘေဒသင်္ခါတံ၊ ကုန်ခြင်းကွယ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အနိစ္စဝိကာရံ၊ အနိစ္စ အမူအရာထူးကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်နိုင်သောသူသည်။ တံတံ ရူပံ၊ ထိုထို ရူပက္ခန္ဓာကို။ တဿ တဿလောမဿ၊ ထိုထိုမွေးညှင်း၏။ သာရဋ္ဌေန၊ အနှစ်သာရ ဟူသောအနက်အားဖြင့်။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ လွန်စွာအစဉ် အမြဲမြင်၏။ အယံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်ကား။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။

တဿ တဿရူပဿ၊ မွေးညှင်း၌အကျုံး ဝင်သော ထိုထိုရူပက္ခန္ဓာ၏။ တဗ္ဗိကာရံ၊ ထိုအနိစ္စဝိကာရကို။ ပဿန္တော၊ မြင်သော သူသည်။ တံတံ ရူပံ၊ ထိုထိုရူပက္ခန္ဓာကို။ တဿ တဿ လောမဿ၊ ထိုထိုမွေးညှင်း၏။ အသာရဋ္ဌေန၊ အသာရမဟုတ်သော အနက်အားဖြင့်။ အနတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်ဟူ၍။ သမနု

www.dhammaransi.com

ပဿတိ၊ လွန်စွာအစဉ် အမြဲမြင်၏။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ တံတံရူပံ၊ မွေးညှင်း၌ဖြစ်သောထိုထိုရုပ်အစုသည်။ တဿတဿ လောမဿ၊ ထိုထိုမွေးညှင်း၏။ အတ္တာ၊ အနှစ်သာရ အတ္တသရုပ်သည်။ ယဒိဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ တံတံလောမံ၊ ထိုထို မွေးညှင်းသည်။ အဘိဇ္ဇမာနံ၊ မပျက်မစီးမူ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်နေ၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ တံတံ ရူပံပိ၊ ထိုထိုရုပ်သည်လည်း။ အဘိဇ္ဇမာနံ၊ မချုပ်မပျက်မူ၍။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်နေလေရာ၏။ ဣတိ၊ ဤကား ယုတ္တိပြချက်တည်း။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။

ထိုထိုမွေးညှင်း မပျက်မူ၍ တည်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ရူပက္ခန္ဓာသည်လည်း တည်နေသည် သာလျှင် မဟုတ်လောဟူမူ-သန္တတိအားဖြင့်သာ တည်နေသည်၊ မပျက်စီးသမျှ ကာလပတ်လုံး ယမန်နေ့၌လည်း ဤမွေးညှင်းပင် ယခုနေ့၌လည်းဤမွေးညှင်းပင်ဟု တခုတည်းအဖြစ်ဖြင့် မွေးညှင်းတည်နေသကဲ့သို့ ရူပက္ခန္ဓာသည် တခုတည်းအဖြစ်ဖြင့် တည်နေသည်မဟုတ်၊ ရှေ့နောက်အများ ဆက်လက်သောအားဖြင့်သာ တည်နေလေသည်။

သကလကာယေ၊ တကိုယ်လုံး၌။ သေသကောဋ္ဌာသေသု၊ ကြွင်းသော ကောဋ္ဌာသတို့၌။ သေနယော၊ ဤနည်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

ဤ၌လည်း မွေးညှင်းတို့၏ အရင်းအဘို့၌ ခန္ဓာငါးပါး ငါးပါးစီ ရကောင်းသည်ကိုသိလေ၊ မွေးညှင်းပေါင်း ၉-သောင်း ၉-ထောင်ကို တည်၍ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ရထိုက်သော ခန္ဓာငါးပါးနှင့် မြှောက်ပွားသည်ရှိသော် မွေးညှင်း၌ ခန္ဓာပေါင်း ၄-သိန်း ၉ သောင်း ၅-ထောင်ဖြစ်၏၊ မွေးညှင်းတို့၏ အရင်းအဘို့၌ နာမူ ကျင်မှု ယားယံမှု စသည်ဖြစ်သောအခါတို့၌ နာမက္ခန္ဓာ၄-ပါးတို့ကိုရအပ်၏၊ နာမူ ကျင်မှု ယားယံမှု ဆိုသည်ကား စိတ်စေတသိက် အပေါင်းကို ဆိုသတည်း၊ လက်သည်း ခြေသည်း သွားတို့၌ရင်း, တကိုယ်လုံးကို ဖုံးသော အရေတို့၌ရင်း, ထိုမှကြွင်းသော ၉-ရာသော အသားခဲတို့၌ရင်း, ၉-ရာသော အကြောကြီး အကြောငယ်တို့၌ရင်း, ၃-ရာသော အရိုးတို့၌ရင်း, ရိုးတွင်းခြင်ဆီ စသည်တို့၌ရင်း ခန္ဓာငါးပါးရပုံကို ထိုနည်းတူသိလေ၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် နှပ် တံတွေးတို့၌မူကား ရူပက္ခန္ဓာကိုသာ ရအပ်၏။

အင်္ဂါကောဋ္ဌာသတို့၌ အစိတ် အစိတ် စွဲလမ်းသော
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သတ်ခဏ်းပြီး၏။

www.dhammaransi.com

ကာရကဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်း

၉။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဂစ္ဆာမိ၊ သွား၏။ ဣတိ အာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ကြိယာမှုတို့၌။ ဂမနပရိယာပန္နသ၊ သွားခြင်းကြိယာ၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပဿစ၊ ရုပ်အစု၏ရင်း။ နာမဿစ၊ နာမ်အစု၏ရင်း။ အနိစ္စဝိကာရံ၊ ခယ ဝယ ဘေဒဟူသော အနိစ္စအမူအရာ ထူးကို။ အဿသန္တော၊ မမြင်နိုင်သောသူသည်။ တံနာမရူပံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကို။ ဂန္တုနော၊ သွားတတ်သောသူ၏။ သာရဋ္ဌေန၊ အနှစ်သာရအားဖြင့်။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ လွန်စွာအစဉ် အမြဲမြင်၏။ အယံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်ကား။ ကာရကဒိဋ္ဌိ၊ ကာရကဒိဋ္ဌိတည်း။

တဿနာမရူပဿ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏။ အတ္တနော အတ္တနော ခဏေခဏေ၊ မိမိမိမိတို့၏ ဘင်ခဏ ဘင်ခဏ၌။ ခယံ၊ ကုန်ခြင်းကို။ ဝယံ၊ ကွယ်ခြင်းကို။ ဘေဒံ၊ ပျက်ခြင်းကို။ မရဏံ၊ သေခြင်းကို။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ မြင်သောသူသည်။ တံနာမရူပံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကို။ တဿ ဂန္တုနော ဝါ၊ ထိုသွားသောသူ၏ရင်း။ တဿ ဂမကြိယာယ ဝါ၊ ထိုသွားခြင်းကြိယာ၏ရင်း။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ ယဒိဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဟုတ်ငြားအံ့။ အထ၊ ထိုသို့ဟုတ်သည်ရှိသော်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ သာ ဂမနကြိယာ၊ ထိုသွားခြင်းကြိယာသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ တံ နာမရူပံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်သည်။ အဘိဇ္ဇမာနံ၊ အခြေအနေမပျက်သည်ဖြစ်၍။ ပညာယေယျ၊ ဉာဏ်၌ထင်မြင်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤကား ယုတ္တိတည်း။ နာမရူပတော၊ နာမ်ရုပ်မှ။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ဂန္တာဝါ၊ သွားတတ်သူသည်ရင်း။ ဂမနကြိယာဝါ၊ သွားခြင်း ကြိယာသည်ရင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ ဂန္တာဝါ၊ သွားတတ်သည်ရင်း။ ဂမနကြိယာဝါ၊ သွားခြင်းကြိယာသည်ရင်း။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ ကရောတိ၊ ဘယ်အမှုကို ပြု၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ကရောမိ၊ ဘယ်အမှုကို ပြု၏။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ ကထေတိ၊ ပြောဆို၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ကထေမိ၊ ပြောဆို၏။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ စိန္တေတိ၊ ကြံ၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ စိန္တေမိ၊ ကြံ၏။ ဣတိ အာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗကြိယာဝတ္ထာသု၊ ထိုထိုကြိယာ အခိုက်အတန့်တို့၌။ သေနယော၊ ဤနည်းတူပင်တည်း။

နာမ်ရုပ်မည်သည် ကြိယာမျှသာ အမှန်ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် နာမ်ရုပ်သည် သွားခြင်းကြိယာမဟုတ်ဟု အဘယ့်ကြောင့်ဆိုပါသနည်း

www.dhammaransi.com

ဟူမှု—လူတို့မျက်မြင် ကြိယာမဟုတ်ဟု ဆိုသတည်း၊ လှုပ်ရှားခြင်း သွားလာခြင်း ပြောဆိုခြင်း ကြံခြင်း သိခြင်း အစရှိသော ကိစ္စကြိယာ အမူအရာတို့ကို ပြုတတ်သည် လုပ်တတ်သည် ပြောတတ်သည် ဆိုတတ်သည် ကြံတတ်သည် သိတတ်သည် ကောင်းမှုကိုပြုတတ်သည် မကောင်းမှုကို ပြုတတ်သည် အစရှိသည်ဖြင့် စွဲလမ်းသော အတ္တဒိဋ္ဌိကို ကာရကဒိဋ္ဌိဆိုသည်။

ကာရကဒိဋ္ဌိသတ်ခဏ်းပြီး၏။

အတ္တအနတ္တဝေဘန်ခဏ်း

၁၀။ သတ္တော။သတ္တဝါသည်။ဣဒံနာမသုခဒုက္ခံ၊ ဤမည်သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို။ ဝေဒေမိ၊ ခံစားတတ်၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣဒံနာမသုခဒုက္ခံ၊ ဤမည်သောချမ်းသာဆင်းရဲကို။ ဝေဒေမိ၊ ခံစား၏။ဣတိ အာဒိသု၊ ဤသို့ စသည်တို့၌။ တံတံ အဝတ္ထာပရိယာပန္နနာမရူပံ၊ ထိုထို သုခ ဒုက္ခကို ခံစားမှု အခိုက်အတန့်၌ အကျုံးဝင်သောနာမ်ရုပ်သည်။ တဿ တဿ ဝေဒကဿ၊ ထိုထို ခံစားသူ၏။ အတ္တာတိဝါ၊ အတ္တဟုတ်၏ ဟူ၍ဖြင့်။ အနတ္တာတိဝါ၊ အတ္တမဟုတ်ဟူ၍ဖြင့်။ ဝိဘဇိတ္ဗာ၊ ဝေဘန်၍။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ၊ ချဲ့အပ်၏။ ကာရကဝေဒကဿစ၊ ပြုတတ်သူ ခံစားတတ်သူ၏လည်း။ နတ္ထိဘာဝေါ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုတတ်သည်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ အကျိုးကို ခံစားတတ်သည်၊ ဒါနကို ပြုတတ်သူရှိ၏၊ ဒါနအကျိုးကို ခံစားတတ်သူရှိ၏၊ ရှေးဘဝ၌ မည်သည့် ဒါနကိုပြု၍ သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ နတ်ရွာသုဂတိသို့ လားတတ်၏၊ နတ်ချမ်းသာကို ခံစားတတ်၏၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် နမ်ရုပ်မှတပါး ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အတ္တဇီဝရှိ၏ဟု စွဲလမ်းသောဒိဋ္ဌိသည် ကာရကဒိဋ္ဌိ,ဝေဒကဒိဋ္ဌိမည်၏။

သတ္တသန္တာနေ၊ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌။ အတ္တာနတ္တဝိဘာဂေါ၊ အတ္တ, အနတ္တကို ဝေဘန်ခန်းသည်။နိဋ္ဌိတော၊ ပြီး၏။

၁၁။ ဗဟိဒ္ဓါသန္တာနေ၊ သတ္တဝါမှအပသန္တာန်၌။ အတ္တာနတ္တဝိဘာဂေါ၊ အတ္တအနတ္တ ဝေဘန်ခဏ်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ ကထံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အဘယ်သို့ သိအပ်သနည်း ဟူမူကား။ မဟာပထဝိယာဝါ၊ မြေကြီး၏ရင်း။ တဿတဿ ဘူမိဘာဂဿဝါ၊ ထိုထိုမြေအဘို့၏ရင်း။ အတ္တာစ၊ အတ္တကိုရင်း။

www.dhammaransi.com

အနုတ္တာစ၊ အနုတ္တကိုင်း။ စေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ တံတံပထဝိ ပရိယာပန္နဿ၊ ထိုထိုမြေ၌အကျုံးဝင်သော။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အနိစ္စဝိကာရံ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်းချုပ်ပျက်၍ နေခြင်းတည်းဟူသော အနိစ္စဝိကာရကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်တတ်သောသူသည်။ တံတံရူပံ၊ထိုထိုရုပ်ကို။ တဿာ တဿာ ပထဝိယာ၊ ထိုထိုမြေအဘို့၏။ သာရင္တေန၊ အသားအနှစ် ကိုယ်ထည်စစ်ဖြစ်သော အနက်ကြောင့်။အတ္တာ၊အတ္တမည်၏။ဣတိ၊ဤသို့။သမနုပဿတိ၊ရှုမြင်၏။အယံ၊ ဤသို့ မြင်ခြင်းသည်ကား။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။

တဿ တဿ ရူပဿ၊ ထိုထိုရုပ်၏။ တဗ္ဗိကာရံ၊ ထိုအနိစ္စ ဝိကာရကို။ ပဿန္တော၊ မြတ်တတ်သောသူသည်။ တံတံရူပံ၊ ထိုထိုရုပ်ကို။ တဿာတဿာ ပထဝိယာ၊ ထိုထိုမြေအဘို့၏။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အသားအနှစ် ကိုယ်ထည်စစ် မဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။သမနုပဿတိ၊ ရှုမြင်၏။ အယံ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။ ပဗ္ဗတ နဒီ သမုဒ္ဒါဒိသု၊ တောင် မြစ် သမုဒ္ဒရာ စသည်တို့၌။ သေနယော၊ ဤနည်းအတိုင်းပင်တည်း။

၁၂။ တံတံ ရုက္ခပရိယာပန္နံ၊ ထိုထို သစ်ပင်၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ တဿ တဿ ရုက္ခဿ၊ ထိုထိုသစ်ပင်၏။အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့ပင်း။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့ပင်း၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ရုက္ခေ၊ ထိုထိုသစ်ပင်၌။ တံတံမဟာသာခါပရိယာပန္နံ၊ ထိုထိုအကိုင်းကြီး တို့၌အကျုံးဝင်သော။ ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ တဿာတဿာ မဟာသာခါယ၊ ထိုထိုအကိုင်းကြီး၏။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့ပင်း။ အနတ္တာ၊ အတ္တ မဟုတ်။ဣတိဝါ၊ ဤသို့ပင်း။ မဟာသာခါသုစ၊ အကိုင်းကြီးတို့၌လည်း။ တံတံ ခုဒ္ဒကသာခါပရိယာပန္နံ၊ ထိုထို အခက်ငယ်တို့၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပံ၊ရူပက္ခန္ဓာသည်။ တဿာတဿာ ခုဒ္ဒကသာခါယ၊ ထိုထို အခက်ငယ်၏။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့ပင်း။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ဣတိဝါ၊ ဤသို့ပင်း။ ခုဒ္ဒကသာခါသုစ၊ အခက်ငယ်တို့၌လည်း။ တံတံဒလ္လကပရိယာပန္နံ၊ ထိုထို အရွက်ရိုး အပွင့်တံ အသီးတံတို့၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ တဿတဿပတ္တဒလ္လဿဝါ၊ ထိုထိုအရွက်ရိုး၏ပင်း။ ပုပ္ဖဒလ္လဿဝါ၊ အပွင့်တံ၏ပင်း၊ ဖလဒလ္လဿဝါ၊ အသီးတံ၏ပင်း။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့ပင်း။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ဣတိဝါ၊ဤသို့ပင်း။ ဝိဘဇိတဗ္ဗာ၊ဝေဘန်၍။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ဆိုအပ်၏။

၁၃။ ဝိမာန၊ ဗိမာန်။ ဝိဟာရ၊ ကျောင်း။ ဂေဟ၊ အိမ်။ ရထ၊ ရထား။ သကဋ၊ လှည်း။ မဉ္စ၊ ညောင်စောင်း။ ပီဌ၊ အင်းပျဉ်။ ဃဋ၊ အိုး။ ပဋ၊ ပုဆိုး။

www.dhammaransi.com

ဝတ္တာလက်ာရ၊ အဲဝတ်တန်းဆာ။ ဓနေ၊ ဥစ္စာ။ ဓညေ၊ စပါး။ ဟိရညေ၊ ငွေ၊ သုဝဏ္ဏေ၊ ရွှေ။ မဏိ၊ ပတ္တမြား။ ဝေဠုရိယ၊ ကျောက်စိမ်း။ ဘဏ္ဍာဒီသု၊ ထိုထို အသုံးအဆောင် ဘဏ္ဍာမျိုးတို့၌လည်း။တံတံ ဝတ္ထုပရိယာပန္နဿ၊ထိုထိုဝတ္ထု၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏။ တဿတဿဝတ္ထုနော၊ထိုထိုဝတ္ထု၏။ အတ္တတာဝါ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအလိုအားဖြင့် အတ္တဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုရင်း။အနတ္တတာဝါ၊သမ္မာဒိဋ္ဌိအလိုအားဖြင့်အတ္တ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကိုရင်း။ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။ သင်္ခေပတောပန၊ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်မူကား။ လောကိယမဟာဇနေဟိ၊လောကီလူများအပေါင်းတို့သည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်သော။ သုတံ၊ ကြားအပ်သော။ မုတံ၊ တွေ့အပ်သော။ ဝိညာတံ၊ သိအပ်သော။ ပတ္တံ၊ ရောက်အပ်သော။ လဒ္ဓံ၊ရအပ်သော။ပတ္ထိတံ၊ တောင့်တအပ်သော။ ပရိယေသိတံ၊ ရှာမှီးအပ်သော။ယံယံဝတ္ထု၊ အကြင်အကြင်ဝတ္ထုမျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အဏု မတ္တေပိ၊ အဏုမြူမျှလည်းဖြစ်သော။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝတ္ထုမှိ၊ ထိုထိုဝတ္ထု၌။ ပရိယာပန္နံ၊ အကျုံးဝင်သော။ ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ တဿတဿဝတ္ထုဿ၊ ထိုထိုဝတ္ထု၏။အနတ္တာဧဝ၊ အနှစ်သာရအတ္တမဟုတ်သည်သာလျှင်တည်း။

ရုပ်နာမ်အနှစ်မဲ့ဖြစ်ပုံပြခန်း

၁၄။ ဧတ္ထာဝတာ၊ ဤမျှသောအစီအစဉ်ဖြင့်။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော။ သတ္တလောကော၊ သတ္တလောကသည်။ ရိတ္တော၊ ကွယ်ပျောက်၏။ တုစ္ဆော၊ အချည်းနှီးဖြစ်၏။ သုညော၊ ဆိတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ ။ လောကိယမဟာဇနေဟိ၊ လောကီလူအများတို့သည်။ သမ္မတော၊ ထင်ရှား ရှိသည်ဟု သမုတ်အပ်သော။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော၊ ဩကာသ လောကော၊ မြေကြီး စကြဝဠာ ကျွန်းကြီး ကျွန်းငယ်တိုင်းပြည်နိုင်ငံ မြို့ရွာနိဂုံးအစရှိသော ဩကာသ လောကသည်။ ရိတ္တာ၊ ကွယ်ပျောက်၏။ တုစ္ဆော၊ အချည်းနှီး ဖြစ်၏။ သုညော၊ ဆိတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ တိဏ၊မြက်။ ရုက္ခ၊ သစ်ပင်၊ ဝိမာန၊ ဗိမာန်။ ဝိဟာရ၊ ကျောင်း။ ဂေဟ၊ အိမ်။ ရထ၊ ရထား။ သကဋာဒိကော၊ လှည်းအစရှိသော။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော။ သင်္ခါရလောကောစ၊ သင်္ခါရလောကသည်လည်း။ ရိတ္တော၊ ပပျောက်၏။ တုစ္ဆော၊ အချည်းနှီးသာဖြစ်၏။ သုညော၊ ဆိတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပညာ ယတိ၊ ထင်၏။ သုဒ္ဓသင်္ခါရဓမ္မရာသိမတ္တမေဝ၊ သက်သက်သော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ဓမ္မမျှသည်သာလျှင်။ အဝသိဋ္ဌံ၊ ကြွင်းကျန်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌သာ လိုရင်းဖြစ်ငြားသော်လည်း အဿာရကဋ္ဌ အနတ္တပုဒ် အနက်သွား

www.dhammaransi.com

ကောင်းကောင်းကြီး ထင်ရှားစေခြင်းငှာ မြေ တောင် သစ်ပင် စသည် တို့၌လည်း အတ္တ, အနတ္တစစ်ချက်ကို ပြဆိုလိုက်သည်။

ဣဒံဌာနံ၊ ဤအနတ္တအရာသည်။ သုဂမ္ဘီရံ၊ အဲလွန်နက်နဲ၏။ ဣဒံ ပဒံ၊ ဤအနတ္တပုဒ်သည်။ သုနိပုဏံ၊ အလွန်သိမ်မွေ့၏။ ဣဒံဌာနံ၊ ဤအနတ္တ အရာသည်။ သုဒုဇ္ဇာနံ၊ အလွန်သိနိုင်ခဲ၏။ ဣဒံ ပဒံ၊ ဤအနတ္တပုဒ်သည်။ သုဒုဗ္ဗောဓံ၊ အလွန်ထိုးထွင်းနိုင်ခဲ၏။

ဓမ္မကောဝိဒါ၊ အကြောင်းတရား၌ လိမ်မာကုန်သော။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာ ရှိသူတို့သည်။ သုဒုဒ္ဒသံပိ၊ အလွန်မြင်နိုင်ခဲသော တရားကိုလည်း။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကြကုန်၏။ အတ္ထကောဝိဒါ၊ အကျိုးတရား၌လိမ်မာကြကုန်သော။ ဝိညူ နော၊ ပညာရှိတို့သည်။ သုဒုဗ္ဗောဓံပိ၊ အလွန်သိနိုင်ခဲသော အရာကိုလည်း။ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ သိကြကုန်၏။

၁၅။ အထဝါ၊ တနည်းကား။ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ ဧတ္ထ၊ အနတ္တာအသာရကဋ္ဌေန ဟူသော ဤပါဠ်၌။ သာရောတိ၊ သာရဟူသည်ကား။ သာရဘာဝေါ၊အနှစ်၏အဖြစ်ကို။ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ထိရဘာဝေါ၊ ခိုင်ခံ့သည် ၏ အဖြစ်တည်း။ ရတ္တိဒိဝံပိ၊ နေ့ညဥ့်ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ မာသသံဝစ္ဆရံပိ၊ လပတ်လုံး နှစ်ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ ဗဟူနိ၊ များစွာကုန်သော။ ရတ္တိ ဒိဝ မာသသံဝစ္ဆရာနိပိ၊ ညဥ့်တို့ပတ်လုံး နေ့တို့ပတ်လုံး လတို့ပတ်လုံး နှစ်တို့ပတ်လုံး လည်းကောင်း။ အဝိပရိဏာမဂုဏော၊ ပကတိအနေမှမဘောက် ပြန်နိုင်သော ဂုဏ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ–ဝုတ္တော၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေဿ၊ ထိုရုပ်နာမ်အား။ သာရော၊ ခိုင်မာသောဂုဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သာရကံ၊ သာရကမည်၏။ (မိစ္ဆာအလိုတည်း)။သာရကံ၊ ခိုင်မာသောဂုဏ်ရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အသာရကံ၊ အသာ ရကမည်၏။ နာမံ ရူပံ၊ နာမ်ရုပ်ကိုရ၏။ (သမ္မာအလိုတည်း)။ အသာရက- ဘာဝေါ၊ ခိုင်မာသောဂုဏ်မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အသာရကဋ္ဌော၊ အသာရ ကဋ္ဌမည်၏။ ဧတေန အသာရကဋ္ဌေန၊ ထိုခိုင်မာသောဂုဏ်မရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ သာရဘာဝရဟိတဘာဝေန၊ အနှစ်အမာ၏အဖြစ်မှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ သတ္တဿ၊သတ္တဝါ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်။ အနတ္တာဝ၊ နအတ္တ သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊အနတ္တာအသာရကဋ္ဌေန ဟူသောပုဒ်၏အနက်တည်း။

၁၆။ ဟိသစ္စံ၊မှန်၏။သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော။ သတ္တောနာမ၊ သတ္တဝါမည် သည်။ ဇာယမာနော၊ ဖြစ်ပေါ်သည် ရှိသော်၊ ဧကေကသ္မိံ ဘဝေ၊ တခုခု

www.dhammaransi.com

သော ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိကာလေ။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ ကေဝါ့ရမေဝ၊ တကြိမ် တခါသာလျှင်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်ပေါ်မြဲတည်း။ နာနာခဏေသု၊ အထူးထူးသော ခဏတို့၌။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဘန်ဘန်။ ဇာယတိတိ၊ သတ္တဝါအသစ်အသစ်ဖြစ်သည်ဟူ၍။ နတ္ထိ၊ လောက၌မရှိ။ မိယျမာနေသုစ၊ သေဆုံးပြန်သော်လည်း။ ကေဿမ္ဘဝေ။ တခုသော ဘဝ၌။ ပရမာယုပရိယောသာနေ၊ အသက် အပိုင်း အခြား၏ အဆုံး၌။ ကေဝါ့ရမေဝ၊ တကြိမ်တခါသာလျှင်။ မိယျတိ၊ သေဆုံးမြဲဖြစ်၏။ တတော၊ ထိုအဆုံးမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးအဘို့၌။ ဗဟူသု၊ များစွာကုန်သော၊ ရတ္တိဒိဝ မာသသံဝစ္ဆရေသု၊ ညဉ့် နေ့ လ နှစ်တို့၌။ နာနာခဏေသု၊ အထူးထူးသော ခဏတို့၌။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဘန်ဘန်။ မိယျတိတိ၊ သေသည်ဟူ၍။ နတ္ထိ၊ လောက၌ မရှိ။ နာမရူပဓမ္မာ ပန၊ နာမ်ရုပ် တရားတို့သည် မူကား။ နာနာခဏေသု၊ အထူးထူးသော ခဏတို့၌။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဘန်ဘန်။ ဇာယန္တိ၊ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ မိယျန္တိ၊ သေဆုံးကုန်၏။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ဆုံးကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်တရားတို့အား။ သာရဂုဏောနာမ၊ တနာရီမျှ တည်နေနိုင်အောင် ခိုင်ခံ့သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဂုဏ်စွမ်းသတ္တိသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တေဓမ္မာ၊ ထိုရုပ်နာမ် တရားတို့သည်။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အနှစ်သာရ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တဿဝါ၊ သတ္တဝါ၏ လည်းကောင်း။ ပထဝီ ပဗ္ဗတ ရုက္ခာဒိကဿဝါ၊ မြေ တောင်သစ်ပင် စသည်၏ လည်းကောင်း။ အတ္တာနာမ၊ အတ္တ မည်ကုန်သည်။ နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ အနတ္တာဝ၊ အနတ္တတို့သည် သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ-ဝုတ္တော၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိတ္ထာရောပန၊ အကျယ်ကိုမူကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးနည်း၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

အတ္တ အနတ္တဝေဘန်ခဏ်း ပြီး၏။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ စိစစ်ပြဆိုချက်

လောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူ၍ ရှိ၏လောဟု မေးရာ၌၊ ရှိ၏ဟု ဆိုခဲ့သော် ပုဂ္ဂိုလ်၏သရုပ်, သတ္တဝါ၏သရုပ်ကို ပြစမ်းပါဟု ဆိုရာ၏။ ရူပကာယ နာမကာယမှတပါးပြစရာမရှိလေရကား ရူပကာယခန္ဓာကိုယ်,နာမကာယခန္ဓာကိုယ် ကို ပြဆိုလေရာ၏၊ရူပကာယခန္ဓာကိုယ်, နာမကာယခန္ဓာကိုယ် သည်ပင်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ သတ္တဝါတည်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူသည် ဤကာယကြီး အလုံးစုံ

www.dhammaransi.com

ပါပင်တည်းဟု ရူပကာယ နာမကာယကို သူ့ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၏ သရုပ်သကော်ပြု၍ ပြခြင်းဖြစ်လေ၏၊ အတ္တပြု၍ပြခြင်း ဖြစ်လေ၏။

ထိုအခါ ရူပကာယသည် ပထဝီကာယ, အာပေါကာယ, တေဇောကာယ, ဝါယောကာယ, စက္ခုကာယ, သောတကာယ အစရှိသည်ဖြင့် အလွန်များပြား၏၊ နာမကာယသည်လည်း ခြေဘဝါး ရေမှစ၍ ဦးထိပ် အပြင်တိုင်အောင် အတွင်းအပ တကိုယ်လုံးမှာ ထိုထိုနေရာ၌ အခိုက် အတန့် အားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်သော ဝိညာဏကာယ ၆-ပါး, ဖဿကာယ ၆-ပါး, ဝေဒနာကာယ ၆-ပါး, သညာကာယ ၆-ပါး, စေတနာကာယ ၆-ပါး အစရှိသည်ဖြင့်အလွန်များပြား၏၊ ဘယ်ကာယကို ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သတ္တဝါဟူ၍ သင်ပြပါသနည်း၊ အလုံးစုံသော ကာယတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဆိုမည်လော၊ အချို့အချို့သောကာယတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဆိုမည်လောဟုမေးရာ၏။

ဤစကား၌ အလုံးစုံသော ကာယတို့ကိုပင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဆိုပါသည်ဟူငြားအံ့၊ ကာယတို့သည် အလွန်များကုန်၏၊ အချင်းချင်းသဘောလက္ခဏာအားဖြင့် မတူကြကုန်၊သင့်ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည်လည်းခန္ဓာကိုယ်တခုမှာ အလွန်များပြားရာ၏၊ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါချင်းချင်းလည်း သဘောမတူကြကုန်သည် ဖြစ်ရာ၏၊ထိုအတူ ခက်မာမှုဟူသော ပထဝီကာယသည်လည်း အလွန်များပြား၏၊ ဆံပင်ပေါင်း ၂-ကုဋေ ၄-သန်း၌ ပထဝီကာယပေါင်း ၂-ကုဋေ ၄-သန်းရှိ၏၊ တကာယနှင့် တကာယ မရောယှက်ကြ၊ ထိုအတူ မွေးညှင်းပေါင်း ၉-သောင်း ၉-ထောင်၌ ပထဝီကာယပေါင်း ၉-သောင်း ၉-ထောင်ရှိ၏၊ အသွားခဲပေါင်း ၉-ဆူ၌ ပထဝီကာယ ၉-ရာရှိ၏။

အာပေါကာယစသည်တို့၌လည်း ပထဝီကာယ များသကဲ့သို့ များပြားကြကုန်၏၊ သင်၏ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာတခုမှာပင် အလွန်များပြားကုန်ရာ၏၊ နာမကာယတို့သည်လည်း တကိုယ်လုံး၌ အနှံ့အပြား အခိုက်အလှည့်အားဖြင့် ဖြစ်ကြလေကုန်ရကား ထိုပထဝီကာယ စသည်တို့ကဲ့သို့ပင် အကုဋေမက များပြားကုန်၏၊ သင်၏ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာတခုမှာပင် အကုဋေမကဲ များပြားကုန်ရာ၏။

ထိုမှတပါး ပထဝီကာယသည်လည်း ခက်မာမှုအမျိုးမျိုး နူးညံ့မှုအမျိုးမျိုးရှိပြန်၏၊ ခက်မာမှုနှင့် နူးညံ့မှုကား ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကြ၏၊ ဆံပင်တခု တခုမှာပင် ခက်မာမှု ပထဝီကာယမျိုး ဖြစ်ပွား၍လာလျှင် နူးညံ့မှု ပထဝီကာယ

www.dhammaransi.com

မျိုး ချုပ်ပျက် သေဆုံးရ၏၊ နူးညံ့မှုပထဝီကာယမျိုး ဖြစ်ပွားရှိလာလျှင် ခက်မာမှု ပထဝီကာယမျိုး ချုပ်ပျက်သေဆုံးရ၏၊ အာပေါကာယ်မှာလည်း ဘွဲ့စေးမှု တမျိုး အဘွဲ့အစေးပြယ်ပျောက်၍ ယိုစီးမှုတမျိုး ဆန့်ကျင်ဘက် နှစ်မျိုးရှိ၏၊ တခုဖြစ်ပွားရှိလာလျှင် တခုချုပ်ပျက်သေဆုံးရ၏။

တေဇောကာယ၌လည်း သီတကာယ, ဥဏှကာယ, နှစ်မျိုးဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကြ၏၊ ဤခန္ဓာကိုယ်၌ သီတကာယ လာလျှင် ဥဏှကာယသည် ချုပ်ပျက် သေဆုံးရ၏၊ ဥဏှကာယလာလျှင် သီတကာယသည် ချုပ်ပျက်သေဆုံးရ၏၊ နာမကာယတို့တွင်လည်း ဝေဒနာကာယတွင် သုခကာယတမျိုး ဒုက္ခကာယ တမျိုး ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကြ၏၊ အသီးအသီး အကြောင်းကိုရ၍ တခု ဖြစ်ပွားရှိလာလျှင် တခု ချုပ်ပျက်သေဆုံးရ၏၊ နေပူ၌ နေ၍ ဒုက္ခကာယ ဖြစ်ပွားရာ အရိပ်သို့ ဝင်လျှင် ထိုဒုက္ခကာယ ချုပ်ပျက်သေဆုံးရ၏၊ သုခ ကာယဖြစ်ပွားရှိလာ၏၊ တဖန် အရိပ်မှ နေပူသို့ထွက်ပြန်ရာ သုခကာယ ချုပ်ပျက်ပြန်၏၊ ဒုက္ခကာယ ဖြစ်ပွားပြန်၏၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကြကုန်သော ရူပကာယအပြား နာမကာယအပြား တို့သည် အလွန်များပြားကုန်၏။

အလုံးစုံကို အကုန်ခြုံ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဆိုပါသည်ဟု ဆိုခဲ့သော် သင်၏ ဗုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည် အလွန်များကုန်ရာ၏ဟု ဆိုလေ၊ အချို့အချို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဆိုပါသည်ဟူ၍ကား ဆိုနိုင်ရန်အခွင့်ပင်မရှိ၊ ခန္ဓာကိုယ်တခု၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ အကုဋေမက များပြားသည်ကို အလိုမရှိသည့်အတွက် အလုံးစုံကို အကုန်ပေါင်း၍ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တယောက်သာ ဖြစ်ပါသည် ဆိုလတ္တံ့။

ထိုအခါ၌ သင်၏ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည် ရူပကာယ နာမကာယတို့မှ တခြားတပါးလော၊ သို့မဟုတ် ရူပကာယ နာမကာယတို့မှ တခြား တပါးမဟုတ် ထိုရူပကာယနာမကာယတို့ကိုပင်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟု ဆိုရသလောဟု ထပ်၍မေးရာ၏။

ထိုတရားတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ အတ္တာဟုယူသော သူသည် တခြားတပါး ဟူ၍ ယူခွင့်ပြောခွင့် မရှိပြီ၊ ထိုတရားတို့ကိုပင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟု ဆိုရပါသည် ဟူ၍သာ ပြောခွင့်ရှိ၏။

ထိုအခါ၌ ထိုတရားတို့ကို ခေါ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည် ထိုတရားတို့ များပြားကုန်လျှင် မများဘဲ နေနိုင်မည်လော၊ တယောက် ထည်း ဖြစ်နိုင်မည်လောဟု မေးရာ၏။

www.dhammaransi.com

ထိုတရားတို့ကိုပင် ခေါ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည် ထိုတရားတို့ ခဏမစဲ အနဲနဲချုပ်ကြသေဆုံးကြကုန်လျှင် မချုပ်ဘဲ မသေဘဲ နေနိုင်မည်လော၊ တနာရီ တရက် တနှစ် စသည် အသက်ရှည်၍ နေနိုင်မည်လော၊ ပူမှုကို ပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်ခဲ့လျှင် ပူမှုသေလျှင် ထိုပူမှုကိုခေါ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သေရမည်၊ အေးမှုကို ပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်ခဲ့လျှင် အေးမှုချုပ်လျှင် ထိုအေးမှုကိုခေါ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သေရမည်၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် စစ်ဆေး၍ပြခဲ့သည်ရှိသော် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဟူ၍ မရှိကြောင်းထင်ရှားလတ္တံ့၊ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မရှိခဲ့လျှင် ရုပ်နာမ် တရားသည် ဘယ်သူ၏ အတ္တဟု ဆိုဘွယ်မရှိ၊ဓမ္မအစု ဓာတ်အစု သက်သက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု ထင်ရှား လတ္တံ့။

ဤစကား၌ရုပ်နာမ်တို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သတ္တဝါဟူ၍ငါဟူ၍ မည်သူမည်ဝါ ဟူ၍ မိန်းမ ယောကျ်ားဟူ၍ ဦးခေါင်း ခြေလက်စသည်ဟူ၍ ဆံပင်မွေးညှင်း စသည်ဟူ၍ ထင်မှတ် စွဲလမ်းမှုသည်ကား အနိစ္စဟူ၍ စွဲလမ်းမှုမည်၏၊ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်၏ အရာပေတည်း။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သင်ဆို၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရကို ပြပါဆိုလျှင် ရုပ်နာမ်ကိုပင် ပြလတ္တံ့၊ထိုရုပ်နာမ်သည်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အနှစ်သာရ အတ္တလော၊ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသို့ လိုက်၏လော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုရုပ်နာမ်တို့၌ အစိုးရ၏လော၊ ဖြစ်မှုအလုံးစုံ ပုဂ္ဂိုလ့်အလိုနှင့် တထပ်ထည်းကျ၏လောဟုမေးရာ၌ အနှစ်သာရအတ္တဟုတ်၏ အလိုသို့လိုက်၏ အစိုးရ၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုအလုံးစုံ တထပ်ထည်းကျ၏ဟု ထင်မှတ် စွဲလမ်းမှုသည် အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းမှုမည်၏၊ အနတ္တာ နုပဿနာဉာဏ်၏ အရာဖြစ်၏။

ဤသို့စွဲလမ်းချက် ၂-ပါးအနည်းငယ်မျှသာထူးကြသည်၊အနိစ္စစွဲလမ်းချက် ပျောက်လျှင် ထိုအတ္တစွဲလမ်းချက်လည်း ပျောက်တော့သည်၊ အနိစ္စာနုပဿနာ ဉာဏ် အမြင်ပေါက်ခဲ့လျှင် အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ် အလိုလို ပြီးစီးတော့သည် ဟူ၍မှတ်။

> ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဟုတ်သော်လည်း ရုပ်တရား နာမ်တရား တို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သတ္တဝါဟူ၍ ငါဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၏ အတ္တသာရ ဟူ၍ ငါ၏အတ္တသာရဟူ၍စွဲလမ်းမှုသည် အဘယ်အပြစ်ဖြစ်ရာသနည်း၊ သူ့အသက်ကို သတ်မှုလည်း မဟုတ် သူ့ဥစ္စာကို ခိုးမှုလည်းမဟုတ် မုသားဆိုမှုစသည်လည်း မဟုတ်ပါတကား ဆိုငြားအံ့။

ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ အနှစ်သာရအတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းမှုသည် ဒိဋ္ဌိပေတည်း၊ သူ့အသက်ကိုသတ်မှု အစရှိသော ခပ်သိမ်းသော

www.dhammaransi.com

ဒုစ္စရိုက်တရားတို့သည် ဤဒိဋ္ဌိမှ ပေါက်ပွားကြကုန်သော ဒိဋ္ဌိ၏ သားမြေးတို့ သာတည်း၊ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ "ပရမံဝဇ္ဇံနိဒဋ္ဌဗ္ဗာ" ဟုမိန့်ကြကုန်၏။ ပရမံ၊ အလွန်အကဲဆုံး ဖြစ်သော။ ဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်၏။ ။ခပ်သိမ်းသော အပြစ်တို့တွင် ဒိဋ္ဌိကဲ့သို့ အပြစ် ကြီးသော တရားဟူ၍ တစုံတခုမျှ မရှိဆိုသည်။

ဒိဋ္ဌိသည်အလွန်စည်းကားလှသော အဆိပ်ပင်ကြီးနှင့်တူ၏၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုစ္စရိုက်တရားတို့သည် အဆိပ်ပင်ကြီး၌ သီးကုန်သော အဆိပ်သီးတို့နှင့် တူကုန်၏၊အပြစ်ကြီးကျယ်ပုံကိုထင်လျားအောင်ပြဆိုဦးအံ့၊ ခပ်သိမ်းသောဒုစ္စရိုက် ဟောင်းတို့သည်လည်း ဤအတ္တဒိဋ္ဌိ၌တွယ်၍ သံသရာ၌ သတ္တဝါ၏ သန္တာန်သို့ အစဉ်လိုက်ကြရကုန်၏၊ခပ်သိမ်းသော ပစ္စုပ္ပန် ဒုစ္စရိုက်တို့သည်လည်း ဤအတ္တ ဒိဋ္ဌိမှ ထွက်ကုန်၏၊ ရှေးသို့ဘဝအဆက်ဆက်ဖြစ်ပွား၍သွားကြလတ္တံ့ကုန်သော ဒုစ္စရိုက်သစ် အနန္တတို့သည်လည်း ဤအတ္တဒိဋ္ဌိမှချည်း ထွက်ကြကုန်လတ္တံ့။ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ အပါယ် ၄-ဘုံ ဟူ၍ ရှိနေရသည်ကား ဤအတ္တဒိဋ္ဌိ၏ အတွက်ပေတည်း။ ။အဘယ့်ကြောင့် သိရသနည်းဟူမူကား—

(၁) သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒိဋ္ဌိကိုပယ်သည့် အတွက် အပါယ် ၄-ပါးတို့မှ အချင်းခပ်သိမ်း လွတ်ကုန်၏ဟူ၍ရင်း၊

(၂) သေသည်၏ နောက်၌ပေါက်လွတ် လျောက်လျား ပရမ်းပတာ ကံပစ်ချရာ ကျရောက်မြဲ ဖြစ်သော ဝိနိပါတဟူသော အလွန် ဆိုးဝါးလှသော သံသရာဘေးကြီးမှ အချင်းခပ်သိမ်း လွတ် ကုန်၏ဟူ၍ရင်း၊

(၃) ဒိဋ္ဌိကိုပယ်သည့် အတွက် ဤဘဝမှစ၍ ဘဝအဆက်ဆက် ကမ္ဘာ အဆက်ဆက် အစဉ်ထာဝရ မြဲသော သီလ,သမာဓိ, ပညာဂုဏ် မြဲသောသုဂတိသမ္ပတ္တိ ဘဝရှိကုန်၏ဟူ၍ရင်း၊

(၄) ဤသံသရာ၌ တဘဝတဘဝလျှင် တမျိုးတမျိုး ဆိုးဆိုး ဝါးဝါး ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားပြောင်းလဲမှုဟူသော အလွန် စက်ဆုပ်ဘွယ် ကောင်းလှသော ပုထုဇ္ဇနိဘေးကြီးမှ အပြီးကင်းလွတ်၍ သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာလျှင်အစဉ်ထာဝရ ကိုးကွယ်ရာမြဲကြ လေကုန်၏ ဟူ၍ရင်း၊

ဟောတော်မူသောကြောင့် ဤသံသရာ၌ အယုတ်တမာ ဆိုးဝါးစွာသော အပြစ် ဟူသမျှတို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိမှချည်း ထွက်ကုန်၏ဟု သိအပ်လေသတည်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာဟူသည်လည်း ဤအတ္တဒိဋ္ဌိ၏ နောက်လိုက် နောက်ပါမျှသာတည်း။

www.dhammaransi.com

(၁၁၈) အနုတ္တဝိဘာဝနာနိဿယ

ဤအရာ၌ အနုတ္တဒီပနီစာအုပ်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အပြစ်ကိုပြဆိုခဏ်း, သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရခြင်း၏ အကျိုးအာနိသံသကို ပြဆိုခဏ်းများသည် ဤစောဒနာစကား၏ အဖြေချည်းပင်တည်း။

ရုပ်နာမ်တရားကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ အတ္တသာရဟု စွဲလမ်းမှုသည် အဘယ်အပြစ်ရှိရာသနည်းဟူသော စောဒနာစကားကို ဖြေဆိုချက်ပြီး၏။

အသာရကဋ္ဌေနအနုတ္တာဟူသောပုဒ်အနက်ပြီး၏။

အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အလိုသို့ မလိုက်သောကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမည်၏–ဟူသော အနတ္တပုဒ် အနက်တို့ကိုမူကား ဘာဝနာဒီပနီစာအုပ်မှာ ကျယ်ဝန်းစွာ ပြဆိုလျက်ရှိလေ၏။

အနတ္တဝိဘာဝနာ၊ အနတ္တပုဒ်အနက်ကို ထင်စွာပြရာပြကြောင်းဖြစ်သော စကားရပ်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

အနတ္တဝိဘာဝနာနိဿယပြီး၏။

www.dhammaransi.com

သစ္စာဒီပနီ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

သစ္စာအနက် ၁၆-ချက်

နမောရတနတ္တယဿ။ ။"စတုသစ္စဝိနိမုတ္တာ ဒေသနာ နာမ နတ္ထိ" ဟူသည်နှင့်အညီ ဘုရားမြတ်စွာ၏ ဒေသနာ ဟူသမျှသည် သစ္စာလေးပါးမှ လွတ်သောမည်သည်မရှိ၊ သစ္စာလေးပါးသို့သာ ကိုင်းကြ ရှိုင်းကြရကား သာသနာတော်မြတ်၌ သစ္စာ လေးပါးတရားသည် အထွတ်အမြတ် အချက် အချာဖြစ်ခဲ့၍ အလွန်စွဲမြဲခြင်းငှာ ထိုက်လှသော သစ္စာအနက် တဆဲ့ခြောက်ချက်ကို အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ သိသာရုံမျှ ပြဆိုအံ့။

(၁) ဒုက္ခဿ ပီဠနဋ္ဌော၊ သင်္ခတဋ္ဌော၊ သန္တာပဋ္ဌော၊ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော။
(၂) သမုဒယဿ အာယူဟနဋ္ဌော၊ နိဒါနဋ္ဌော၊ သံယောဂဋ္ဌော၊ ပလိဗောဓဋ္ဌော။
(၃) နိရောဓဿ နိဿရဏဋ္ဌော၊ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ အမတဋ္ဌော၊ အသင်္ခတဋ္ဌော။
(၄) မဂ္ဂဿ နိယျာနဋ္ဌော၊ ဟေတုဋ္ဌော၊ ဒဿနဋ္ဌော၊ အဓိပတေယျဋ္ဌော။

၁။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ ပီဠနဋ္ဌော၊ နှိပ်စက်အပ်သော သဘော, နှိပ်စက်တတ်သောသဘော, နှိပ်စက်ခြင်းသဘောလည်း တပါး။ သင်္ခတဋ္ဌော၊ အဘန်ဘန်ပြုစုပျိုးထောင်အပ်သော သဘောလည်းတပါး။ သန္တာပဋ္ဌော၊

www.dhammaransi.com

အဘန်ဘန် ပွားလောင်စေ တတ်သော သဘော ပူပန်စေအပ်သော သဘော ပူပန်ခြင်းသဘောလည်း တပါး။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ဖရိုဖရဲဘောက်လှဲဘောက်ပြန် ဖြစ်တတ်သော သဘောလည်းတပါး။ ။(ဒုက္ခအနက်လေးချက်)။

၂။ သမုဒယဿ၊ သမုဒယသစ္စာ၏။ အာယူဟနဋ္ဌော၊ ဒုက္ခဝဋ္ဋ ဒုက္ခမှုတို့ကိုစုဆောင်းဆည်းပူးတတ်သော သဘောလည်းတပါး။ နိဒါနဋ္ဌော၊ ဒုက္ခဝဋ္ဋ ဒုက္ခမှုတို့ကို တရံမစဲ အမြဲပေးအပ်ဆောင်နှင်းတတ်သော သဘောလည်းတပါး။ သံယောဂဋ္ဌော၊ ဒုက္ခဝဋ္ဋ ဒုက္ခမှုတို့နှင့်သာ လွန်စွာ ယှဉ်တွဲတတ်သော သဘောလည်းတပါး။ ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ ဒုက္ခလက်မှမထွက်ရအောင် နှောင့်ရှက်တားမြစ်တတ်သော သဘောလည်းတပါး။ ။(သမုဒယ အနက်လေးချက်)။

၃။ နိရောဓဿ၊ နိဗ္ဗာန်၏။ နိဿရဏဋ္ဌော၊ ဒုက္ခဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ်ထွက်မြောက်သော သဘောလည်းတပါး။ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ဒုက္ခ အနှောင့်အရှက်မှ ဆိတ်ငြိမ်သော သဘောလည်းတပါး။ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ ပြုစုပျိုးထောင်မှုမှ ကင်းလွတ်သောသဘောလည်းတပါး။ အမတဋ္ဌော၊ အိုခြင်းနာခြင်း သေခြင်းမှ ကင်းလွတ်သော သဘောလည်းတပါး။ ။(နိရောဓအနက်လေးချက်)။

၄။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၏။ နိယျာနဋ္ဌော၊ ဝဋ်မှဆန်တက်နိဗ္ဗာန်ဘက်သို့ ထွက်ကြောင်း ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်း အစစ်အမှန်ဖြစ်သောသဘောလည်းတပါး။ ဟေတုဋ္ဌော၊ လောကုတ္တရာ မြတ်စွာအထူး ဂုဏ်ကျေးဇူးအပေါင်းတို့၏ ကောင်းစွာခိုင်ကြည် တည်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေနိုင်သော သဘောလည်းတပါး။ ဒဿနဋ္ဌော၊ အနမတဂ်ဘဝစက်ဝယ် အိပ်မက်တွင်မျှ မမြင်စဘူး အထူးအချွန် အလွန်မြတ်လှ နိဗ္ဗာနကို လဝန်း နေဝန်း ပေါ်တက်ထွန်းသို့ ရှန်းရှန်းမြိုင်မြိုင် မြင်စွမ်းနိုင်သော သဘောလည်းတပါး။ အဓိပတေယျဋ္ဌော၊ အဓိသီလ စိတ္တပညာ သိက္ခာသုံးခု ရဟန်းမှုတွင် သူ့ပြင်မရှိ ကြီးဘိတုလွတ် အထွတ်အထိပ် ဖြစ်သောသဘောလည်းတပါး။ ။(မဂ္ဂအနက်လေးချက်)။

ဒုက္ခသစ္စာအနက် ၄-ချက်

စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဝှာ, ကာယ, မနော-အဇ္ဈတ္တိကာယတနခြောက်ပါး။ ။ရူပ, သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗ, ဓမ္မ-ဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါး။ ။ ဓမ္မမှာ စေတသိက် ၅၂ ပညာသ, သုခုမ ရုပ်သောဠသ, နိဗ္ဗာန်ကိုယူ။ ။စေတသိက် ၅၂ ပညာသတွင်—

www.dhammaransi.com

(၁) လောဘသည် သမုဒယသစ္စာမည်၏။
(၂) လောကုတ္တရာမဂ်စိတ်လေးခုမှာရှိသော ပညာ, ဝိတက်, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ, သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ-ဤစေတသိက်ရှစ်ခုသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။
(၃) နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။
(၄) ကြွင်းသောလောကီဓမ္မစုနှင့် တကွ အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။

အာယတနကိုမူတည်၍ သစ္စာလေးပါး အကျဉ်းခွဲနည်း။ ။ဤ၌ကား လူအများတို့သိနိုင်ရန် စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဝှာ, ကာယ, မနောနှင့် ဒါနသီလ ဘာဝနာသုံးပါးကို ဒုက္ခသစ္စာခဏ်းတွင် ဘော်ဆိုမည်။

အရိယသစ္စာ ဆိုသည်ကား တရံတခါမှာမှ ဘောက်ပြန်ခြင်း မရှိသော အမှန်ချည်းဆိုလိုသည်။

* နှိပ်စက်, ပြုပြင်၊ ပူပင်, ဘောက်လှဲ၊ ဒုက္ခမြဲ။

ဤသဘောလေးချက်ရှိသော တရားဖြစ်ခဲ့လျှင်ဒုက္ခသာ အမှန်၊သုခဆိုလျှင် အမှား။

* ကျွတ်လွတ်, ဆိတ်ကွေ၊ မသေ,မပြု၊ သုခအမှန်။

ဤသဘောလေးချက်ရှိသော တရားသည်သာဒုက္ခငြိမ်းမှုသုခအမှန်၊သည်မှတပါး ဒုက္ခငြိမ်းမှုဟူ၍မရှိ၊ သုခအမှန်ဟူ၍မရှိ။

* ဆည်းပူး, နှင်းဆောင်၊ ဘွဲ့နှောင်, နှောင့်ရှက်၊ အချက်လေးပါး၊ ဒုက္ခပွား။

ဤသဘောလေးချက်ရှိသော တရားသည် ဒုက္ခကိုသာ ပွားစေတတ်သည် အမှန်၊ သုခကိုပွားစေတတ်သည်ဆိုလျှင် အမှား။

* ထွက်မြောက်, တည်ခိုင်၊ မြင်နိုင်, ကြီးကဲ၊ သူ့လမ်းမြဲ။

ဤသဘော လေးချက်ရှိသော တရားသည်သာ ဒုက္ခငြိမ်းလမ်း သုခဆိုက်လမ်း အမှန်၊ သည်မှတပါး ဒုက္ခငြိမ်းလမ်းဟူ၍မရှိ၊ ဤကဲ့သို့သော အရာ၌ စက္ခုဆိုလျှင်ပသာဒစက္ခုနှင့်တကွ သမ္ဘာရစက္ခုကိုသိလေ။

စက္ခုသည် ဘယ်သဘောရှိသနည်း—စစ်။

* နှိပ်စက်, ပြုပြင်၊ ပူပင်, ဘောက်လှဲ၊ ဒုက္ခမြဲ။

ဤသဘောရှိ၏၊ ဤသဘော ရှိခဲ့လျှင် စက္ခုကို ဒုက္ခဟုမြင်မှ အမှန်၊သုခဟုမြင်လျှင်အမှား၊ စက္ခုကိုကြောက်ဘွယ်လန့်ဘွယ်ဟုမြင်မှအမှန်၊ ခင်ဘွယ်မက်ဘွယ်မြင်လျှင် အမှား၊ "နှိပ်စက်, ပြုပြင်, ပူပင်, ဘောက်လှဲ"ဟူသောဒုက္ခသဘောလေးချက်တွင် စက္ခုမှာ နှိပ်စက်မှုအဘယ်နည်း။

www.dhammaransi.com

ဆင်းရဲမှ တယောက်မှာ ကိုယ်တွင်းရောဂါ ကြီးလှစွာသော သားငယ်နှစ်ယောက် ပြိုင်ဘွား၏၊ရောဂါကသားငယ်တို့ကို နှိပ်စက်၏၊ သားငယ်တို့ကအမိဆင်းရဲမကို နှိပ်စက်၏၊ ရောဂါသည် ထိုဆင်းရဲမ၏ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေကပ်ခြင်းသည် ဆင်းရဲမကိုနှိပ်စက်ခြင်းပင်ဖြစ်၏၊ ဤအတူ ဇာတိဘေးက စက္ခုကိုနှိပ်စက်ရာ စက္ခုက မိမိမှီရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိပ်စက်၏၊ ဇာတိဒုက္ခရှိသော စက္ခု၏ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိပ်စက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏၊ ဆင်းရဲမမှာအမှာမွေးသားငယ်နှစ်ယောက်ကို သုတ်သင်မှု ပြုစုမှု ကျွေးမွေးမှု စောင့်ရှောက်မှုနှင့် နေ့စဉ်အတိုင်း ပူပန်ပင်ပန်းရသည်ကို နှိပ်စက်မှုဆိုသည်၊ စက္ခုမှာလည်း သုတ်သင်မှု ပြုစုမှု ကျွေးမွေးမှု စောင့်ရှောက်မှု နှင့် ပူပန်ပင်ပန်းရသည်ကို နှိပ်စက်မှုဆိုသည်။

စက္ခုမှာ ဇာတိဘေးဆိုသည်ကား မျက်လုံးမှာရှိသော သလိပ်သည်းခြေသွေးလေပျက်မှုကြောင့် မျက်လုံးမှာ ရောဂါအမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်မှု သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓမှ နာလောက်ကျွင်လောက် ဘောက်ပြန် ပျက်စီးလောက်သော ဥပဒ်ဒဏ်ချက်ထိပါး၍ မျက်လုံးမှာအနာဥပဒ် ဖြစ်ပေါ်မှု သည်လည်းကောင်း စက္ခုမှာဇာတိဘေးမည်၏၊ အဇ္ဈတ္တမှုဒင်း ဗဟိဒ္ဓမှုဒင်း လုံ့ဆော်သောဝိရောဓိအကြောင်း ဆိုက်တိုက်လာခဲ့သည်ရှိသော် စက္ခုမှာ ထိုဇာတိဘေး မဖြစ်နိုင်သောနာရီဟူ၍မရှိ၊ ဘယ်နာရီမှာမဆို ဘယ်ခဏမှာမဆို ထိုဇာတိဘေး ဖြစ်နိုင်သည်ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ခွင့်ဖြစ်လမ်းစုကို ရှောင်ကြဉ်မှု စောင့်ရှောက်မှုတို့ဖြင့် စက္ခုအတွက် များစွာ ကျဉ်းမြောင်း ကြပ်တည်းကြ၏၊ စက္ခုကို ကိုယ်အင်္ဂါတခုပြု၍ နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ဆိုခဲ့ပြီးသော စက္ခု၏ ဇာတိဘေး တို့ကိုလည်း ကိုယ်အင်္ဂါပြု၍ နေကြသည်သာဖြစ်၏။ ။ဤကားဇာတိဘေးအတွက်နှင့် စက္ခု၏နှိပ်စက်မှုပြပုံတည်း။

ဇရာ ဘေးအတွက် မရဏ ဘေးအတွက် သောက ဘေးအတွက် ပရိဒေဝ ဘေးအတွက် ဒုက္ခဘေး အတွက် ဒေါမနဿဘေးအတွက် ဥပါယာသဘေးအတွက်နှင့် စက္ခု၏ နှိပ်စက်မှုတို့ကိုလည်း နေရာကျဆိုလေ။

ကြည်လင်ရှင်လန်း အေးချမ်းစွာနေသောစက္ခုမှာပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဝိရောဓိအကြောင်း ဆိုက်တိုက်လာလျှင် ဘယ်အခါမဆိုကြည်လင်ရှင်လန်းအေးချမ်းမှု ဆုတ်ယုတ် ကွယ်ပျောက် နိုင်သည်ကား ဇရာဘေး မရဏဘေး သင့်ချက်ပေတည်း၊စက္ခုအတွက်နှင့်စိတ်ပူခွင့်ဆိုက်၍ စိတ်ပူမှု ငိုခွင့်ဆိုက်၍ငိုရမှု ကျင်နာ

www.dhammaransi.com

ခွင့်ဆိုက်၍ ကျင်နာရမှု နှလုံးမသာခွင့်ဆိုက်၍ နှလုံးမသာရမှု အရှိက်တင်ပင်ပန်းခွင့် ဆိုက်၍ ပင်ပန်းရမှုသည် စက္ကုမှ ဖြစ်သော ဘေးစု သည်သာတည်း။

ပိဋ္ဌနင္ဂအမြွက်ပြချက်ပြီး၏။

သဘောလေးချက်တွင် စက္ခုမှာပြုပြင်မှု အဘယ်နည်း၊စက္ခုသည်အနိစ္စမျိုးဖြစ်ခဲ့၏၊ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ဆည်းပူးသော်လည်း အပျက်အဆုံးမရှိသော နိစ္စစက္ခုဟူ၍ ပေါ်လာရိုးမရှိ၊ ပြုပ္ပွာ့စက္ခုကို တဘဝသာ ရ၏၊ ထိုပြုပ္ပွာ့ဘဝဆုံးလျှင် ထိုစက္ခုလည်းပျက်ဆုံးလေ၏၊ ရှေးဘဝ၌ တောထွက်၍ စျာန်ကို ရအောင် အပင်ပန်းခံမှု ရပြီးသောစျာန်ကို ပွားများမှု မပျောက်ပျက်အောင် စောင့်ရှောက်မှုတို့ငှါ တဘဝလုံးအပင်ပန်းခံခဲ့ရသော သခ်ါရဒုက္ခတို့သည် ထိုဘဝ ပြုပ္ပွာ့စက္ခုပျက်ဆုံးရာတွင် တလုံးတည်း ပါလေကုန်၏၊ နေ့တွက်နှင့်လုပ်သော ကူလီမှုနှင့်တူ၏၊ တနေ့လုံး အပင်ပန်းခံနိုင်လျှင် ပိုက်ဆံတမတ် သုံးမူးရ၏၊ တနေ့လုံး အပင်ပန်းခံရသော ဗျာပါရမှုတို့သည် ထိုပိုက်ဆံကို သုံးစွဲ၍ကုန်ဆုံးရာတွင်တလုံးတည်းဆုံးလေ၏၊ ပိုက်ဆံကိုလိုချင်ပြန်လျှင် တဘန်လုပ်ပြန်မှ ရတော့သည်။

တောဘူမကာ သုခအကျိုးငှာ အားထုတ်သော အမှုတို့မည်သည် ဤကူလီမှုတို့ ကဲ့သို့ တနပ်စာမှုတို့သာတည်း၊ ထိုကြောင့် အနမတဂ္ဂသံသရာတွင် စျာန်သမာပတ်ကိုရသောဘဝလည်းအနန္တ ပြုပ္ပွာဖြစ်ခဲ့သော ဘဝလည်း အနန္တ ထိုစျာန်ထိုဘဝတို့ကို ယခုအိပ်မက် မက်ဘို့မျှ စမ်းထား ရှာဘွေမရ ရှိကြလေသည်၊ ထိုပြုပ္ပွာ့စက္ခုသည် ရှေးဘဝ၌ တင်ကူး၍ စျာန်သမာပတ်ကို အထမြောက်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်မှသာ နောက်ဘဝ၌ ဖြစ်ပေါ်လာမြဲ ဖြစ်၍ သခ်ါတမွေမည်၏၊ ပြုပြင်မှုဒုက္ခမြဲ၏၊ စျာန်သမာပတ်ကို အထမြောက်အောင် လုပ်ဆောင်အားစိုက်ရခြင်းဟူသော သခ်ါရ ဒုက္ခဘေးနှင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အမြဲနှိပ်စက်၏၊ ထိုစက္ခုကို အလိုရှိလျှင် ထိုသခ်ါရဒုက္ခ ဘေးကို ရှေးတဘဝလုံး မချိမဆံ့ခံရ၏။

စျာန်ကုသိုလ်လည်းအနိယတဓမ္မ ထိုစက္ခုလည်း အနိယတဓမ္မ ဖြစ်ခဲ့ကြ၍ စျာန်ကို အားထုတ်မှုတဘဝ ထိုစက္ခုကိုရမှုတဘဝ ဤသို့အနမတဂ္ဂပင် ဘဝများသော်လည်း နိစ္စစက္ခုဟူ၍ ပေါ်လာရိုးမရှိ၊ဤကဲ့သို့ နိစ္စမရှိသော တရားတို့အတွက်နှင့် ထိုတရားတို့၏ အကျိုးငှာ ပြုပြုသမျှသော ကာယကံမှု ဝစီကံမှု မနောကံမှုတို့သည် သခ်ါရဒုက္ခမှုသက်သက်တို့သာတည်း၊ ထိုစက္ခု၏အကြောင်း

www.dhammaransi.com

ဖြစ်သော ကုသိုလ်ချွန်သည်လည်း ရရှိသောလူ့စည်းစိမ် လူ့သုခ ဉာတိမိတ္တတို့ကို စွန့်မှုဒုက္ခ တောတောင်အရပ်တွင် ငြိုငြင်စွာခြိုးခြံ၍ နေမှုဒုက္ခ နေ့နေ့ညည မနေမနား အားထုတ်မှုဒုက္ခ ဤဒုက္ခတို့ကို ခံနိုင်မှ ချွန်တရားကိုရသည်၊ ရပြန်လျှင်လည်း ချွန်တရားမည်သည် အနည်းငယ်မျှ အခွင့်နှင့်ပင် လွှင့်ပါး ကွယ်ပျောက်တတ်သော အနိစ္စဓမ္မဖြစ်ခဲ့၍ မရမီ ကာလဇာထက်ပင် အသက်ထက်ဆုံး ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်ရသော ပရိဟရဏဒုက္ခ ဤကဲ့သို့ ဒုက္ခများစွာကို ခံနိုင်မှ ချောမောသောတရားဖြစ်သည်၊ချောမောပါမှ ပြဟ္မာ့စည်းစိမ်ကို ပေးနိုင်သည်၊ ပေးပြီးနောက် ထိုစည်းစိမ်ပျက်ဆုံးရာတွင် ထိုချွန်၏ အာနိသင်လည်း ကုန်ဆုံးလေ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အပါယ်နခမ်းမှာ တည်မြဲ တည်ပြန်၏။

ထိုချွန်ကို အသစ်တဘန် အားထုတ်ခွင့်ဆိုက်ပြန်၏၊ အားမထုတ်ခဲ့လျှင် အပါယ်သို့ မြုပ်မြဲမြုပ်ပြန်၏၊ ဤသို့လျှင် ထိုချွန်ကုသိုလ်သည် တဒင် တနပ်စာမျှသော ချမ်းသာကိုပေး၍ ပျောက်ဆုံးခြင်းအလား ရှိသောကြောင့် ထိုချွန်တရားသည်လည်း နိစ္စမျိုးမဟုတ်၊ အနိစ္စမျိုးသာ အမှန်ဖြစ်၏၊ အားထုတ်၍ရသော်လည်း အကျိုးမဲ့ပျောက်ပျက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ ရလိုရောက်လိုလျှင် တဘန်အားထုတ်ရ ပြန်၏၊ ရပြန် ရောက်ပြန်သော်လည်း အကျိုးမဲ့ ပျက်ပြုန်းဆုံးပါးလတ္တံ့သာ အမှန်ဖြစ်၏၊ ထိုတရားကိုအားကိုး၍ ထိုတရားအကျိုးငှာ အားထုတ်သမျှ ကြောင့်ကြစိုက်ကြသမျှသော ကာယကံမှု ဝစီကံမှု မနောကံမှု ကုသိုလ်မှု အကုသိုလ်မှုတို့ကို အချည်းနှီး ပွပန်ပင်ပန်းရသော သင်္ခါရဒုက္ခဘေးဆိုသည်။

တနေ့ ပင်ပန်းစွာလုပ်ဆောင်လျှင် ကုဋ္ဌေတရာတန်ရသော အလုပ်တခုလည်းရှိ၏၊ တနေ့စာ တမတ်ငွေမျှကို ရသောအလုပ်တခုလည်းရှိ၏၊ တနပ်စာ တမတ်ငွေကို သာယာအားရ၍ ထိုအလုပ်နှင့်သာ နေခဲ့လျှင် တသက်လုံးနေ့ရှိသမျှ ထိုအလုပ်ခွင်က ထွက်ရ ငြိမ်းရရန် စခန်းမရှိ၊ ကုဋ္ဌေတရာတန်ရသော အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့လျှင် တနေ့ အပင်ပန်းခံသည့်အတွက် တသက်လုံးချမ်းသာ၏၊ ထိုအခါ နေ့ရက်စုသည် လိမ်မာသောသူမှာ ငွေကုဋ္ဌေတရာ တရာစီ တန်၏၊ မလိမ်မာသောသူမှာ တမတ်ငွေသာတန်၏၊ တမတ်ငွေကို သာယာ၍ ကုဋ္ဌေတရာ တရာတန်သော နေ့တွေကို အကုန်ဖြုန်း၏၊ တမတ်ငွေ နေ့စဉ် ရသည့်အတွက် ကုဋ္ဌေတရာ နေ့စဉ်ဆုံးရှုံး၏၊ အကြင်သူသည် တမတ်ငွေကို သာယာ၏၊ ထိုသူကို တမတ်ငွေသည် ကူလီလုပ်မှု သင်္ခါရဒုက္ခနှင့် တဘဝလုံးနှိပ်စက်၏၊ ကုဋ္ဌေတရာငွေကို နေ့စဉ် နေ့တိုင်း ဆုံးရှုံးစေ၏။

www.dhammaransi.com

အနိစ္စမျိုးဖြစ်သော စက္ခုသည် တမတ်ငွေနှင့်တူ၏၊ ထိုစက္ခုကို သာယာ၍ အားထုတ်ကြသော ကာယကံမှု ဝစီကံမှု မနောကံမှု ကုသိုလ်မှု အကုသိုလ်မှု စုသည် ထိုကူလီအလုပ်ငယ်မှုနှင့်တူ၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် ကုဋေတရာ ငွေချမ်းသာ သော သေဌေးစည်းစိမ်နှင့် တူ၏၊ထိုနိဗ္ဗာန်ကို ရောက်စေနိုင်သော ကာယကံမှု ဝစီကံမှု မနောကံမှု ကုသိုလ်ဘာဝနာမှုသည် ထိုကူလီအလုပ်ကြီးနှင့် တူ၏၊ သံသရာ၌ ဘဝအဆက်ဆက်တွေသည် ထိုနေ့ရက်တွေနှင့် တူ၏၊ စက္ခုစသော အဇ္ဈတ္တခန္ဓာ၏ အကျိုးငှာ အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုနှင့် ကုန်ခဲ့သောဘဝ အဆက် ဆက်တို့သည် မလိမ်မာသူ ကူလီယောကျ်ား ဖြုန်း၍ ပစ်သော နေ့ရက်တွေနှင့် တူကုန်၏။

ကြိုးပမ်းမှု အနမတဂ္ဂ ရှိပြီး ဖြစ်ပါလျက် တနပ်စာမှုတွေသာ ဖြစ်ခဲ့၍ ယခု လည်း နှလုံးအတွင်းမှာ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာဟူသော အပါယ်မျိုး ကြီးပွားစည်ပင် လျက် အပါယ်ဘေးတန်းလန်း အဝိစိဘေးတန်းလန်း ရှိနေကြသောအမှုသည် တမတ်တန် အလုပ်နှင့်သာ လာခဲ့၍ အနှစ်တရာရှိသော်လည်း ကူလီအလုပ်မှ မကျွတ်ရသည်နှင့် တူ၏၊ထိုကူလီမှာ နေ့စဉ်ပင်ပန်း၍ အနှစ်တရာရှိသော်လည်း တမူးတမတ်မျှ အဖတ်ရှာ၍ မရသကဲ့သို့ အနမတဂ္ဂဘဝအစဉ်ကြိုးပမ်းခဲ့ပါ လျက် ယခုသာသနာတွင် ကျွတ်ပွဲဝင်ရန် တစွန်းတစမျှ စမ်းထားရှာဘွေမရ ရှိကြလေသည်။

အနှစ်တရာတိုင်၍မှ ကူလီအလုပ်က ကျွတ်ခွင့်မရသော ထိုကူလီယောကျ်ား ၏ တသက်လုံး အားထုတ်လုပ်ဆောင်မှုတွေသည် အကျိုးမကြီးအချည်းနှီး သော သင်္ခါရဒုက္ခမှုစုသာတည်း၊ ထိုအတူ စက္ခုစသော အနိစ္စဓမ္မတို့၏အကျိုး ငှာ ပင်ပန်းကြရသော အမှုစုသည် အနမတဂ္ဂ ဘဝသံသရာ ကြာကြီး ကြာသော်လည်း အပါယဒုက္ခမှမလွတ်ရ ခွေးဖြစ်မှုမှ မလွတ်ရ ဝက်ဖြစ်မှုမှ မလွတ်ရ အဝိစိကျမှုမှမလွတ်ရ နူမှုမှမလွတ်ရ ရွှဲမှုမှမလွတ်ရ မိုက်မှုရူးမှုမှ မလွတ်ရသည်ဖြစ်၍ အကျိုးမကြီး အချည်းနှီးသောသင်္ခါရဒုက္ခမှုစုသာတည်း၊ အထက်နတ် ပြဟ္မာတို့၏ စက္ခုမှာ ရှေးရှေးဘဝ၌ ကံကို အားထုတ်ရသော သင်္ခါရ ဒုက္ခမှုသည် ကြီးကျယ်၏၊ စက္ခုကိုရသောနောက်ဘဝ၌ ဆောင်ရွက် မွေးမြူရသော သင်္ခါရဒုက္ခ မကြီးလှ၊ လူတို့၏စက္ခု၌ကား ရှေးဘဝ၌ ကံကို အားထုတ်ရသော သင်္ခါရဒုက္ခထက် စက္ခုကိုရသော နောက်ဘဝ၌ ထိုစက္ခုကို ဆောင်ရွက် မွေးမြူရသော သင်္ခါရဒုက္ခသည် အလွန်ကြီးကျယ်၏။

မီးကို လုပ်ကျွေးသော ပုဏ္ဏားတို့၏အမှုနှင့်တူ၏၊ မိမိဘွားမြင်စဉ်အခါ မိဘ တို့ယူ၍ မသေရအောင် မွေးမြူ၍ထားသောမီးကို တဆဲ့ခြောက်နှစ်အရွယ်

www.dhammaransi.com

ရောက်သောအခါ ထိုမီးကိုယူ၍ အသက်ထက်ဆုံး မသေရအောင် လုပ်ကျွေး နိုင်ပါလျှင် ဖြဟ္မာ့ပြည်သို့ လားရသည်ဟု မိစ္ဆာအယူရှိ၏၊ မိစ္ဆာအယူမျှသာ တည်း၊ ထိုအယူကို အမြဲယူ၍ မီးကိုလုပ်ကျွေး၍ သေလွန်လျှင် အပါယ်သို့ ကျ၏၊မီးမည်သည် မီးစာရှိမှ မိုးလေစသော အန္တရာယ်လည်း လွတ်ကင်းမှ တည်နေသည်။

ညောင်ပင်တို့မှာ မျိုးစေ့၏အမှုကား အညွန့်အညှောက် ပေါက်ရုံမျှသာ ပြခန်းသည်၊ အညွန့်အညှောက် ဖြစ်ပြီးနောက် ထိုညောင်ပင်၏ ကြီးပွားမှု စည်ကားမှု နှစ် လ အရှည်တည်မှုမှာ မြေဥတု ရေဥတုတို့၏ အတွက် တာဝန် ပေတည်း။ ၊ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါ၌ ညောင်ပင်နှင့် လူ့ခန္ဓာတူ၏၊မျိုးစေ့နှင့် ကံ တူ၏၊ မြေခတ်နှင့် အဇ္ဈတ္တဥတု တူ၏၊ မိုးရေနှင့် နေ့စဉ် မျိုအပ်သော အာဟာရတူ၏။

ဆီ ရေနံ အသစ်အသစ် အလျှဉ် ဆက်လက်အောင် လောင်း၍ပေးမှ မီးတောက်အသစ်အသစ် အလျှဉ်ဆက်လက်ပွား၍နေသည်ကို တည်နေသည်ဟု ဆိုရသည်၊ဆီ ရေနံ အသစ် အလျှဉ်ပြတ်၍ မီးတောက်သစ်ပွားမှု ပြတ်စဲသည်ကို မီးတောက်သေသည်ဟု ဆိုသည်၊ မျက်တောင်တခတ်မျှ ကာလအတွင်းမှာပင် အသစ်အဟောင်းကူးပြောင်းဆက်လက်မှု အထောင်မကများ၏၊ထိုအဟောင်း အသစ် ကူးပြောင်းလဲလှယ်ရာ အချက်အချက်စုသည် မီးတောက်၏သေဆုံးရန် အချက်စုချည်းသာတည်း၊ ဆီ ရေနံ အသစ်မရှိလျှင် ဘယ်အချက်မှာမဆို သေ၏၊အသစ်ဖြစ်မှု ပြတ်စဲသည်ကို သေသည်ဟု သမုတ်ရသည်၊ အဟောင်း အသစ် အလျှဉ်မပြတ် ဆက်လက်၍နေသည်ကို မသေဟု သမုတ်ရသည်။

ခဏိကအားဖြင့် အဟောင်းအဟောင်း ချုပ်ကွယ် ပျက်ဆုံးမှုမှာ ပြတ်စဲ တော့သည်မဟုတ်၊ မိုးကြောင့် သေလျှင်လည်း ထိုအချက်စုမှာ သေရသည်၊ ရေကြောင့် လေကြောင့် တပါးသော အန္တရာယ်ကြောင့် သေလျှင်လည်း ထို အချက်စုမှာ သေရသည်၊ သေခွင့်ဆိုက်လာလျှင် ဘယ်အခါမှာမဆို သေဘို့ သေကိန်း သေချက်အမြဲပါ၍နေ၏၊လူတို့၌စက္ခုဇီဝိတစသော ခတ်နု အကြည် သည် မီးတောက်အလျှဉ်နှင့်တူ၏၊ အဇ္ဈတ္တဥတုဇရုပ်စုသည် အဝတ်ကျစ် မီးစာ နှင့်တူ၏၊ တနေ့တနေ့လျှင် အခါများစွာ မျိုအပ်သော အာဟာရဓာတ်ဆီ အလျှဉ်သည် ဆီ ရေနံနှင့်တူ၏။

လောင်သမျှသော ဆီ ရေနံစုသည် ဆီမီးစာကိုမှီ၍ တောက်သော မီး တောက်နှင့်တကွ ခဏစဉ်အတိုင်း ကုန်ခန်း၏သို့ မျိုမျိုသမျှသောအာဟာရ ဓာတ်ဆီစုသည် မိမိနှင့်စပ်သောတကိုယ်လုံးရှိ ဇီဝိတစုနှင့်တကွ ခဏစဉ်အတိုင်း

www.dhammaransi.com

ကုန်ဆုံး၏၊ ကျန်ရှိသော ဆီ ရေနံ အသစ်လောင်းသော ဆီ ရေနံ၌ အသစ် အသစ် အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပွားသော မီးလျှံအလျဉ်သည် တနာရီမှတနာရီသို့ ရောက်သကဲ့သို့ ကျန်ရှိသောအာဟာရ အသစ်အသစ် မျိုသော အာဟာရတို့မှ တကိုယ်လုံး၌ အသစ်အသစ် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပွားသော ဇီဝိတ အလျဉ်သည် တနေ့မှတနေ့သို့ ရောက်လေ၏၊အာဟာရကို နေ့စဉ်မျိုမှုကား အသက်ဆက်မှု အသက်မွေးမှုပေတည်း၊အသက်ဟောင်းချုပ်ဆုံးသောနေရာစုမှာ အသက်သစ် စိုက်ပျိုးမှုပေတည်း။

မျက်တောင်တခတ်ခန့် ကာလအတွင်းမှာ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲ ဆက်ကူးမှုဟု ဆိုအပ်သော အဆက်ပေါင်း အထောင်မက များ၏၊ အစာ အလျဉ် ပြတ်ခဲ့သော်ငြားလည်း၊ သေလောက်သော အဇ္ဈတ္တဘေး ဗဟိဒ္ဓဘေး ထိပါးခဲ့သော်ငြားလည်း အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှု ပြတ်စဲ၏၊ ရောက်ရာ အသက်တွင် သေရ၏၊ ဤသို့လျှင် အလွန်တိုနှောင်းလှစွာသော အသက်ကလာပ်မှုန့် စုကို ပုတီးစီသကဲ့သို့ နေ့စဉ် နာရီစဉ် အလျဉ်ဆက်ကူး၍ ယူရသော အမှုသည်အလွန် ကျပ်တည်း၏၊ ကျပ်တည်းကြောင်းကို လောက၌ ရေသတ္တဝါ ကုန်းသတ္တဝါ တို့၏ အသက်မွေးမှု ကျပ်တည်းပုံ အသက်ကို စောင့်ရှောက်မှု ကျပ်တည်းပုံကို မြင်၍ သိအပ်၏၊ အလွန်လှိုင်းလေ ထူထပ်လှစွာသော ကမ်းမမြင် သော ပင်လယ်ကြီး၌ ရေမြှုပ်ခဲကို ဘောင်စီး၍ လိုက်ရသော ယောကျ်ား၏သို့ ကြောင့်ကြ စိုးရိမ်ဘွယ်ကင်းရသော ခဏဟူ၍မရှိသည်ကိုမြင်၍ သိအပ်၏။

> ဤကား လူတို့စက္ခုမှာ ရှေးဘဝ၌ ကံကိုပြုရသော သင်္ခါရဒုက္ခမှထက် စက္ခုကိုရသော နောက်ဘဝ၌ ထိုစက္ခုကို ဆောင်ရွက်မွေးမြူရသော သင်္ခါရဒုက္ခမှု ကြီးကျယ်ပုံတည်း။

ဤသို့ ကြီးကျယ် ကျပ်တည်းလှစွာသော ဆောင်ရွက် မွေးမြူမှုတို့ဖြင့် မွေးမြူပါသော်လည်း အသက်တရာတမ်း ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ အနှစ်တရာ ပြည့်ရုံမျှသာ ပါနိုင်သည်၊ အနှစ်တရာပြည့်လျှင် ထိုစက္ခုသည် ဆွေးမြေ့၍ ပျက်ဆုံးမြဲ ဓမ္မတာပေတည်း၊ စက္ခုပျက်ဆုံးလျှင်လည်း ထိုစက္ခုအကျိုးငှာ ရှေးဘဝ၌ အားစိုက်ခဲ့သော ကမ္မသင်္ခါရမှု ယခုဘဝလုံး အားထုတ် သမျှသော ဆောင်ရွက်မွေးမြူမှုစုသည် ထိုစက္ခုပျက်ဆုံးရာတွင် အကုန်ပျက်ဆုံး ၍ပါ လေ၏။

အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ ကံပေါင်း အနမတဂ္ဂ စက္ခုပေါင်း အနမတဂ္ဂ သင်္ခါရမှုပေါင်း အနမတဂ္ဂ ကုန်ခဲ့လှပြီ၊ နောက်ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း

www.dhammaransi.com

ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုကြောင့် ဤစက္ခုသည် မိမိကိုမလွတ်သောသူကို နှစ်ပါးသော သင်္ခါရဒုက္ခမှုတို့ဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းအမှု မြဲလေသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာသာ အမှန်ဖြစ်လေသတည်း၊ ထိုစက္ခုအကျိုးငှာ ပြုအပ်သော ဒါနကုသိုလ် သီလ ကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ်များသည် ထိုအတူ နှိပ်စက်ခြင်းမြဲသော ဒုက္ခသစ္စာ အမှန်သာတည်း၊ ပြုစု၍ ထမြောက်ပြီးသည့်နောက် ပျက်ဆုံးပြန်၍ မပြုမီက အတိုင်း ကျပြန်သမျှသည် သင်္ခါရဒုက္ခမှုချည်းမှတ်။

မဂ်ကုသိုလ်သည် ပါရမီသမ္ဘာရမှုနှင့် လေးသင်္ချေ ရှစ်သင်္ချေ တဆဲ့ခြောက် သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ပင်ပန်းရ၏၊ နောက်ဆုံးဘဝ၌လည်း ပဓာနဒုက္ခနှင့် များစွာပင်ပန်းရ၏၊ ထိုသို့ပင်ပန်းရသော်လည်း မဂ်ကိုတခါရပြီးနောက် ထိုမဂ်၏အာနိသင် ကုန်ဆုံးပြန်၍ ထိုမဂ်ကိုပင် တဘန်အားထုတ်ရပြန်သည် ဟူ၍ မရှိ၊ ထိုအခါ အထမြောက်လျှင် အနမတဂ္ဂဝဋ်ဒုက္ခကြီး အပြီးငြိမ်းပေ သည်ဖြစ်၍ လေးသင်္ချေ ရှစ်သင်္ချေ တဆဲ့ခြောက်သင်္ချေမျှ အံ့ပင်ပန်းခံရသော သင်္ခါရမှုသည် မဂ်ဖိုလ်နှိပ်စက်မှု မဆိုလောက်၊ တရက်အပင်ပန်းခံ၍ ငွေကုဋေ တရာ ကြွယ်ဝလျက် တသက်လုံး ချမ်းသာသောသူမှာ အပင်ပန်းခံရသော တရက်မှုသည် ဒုက္ခမှုမဆိုလောက်၊ သုခမှုသာ ဆိုထိုက်သကဲ့သို့တည်း။

သင်္ခတဋ္ဌအဖွင့်ပြီး၏။

နှိပ်စက်, ပြုပြင်, ပူပင်,ဘောက်လှဲ။ ။ဟူသော သဘောလေးချက်တွင် စက္ခုမှာ ပူပင်မှုအဘယ်နည်း။

"စက္ခု အာဒိတ္တံ၊ ကေန အာဒိတ္တံ၊ ရာဂဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ" အစရှိသော အာဒိတ္တသုတ်နှင့် အညီ—

ရာဂမီး, ဒေါသမီး, မောဟမီး, ဇာတိမီး, ဇရာမီး, မရဏမီး, သောကမီး, ပရိဒေဝမီး, ဒုက္ခမီး, ဒေါမနဿမီး, ဥပါယာသမီး။

ဟူ၍ တဆဲ့တပါးရှိ၏၊ ပကတိသောမီးသည် အမှိုက်ကို လောင်သကဲ့သို့ ထိုတဆဲ့တပါးသော မီးသည် စက္ခုကိုလောင်၏၊ စက္ခုသည် မီးစာဖြစ်၏၊ စက္ခုသည် ရာဂမီး၏ ပွားစီးရာဌာနဖြစ်၏၊ ဒေါသမီး၏ ပွားစီးရာ မောဟ မီး၏ပွားစီးရာ ဇာတိမီးစသည်တို့၏ ပွားစီးရာဌာနဖြစ်၏၊ စက္ခုကို ငါဟူ၍ ငါ၏ ဥစ္စာဟူ၍ ငါ၏ ကိုယ်ဟူ၍ငင်း စွဲလမ်းသောရာဂသည် စက္ခု၌ ပွားစီးသော ရာဂမီးမည်၏၊ငါ၏စက္ခုကို ထိပါးဘိသည်ဟု အမျက်ထွက်သော ဒေါသသည် စက္ခု၌ပွားစီးသော ဒေါသမီးမည်၏၊ စက္ခုကို နိစ္စဓုဝစသော အနေနှင့် တွေဝေသောမောဟသည် စက္ခု၌ပွားစီးသော မောဟမီးမည်၏၊ ဇာတိစသည်တို့မှာ အောက်၌ဆိုခဲ့ပြီ။

www.dhammaransi.com

ဤသို့ မီးတဆဲ့တပါးအမြဲပွားရာဖြစ်သော စက္ခုသည်အမြဲလျှင် ပူပန်စေအပ်သော သဘောရှိ၏၊ထိုမီးတဆဲ့တပါး တောက်လောင်၍ နေသောထိုစက္ခုကို ကိုယ်အင်္ဂါတခုပြု၍ သံသရာ၌ကျင်လည်သောသူကို ထိုစက္ခုသည် အမျိုးမျိုးသောဒုက္ခတို့ဖြင့် ပူပန်စေ၏၊ စက္ခုရှိနေသည့် အတွက်ကြောင့် အဆင်းသဏ္ဌာန်လျှင် အာရုံရှိသော လောဘမှု ဒေါသမှု မောဟမှုတို့သည် နေ့စဉ်အတိုင်းဖြစ်ပွားကုန်၏၊ထိုလောဘမှု ဒေါသမှု မောဟမှုတို့ကြောင့် ယခုဘဝ၌ရင်း, နောက်ဘဝ အဆက်ဆက်တို့၌ရင်း ဖြစ်လတ္တံ့သော ဇာတိမှု ဇရာမှု မရဏမှု စသည်တို့လည်း နေ့စဉ်အတိုင်းဖြစ်ပွားကုန်၏၊ ဤသို့ပွားမှုသည်လည်း စက္ခုရှိနေသောပုဂ္ဂိုလ်ကို စက္ခု၏ပူပန်စေမှုပင်တည်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်က ပူမှန်းမသိသော်လည်း ပူမှုရောက်ပြီးပင် ဖြစ်သတည်း။

သန္တာပဋ္ဌအမြွက်ပြပြီး၏။

နှိပ်စက်, ပြုပြင်, ပူပင်, ဘောက်လှဲ။ ။ဟူသော သဘောလေးချက်တွင် စက္ခုမှာ ဘောက်လဲမှု အဘယ်နည်း။

ကျင်နာ ကိုက်ခဲခြင်း, ကျိန်းစပ် ပူလောင်ခြင်း, သလိပ် သည်းခြေ သွေး လေ လွှမ်းမိုး၍ စက္ခုကိစ္စကို မဆောင်နိုင်ခြင်း, ဆုတ်ယုတ်ခြင်း,ပျက်ဆုံးခြင်း ဤအလုံးစုံသည် ဘောက်လဲမှုပေတည်း၊ ထိုဘောက်လဲမှုသည် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှ ဓာတ်လေးပါးချောက်ချားမှု,ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်မှ အန္တရာယ်အမျိုးမျိုး ထိပါးမှုတို့နှင့် ကြိုက်ကြုံခဲ့သည်ရှိသော် မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက်ခန့် ကာလအတွင်း၌ပင် ခဏခြင်းဘောက်ပြန်ပြောင်းလဲခြင်း သဘောရှိ၏၊ ဘောက်ပြန်ခွင့် ဆိုသော်လည်း ဤရွေ့ဤမျှသော ခဏကာလအတွင်းကား ဘောက်ပြန်ခြင်း မရှိဟု စိတ်ချရသော ခဏကာလဟူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှမရှိ၊ မကျင်မနာနိုင်သောခဏဟူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှမရှိ၊ မဆုတ်မယုတ် နိုင်သော ခဏဟူ၍မျက်တောင်တခတ်မျှမရှိ။

မပျောက်မဆုံးနိုင်သော ခဏဟူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှမရှိ၊ လှိုင်းကြမ်း လေကြမ်း သားရဲအမြဲထူထပ်သော ကမ်းမမြင် ပင်လယ်ပြင်မှာ ရေမြှုပ်ခဲကြီးကို ဘောင်စီး၍နေရသော ယောကျ်ားအား မိမိမှီတွယ်သော ရေမြှုပ်ခဲ၏ ခိုင်မြဲခြင်း မရှိသည့် အတွက်ကြောင့် လှိုင်း လေ အစရှိသော အလုံးစုံသည် ကြောက်ဘွယ် လန့်ဘွယ် ထိတ်ဘွယ် ရွံ့ဘွယ် စိုးရိမ်ဘွယ် ကြောင့်ကြဘွယ်ချည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ သိကြားမင်း ဘန်ဆင်းသော မဟာပစ္စရိတ် ဘောင်ကြီး သဘောကြီးမှာစီးရသောသူတို့အား လှိုင်းလေ အစရှိသော အလုံးစုံတို့သည်

www.dhammaransi.com

ကြည့်ရှုဘွယ် စိတ်နှလုံးကြည်ဘွယ် ပျော်ရွှင်ဘွယ်ချည်းဖြစ်ကုန်၏၊ ဤဥပမာဖြင့် လိုင်းလေအစရှိသည်သည် ကြောက်မက်ဘွယ် အစစ်မဟုတ်၊မိမိ၏မှိုရာ ရေမြှုပ်ခဲ၏ ဘောက်ပြန် လွယ်မှုသည်သာ ကြောက်မက်ဘွယ်အစစ် ဖြစ်ကြောင်းကို သိစေသည်။

သတ္တဝါတို့၌ကိုယ်အင်္ဂါပြု၍ဆောင်ရွက်ရသော ရုပ်တရားနာမ်တရားစုသည် အလွန်ဘောက်ပြန်မှုလွယ်လှ၏၊ အနည်းငယ်သော အပူထိပါးလျှင်ပင် ခဏခြင်း အနေပျက်၏၊ ထိုနေရာမှာရှိရင်းရုပ်ဟောင်းနာမ်ဟောင်းခဏခြင်းကွယ်ဆုံး၏၊အနိဋ္ဌရုပ်သစ်နာမ်သစ် ခဏခြင်းပြောင်းလဲ၏၊အနည်းငယ် တောင်လေမြောက်လေ ထိပါးရုံမျှ နှင့်ပင် ထိုနေရာမှာ ရှိရင်း ရုပ်စု နာမ်စု ခဏခြင်းပျက်ဆုံးပျောက်ကွယ်လေ၏၊အနိဋ္ဌ ရုပ်သစ် နာမ်သစ် ခဏခြင်း ပြောင်းလဲ၏၊ သန်းငယ် ကြမ်းပိုးငယ် ထိပါးကိုက်ခဲသည့် အတွက်နှင့်ပင် ပြုပျက်ပြောင်းလဲ၏။

ဤသို့လျှင် ရေမြှုပ်ခဲကဲ့သို့ ဘောက်လဲ ဘောက်ပြန် အလွန်မြန်လှသည့် အတွက် ပျက်ဆုံးမှုအလွန်မြန်လှသောရုပ်ခဲနာမ်ခဲတို့ကို ကိုယ်အင်္ဂါပြု၍ ဆောင်ရွက်ရသည့်အတွက်ကြောင့် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှ ဖြစ်သော ရောဂါဆိုး အနာဆိုး အစရှိသော ကြောက်ဘွယ် လန့်ဘွယ် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြဘွယ်ပေါင်း အနန္တ, အယုတ်အားဖြင့် ကိုယ်အင်္ဂါဖြစ်သော ရုပ်အစိတ်နာမ်အစိတ်ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သော သန်းငယ် ကြမ်းပိုးငယ် ပြုတ်ငယ် ခြင်ငယ် ခြပရွက်ငယ်တို့မှစ၍ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ဖြစ်သော ကြောက်ဘွယ် လန့်ဘွယ် စိုးရိမ်ဘွယ်ပေါင်းအနန္တ များပြားလျက် ရှိနေကြသည်၊ ထိုဘေးအန္တရာယ်တို့ ထိပါးလာခဲ့လျှင် မဘောက်ပြန်နိုင်သောအခါဟူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှ မရှိ၊ မသေနိုင်သော အခါဟူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှ မရှိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခေါင် ဘဝင် တဆဲ့ခြောက်ချက်မှ နောက်၌ အသက်ထက်ဆုံး သေကွက်ချင်း သေချက်ချင်း စပ်၍ သွားတော့သည်။

ဘောက်ပြန်လိမ့်မည်ကို မစိုးရိမ်ရသော ခဏဟူ၍ မရှိ၊ သေလိမ့်မည်ကို မစိုးရိမ်ရသော အခါဟူ၍ မရှိ၊ ဘောက်ပြန်ရန်အကြောင်း ဆိုက်တိုက်ခဲ့သည် ရှိသော် အပြင်းအထန် ပူခြင်း အေးခြင်း ကျင်နာခြင်းဒုက္ခကို ခံရကုန်၏၊ အနာအမျိုးမျိုး ရောဂါအမျိုးမျိုး နှိပ်စက်သည်ကို ခံရကုန်၏၊ မျက်စိအင်္ဂါပျက်ခြင်း နားအင်္ဂါပျက်ခြင်းစသောအရုပ်ပျက် အဆင်းပျက်ဒုက္ခကို ခံရကုန်၏၊ လက်ပြတ်ခြင်း ခြေပြတ်ခြင်း စသောဒုက္ခကို ခံရကုန်၏၊ ဖြစ်ဆဲသော ဒုက္ခကို ပျောက်ငြိမ်းရန် ကြောင့်ကြစိုက်မှု,ဖြစ်လတ္တံ့သော အလားကို မြော်၍

www.dhammaransi.com

မဖြစ်စေခြင်းငှာ ကြောင့်ကြစိုက်မှုတို့သည်လည်း အကျဉ်းအားဖြင့် လောကဝ်ကြောက်ရခြင်းဟူသမျှ လန့်ရခြင်းဟူသမျှ ထိတ်ရခြင်းဟူသမျှ ရှိုရ်ခြင်းဟူသမျှ ကြဉ်ရှောင်ရခြင်း တိမ်းဖယ်ရခြင်း ပုန်းအောင်းရခြင်း ကုံးကွယ်နေပြုရခြင်း အဘော်အပေါင်းနှင့် သွားလာနေထိုင်ရခြင်း မြို့တည်ထောင်၍နေရခြင်း ရွာတည်ထောင်၍နေရခြင်း အမိုးအကာအိမ်ရာဝင်းခြံနှင့် နေရခြင်း တုတ်ထား လက်နက်စွဲရခြင်း ဆေးဝါးအစောင့်အရှောက် မကင်းရခြင်း အစာရေစာ အတွက် ကြောင့်ကြစိုက်ရခြင်း အစရှိသော အလုံးစုံသော ဒုက္ခမှုတို့သည် ဝိပရိဏာမသဘောရှိသော ရုပ်တရားနာမ်တရားတို့ကို ကိုယ်အင်္ဂါပြုမှုကြောင့် ဖြစ်ရသော ဒုက္ခမှုတို့သာတည်း။

စက္ခုဝိပရိဏာမဋ္ဌအမြွက်ပြပြီး၏။

သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, မနောတို့ကိုလည်း စက္ခုနှင့်ထပ်တူသိလေ။

ဒုက္ခသစ္စာပြီး၏။

သမုဒယသစ္စာအနက် ၄–ချက်

ဆည်းပူး, နှင်းဆောင်, ဘွဲ့နှောင်, နှောင့်ရှက်, အချက်လေးပါး၊ ဒုက္ခပွား-ဟူသော သမုဒယသစ္စာ အနက်လေးချက်တွင် တဏှာမှာ ဆည်းပူးခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

အဆောက်အဦးနှင့် တကွသော မျက်စိအင်္ဂါ နားအင်္ဂါ အစရှိသော ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့ကို အနမတဂ္ဂသံသရာတွင် အစဉ်ဖြစ်ပွားစေခြင်း အမှုသည် ဆည်းပူးခြင်း မည်၏၊ ဖြစ်ပွားခြင်းကို အလိုရှိသော တဏှာကြောင့် ဖြစ်ပွားရသည်ဖြစ်၍ တဏှာသည် ထိုတရားတို့ကို ဆည်းပူးသည်မည်၏။

အာယူဟနဋ္ဌအမြွက်ပြပြီး၏။

တဏှာမှာ ဆောင်နှင်းခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

တခုတခုသောဘဝ ဆုံးပြန်လျှင် စုတိ၏အခြားမဲ့မှာ မျက်တောင်တခတ်စမျှ ခဏအလပ်မရှိရအောင် ဘဝတခုကို အမြဲဆက်လက် ထူထောင် ဆောင်နှင်းခြင်းတည်း၊ ဘဝကိုသာယာသော တဏှာနုသယ တန်းလန်းနှင့် စုတိကျလျှင် ဘဝသစ် အမြဲပေါ်သည်ကို ဆောင်နှင်းဆိုသည်။

နိဒါနဋ္ဌပြီး၏။

www.dhammaransi.com

တဏှာမှာ ဘွဲ့နှောင်ခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

သတ္တဝါတို့၏ ဘဝခန္ဓာတို့၌ အကျပ်အတည်း အမြဲဘွဲ့နှောင်ခြင်းတည်း၊ နွားကိုချည်တိုင်၌ ခိုင်လှစွာသောကြိုးဖြင့် ချည်နှောင်၍ ထားသကဲ့သို့တည်း၊ နွားနှင့် သတ္တဝါ၏စိတ်၊ ချည်တိုင်နှင့်ဘဝခန္ဓာ၊ခိုင်လှစွာသော ကြိုးနှင့်တဏှာ။

သံယောဇဉ်ပြီး၏။

တဏှာမှာ နှောင့်ယှက်ခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

ရံခါရံဘန် သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို ကြားနာရ၍ ဘဝသံသရာမှ ထွက်မြောက်ရန် အကြံဖြစ်ပေါ်၍ လာခဲ့သည် ရှိသော် ထိုအကြံအစည်ကို ပျက်အောင်နှောင့်ယှက်ခြင်းတည်း၊ ထောင်၌နေရသော အကျဉ်းသားသည် ထောင်မှ ထွက်သွားမည် ကြံစည်လုပ်ရှားရာ ထောင်မှူး ထောင်ကြပ် သိ၍ မလှုပ်ရှားနိုင်အောင် ရိုက်လှဲ ထောင်းထုခြင်းကဲ့ပြုသကဲ့သို့တည်း။

ပလိဗောဓပြီး၏။

တခုတခုသောဘဝ၌လည်း ဘွားမြင်သည်မှစ၍ အစဉ်အတိုင်း တနှစ်ထက်တနှစ် လောဘအာရုံ ဒုက္ခအသိုက်အအုံ ပွားများမှုကား အာယူဟနဋ္ဌတည်း၊ စိတ်နှလုံးအားလပ်ခွင့် မရအောင် တခုပြီးလျှင်တခု ဒုက္ခဝတ္ထုမှုတို့ကို အမြဲဆက်လက် တည်ထောင်မှုကား နိဒါနဋ္ဌတည်း၊ စိတ်ကို ဒုက္ခဝတ္ထု ဒုက္ခမှုတို့၌ အကျပ်အတည်း ဘွဲ့စည်းထားသည်ကား သံယောဇနဋ္ဌတည်း၊ ဒုက္ခဝတ္ထု ဒုက္ခမှုတို့မှ ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်သော အကြံအစည်တို့ကို ထမြောက်ခွင့် မရဘဲ ခဏခြင်းပျက်အောင် နှောင့်ယှက်သည်ကား ပလိဗောဓဋ္ဌတည်း။

သမုဒယသစ္စာပြီး၏။

နိရောဓသစ္စာအနက် ၄–ချက်

ကျွတ်လွတ်, ဆိတ်ငြိမ်, မသေ, မပြု, ဤလေးခု၊ သုခအမွန်ထား–ဟူသော နိရောဓသဘောလေးချက်တွင် နိဿရဏမှာ ကျွတ်လွတ်မှု အဘယ်နည်း။

သမုဒယသစ္စာ တဏှာ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုပင်တည်း၊ တဏှာချုပ်ငြိမ်း၍ ဒုက္ခသစ္စာ၌ ပြဆိုခဲ့သော ဒုက္ခစုမှ ကျွတ်လွတ်သည်ကို "ကျွတ်လွတ်" ဆိုသည်။

နိဿရဏဋ္ဌပြီး၏။

www.dhammaransi.com

တဏှာနှင့်တကွ ထိုဒုက္ခပလိဗောဓ အရှုပ်အထွေး အချင်းခပ်သိမ်း ကင်း ရှင်း ကွင်းကွေသည်ကို “ဆိတ်ကွေ” ဆိုသည်။

ဝိဝေကဋ္ဌပြီး၏

စက္ခုစသော သင်္ခတ တရားတို့မှာသာ သေခြင်း ဟူသော မရဏဘေး ထက်ကြပ်ရှိနေသည်၊ ထိုသင်္ခတတရားတို့ကို မိမိကိုယ်ပြု၍ ကျင်လည်သောသူတို့ မှာ မရဏဘေးကို မစိုးရိမ်ရသောအခါဟူ၍ မျက်တောင်တခတ်မျှမရှိ၊ အသင်္ခ တ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်မှာမူကား မရဏဘေးဟူ၍ မရှိ၊ ထိုသို့ မရှိ သည်ကို “မသေ” ဆိုသည်။

အမတဋ္ဌပြီး၏။

စက္ခုစသောသင်္ခတ တရားတို့၌သာအထက်ကပြဆိုခဲ့ပြီးသော သင်္ခါရဒုက္ခမှု ရှိနေသည်၊ နိဗ္ဗာန်မှာ သင်္ခါရဒုက္ခမှုမရှိ ကံဖြစ်ပေါ်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်အောင် လုပ်ဆောင် ရခြင်းလည်း မရှိ၊ နိစ္စတရားဖြစ်သောကြောင့် တည်နေရန် ပြုပြင်ဘွယ်လည်း မရှိ၊ ဘောက်ပြန်ခြင်း မရှိသောကြောင့် စိုးရိမ်မှုနှင့်ကြောင့်ကြစိုက်ဘွယ်လည်းမရှိ၊ ထိုကြောင့်‘မပြု’ အသင်္ခတဋ္ဌ ဟူ၍ ဆိုသည်။

နိရောဓသစ္စာပြီး၏။

မဂ္ဂသစ္စာအနက် ၄-ချက်

ထွက်မြောက်, တည်ခိုင်၊ မြင်နိုင်, ကြီးကဲ၊ ဤလေးနဲ၊ဆင်းရဲငြိမ်းလမ်းထား- ဟူသော မဂ္ဂသစ္စာ၏အနက်လေးချက်တွင်ထွက်မြောက်ကားအဘယ်နည်း။

သမုဒယသစ္စာ တဏှာကို ချုပ်ငြိမ်းအောင် လုပ်ဆောင် အားထုတ်သော ပယောဂမှုပေတည်း၊ တဏှာသည် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတရားကို သုခထင်မှတ်၍ တွယ်တာ၏၊ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်ဖြင့် ခန္ဓာနာမ်ရုပ်၏ ဒုက္ခအစစ် ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပေါ်သောအခါ တဏှာချုပ်ငြိမ်း၏၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခကျွတ်လွတ် ၏၊ ချမ်းသာသုခအစစ်အမှန်ကား တဏှာချုပ်ငြိမ်းမှု တခုသာရှိ၏၊ တဏှာ ချုပ်ငြိမ်းမှုမှတပါး အမြဲတည်သော ချမ်းသာသုခဟူ၍ တခုမျှမရှိ၊ ထိုကြောင့် ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိအလုပ်သည် ဒုက္ခမှထွက်မြောက်ရန် လမ်းမှန် အစစ်ဖြစ်သ တည်း။

နိယျာနဋ္ဌပြီး၏။

www.dhammaransi.com

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ တည်ခိုင်ဟူသည့် အဘယ်နည်း။

ညောင်ပင်၏ ရေသောက်မြစ်တို့သည် ညောင်ပင်ကို ကြီးပွားစည်ကား ခိုင်မြဲအောင် ကောင်းစွာ တည်ရာ၏အဖြစ်ကို ပြီးစေနိုင်သကဲ့သို့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တို့သည် အလုံးစုံသော အရိယသီလဂုဏ် သမာဓိဂုဏ် ပညာဂုဏ်တို့ကို ကြီးပွားစည်ကား ခိုင်မြဲအောင် ကောင်းစွာတည်ရာ၏အဖြစ်ကို ပြီးစေနိုင် သည်၊ ဤသို့ အရိယဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၏ ကောင်းစွာတည်ရာ၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေနိုင်သည်ကို 'တည်ခိုင်' ဆိုသတည်း။

ဟေတွဋ္ဌပြီး၏။

ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကို ရသည်ရှိသော် ရှေး၌ တကြိမ်တခါမျှ မမြင်ဘူးရသော နတ်ဘုံ နတ်နန်းတို့ကို မျက်မှောက်ထင်ထင် အလင်းမြင်ရသကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်ကို အလင်းမြင်ရသည်ကို 'မြင်နိုင်' ဆိုသည်။

ဒဿနဋ္ဌပြီး၏။

လောကီဖြစ်သော သီလ သမာဓိ ပညာတို့သည် တဏှာ၏အုပ်စိုးချက်ကို ခံရကုန်၏၊ တဏှာလျှင် အကြီးအကဲရှိကြကုန်၏၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟုဆိုအပ်သော လောကုတ္တရာ သီလ သမာဓိ ပညာတို့သည်ကား တဏှာကို အကြွင်းမဲ့ သတ် နိုင်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ တဏှာ၏နယ်မှ ကျွတ်လွတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ မိမိလျှင် အကြီးအကဲရှိကြကုန်၏၊မိမိကိုယ်ကို မိမိတို့အစိုးရကြကုန်၏၊ ဤသို့မိမိကိုယ်ကို မိမိတို့က အစိုးရသည်ကို 'ကြီးကဲ' ဆိုသည်။

အဓိပတေယျဋ္ဌပြီး၏။

သစ္စတ္ထဒီပနီပြီး၏။

အနတ္တဒီပနီ ၃-ကျမ်းတွဲ
ဤတွင်ပြီးပြီ

www.dhammaransi.com

ကျေးဇူးရှင်လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
စီရင်တော်မူအပ်သောကျမ်းစာများ

အနတ္တဒီပနီ
အနတ္တပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ
အနတ္တဝိဘာဝနာပါဌ် နိဿယ
အနတ္တာနိသံသ
အနတ္တဒီပနီကျမ်းသစ်
အနုဒီပနီပါဌ်
အမိန့်တော်ပြန်တမ်း
အလင်းကျမ်း
အန္တရာယ်ကင်း ဘုရားရှိခိုး အကျဉ်း အကျယ်
အန္တရာယ်ကင်းပဗ္ဗာဇနိယ ကမ္မဝါစာ
အာဇီဝဋ္ဌမက အဆုံးအဖြတ်
အာနပါနဒီပနီ
အာဝေနိက ဂုဏ်တော်ပါဌ် နိဿယ
အာဟာရဒီပနီ
ဣဏပရိဘောဂ ဝိနိစ္ဆယ
ဥပသမ္ပဒဝိနိစ္ဆယ
ဥရောပအလင်းပြကျမ်း
ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ
ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ
ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး
ခရစ်ယန်ပုစ္ဆာအဖြေကျမ်း
ခန္ဓာအာယတန ဓာတ် သစ္စာ လင်္ကာ ကျမ်း
ဂမ္ဘီရကဗျာကြီး
ဂမ္ဘီရကဗျာဒီပနီပါဌ်
ဂါရဝဝိနိစ္ဆယပါဌ်
ဂုဏ်တော် ၉-ပါးနှင့်ဘာဝနာ ၄၀
ဂေါဏသုရာဒီပနီ

စတုသစ္စဒီပနီ
စက်ပရိတ်တော်ကြီး
စေတီယင်္ဂဏဝိနိစ္ဆယ
ဒဋ္ဌိကမ္မဒီပနီပါဌ်နိဿယ
ဒါနာဒိဒီပနီ
ဒီဃာသနဝိနိစ္ဆယ
ဒွန်ရဟန်းကမ္မဝါ
ဓမ္မဒီပနီ
ဓမ္မစကြာ နှင့် အနတ္တ လက္ခဏသုတ် ပါဠိတော်နိဿယ
ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်
နိယာမဒီပနီ
နိရုတ္တိဒီပနီပါဌ်
နိရုတ္တိဒီပနီ နိဿယ
နိဂ္ဂဟသြဝါဒကထာ
နိဗ္ဗာနဒီပနီ
နိဗ္ဗာနဝိသဇ္ဇနာ
နိဗ္ဗာနမဂ္ဂ ဒီပနီ
နိုင်ငံတွင်း ပုစ္ဆာ အဖြေ ပေါင်းချုပ်
နိုင်ငံခြား ပုစ္ဆာ အဖြေပေါင်းချုပ်
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒီပနီ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကျဉ်းလင်္ကာ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကောက်
ပဋ္ဌာနုဒ္ဒေသဒီပနီ ပါဌ်နိဿယ
ပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ ပါဌ်
ပဓာနသုတ်ပါဠိတော် နိဿယသစ်
ပရမတ္ထဒီပနီပါဌ်
ပရမတ္ထဒီပနီ နိဿယ (ပ-ဒု)
ပရမတ္ထသံခိပ်ကျမ်း

www.dhammaransi.com

လယ်တီဆရာတော် ကျမ်းစာများ

ပရိဝါသ် ကမ္မဝါ
ပဥ္စသီလဝိနိစ္ဆယ
ပဥ္စင်္ဂဒီပနီ ပါဌ်
ပုဏ္ဏောဝါဒကမ္မဋ္ဌာန်း
ပြင်သစ်ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာကျမ်း
ပါရမီ ဒီပနီ
ဗုဒ္ဓဘာသာ, ဗြာဟ္မဏဘာသာ ၂-ဘာသာ သာရှင်းလင်းချက်
ဗောဓိပက္ခိယ ဒီပနီ
ဘယဝိနာသက ဒီပနီ
ဘာဝနာ ဒီပနီ
ဘာသာရေးပုစ္ဆာအဖြေပေါင်းချုပ်
မဟာသရဏဂုံကြီးပါဌ် နိဿယ
မဟာသယန ဒီပနီ
မဟောသဓာ ကျေးစေခဏ်းရတု
မင်္ဂလသုတ်ပါဠိတော် နိဿယ
မဂ္ဂင် ဒီပနီ
မူလပရိယာယသုတ္တတ္ထဒီပနီ
မိုးပရိတ်တော်ကြီးနှင့်မိုးကမ္မဝါ
ရုပ်ပွားဆင်းတုပုစ္ဆာအဖြေ
ရုပ်ပိုင်းအကျဉ်းနှင့်သုတ်ပါဠိတော်
ရူပဒီပနီ
ရောဂန္တရဒီပနီ
လက္ခဏဒီပနီ
လက္ခဏာတော်ကြီးဘုရားရှိခိုး
လန်ဒန်ဒေဝီပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာပါဌ်နိဿယ
ဝဿဝါသိကပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ
ဝိကာလဘောဇနအဆုံးအဖြတ်
ဝိနယသံခိပ်ကျမ်း
ဝိနိစ္ဆယသူစိကျမ်း
ဝိပဿနာဒီပနီ
ဝိရတိသီလဝိနိစ္ဆယ
ဝိဝဋ္ဋဒီပနီ
ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပနီ
သရဏဂုံဝိနိစ္ဆယကျမ်းသစ်
သသံဒါရအသံဒါရဝိနိစ္ဆယ
သင်ပုံးကြီးသံခိပ်
သစ္စတ္ထဒီပနီ
သတ္တဋ္ဌာနကောသလ္လဒီပနီ
သတ်ပုံသံခိပ်
သဒ္ဒသံခိပ်ကျမ်း
သာသနဒါယဇ္ဇဒီပနီ
သာသနဝိသောဓနီ
သာသန သမ္ပတ္တိဒီပနီ
သိက္ခာဂါရဝဝိနိစ္ဆယ
သီလဝိနိစ္ဆယ
သုကုမာရဒီပနီ
သောမနဿုပေက္ခာဒီပနီ
သုံဝေဂလေးချိုးနှင့် အဓိပ္ပါယ်

(ကျမ်းပေါင်း-၁၀၃)

www.dhammaransi.com

ဟံသာဝတီ စာအုပ်တိုက်
၃၅၇-ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း- ရန်ကုန်မြို့
တအုပ် ၃-ကျပ်၊